

31 พฤษภาคม 2546

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

รกรการ “การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกริขรามันห์
ตำบลตะโล๊ะะหลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา”

โดย นายตีพะลี อะตะบู และคณะ

31 พฤษภาคม 2546

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกริชรามันห์ ตำบลตะโล๊ะะหลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา”

คณะผู้วิจัย

1. นายชัยรี ฐากาหง
2. นายยุทธอน เจะลา
3. นายชุลกิพลี สีตะรุ
4. นายดุกมาน มะสีตะ
5. นายอาแว ตีเยาะ
6. นายเยะ หะมะ
7. นายอัปดุลรอไนง มะหิละ
8. นายมะยุบรี มะดีเยาะ
9. นายกูมะ ดาตุ
10. นายอารง มะ
11. นายชำชูดิน หามะ
12. นายนิมะยามี แนนมแมเซียม
13. นายชูเบิร์ มะหิละ
14. นายมะการาตา มะ
15. นายมาหามะเย็งอาบีดิง พุดารอ
16. นายมะยูโซะ อะตะบู
17. นายตีพะลี อะตะบู

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทคัดย่อ	1-2
ส่วนที่ 2 สรุปโครงการวิจัยโดยย่อ	3-5
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
2. คำถามการวิจัย	3
3. วัตถุประสงค์โครงการ	3
4. พื้นที่ศึกษา	3
5. ระยะเวลาดำเนินการและงบประมาณ	4
6. วิธีการดำเนินงาน	4
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4-5
ส่วนที่ 3 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6-11
1. หลักสูตรท้องถิ่นรายวิชา ช 01101 ช่างตีเหล็ก(กรีซ)	6
2. ชุมวิชาวประมงการณชีวิตรัมพันธ์ของ กศน.(การศึกษานอกโรงเรียน)	6
3. ถอดจากภูมิปัญญาชาวบ้านนายเจ๊ะเฮงและเฮ้ง บ้านสี่ดง	6
4. ถอดจากภูมิปัญญา นายต่วนบุญเกิด หลงสารี	6
5. อาจารย์พิชัย แก้วขาว	6
6. นายตีพะลี อะตะนู	6
7. ประวัติกรีซ และการก่อเกิดกลุ่มทำกริชรามันห์	6
8. วัฒนธรรมการใช้กริชและจรรยาบรรณของช่างทำกริช	8
ส่วนที่ 4 กระบวนการดำเนินงานวิจัย	12-19
ส่วนที่ 5 ผลการดำเนินงาน	20-42
1. บริบทชุมชนทั่วไปของชุมชนบ้านตะโล๊ะเหลลอ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา	20
2. กลุ่มทำกริชรามันห์	24
3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	25

ส่วนที่ 6 สรุปผลการวิจัย	43-49
1. สรุปผลการวิจัย	43
2. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน	45
3. สิ่งที่ทีมวิจัยและชาวบ้านได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย	46
4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ	48

ส่วนที่ 7 ภาคผนวก

รูปภาพการดำเนินกิจกรรม

ทำเนียบนักวิจัย

คู่มือการทำกริชนับรวบรัด

เอกสารประกอบเทคนิคในการเขียนคอกลายท้องถิ่น(ลายหัวกริช)

เอกสารประกอบการฝึกทำหัวกริชด้วยตนเอง

เอกสารประกอบการฝึกแกะลายหัวกริช

เอกสารประกอบความรู้เรื่องเทคนิคในการทำสาเป(ปักฝักดาญง บูมิต ซื่อฮารีนูลัน)

เอกสารประกอบความรู้เรื่องเทคนิคในการตีใบกริช

เอกสารประกอบความรู้เรื่องการฝึกทำปลอกสวมกัน

กำหนดการรายการประดับหัวกริช

ส่วนที่ 1

บทคัดย่อ

การทำกริขนับว่าเป็นอาชีพหนึ่งของชาวมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีเจ้าเมืองรามันห์เป็นผู้จัดการ และเป็นสินค้าส่งออกของเมืองรามันห์ กริขเป็นทั้งอาวุธและเป็นทั้งเครื่องประดับซึ่งมีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรมของผู้คนที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย มาแต่สมัยฮินดูพราหมณ์มีอำนาจในภูมิภาคแห่งนี้ ซึ่งปัจจุบันช่างทำกริขส่วนมากเหลือแต่เป็นช่างที่เป็นมุสลิมเท่านั้นและจะทำกริขไปในแนวความเชื่อและรูปแบบที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นที่ร้านที่จะต้องมีการอนุรักษ์และส่งเสริมให้มีการสืบทอดและเผยแพร่ให้ผู้สนใจทั่วไปเรียนรู้ ศิลปะการทำกริขนั้นจะต้องประกอบด้วยศาสตร์หลาย ๆ เรื่องมาบูรณาการเข้าด้วยกันซึ่งจะไม่เหมือนกับการทำมีดทำพร้าทั่วไป กริข คือวัตถุอย่างหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ทำขึ้นมาโดยคนทำและผู้สั่งทำได้ประสานจิตภาวนาหรืออำนาจจิตเข้าด้วยกัน แล้วเริ่มทำในฤกษ์ยามใดยามหนึ่งและเสร็จในฤกษ์ยามใดยามหนึ่งที่ชัดเจน จึงจะเป็นกริขที่มีจิตวิญญาณ การทำกริขในปัจจุบันนั้น ทำได้แค่รูปทรงที่เป็นกริขเท่านั้นส่วนจิตวิญญาณของกริขนั้นไม่มี คำตอบจากการศึกษาวิจัยของกลุ่มทำกริข ตำบลตะโล๊ะเหลอ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา มีดังนี้

1. ได้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม คือ

1.1 กระบวนการคิดเป็น ซึ่งจะมีการศึกษาถึงสภาพปัญหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขโดยจัดกลุ่มอภิปราย

1.2 กระบวนการ 5 ร. คือ การศึกษาถึงการเตรียมความพร้อมของตัวบุคคลในการที่จะรับเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันซึ่งจำเป็นจะต้องผ่านกระบวนการเหล่านี้จึงจะรับเข้ามาได้ คือ ร. ที่หนึ่ง รู้จัก หมายถึง ต้องรู้จักตัวเอง รู้จักเพื่อนด้วย ร.ที่สอง รู้ใจ หมายถึง ต้องรู้ใจตัวเองและรู้ใจเพื่อนด้วย ร.ที่สาม รู้จริง หมายถึง จะต้องรู้จัก รู้ใจจริง ๆ ของตัวเอง ของเพื่อนร่วมงานและของงานที่ทำด้วย ร.ที่สี่ รู้รักสามัคคี หมายถึง จะต้องเป็นคนที่ยึดสามัคคีในหมู่คณะ ร.ที่ห้า รู้จักทำงาน หมายถึง ทำงานเป็นอย่างมีระเบียบแบบแผน สิ่งเหล่านี้ทำให้สมาชิกกลุ่มได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจะได้กระบวนการต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและมีความสุข

2. ได้องค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาในการทำกริขตามขั้นตอนพร้อมเทคนิคในการทำกริขได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้นและรวดเร็วมากขึ้น

3. จัดโรงตีกริขเป็นศูนย์เรียนรู้ฝึกอบรมให้กับสมาชิกกลุ่มและบุคคลทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. การบริหารจัดการเป็นระบบองค์กร ทำให้การทำงานมีระบบมากขึ้น มีสหกรณ์อำเภอมาสนับสนุนในเรื่องการจัดทำบัญชีอย่างมีระบบทำให้สมาชิกกลุ่มชัดเจนในเรื่องงบดุล งบกำไรขาดทุน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้ทำงานอย่างมีระบบระเบียบและมีความสุขมากขึ้น

5. รู้จักใช้ง่าย รู้จักออม อย่างมีระบบโดยมีกิจกรรมการตรวจเช็ครายรับรายจ่ายของสมาชิก กลุ่มและกิจกรรมประเมินสถานภาพของตัวเอง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแต่ละวันอย่างมี สมาริมีปัญญาในการแก้ปัญหา ของครอบครัวและสังคม

ผลกระทบกับชาวบ้านชุมชน จากการพัฒนาของกลุ่มทำกริชซึ่งเน้นการพัฒนาของสมองเป็น หลักเพื่อให้ได้คำตอบและเกิดปัญญา มีสติในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ตามมา อย่าง เช่น กลุ่มไก่อลาดง กลุ่มนกคุ้มและกลุ่มแม่หม้าย ทำให้ชาวบ้านเห็นคุณค่าของการทำวิจัย เช่น กลุ่มแม่ หม้าย กลุ่มทำกริชบ้านพอเม็ง ม. 4 ต. กายบอเกาะ และกลุ่มทำกริช ต.อาซ่อง อ.รามันห์ ซึ่งได้เชื่อม โยงเครือข่ายไปยังกลุ่มอื่นๆด้วย อย่างเช่น กลุ่มเครือข่ายคนยาลอ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการ ทำงานไม่ใช่จะราบรื่นตลอด แต่พยายามช่วยกันระดมพลังสมองในการที่จะหาแนวทางแก้ปัญหาอย่าง มีระบบแบบแผนตามกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน เช่น เริ่มจากการประชุมชี้แจงรวมคณะกลุ่มที่สนใจ หาโจทย์ที่เห็นพ้องต้องกันว่าสำคัญจริง ๆ ลงมือทำการวิจัยหาคำตอบของโจทย์ โดยใช้กระบวนการ ถอดบทเรียนไม่รู้กี่ครั้ง บางครั้งคณะวิจัยท้อ เช่น นิสัยจีเกียจ จีเกียจฉบับนี้ก็ จีเกียจเข้าประชุม การ แก้ปัญหาโดยวกไปวกมาเหมือนพายเรือในอ่าง หาทางออกไม่ได้ เช่น การจับประเด็น หลงประเด็น การที่กลุ่มได้มีโอกาสทำวิจัยและได้เสริมสร้างทำให้กลุ่มมีสถานะที่เข้มแข็งขึ้น ทางกลุ่มทำกริชขอเชิญ ชวนกลุ่มอาชีพอื่น ๆ มาพัฒนาศักยภาพของกลุ่มโดยใช้กระบวนการวิจัยนำร่อง เพื่อรองรับสิ่งดี ๆ ที่จะ ตามมาในขั้นต่อไป (อินชาอัลลอฮ)

ส่วนที่ 2

สรุปโครงการวิจัยโดยย่อ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรีซเป็นอารยธรรมประจำตัวที่เคยนิยมใช้ในภาคใต้ตลอดไปถึงมาเลเซีย อินโดนีเซีย และประเทศใกล้เคียง กรีซเป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญและความมีอำนาจ รูปแบบของกรีซได้พัฒนาไปตามกลุ่มชนมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว ในอดีตพื้นที่ภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงไป นิยมใช้กรีซกันอย่างแพร่หลายทั้งหมู่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะกรีซแบบปัตตานีซึ่งมีลักษณะที่เด่นพิเศษ คือ มีด้ามเป็นรูปนกฟีนิกซ์ และใบยาวกว่ากรีซชนิดอื่น ๆ ในปัจจุบันการทำกรีซรามันเป็นการทำกรีซแบบปัตตานี ซึ่งมีความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรมของคนไทยในภาคใต้ ทั้งนี้ ได้มีผู้สนใจเรื่องกรีซเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่ต้องการที่จะมีไว้ครอบครอง แต่ข้อจำกัดคือมีอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านขีดความสามารถของคนทำกรีซและความล่าช้าในการทำ ส่งผลให้กรีซที่ทำได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของลูกค้าในตลาด

กลุ่มทำกรีซบ้านบาลูกาลูวะ หมู่ที่ 2 ต. ตะโละพะลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา ได้ก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 โดยรวมกลุ่มหลังจากได้ผ่านการเรียนการสอนการทำกรีซ จากหน่วยทักษิณพัฒนาที่ 7 (กอ.รมน.) ซึ่งมีจำนวนสมาชิกที่เข้ารับการอบรม 20 คน และมีสมาชิกที่มีฝีมือสามารถประกอบอาชีพได้ 12 คน ซึ่งถือได้ว่าอาชีพการทำกรีซเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับสมาชิกได้ดีพอสมควร แต่ที่ผ่านมากลุ่มประสบความล่าช้าในการทำกรีซ ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดขยายกิจการได้ล่าช้า เพราะกรีซที่ขายเป็นกรีซราคาถูก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้สมาชิกเพื่อยกระดับฝีมือ และเพิ่มจำนวนสมาชิกให้มากขึ้นรวมทั้งจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องทุ่นแรงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำกรีซให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกรีซรามันห์ให้อยู่คู่ภาคใต้ของเมืองไทยต่อไป

2. คำถามการวิจัย

กระบวนการเรียนเพื่ออนุรักษ์รู้ศิลปะการทำกรีซรามันห์ โดยการเพิ่มจำนวนสมาชิก ยกระดับฝีมือ และพัฒนากองทุนหมุนเวียน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มบ้านบาลูกาลูวะ หมู่ที่ 2 ต. ตะโละพะลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ (สมาชิกใหม่) และยกระดับฝีมือสมาชิกกลุ่มทำกริช (กลุ่มเก่า)
2. เพื่อลดบทเรียนประสบการณ์การทำกริชรมันท์ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือการทำกริชรมันท์ของกลุ่มทำกริชบ้านบาตูกาตูวะ
3. เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปการทำกริชรมันท์ และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มต่อไป

4. พื้นที่ศึกษา

บ้านบาตูกาตูวะ หมู่ที่ 2 ต. ตะโละพะลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา

5. ระยะเวลาดำเนินการและงบประมาณ

1 ปี 6 เดือน (1 พฤษภาคม 2544 ถึง 31 ตุลาคม 2545) งบประมาณ 174,500 บาท

6. วิธีการดำเนินงาน

1. จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ทำความเข้าใจกับทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่ม
2. จัดฝึกอบรมสมาชิกใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาช่างทำกริชตามหลักสูตรชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์การทำกริช
3. จัดประชุมเพื่อจัดระบบองค์กร และทบทวนปัญหา พร้อมหาแนวทางแก้ไข
4. จัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่า ในการประยุกต์ใช้เครื่องมือแบบสมัยใหม่และเครื่องมือแบบโบราณเพื่อพัฒนาฝีมือการทำกริชให้ทันต่อความต้องการของตลาด
5. จัดฝึกอบรมตรวจสอบตนเองกับจรรยาบรรณช่างทำกริช เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน ยกกระดับฝีมือและพัฒนาอาชีพที่มั่นคง
6. จัดทำสื่อเอกสารเผยแพร่ และจัดทำคู่มือการทำกริช เพื่อเป็นเอกสารประกอบการสอนการทำกริชกับเยาวชนรุ่นหลังต่อไป

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลข้อจำกัด อุปสรรค และสภาพปัญหาในการทำกริชปัจจุบัน
2. ได้กระบวนการเรียนรู้/ กระบวนการคิดของสมาชิกกลุ่มทำกริช (กลุ่มใหม่)
3. ได้ชุดประสบการณ์และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม
4. สมาชิกได้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือการทำกริช และสามารถประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ได้กระบวนการทำในการทำกริชตั้งแต่เริ่มทำจนสำเร็จพร้อมจำหน่าย
6. ได้มาตรฐานการทำกริช โดยสมาชิกกลุ่มร่วมกันกำหนด
7. สมาชิกกลุ่มทำกริชได้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้บทเรียนจากการจัดกิจกรรมการทำกริช มีรายได้เสริม และสามารถพัฒนาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ยั่งยืน
8. ได้บทเรียนจากกระบวนการทำงาน กระบวนการเรียนรู้ (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา) ร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก ภายนอก
9. ได้บทสรุปกลไกการอนุรักษ์ / ถ่ายทอดการทำกริชรำนันห้ระหว่างสมาชิกกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่
10. ได้คู่มือการทำกริช และนำผลการศึกษาเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อการปลูกจิตสำนึกร่วม ในการอนุรักษ์และหวงแหนศิลปะการทำกริช ให้สืบทอดต่อรุ่นหลังต่อไป

ส่วนที่ 3

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งส่วนที่เป็นบุคคลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- (1) หลักสูตรท้องถิ่นรายวิชา ช 01101 ช่างตีเหล็ก (กริช) 2540 : กรมสามัญศึกษา ใช้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- (2) ชุดวิชาประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์ของ กศน.(การศึกษานอกโรงเรียน) 2538 : กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- (3) ถอดจากภูมิปัญญา นายเงาะและเซ่ง บ้านสี่ดง ต.เตราะบอน อ.สายบุรี จ.ปัตตานี (เสียชีวิตเมื่อปี 2544) เรื่องข้อมูลกริช
- (4) ถอดจากภูมิปัญญา นายถ้วนบุเกิด หลงสารี ม. 2 ต. บ้านตะโล๊ะเหลลอ ต.ตะโล๊ะเหลลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา (เสียชีวิตเมื่อปี 2541) เรื่องข้อมูลกริช
- (5) อาจารย์พิชัย แก้วขาว อ.วิทยาลัยเทคนิค จ. ปัตตานี(ยังมีชีวิตอยู่) สัมภาษณ์เรื่องข้อมูลวิธีการทำกริช
- (6) นายตีพะลี อะตะบุ หัวหน้าโครงการวิจัย และประธานกลุ่มกริช ม. 2 ต. ตะโล๊ะเหลลอ อ.รามัน จ.ยะลา เรื่อง วิทยาการและดูแลการบริหารจัดการกลุ่ม
- (7) ประวัติกริชและการก่อเกิดกลุ่มทำกริชรามันห์

กริช เป็นศาสตราวุธชนิดหนึ่งมีลักษณะปลายแหลมมีขนาดสั้นบ้าง ยาวบ้าง ความยาวเฉลี่ยประมาณ 12-16 นิ้ว รูปตรงแต่ปลายเรียวแหลมเล็กก็มี ตรงกลางป่องก็มี เป็นรูปคดไปคดมาอย่างที่เราเรียกว่าคดกริชก็มี คดแต่ตอนปลายเพียงคดเดียวก็มี ขวามลายูถือว่านักรบผู้ใดถือกริชหลายคด ผู้นั้นนับเป็นนักรบผู้ยิ่งใหญ่และมีอำนาจเหนือกองทัพ มีคมสองคมใช้สำหรับฟันด้วยก็มี มีด้ามขนาดสั้นพอเหมาะแต่การจะกำไว้ในมือได้สะดวก ด้ามและฝักมักแกะสลักเป็นรูปและลวดลายต่างๆ อย่างสวยงาม บางด้ามประดับด้วยเงิน ทองหรือทองแดง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะผู้เป็นเจ้าของเป็นประการสำคัญ

กริชเป็นอาวุธประจำตัวที่เคยนิยมใช้กันในภาคใต้ตลอดไปจนถึงชาว มาเลเซีย และประเทศใกล้เคียง เคยเป็นอาวุธประจำชาติของชาวและมาเลเซียรวมทั้งถูกจัดอยู่ในเครื่องราชกกุธภัณฑ์อย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์ของทั้งสองประเทศมาก่อน กริช นอกจากจะเป็นอาวุธสำคัญแล้วยังเป็นเครื่องบ่งถึงความเป็นชายชาติตรี บ่งถึงฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ และยศฐาบรรดาศักดิ์ ผู้เป็นเจ้าของหรือวงศ์ตระกูลด้วย กริชถือเป็นของสำคัญสามารถใช้แทนตัวเจ้าบ่าวที่ติดภาระกิจอื่นได้และจะได้รับการพกพาติดตัวตลอดแม้แต่เวลาอาบน้ำหรือเข้านอน

ประวัติความเป็นมาของกริชว่าเกิดขึ้นเมื่อใดนั้นยังไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด บ้างก็ว่ากริชเกิดขึ้นในประเทศอินเดียก่อน เดิมมีลักษณะไม่ได้คัดทำจากเขาเลียงผาชนิดหนึ่ง บ้างก็ว่าชาวมลายูจำลองรูปกริชจากเขี้ยวเสือ บ้างก็ว่ากริชเริ่มปรากฏมีในประเทศอินโดนีเซียหรือชาวสมัยอินเเนาหรือ ปินฮีย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2460 แต่หลักฐานเก่าแก่ที่พบ ณ เทวสถานแห่งหนึ่ง มีอายุเก่าแก่ราว 600 ปี เท่านั้น สำหรับในประเทศไทยนั้นมิปรากฏในจดหมายเหตุของลาลูแบร์ ชาวฝรั่งเศสที่เดินทางเข้ามาในเมืองไทยในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประมาณ พ.ศ. 2236 กล่าวถึงอาวุธของไทยว่ามีกริชรวมอยู่ด้วยและพระเจ้าแผ่นดินเคยพระราชทานกริชแก่ข้าราชการบริพารใช้ เหน็บเอวทางด้านซ้ายก็มี

เมื่อ ประมาณ 200 – 300 ปีก่อน เจ้าเมืองรามันห์หรืออำเภอรามัน จังหวัดยะลา ปัจจุบันประสงค์จะให้มิกริชเป็นอาวุธคู่บ้านคู่เมือง และต้องการมีกริชประจำตัวด้วยถึงกับเชิญช่างผู้ชำนาญการจากประเทศอินโดนีเซีย มีชื่อว่า ช่างบันไดชาระ มาทำกริชที่เมืองรามันห์ในรูปแบบปัตตานี และรูปแบบรามันห์ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ จนกริชรูปแบบนี้ถูกเรียกขานในท้องถิ่นว่า กริชรูปแบบบันไดชาระ ตามชื่อของช่างทำกริชชาวชวาผู้นั้น ตั้งแต่นั้นมาจึงมีการสืบทอดการทำกริชในพื้นที่เมืองรามันห์ โดยเฉพาะที่ตำบลตะโละหะลอ มาหลายชั่วอายุคนจวบจนปัจจุบัน กริชที่เมืองรามันห์นิยมทำเป็นหัวนกฟังกะมากกว่าชนิดอื่น นกฟังกะ คือนกที่มีปีกและตัวสีเขียวปากยาวสีแดงอมเหลือง คอขาวข้างแดงข้าง นอกจากนี่ยังทำเป็นหัวรูปไก่ หัวงูจาง และรูปคน ส่วนใหญ่สลักด้วยไม้หรือกระดูกปลา กริชมีหลายรูปแบบ เช่น กริชแบบกลุ่มบาฮี และมดรา กริชแบบชวา กริชแบบคาบสมุทรตอนเหนือ กริชแบบบูกิส กริชแบบสุมาตรา กริชแบบปัตตานี กริชแบบซุนดา หรือซุนดัง และกริชแบบสกุลช่างสงขลา

ปัจจุบันนายตีพะลี อะตะบู ราษฎรชาวอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้รวบรวมผู้ที่สนใจและมีความสามารถในการทำกริชจัดตั้งกลุ่มทำกริชขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดการทำกริชแบบโบราณต้องสูญหายไปตามกาลเวลา โดยสมาชิกจะแบ่งงานกันตามความสามารถ เช่น ตีเหล็ก ทำตัวกริช แกะปลอกกริช สลักหัวกริช หรือค้ำกริช และประดับเงินหรือทองแดงบนตัวกริช เป็นต้น จากนั้นจึงนำชิ้นส่วนต่าง ๆ มาประกอบเข้ากันเป็นกริช การสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มจะต้องผ่านการทดสอบจากกลุ่มก่อน โดยยึดหลักจรรยาบรรณว่า สมาชิกทุกคนจะต้องไม่ผลิตไม่ขาย ไม่แสพหาแสพคิดทุกชนิด ถ้าผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติได้ ก็จะไม่รับเข้ากลุ่ม ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มประมาณ 20 คน

กระบวนการผลิตกริชของสมาชิกกลุ่มนี้ก็คือ คัดเลือกเหล็กที่ใช้ทำมีดมาเผาไฟแล้วตีให้ได้รูปทรงตามต้องการ จากนั้นจึงมาดัดแต่งให้ได้รูปทรงที่สมดุล ปลอกกริช ค้ำกริช และหัวกริชจะใช้ไม้เสาคำ หรือแกนมะม่วงป่า แกะสลักโดยช่างที่มีฝีมือ ส่วนใหญ่ส่วนหัวจะแกะเป็นรูปนกมีอะ หรือนกกะแต่น ส่วนปลอกจะแกะด้วยลวดลายที่เป็นท้องถิ่น นับเป็นผลิตภัณฑ์ด้านฝีมือที่ประณีต ประกอบด้วยศิลปะหลายแขนงควบคู่กับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง นายตีพะลี

ประธานกลุ่มเล่าว่า สามารถทำกริชได้ตลอดปี และทำได้เดือนละประมาณ 15-20 เล่ม เท่านั้น ราคา จะตกอยู่ประมาณ 500 – 10,000 บาท ตามลักษณะของงานที่ตกลงกัน นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีการสอนรำกริช และการต่อสู้ด้วยกริช รวมทั้งรับแสดงนอกสถานที่ด้วย (สายสุนีย์ สิงห์ทัศน์. อนุสาร อสท.วารสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม. พฤศจิกายน 2545 หน้า 168-169.)

(8) วัฒนธรรมการใช้กริชและจรรยาบรรณของช่างทำกริช

จรรยาบรรณของช่างทำกริช เป็นส่วนหนึ่งที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทยในสมัยโบราณซึ่งสามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าภูมิปัญญาของคนในสมัยนั้นมีการจัดระเบียบสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีระบบแบบแผน จึงทำให้สังคมโดยรวมอยู่ดีมีสุขเป็นส่วนใหญ่

จากประสบการณ์และบทเรียนที่ได้รับจากการปฏิบัติ (กฎข้อบังคับ) หรือ จรรยาบรรณของช่างทำกริช 25 ข้อนี้ ทำให้ช่างทำกริชและผู้อุปโภคได้รับรู้บทเรียนที่สำคัญ ๆ ในการดำเนินชีวิตแต่ละวันได้เป็นอย่างดีจนขนาดว่าบางคนได้กล่าวคำอุทานว่า อ้อ !... เป็น อย่างนี้เอง? ! ซึ่งคำอุทานเหล่านี้สามารถที่จะเป็นคำตอบให้ตัวเองได้อย่างชัดเจน

จรรยาบรรณของช่างทำกริชขั้นพื้นฐาน มี 25 ข้อ ดังนี้

1. ก่อนจะลงมือทำกริชแต่ละครั้ง ทั้งผู้ทำและผู้สั่งทำจะต้องทำใจให้บริสุทธิ์เสมอ ภูมิปัญญาข้อนี้บ่งบอกถึงการที่จะร่วมทำกิจกรรมด้วยกันนั้นจำเป็นต้องมีการทำใจให้มีจิตสำนึกที่ดี มีความนึกคิดที่จะทำกริชให้ได้สมหวัง คนในสมัยโบราณถ้าเป็นมุสลิมทั้งสองฝ่ายทั้งผู้ทำกริชและผู้สั่งทำกริชจะนัดวันปอซอ (ถือศีลอด) ก่อนสักวันสองวันสุดแล้วแต่กำหนดจึงจะมาลงมือทำกริชขึ้นมา

2. จะไม่ทำกริชขึ้นมาหากไม่มีคนสั่งทำ ภูมิปัญญาบอกว่า ช่างทำกริชจะไม่ทำกริชขึ้นมาตามใจชอบของช่างเองโดยไม่มีคนสั่งทำทั้งจำนวนและรูปแบบของกริชเพราะช่างทำกริชเป็นเพียงผู้รับใช้บริการเท่านั้น ในสมัยโบราณนั้นผู้บริหารจัดการในเรื่องกริชนี้เป็นเจ้าเมือง

3. จะไม่ทำอุปกรณ์และเครื่องมือเกี่ยวกับการล่าสัตว์ป่าหากไม่มีคนสั่งทำ ในสมัยโบราณนั้นสัตว์ป่าเป็นสัตว์คุ้มครองอยู่ภายใต้อำนาจของเจ้าเมือง ฉะนั้นการทำเครื่องมือการล่าสัตว์ป่าอย่างเช่น (สา) ,(ตะขอ, กอซอ) สำหรับใช้งานกับช้าง ฯลฯ ถ้าหากไม่มีคำสั่งจากเจ้าเมืองก็จะทำขึ้นมาไม่ได้

4. ห้ามช่างทำกริชทำกริชให้กับผู้ใด ผู้หนึ่ง โดยไม่มีคนสั่งทำ ในสมัยโบราณช่างกริชจะทำกริชขึ้นมาโดยพลการไม่ได้และจะทำให้กับผู้ใดผู้หนึ่งโดยไม่มีใครสั่งให้ทำนั้นถือว่าช่างทำกริชมีจิตใจที่ไม่บริสุทธิ์ ประจบสอพลอ แต่จะทำให้กับเจ้าเมืองได้เพราะถือว่าด้วยความจงรักภักดี

5. ห้ามช่างทำกริชโชว์ผลงานโดยไม่มีคนสั่งหรือขอดู กริชที่สร้างขึ้นมาแล้วนั้น ช่างทำกริชจะไม่ให้คนอื่นดูนอกจากเจ้าของกริชที่สั่งทำเท่านั้นเอง ,หากไม่มีคำยินยอมจากเจ้าของที่สั่งทำ และหากไม่มีใครขอดูแล้วก็ช่างทำกริชไม่สามารถโชว์กริชที่ตนทำขึ้นมา

6. ห้ามช่างทำกริชรับเงินมัดจำค่าจ้างล่วงหน้า การทำกริชเป็นเรื่องที่ไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ ทั้งสิ้น จบเรื่องแล้วจบทันทีไม่มีภาระผูกพันซึ่งจะนำไปสู่ทุกข์ต่อไปได้

7. หากมีเด็กและผู้ใหญ่มาสั่งทำกริชพร้อม ๆ กัน จะต้องรับทำของเด็กก่อนเสมอ การทำกริชเป็นการบริการที่สนองความต้องการของผู้น้อย ,ผู้ด้อยโอกาสมาก ซึ่งถ้าหากผู้ว่าราชการมาสั่งทำกริชพร้อม ๆ กับนายอำเภอ ช่างทำกริชจะให้นายอำเภอก่อนเสมอ ฯลฯ

8. ห้ามช่างทำกริชคิดสิ่งเสียดัด ,ยาเสียดัดหรือของมีนเมาทุกชนิด ในสมัยโบราณนั้นมีฝิ่นเป็นสิ่งเสียดัดซึ่งทำให้เสียนคน ,เสียนงาน ,เสียนเมือง,หากคิดยาเสียดัด ฯลฯ ภูมิปัญญาถือว่าบุคคลที่คิดสิ่งเสียดัดเป็นบุคคลที่ห้ามใจตัวเองไม่ได้ ระวังอารมณ์ไม่ได้ ฉะนั้นจึงห้ามช่างทำกริชคิดสิ่งเสียดัด ปัจจุบันบุหรี่เป็นสิ่งเสียดัดที่ราคาสูงและเป็นที่ยอมรับกันมาก

9. ห้ามสอนวิชาการทำกริชให้แก่คนที่ไม่ปกติหรือคนที่มีประวัติที่ไม่ดีหรือคนที่อยู่ในระหว่างทัณฑ์ การสืบทอดสืบสานวิชาการทำกริชจำเป็นมาก ๆ ที่จะต้องคัดเลือกรับคนที่สืบสานต่อไปซึ่งไม่ให้วิชาการทำกริชตกไปได้แก่บุคคลที่ไม่ปกติหรือคนร้ายหรือบุคคลที่ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นคนดีหรือคนชั่ว

10. ห้ามสอนวิชาการทำกริชให้แก่มุสลิมที่ไม่ละหมาดหรืออ่านอัลกรุอันไม่เป็น ในสมัยโบราณนั้นถือว่ามุสลิมที่ไม่ละหมาดและอ่านอัลกรุอันไม่เป็นนั้นเป็นคนดิบซึ่งจะเปรียบเทียบได้กับชาวพุทธว่าเป็นคนที่ยังไม่ได้บวชเป็นพระก่อน

11. ห้ามทำกริชที่ลงอักขระหรืออายันต์ - กรุอันให้แก่ผู้ที่ไม่เป็นมุสลิม ข้อห้ามเหล่านี้เป็นการกำหนดให้มีการปกป้องรักษาศิลปะการกริชอย่าให้มีคำครหาเข้าใจผิดในการใช้กริชหรือการใช้กริชผิดวัฒนธรรม

12. ห้ามทำกริชให้แก่ผู้ที่สั่งทำเพื่อไปฆ่าคนหรือนำเอาไปใช้ในสิ่งที่ผิดกับหลักศาสนา

13. ห้ามช่างทำกริชนำธาตุเหล็กหรือของมีค่าทุกชนิดซึ่งเป็นของลูกค้าผู้สั่งทำกริชไว้ที่บ้านของช่างทำกริช หากไม่จำเป็นจริง ๆ ช่างทำกริชจะรับของมีค่าหรือใบกริชของลูกค้าที่มาสั่งทำหัวกริชหรือทำฝักกริชไม่ได้ถ้าหากลูกค้าเอาใบกริชมาสั่งทำฝัก ช่างทำกริชจะต้องเอาใบกริชมาวัดขนาดบนกระดาดหรือบนกาบหมากแล้วขีดหรือตัดเป็นใบกริชตามขนาดที่ต้องการแล้วให้ใบกริชดังกล่าวกับเจ้าของใบกริชเอากลับไปโดยจะไม่เก็บใบกริชไว้ที่บ้านของช่างกริชและในกรณีอื่น ๆ ก็เหมือนกัน

14. ช่างทำกริชจะต้องมีการจดจำเป็นพิเศษเกี่ยวกับบัญชีรับจ่ายการทำกริชให้แก่ผู้สั่งทำให้ชัดเจน ช่างทำกริชจำเป็นมาก ๆ ที่จะต้องมีการจดบันทึก ต้องมีบัญชีรับจ่ายเพื่อให้ลูกค้าผู้สั่งทำ

หายข้องใจและช่างทำกริชเองก็สามารถประเมินผลงานและลำดับคิวในการดำเนินการทำกริชได้ไม่สับสน

15. ช่างทำกริชห้ามพูดว่าไม่ทัน , ไม่ได้, ไม่เป็นแต่จะต้องอธิบายให้ลูกค้าเข้าใจเกี่ยวกับงานทำกริชอย่าให้มีปัญหา ช่างทำกริชเป็นสาขาช่างที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาที่ไม่มีคำว่าไม่ทัน เพราะการทำกริชเป็นงานที่ล่าช้ามาก เริ่มตั้งแต่ตีใบมีด, ทำหัวกริช, ทำฝักกริช, และประดับตกแต่ง ซึ่งรวมเวลาในการทำแล้วตกแต่ละเล่มประมาณหนึ่งเดือนเป็นอย่างน้อย ฉะนั้นช่างกริชจำเป็นจะต้องอธิบายให้ลูกค้าที่ไม่เข้าใจในกระบวนการทำกริชให้เข้าใจ ซึ่งลูกค้าบางคนใจร้อนอยากได้กริชเร็ว ๆ

16. การนัดหมายกับลูกค้าอย่าให้มีปัญหา การนัดหมายของช่างทำกริชจะต่างไปจากการนัดหมายของสาขาอาชีพอื่นๆ เพราะการทำกริชจำเป็นจะต้องมีการรวมสาขาอาชีพหลายสาขามาผสมผสานกัน อย่างเช่น ช่างตีเหล็ก, ช่างไม้แกะสลัก, ช่างทอง, โหราศาสตร์และไสยศาสตร์ ฉะนั้นการนัดหมายต้องมีแค่ประมาณการเท่านั้น

17. การซ่อมใบมีดกริชส่วนที่เป็นกัน, โกร่ง, จวงข้าง, ฟันและปลายมีดได้

18. การซ่อมใบมีดกริชหรือดัดแปลงส่วนที่คดให้เป็นตรงและส่วนที่ตรงให้คดไม่ได้ ช่างทำกริชจะไม่ทำลายศิลปะการทำกริชของคนอื่นซึ่งถ้าหากกริชตรงก็จะอนุรักษ์คงไว้กริชตรงต่อไป แต่ถ้าต้องการกริชคดก็จะทำกริชคดเล่มอื่นมาใหม่อีก

19. ห้ามเจียรไนหรือลับใบมีดให้คมเด็ดขาด ใบกริชแต่ละเล่มจะมีความคมภายในตัวอยู่แล้วและจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ฉะนั้นไม่จำเป็นที่จะลับให้คมหรือตกแต่งส่วนที่ร้าวหรือแห้วแต่อย่างไร ประกอบกับใบกริช บางเล่มจะมีพิษร้ายแรงเนื่องจากส่วนผสมของเนื้อเหล็กมีสารพิษที่ทำปฏิกิริยาทางเคมีเมื่อโดนความร้อนจะเกิดควันถ้าหากโดนควันที่เจียรไนจะมีอันตรายกับช่างกริชได้

20. ห้ามแบกหรือหามถาดไม้เข้าไปในโรงตีกริชแต่ให้ลากเข้าไป เป็นมารยาทของคนในสมัยโบราณซึ่งจะให้เกียรติกับสถานที่ที่ซึ่งทำกริชเป็นสิ่งที่เชื่อว่าเป็นของสูง

21. ห้ามแสดงอาการหรือออกเสียงเจ็บปวดในเมื่อเกิดอุบัติเหตุในระหว่างทำกริช การทำกริชเป็นเรื่องที่ต้องใช้สมาธิ, ความอดทนและเสี่ยงแก่การที่จะเกิดอันตรายกับช่างได้ตลอดเวลา ฉะนั้นเพื่อไม่ให้เสียขวัญกำลังใจ จะต้องอดทนไว้ถ้าหากเกิดอุบัติเหตุขึ้น พร้อมจะต้องทำใจในการระงับอารมณ์ด้วย

22. ห้ามช่างทำกริชกั๊ยืมทรัพย์สินหรือเงินทองโดยมีดอกเบี้ยย ช่างทำกริชเป็นสาขาอาชีพที่ต้องการความอิสระในการทำงาน, เป็นงานฝีมือที่ละเอียดอ่อนมาก, ใช้เวลามากและกำหนดการเสร็จสิ้นของชิ้นงานแต่ละชิ้นงานไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่ออนุรักษ์ศิลปะอันสวยงามซึ่งไม่มีที่ติเหล่านี้ให้คงอยู่ จึงห้ามไม่ให้ช่างทำกริชใจแตก ใจเสีย มีหนี้สิน ซึ่งจะนำไปสู่การทำให้ไม่มีสมาธิในการทำงาน

23. ห้ามตีลูกเมียโดยไม่มีเหตุผล ให้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาคบครัว ช่างทำกริชจะตีลูกเมียและสัตว์เลี้ยงไม่ได้หากไม่มีเหตุผล ซึ่งจะต้องเป็นคนใจเย็นมาก ๆ ไม่ให้อู่วาม มีเหตุผลจะต้องสร้างมาตรฐานของครอบครัวมีสุข

24. ห้ามบ่นหรือด่าลูกค้าเด็ดขาด ช่างทำกริชจำเป็นต้องสัมผัสกับผู้คนมากมายทุกระดับชั้นมีตั้งแต่คนดีและไม่ดีซึ่งจำเป็นจะต้องแยกแยะสภาพปัญหาของลูกค้าที่จะทำให้ช่างทำกริชใจแตก ตบะแตก ควบคุมอารมณ์ไม่อยู่จากการที่ลูกค้าคำว่าต่าง ๆ นานา ช่างทำกริชจะต้องฟังคำกล่าวหาของลูกค้าและต้องพยายามหาคำตอบและถอดบทเรียนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด

25. ห้ามกินหรือดื่มในขณะที่ตีใบกริชโดยเด็ดขาด ช่างทำกริชต้องการสมาธิมาก ๆ ซึ่งในขณะที่ทำใบกริชนั้น ช่างกริชจะต้องควบคุมทั้งสมาธิ, ทั้งอารมณ์, ทั้งกำลังกาย ตลอดจนลมในการหายใจไม่ให้แปรปรวน ในสมัยโบราณหากเป็นช่างกริชที่เป็นมุสลิมเขาจะปฏิบัติตัวในขณะที่ตีใบกริช เสมือนเขาอยู่ในศีลอค (ปอซอ) ตลอดจนเสร็จจากการตีใบกริช (บรรณาจารย์บันไดซาระ (ช่างซาระ) ช่างหลวง, ต.ยะตะ อ.รามันห์ จ.ยะลา : 17 หน้า และตีพะลี อะตะบู (แปล) 10 ข้อ : 2538. และจากข้อ 11-25 : 2545.)

ส่วนที่ 4

กระบวนการดำเนินงานวิจัย

กระบวนการดำเนินงานวิจัยในระยะแรกเป็นการพัฒนาโจทย์วิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยทาง สกว.ได้ล่าง(อ.ปิยะ กิจถาวรและคุณมนัส ยามิน) ได้มาให้ความรู้แก่กลุ่มสมาชิกในวันประชุมกลุ่ม ผู้เข้าร่วมประชุม 8 คน ช่วงดังกล่าวกลุ่มไม่ต้องการการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก เพราะกลุ่มเชื่อว่าการช่วยเหลือจากภายนอกเป็นดาบสองคม และไม่แน่ใจว่าจะมาช่วยเหลือกลุ่มจริง ๆ หรือต้องการมาทำลายกลุ่ม ผลการประชุม ทำให้สมาชิกเข้าใจรูปแบบการช่วยเหลือต่อกลุ่ม เน้นให้กลุ่มช่วยตนเอง ซึ่งสมาชิกกลุ่มเห็นด้วย(ปี พ.ศ. 2543) จากนั้นประธานกลุ่มเริ่มเชิญชวนสมาชิกกลุ่มมาทำวิจัยใช้ระยะเวลา 1 เดือน เนื่องจากสนใจกระบวนการทำงานเพราะสามารถพัฒนางานฝีมือและตนเองได้ ส่วนรายได้ก็ตามมา จากนั้นได้ประสานงานกับโต๊ะครู ครูสอนศาสนา (อุสตะ) ร.ร.มะหัดดะวะหืออิสลามียะห์ เพื่อเป็นสมาชิกกลุ่มใหม่ มีการจัดเวทีถอดบทเรียนกลุ่มกริช(กลุ่มใหม่)และกลุ่มเก่า ซึ่งประกอบด้วย ประชุมกลุ่ม บึงน้ำใสกับกลุ่มมะหัดดะวะหือ และมีกลุ่มเยาวชนที่สนใจงานวิจัยเข้าร่วมด้วย ประมาณ 80 คน เพื่อสะท้อนภาพ และค้นหาโจทย์วิจัยร่วมกัน ณ โรงเรียนตาดิคาบาตูลากูวะห์ และโรงเรียนมะหัดดะวะหืออิสลามียะห์ โดยมีตัวแทนสำนักงาน สกว. มาทำความเข้าใจ และจัดกระบวนการงานวิจัย เป้าหมายเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง สรุปประเด็นกลุ่มกริช คือการสรุปบทเรียนสภาพปัญหา ส่วนกลุ่มเยาวชนตอนหลังล้มเลิกไปเพราะไม่สามารถตั้งโจทย์ได้(ปี พ.ศ. 2543) กระบวนการพัฒนาโครงการได้ดำเนินการเป็นระยะๆ จนสามารถเสนอโครงการวิจัยต่อ สกว. อนุมัติในที่สุด

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกริช กลุ่มทำกริชได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ก่อนทำวิจัยโดยทำการรวบรวมจากการซักถามจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมู่บ้าน ได้แก่ นายปาเงาะเลาะเกี่ยวกับข้อมูลด้านการทำโครงร่างของกริช จากนายต่วนบูกิต หลงสารี ข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายกริช ใบกริช และเกี่ยวกับกริชทั้งเล่ม จากนั้นสมาชิกกลุ่มทำกริชบางส่วนได้ไปเรียนรู้และดูกรรมวิธีการทำจริงเกี่ยวกับการผสมเนื้อเหล็กที่บ้านอาจารย์ พิชัย แก้วขาว ณ บ้านปาหลาม อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี จากนั้นเริ่มกระบวนการงานวิจัยโดย

1. จัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่ จำนวน 23 คน เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ ชุดประสบการณ์และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริช(สมาชิกใหม่) และเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาช่างทำกริชตามหลักสูตรชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์การทำกริช โดยวิธีบูรณาการหลักสูตรจาก กศน.กับหลักสูตรกรมสามัญมาเป็นแนวการสอน เริ่มต้นด้วยการจัดประชุมนัดหมายผู้เรียนที่เป็นนักวิจัยใหม่มาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม โดยดำเนินการตามแนวคิดของกลุ่มผู้เรียนและจัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่วิทยากรและผู้เรียนช่วยกันกำหนด และนำชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์ของ กศน. เป็นแผนแม่บท และทำการประเมินผลเป็น

ระยะๆ โดยจัดให้มีข้อสอบ Pre – Test และ Post – Test มีทะเบียนคะแนนวัดผลคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา การเข้าร่วมกิจกรรม และคะแนนวัดผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมี 5 จุดประสงค์ คือ

- (1) ได้ข้อมูลข้อจำกัด อุปสรรคและสภาพปัญหาในการทำกริชในปัจจุบัน
- (2) ได้กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดของสมาชิกกลุ่มกริช(กลุ่มใหม่)
- (3) ได้ชุดประสบการณ์และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม
- (4) สมาชิกได้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ การทำกริชและสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) ได้กระบวนการในการทำกริชตั้งแต่เริ่มทำ จนสำเร็จพร้อมจำหน่าย

ดำเนินการฝึกอบรม เริ่มตั้งแต่ 1 พ.ศ. 2544 – 31 ต.ค. 2544 ระหว่างเวลา 16.30 – 18.30 น ณ โรงเรียนนาฮัดอะฮ์อัลลามมียะห์ ต. ตะโล๊ะหะลอ อ.รามันห์ จ. ยะลา เป็นสถานที่ฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติบางส่วน

2. จัดประชุมชี้แจงงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น กับทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ(สมาชิกใหม่)และกลุ่มเก่า ซึ่งผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนโรงเรียนมะฮัดอะฮ์อัลลามมียะห์ (กลุ่มใหม่) คณะครู และสมาชิกกลุ่มเก่า จำนวน 35 คน โดยวิธีการเริ่มจากประสานกับคณะครู ผู้บริหารโรงเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดประชุมดังกล่าว เพื่อให้ทางโรงเรียนจัดสรรเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมงานวิจัยฯ จากนั้นนัดหมายการประชุมและดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้ โดยหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นผู้อธิบายดำเนินการและมีผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคใต้ภาคใต้ตอนล่าง เข้าร่วมการประชุม ซึ่งดำเนินการมาเมื่อเดือนพฤษภาคม 2544 ณ โรงเรียนมะฮัดอะฮ์อัลลามมียะห์ บ้านบาตูกาลูวะฮ์ ต. ตะโล๊ะหะลอ อ.รามันห์ จ. ยะลา และที่ศูนย์ทำกริชของกลุ่มทำกริช บ้านบาตูกาลูวะฮ์

3. จัดทำสื่อ เอกสารเผยแพร่และจัดทำคู่มือการทำกริชเพื่อเป็นเอกสารประกอบการสอนการทำกริชขั้นพื้นฐานกับเยาวชนรุ่นหลังต่อไป ซึ่งเป็นการร่วมจัดทำระหว่างสมาชิกกลุ่มเก่า กลุ่มใหม่ และวิทยากร กระบวนการจัดทำเริ่มต้นด้วยการจัดประชุมสมาชิกกลุ่มทั้งกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่ามาระดมความคิด หาแนวทางในการที่จะทำอย่างไร ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความง่ายต่อการเรียนรู้ ขั้นตอนและวิธีการทำกริชและสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคคลทั่วไปที่สนใจเรื่องการทำกริชเพื่อให้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย และได้ข้อสรุปว่าจำเป็นต้องมีเอกสารประกอบการฝึกอบรม จากนั้นสมาชิกกลุ่มมีการมอบหมายให้วิทยากรช่วยรวบรวมและลำดับข้อมูลเอกสารดังกล่าว และสมาชิกกลุ่มช่วยกันตรวจสอบดูความเหมาะสมและช่วยกันแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยสมาชิกกลุ่มรับเอกสารมาทดลองปฏิบัติตามเอกสารประกอบการฝึก และทำการจัดพิมพ์เป็นเล่มต่อไป ซึ่งกระบวนการดำเนินงานได้จัดทำที่ทำการกลุ่มกริชบ้านตะโล๊ะหะลอ อ. รามันห์ จ. ยะลา

การรวบรวมข้อมูลความรู้การทำกริชเริ่มต้นก่อนการวิจัยอย่างไม่เป็นระบบ และทำการจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นเล่มโดยใช้ระยะเวลา 5 เดือน นับตั้งแต่เริ่มต้นวิจัยเดือน พ.ค. 2544 - ก.ย. 2544

4. จัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่า ในการประยุกต์ใช้เครื่องมือแบบสมัยใหม่และเครื่องมือแบบโบราณ และอบรมการทำชิ้นส่วนกริช จำนวน 120 ชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรวัดมาตรฐานของกริชตามเกรด ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกพัฒนาคุณภาพของกริชให้ดียิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาฝีมือการทำกริชให้ทันต่อความต้องการของตลาด ได้มาตรฐานการทำกริช โดยสมาชิกกลุ่มช่วยกันกำหนดและให้ทุกคนสามารถเป็นช่างกริชได้เต็มตัว และสามารถสอนคนอื่นและจัดกลุ่มกันใหม่ได้ ซึ่งสถานที่อบรมตามความสะดวกของสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทำฝักกริช อบรม ณ กำปงบาร์ ม.2 ต.ตะโล๊ะหะลอ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีสมาชิกกลุ่มทำเฉพาะหัวกริชและฝักอยู่ ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้ทำกริช อบรม ณ โรงตีกริช ม.2 ต.ตะโล๊ะหะลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา ช่วงเวลาการฝึกอบรมเป็นทุกวันพุธและวันพฤหัสบดี เวลา 14.00 น. – 17.00 น. เริ่ม 7 พ.ย. 44-25 เม.ย. 45 โดยสอนสัปดาห์ละ 2 วัน 6 คาบ จำนวน 120 ชั่วโมง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มเก่า 12 คน และกลุ่มใหม่ 3 คน ตามลักษณะงานการพัฒนาฝีมือ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	สถานภาพครอบครัว	ลักษณะงานที่พัฒนาฝีมือ
1	นายอาแว ดีเยาะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
2	นายเยะ หะมะ	สมรส	ศิลป์ประดับฝักกริชและปลอกสวมกัน
3	นายอับดุลรอญิง มะหิละ	สมรส	ค้ำฝักและใบกริช
4	นายมะยุบรี มะดีเยาะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
5	นายกูมะ คาตู	สมรส	ค้ำ , ฝักและใบกริช
6	นายอารง มะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
7	นายชำซูดิน หามะ	สมรส	ปลอกสวมกันและการประดับกริช
8	นายนิมะฮามิ แนนมแมเซียม	โสด	ฝักกริช
9	นายซูเบร์ มะหิละ	โสด	ฝักกริช
10	นายมะการาดา มะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
11	นายมาหามะเอ็งอาบิอิง พุดรือ	สมรส	ใบกริช และปลอกสวมกัน
12	นายซุลกิฟลี สีละรู (จากกลุ่มใหม่)	โสด	ค้ำกริช
13	นายลุกมาน มะลีละ (จากกลุ่มใหม่)	โสด	ค้ำกริช
14	นายยูสรอน เจลา(จากกลุ่มใหม่)	โสด	ค้ำกริช
15	นายมะยูโซะ อะตะบู	สมรส	ค้ำกริชและปลอกสวมกัน

กระบวนการดำเนินงานการอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือ มีกระบวนการในการจัดทำดังนี้

1. จัดประชุมกลุ่มกริช 16 คน หาแนวทางว่าจะพัฒนาฝีมืออย่างไร และมีหลักเกณฑ์การวัดมาตรฐานฝีมืออย่างไร
2. จัดขั้นตอนกระบวนการทำกริสร่วมกัน 4 ขั้นตอน พร้อมกำหนดการเรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้
 - ขั้นตอนที่ 1 เรื่องทำหัวกริช
 - ขั้นตอนที่ 2 เรื่องใบกริช
 - ขั้นตอนที่ 3 เรื่องฝักกริช
 - ขั้นตอนที่ 4 ปลอกสวมกัน
3. จัดผู้เรียนเป็นหมวดหมู่/กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มหัวกริช กลุ่มทำฝักกริช กลุ่มทำใบกริชและกลุ่มทำปลอกสวมกัน โดยให้แต่ละคนคัดเลือกเข้ากลุ่มตามความสนใจ และความถนัด
4. ทำการอบรมตามเรื่องที่คัดเลือก โดยสมาชิกกลุ่มสนใจเรื่องอื่นๆ สามารถเข้าร่วมเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ได้ ซึ่งมีนาย ศิพะสิทธิ์ อะตะบุ เป็นวิทยากรกลุ่ม และเมื่อมีสมาชิกจำนวนมากขึ้นก็จะมีระบบการสอนแบบพี่สอนน้อง โดยวิทยากรจะควบคุมคุณภาพของกริชอีกครั้ง
5. ประเมินผู้เข้าร่วมอบรม โดยการสังเกต สัมภาษณ์ความรู้ ความเข้าใจ และดูความก้าวหน้าของชิ้นงาน และความต้องการของตลาด การยอมรับของลูกค้าหรือตลาด
6. เมื่อได้รับความรู้และพัฒนาฝีมือแล้ว สมาชิกได้กำหนดมาตรฐานการทำกริช ตามเกรด ขนาด และราคา ร่วมกัน

แผนและกระบวนการสอนหลักสูตรอบรม และเกณฑ์การวัดผล ดังนี้

ว/ค/ป	เรื่อง,เนื้อหา	จำนวนคาบ		รวมจำนวนคาบ	หมายเหตุกิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
7 พย.44	การสร้างแบบหัวกริชและชื่อของสัดส่วนต่างๆ	3	-	3	-อธิบาย ,คู่มือตัวอย่างหัวกริช -ศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ
8 พย.44	การสร้างแบบโครงสร้างด้านบนของหัวกริช	3	-	3	-อธิบาย,คู่มือตัวอย่าง,และช่วยกันศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ
14 พย.44	การสร้างแบบโครงสร้างด้านล่างของหัวกริช	3	-	3	-อธิบาย,คู่มือตัวอย่าง,และช่วยกันศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ
15 พย.44	ขั้นตอนในการทำหัวกริสรามัน	1	2	3	-อธิบายขั้นตอน,คู่มือตัวอย่างแล้วให้ฝึกปฏิบัติทุกคน
21 พย.44	การพัฒนาการเครื่องมือในการทำหัวกริช	1	2	3	-อธิบาย ขั้นตอน ,คู่มือตัวอย่างแล้วให้ทำเครื่องมือแกะสลักทุกคน

ว/ค/ป	เรื่อง,เนื้อหา	จำนวนคาบ		รวมจำนวน คาบ	หมายเหตุ กิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
22 พย.44	การฝึกแกะลายหัวกริชและ ความเป็นมาของลวดลายกริช	1	2	3	-อธิบายแล้วให้ฝึกวาดดอก ลายหัวกริชทุกคน
28 พย.44	ลวดลายของตาและจุมูกและ เทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างและให้ ฝึกปฏิบัติวาดลายทุกคน
29 พย.44	ลวดลายของหน้าผากและ เทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างและให้ ฝึกปฏิบัติวาดลายทุกคน
6 ธค.44	ลวดลายของหงอนและ เทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
12 ธค.44	ลวดลายของการเขียนและ แก้มและเทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
13 ธค.44	ลวดลายของหูหรือปีก หัวปีก หรือใบไม้และเทคนิคในการ เขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
19 ธค.44	ลวดลายของบ่าหลัง และ เทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
20 ธค.44	ลวดลายของขนุนและเทคนิค ในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
26 ธค.45	ลวดลายของมือและเล็บและ เทคนิคในการเขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
27 ธค.44	ลวดลายของกำไลขาและกลีบ ดอกบัวและเทคนิคในการ เขียน	1	2	3	-อธิบาย,ดูตัวอย่างแล้วให้ ฝึกปฏิบัติทุกคน
10 มค.45	การปลูกฝังจิตวิญญาณของ ช่างกริชและศาสตร์กับศิลปะ ทั่วไป	3	-	3	บรรยาย , จัดกลุ่ม ,ศึกษา ร่วมกัน
16 มค.45	ศาสตร์กับวัฒนธรรมอิสลาม	3	-	3	บรรยาย . จัดกลุ่ม .ศึกษา ร่วมกัน
17 มค.45	เทคนิคในการตีใบกริช	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติทุกคน

ว/ค/ป	เรื่อง,เนื้อหา	จำนวนคาบ		รวม จำนวน คาบ	หมายเหตุ กิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
23 มค.45	การขึ้นรูปทรงของกริชปันไค ซาระและเทคนิคในการตี	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติ
24 มค.45	กรรมวิธีในการหลอมเหล็ก	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
30 มค.45	การกำจัดส่วนของกริชให้ สมบูรณ์	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
31 มค.45	การทำโกร่งและฟันกริชและ เทคนิคในการตี	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
6 กพ.45	การทำกันกริชในรูปแบบ ต่าง ๆ และเทคนิคในการทำ	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
7 กพ.45	การทำและเทคนิคในการทำ	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
10 กพ.45	การทำฝักและเทคนิคในการ ทำ	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
14 กพ.45	การทำปากฝักและเทคนิคใน การทำประกบปีกฝักกับฝัก	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติทุก ๆ คน
20 กพ.45	การทำกันฝักและเทคนิคใน การทำ	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
21 กพ.45	การทำปลอกสวมกัน, รูป แบบ และความเป็นมา	3	-	3	บรรยาย, ดูตัวอย่างให้ศึกษา ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ
27 กพ.45	การหลอมโลหะ, เงิน, นาค และทองคำ	1	2	3	บรรยาย, สาธิต และให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม
28 กพ.45	การรีดโลหะให้เป็นเป็นแผ่น บาง ๆ	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่ม ๆ

ว/ค/ป'	เรื่อง,เนื้อหา	จำนวนคาบ		รวมจำนวน คาบ	หมายเหตุ กิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
14 มีค.45	การสร้างแบบและการขึ้นรูป ทรงและเทคนิค	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
21 มีค.45	การใช้เครื่องมือลูกเต๋าและ การเช็คสอบถามของผู้เรียน	1	2	3	อธิบาย, สาธิตการใช้เครื่องมือ แล้วให้ฝึกปฏิบัติเป็น กลุ่มๆ
28 มีค.45	การสานลวดและการทำลวด ลายบนลวด	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
4 เมย.45	การทำคอกของกันหรือฐาน ของกัน	1	2	3	อธิบาย, สาธิตและให้ฝึก ปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
11 เมย.45	การทำคอกลายของกันแล้ว เทคนิคในการดูแล	1	2	3	อธิบาย, สาธิต, ดูตัวอย่าง และให้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
18 เมย.45	การเลี่ยมหัวกริชรามันและ เทคนิค	1	2	3	อธิบาย, สาธิต, ดูตัวอย่าง และให้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
25 เมย.45	การเลี่ยมจุกของนกฟิงกะ และเทคนิค	1	2	3	อธิบาย, สาธิต, ดูตัวอย่าง และให้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ
	รวม	52	68	120	

หมายเหตุ ตารางฝึกอบรมจะมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ส่วนเกณฑ์วัดผลในการอบรม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา และการเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลจะพิจารณาจากผลงาน กระบวนการกลุ่ม และจรรยาบรรณ

5. จัดให้มีการตรวจสอบสถานภาพของสมาชิกกลุ่ม 16 คน โดยบันทึกประวัติและสถานภาพ วัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำกริชได้กระบวนกรเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้บทเรียนจากการจัดกิจกรรมการทำกริชมีรายได้เสริมและสามารถพัฒนามาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ยั่งยืน และเพื่อทราบประวัติสถานภาพ สถานการณ์ของสมาชิกกลุ่มทำกริชแต่ละคน โดยจัดให้มีรายงาน (รายรับ - รายจ่าย) ของกลุ่มทำกริชในแต่ละเดือน วิธีการดำเนินงานโดยจัดให้มีแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ถึงสภาพหรือสถานภาพสถานการณ์ของตนเองโดยวิทยากรแจกแบบฟอร์มข้อมูลแล้วให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันกรอกข้อมูล จากนั้นประเมินผลสถานารายรับ รายจ่ายและหน้าที่ของตนเองซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นขั้นตอนต่อไป พร้อมกับการจัดให้มีการรายงาน (รายรับ - รายจ่าย) ของกลุ่มเป็นรายเดือน ส่งผลให้กลุ่มมีแนวคิดการจัดให้มีอาชีพเสริมโดยการเลี้ยงไก่พื้นบ้าน(ลาถ) หรือไก่ที่ขันออกเสียงยาวหรือเสียงยัด เพื่อเป็นรายได้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง

7. จัดประชุมกลุ่มสมาชิก 16 คน เพื่อจัดระบบองค์กรและทบทวนปัญหา พร้อมหาแนวทางแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยจัดประชุมพูดคุยเดือนละ 1 ครั้ง ณ โรงเรียนกริชบ้านบาเกา ต.วะระ ม.2 ต.ตะโล๊ะหะลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเข้าใจระบบการทำงานกลุ่มและมีความรับผิดชอบมากขึ้น ให้สมาชิกเรียนรู้เกี่ยวกับฝีมือและวิธีการทำแบบมีส่วนร่วม มีรายได้เสริมและพัฒนาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ยั่งยืน และสามารถจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรที่สมบูรณ์มากขึ้น กระบวนการดำเนินงานคือ จัดฝึกอบรมหน้าที่การทำงานของแต่ละคนให้เข้าใจ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น โดยกำหนดให้สมาชิกทำงานแต่ละเดือน คือ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลักษณะงาน	จำนวน / เดือน
1	นายมะยูโซ๊ะ อะตะบู	ทำหัวกริช	1
2	นายชำซุดิน หามะ	ปลอกสวมกัน	4
3	นายกูมะ ดาตู	หัวฝักและใบมีด	6
4	นายอับดุลรอณี มะหิละ	ฝัก, ใบมีด	6
5	นายอารง มะ	ฝัก, หัวกริช	4
6	นายมะยูบรี มะดีเยาะ	หัว, ฝัก	4
7	นายนิมะฮามิ แนนมแมเซียม	ฝัก	4
8	นายซูเบอร์ มะหิละ	ฝัก	4
9	นายมะการาดา มะ	หัว, ฝัก	4
10	นายอาแว ดีเยาะ	หัว	4
11	นายเยะ หะมะ	ปลอกสวมกัน	2
12	นายซุลกิฟลี สีละรู	หัว	4
13	นายยูสรอน เจะสา	หัว	4
14	นายลูกมาน มะสีละ	หัว	4
15	นายมาหามะเย็งอาบิง พุดรือ	ใบมีด	10
16	นายดีพะลี อะตะบู	ตรวจสอบคุณภาพ	-

จากนั้นจัดให้มีการเชิดพฤติกรรมตามจรรยาบรรณช่างทำกริชเพื่อประสิทธิภาพการทำงานยกระดับฝีมือและพัฒนาตนเองให้คิดทบทวนการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถเชิญชวนผู้ใกล้ชิดหรือครอบครัวสู่เรื่องที่ดีได้ เป็นการนำจรรยาบรรณสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง ส่วนกระบวนการวัดผลมีการทำจากการประชุมอภิปรายและร่วมกันสะท้อนปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขร่วมกัน

ส่วนที่ 5

ผลการดำเนินงาน

การนำเสนอผลการดำเนินงานครั้งนี้ จะนำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ หนึ่งจะเป็นการเสนอบริบทชุมชนทั่วไปของชุมชนบ้านตะโล๊ะเหลอ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มทำกริซรามันห์และสามนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

1. บริบทชุมชนบ้านตะโล๊ะเหลอ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา

1. สภาพพื้นที่

1.1 ประวัติศาสตร์ชุมชน ชุมชนบ้านตะโล๊ะเหลอ เป็นชุมชนใหญ่และเก่าแก่มาก เป็นชุมชนครึ่งชนบทครึ่งเมือง ซึ่งที่มาของชื่อหมู่บ้านคำว่า ตะโล๊ะ คือ มีทุ่งนาและภูเขา หรือป่าล้อมรอบ พื้นที่นา และคำว่าเหลอ หรือฮาลอ คือ เสือสมิง , ชุมชนตะโล๊ะเหลอ เป็นชุมชนที่เลี้ยงเสือสมิงในสมัยโบราณ และเป็นแหล่งของเสือเป็นจำนวนมาก จึงขนานนามว่า ตะโล๊ะเหลอ

1.2 ที่ตั้ง - อาณาเขต (แผนที่ประกอบ) ตำบล จะก๊ะ อ.รามันห์ จ. ยะลา

ที่ตั้ง ตำบลตะโล๊ะเหลอ ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกของตำบอำเภอรามันห์ประมาณ 7 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 5 กิโลเมตร

อาณาเขต ทิศตะวันออกจดตำบลสามัคคี อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ทิศใต้จดตำบลสาวออำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก จดตำบลกาบูบองเกาะ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา
ทิศเหนือ จดตำบลจะก๊ะ อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา

1.3 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ตำบลตะโล๊ะเหลอ มีพื้นที่เป็นสภาพภูเขาที่สูงและที่ราบเป็นบึง,หนอง , ที่นา และติดกับแม่น้ำสายบุรี เป็นหลุมน้ำสายบุรีที่ติดกับภูเขา

2. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

2.1 ประชากร จำนวนประชากรเป็นชาย 2,024 คน จำนวนประชากรเป็นหญิงจำนวน 2,103 รวมทั้งหมด 4,127 คน ขนาดของประชากรมีความสูงประมาณ 170 ซม. ถึง 180 ซม. วัยของประชากร อายุประมาณ -75 - 120 ปี จึงตาย

2.2 การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ในรูปแบบดั้งเดิมประมาณ 60 % และรูปแบบใหม่ 40 %

2.3 เส้นทางคมนาคม , การติดต่อกับภายนอก สะดวกทุกหมู่บ้านมีลาดยาง และลาดปูน

2.4 การศึกษา การศึกษาได้รับอย่างทั่วถึง มีโรงเรียนชุมชนและโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ในตำบลตะโล๊ะเหลอ มีโรงเรียนประถม 3 โรงเรียนและโรงเรียนชุมชนขยายโอกาส 1 โรงเรียน และมีปอเนาะ 2 ปอเนาะ สถาบันสอนศาสนาอิสลาม การศึกษาในระบบก่อนวัยเรียนมีอนุบาลในโรงเรียนชุมชนและมีสถานเลี้ยงเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จำนวน 1 โรงเรียน มีโรงเรียนประถมศึกษา 3

โรงเรียนและมีมัธยมขยายโอกาส 1 โรงเรียน และการศึกษานอกระบบ มีการเรียนการสอนแบบทางไกลจำนวน 1 จุด ระดับประถมมัธยมต้นและมัธยมปลาย และมีศูนย์การเรียนรู้ของ กศน. 1 จุด

2.5 สาธารณสุข มีอนามัย 1 โรง มีระบบประกันสุขภาพและระบบ 30 บาท รักษาทุกโรค

2.6 วัฒนธรรมและประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนนี้ เป็นวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์มาจากฮินดู พราหมณ์ มาก่อนพออิสลามมาทีหลังจึงประสานกันแยกไม่ออกว่าวัฒนธรรมและประเพณีอะไร ชุมชนก็ปฏิบัติไปเรื่อยๆจนกว่าจะแยกออกว่าเป็นวัฒนธรรมอะไร ปัจจุบันไม่มีการสืบทอด แต่ยังมีคนแก่ ปฏิบัติอยู่

2.7 ศาสนา ความเชื่อ และการเคารพนับถือ ชุมชนนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ ประมาณ 95% อีก 5% เป็นพุทธ

2.8 การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาวะผู้นำ ชุมชน ตะโละหะลอ มี อบต. ตำบลตะโละหะลอ มีกำนันเป็นผู้นำชุมชน, หมู่บ้าน มีทั้งผู้นำทางการและผู้นำธรรมชาติ

2.9 ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและกลุ่มชุมชน มีความสัมพันธ์ สนิทสนม ส่วนมากจะฟังผู้นำหมู่บ้านเป็นหลัก มีระบบเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ ระบบกลุ่ม การช่วยเหลือกัน ระบบกลุ่มทางเศรษฐกิจ ชุมชนตะโละหะลอ ส่วนมากจะมาจากครอบครัวเดียวกันเป็นระบบเครือญาติมากกว่า ซึ่งความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ดี การจัดการความสัมพันธ์และการจัดการกลุ่มชุมชนบ้านบาตูกาวิระ เป็นชุมชนที่อยู่อย่างเครือญาติเดียวกัน การบริหารการจัดการจึงง่ายแก่การคัดเลือกผู้นำเพื่อบริหารจัดการ ส่วนมากการดำเนินงานกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี ส่วนปัญหาความขัดแย้งและการช่วยเหลือ การดำเนินงานบางเรื่องประสบปัญหาพอสมควร อย่างเช่น การระดมพลังสมองในการอภิปรายกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมจะมีการแซวและมีการขัดแย้งข้อคิดแนวคิดที่รุนแรงแต่ในเมื่อหาข้อยุติได้ก็จะมีช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ดีและในกรณีบางเรื่องบางครั้งความขัดแย้งรุนแรงหาข้อยุติไม่ได้จำเป็นต้องมีคนนอกมาเคลียร์ จึงจะได้ผลและหาข้อยุติได้

2.10 ระเบียบข้อปฏิบัติกฎเกณฑ์ของชุมชน ระเบียบข้อปฏิบัติของชุมชนส่วนมาก ผู้นำหมู่บ้านจะกำหนดแนวทางปฏิบัติของชุมชน

2.11 การจัดการความขัดแย้งความผิด หาลงโทษ การลงโทษและการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย การจัดการความขัดแย้งส่วนมากผู้นำหมู่บ้านจะจัดการตลอดกับบทลงโทษ

3. ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการและระบบกรรมสิทธิ

3.1 พื้นดิน

ลักษณะของพื้นดินและความเปลี่ยนแปลงพื้นดินมีทั้งที่ลุ่ม,ดอน,เนินเขา, และภูเขา ปัจจุบันภูเขาได้ถูกตัดขายดินไปบางส่วน และมีการถมที่ราบเพื่อสร้างบ้าน การใช้ประโยชน์บนที่ดินจำนวน 30% ที่เป็นที่นาปรังและนาปีได้ทอดทิ้งรกร้างไม่ได้ใช้ประโยชน์เพราะถ้าทำนาจะต้องใช้

ทุนมากไม่สมดุลกับรายได้ บางส่วนเจ้าของได้ขุดเป็นบ่อเลี้ยงปลา ความเสื่อมโทรมสาเหตุจากการใช้ที่ดินไม่ได้รายได้ ไม่ได้ประโยชน์อย่างเหมาะสม และปล่อยให้ที่ดินว่างเปล่า ทำให้รายได้ทางครอบครัวในส่วนนั้นไม่มีประกอบกับเจ้าของที่ดินไม่รู้จักใช้ที่ดินของตนให้มีรายได้ ส่วนการถือครองที่ดิน, กรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนมากมี นส.3 และ โฉนด มีบางส่วนเท่านั้นที่ไม่มีโฉนด เพราะโครงการจัดทำโฉนดที่ดินเป็นบางครั้งบางคราวบางคนทำไม่ทันก็ปล่อยอยู่อย่างนั้น ดังนั้นบุคลากร ที่ดินส่วนมากมีกรรมสิทธิ์ครอบครองทุกที่ กลุ่มชุมชน มีบางส่วนเป็นที่ดินสาธารณะและของชุมชนนายทุน , คนนอกชุมชน ส่วนมากที่ดิน 95% เป็นของบุคคลในชุมชน และเพียง 5% เท่านั้นที่เป็นของบุคคลนอกชุมชน

3.2 พื้นน้ำ

แหล่งน้ำ ในตำบลตะโละพะลอ เดิมเป็นแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์มากมีน้ำใช้ตลอดปี ปัจจุบันในเมื่อฤดูแล้งแทบจะไม่มีน้ำใช้ เพราะสภาพหนองบึง และลำธารตื้นเขิน ไปได้หมด และปัจจุบันกำลังขุดลอกให้มีแหล่งน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำฝนเพื่อให้มีน้ำสำรองใช้ในขั้นต่อไป การจัดการน้ำระบบชลประทาน(เหมือง - ฝ่าย) กำลังดำเนินการอยู่ การใช้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำซึ่งมีพื้นที่เป็นบึงใช้ในการเกษตรทำนาข้าวและจากประปา หมู่บ้านใช้อาบใช้ดื่ม การทำธุรกิจมีน้อยมากและการทำอุตสาหกรรมไม่มี ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำธรรมชาติ มีบ้างในช่วงฤดูฝนจะท่วมทำให้ก้นบึงพองน้ำตลิ่งจะไม่น้ำขังอยู่ ซึ่งทำให้การไหลของน้ำเร็วและแห้งเร็ว การอนุรักษ์แหล่งน้ำและฟื้นฟูแหล่งน้ำในตำบลทำโดยขุดลอกแหล่งน้ำตื้นเขินให้มีน้ำใช้กำลังดำเนินการอยู่

3.3 ป่าไม้และป่าชุมชน

ขอบเขตพื้นที่ของหมู่บ้านตำบลตะโละพะลอ ซึ่งจะมีเขตเป็นสันเขาภูเขา ลำธารและแม่น้ำซึ่งคลุมทั้งหมดมีทั้งภูเขา ที่ราบลุ่มน้ำ บึงมีพื้นที่ประมาณ 400 ไร่ ลักษณะของทรัพยากรของหมู่บ้านตำบลส่วนมากเป็นป่ายาง และมีไม้ยางที่ขึ้นในป่าก็เป็นไม้ที่เจ้าของปลูกหรือก็เป็นไม้ผล การจัดการป่าและการใช้ส่วนมากเป็นป่าไม้ที่เจ้าของปลูกขึ้น หรือก็เจ้าของพื้นที่สงวนไว้ให้โตแล้วตัดมาใช้ประโยชน์ ทั้งใช้เป็นอาหารและยารักษาโรคก็มี

4. สภาพทางเศรษฐกิจ

4.1 การประกอบอาชีพ

ภาคการเกษตร (การผลิตและการแปรรูป)การเกษตร มีการทำนาข้าว,นาปี,การทำสวนยาง และส่วนผลไม้ เลี้ยงสัตว์ เป็ด ไก่ และวัว นอกภาคการเกษตร ในตำบลตะโละพะลอ มีตลาดนัด ซึ่งมีวันศุกร์และวันพุธ วันศุกร์จัดที่ตลาดตะโละพะลอ และวันพุธจัดที่บ้านบาตูกาตู๊ะ เป็นการค้าขายแลกเปลี่ยนภาคเกษตรและนอกภาคการเกษตร มีการลงทุนของพ่อค้าแม่ขายจะได้กำไรนิดหน่อย แต่ไม่ถึงกับขาดทุน

4.2 การจัดการปัจจัยการผลิต

ปัจจัยที่ผลิตเอง เกี่ยวกับผลผลิตการเกษตรส่วนมากผลิตเองและขายเองกำหนดราคาเอง ส่วนปัจจัยที่ซื้อจากภายนอกพื้นที่ที่จะกำหนดราคาเหมือนๆทั่วไปกับตลาดใกล้เคียง การจัดการผลผลิตการเกษตร จะไม่มีหีบห่อ และถ้าผลิตภัณฑ์ประเภทงานฝีมือก็ยังไม่หีบห่อ เนื่องจากรูปแบบเหล่านี้ยังไม่มีความรู้ และแนวคิดที่จะออกรูปแบบการบรรจุหีบห่อของชุมชนในพื้นที่ ส่วนมากนิยมใช้ถุงหรือกระดาษห่อ

4.3 การตลาด การค้า และการขนส่ง

ในตำบลตะโละหมะลอ มีการขนส่ง สะดวกสบายไปได้ ทุกจุดของหมู่บ้าน นอกจากเป็นกั้นการจริงๆ ที่ไม่สามารถไปได้ ส่วนตลาด ร้านค้ามีตลาดตะโละหมะลอและตลาดบาตูกาตูวะ และร้านค้าเล็กๆ กระจายตามหมู่บ้าน มีขายของจำเป็นรายวัน และมีตลาดนัดจะขายสิ่งของทั้งอาหาร เครื่องดื่มสินค้าเกษตร ตลอดจนของจากโรงงาน เสื้อผ้า เนื้อวัว ปลา ไข่ ราคาในตลาดตะโละหมะลอ กับราคาในตลาดบ้านบาตูกาตูวะ สินค้าบางอย่างเท่านั้นจะมีราคาแตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งตลาดบ้านบาตูกาตูวะเริ่มความเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรื่องการตลาดจะเริ่มมีการขยายอาคาร และจัดระเบียบของสินค้าในร้านค้า ส่วนมากใช้แรงงานในครอบครัวมีบางร้านเท่านั้นที่ใช้แรงงานนอกครอบครัวและค่าแรงงานแพงมาก เทียบกับที่อื่นๆ

4.4 การสนับสนุนขององค์กรภายนอก

ความสัมพันธ์ขององค์กรกับหน่วยการผลิตหรือชุมชน มี อบต.และอบจ. และองค์กรรัฐมาช่วยให้ความรู้และพัฒนา การสนับสนุนของ อบต. นับว่าองค์กรหลักซึ่งนอกจากทำงานให้เงินทุนกับเกษตรกรและช่วยกันจัดทำแผนแม่บทของตำบลวางแผนงานทั้งระยะสั้น และระยะยาวว่าจะดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านว่าจะดำเนินการอย่างไร

5. สภาพปัญหาของชุมชนและสังคม

5.1 ปัญหาของทางด้านการเศรษฐกิจ ชุมชนในตำบลหมู่บ้านส่วนมากมีอาชีพเดิมอยู่แล้วแต่ยังไม่เพียงพอปัจจัยใช้จ่าย เพราะยังจัดระบบของตัวเองและครอบครัวยังไม่เป็น ไม่มีแรงเคลื่อนที่จะเคลื่อนให้สังคมจัดระบบของชุมชนให้มีระบบประหยัด ขยัน ฉลาดในการบริหารจัดการกับสิ่งที่มีอยู่

5.2 ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม วัฒนธรรมของตำบลและหมู่บ้านนี้คืออยู่แล้วแต่จะมีวัฒนธรรมที่ไม่ดีพยายามแทรกเข้ามาทางสังคมของวัยรุ่น ซึ่งจะสร้างค่านิยมต่างๆ

5.3 ปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในตำบลหมู่บ้านมีทรัพยากรมากมายไม่มีปัญหาและสิ่งแวดล้อมก็ดีมาก ไม่มีปัญหา

5.4 ปัญหาอื่นๆ ปัญหาการพัฒนาของชุมชนล่าช้าและมีการพัฒนาที่ไม่ถูกทาง ซึ่งจะทำ

ให้เกิดเรื่องยุ่งเหยิงในอดีต , ปัจจุบันและอนาคตไม่จบสิ้น คือการบริหารจัดการของกลุ่มหรือบุคคล หรือชุมชนที่ขาดข้อมูลที่ชัดเจนแล้วมาบริหารมาจัดการกับเรื่องทุกเรื่องและมีแต่เงื้อมมือเรื่อง เฉพาะ กลุ่มทำกริชบ้านบาฏากาฐว๊ะ ต.ตะโละพะลอ อ.รามัน จ.ยะลา

2. กลุ่มทำกริชรามันห์

กลุ่มทำกริชรามันห์ บ้านบาฏากาฐว๊ะ ม.2 ต.ตะโละพะลอ อ.รามัน จ.ยะลา จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2542 โดยเริ่มจากมีหน่วยทักษิณพัฒนาเคลื่อนที่ 7 (กอ.รมน) เป็นผู้ดำเนินการรวบรวม สมาชิกกลุ่มทำกริชขึ้น ซึ่งขณะนั้นกลุ่มทำกริชมีอยู่ประปรายต่างคนต่างทำไม่มีการรวมกลุ่มทำกัน อย่างชัดเจน ซึ่งหน่วยทักษิณพัฒนาเคลื่อนที่ 7(กอ.รมน)เข้ามาส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมการทำกริช โดยมี นายตีพะตี อะตะบู เป็นวิทยากรการฝึกอบรม สมาชิกที่เข้ารับการอบรมครั้งนั้นจำนวน 20 คน ผลจากการอบรมพบว่า มีสมาชิกที่สามารถทำกริชและพร้อมสามารถจำหน่ายได้มีจำนวน 12 คน จากนั้นจึงมีการจัดตั้งกลุ่มกริชขึ้นมาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มจำนวน 13 คน ประกอบด้วย

1. นายตีพะตี อะตะบู	ประธาน
2. นายมะยูโซะ อะตะบู	รองประธาน
3. นายมาหามะเย็งอาบีดิง พุดารอ	กรรมการ/เลขานุการ
4. นายมะยูบรี มะดีเยะ	กรรมการ/ประชาสัมพันธ์
5. นายชาชูดิน หามะ	กรรมการ/เหรัญญิก
6. นายอารง มะ	กรรมการ/วัสดุ อุปกรณ์
7. นายอับลอรอนิง มะหิละ	กรรมการ/ฝ่ายอาคาร สถานที่
8. นายกูมะ คาคู	กรรมการ
9. นายมะการาดา มะ	สมาชิก
10. นายอาแว ดีเยะ	สมาชิก
11. นายเยะ หะมะ	สมาชิก
12. นายนิมะยามิง แนยมแมะเซียม	สมาชิก
13. นายชูเบอร์ มะหิละ	สมาชิก

การดำเนินงานของกลุ่มทำมาอย่างต่อเนื่อง จนในปี พ.ศ. 2543 ได้มีผู้ประสานงาน สกว. ได้ล่าง มาชี้แจงและแนะนำเรื่องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และเชิญชวนให้กลุ่มทำวิจัยซึ่งช่วงดังกล่าวทาง กลุ่มทำกริชกำลังประสบปัญหาเรื่อง ด้านการผลิต ด้านคุณภาพของชิ้นงาน และการบริหารจัดการ จึงเห็นว่างานวิจัยจะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดได้จึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการ วิจัยเพื่อท้องถิ่นจนถึง ปี พ.ศ.2544 จึงได้รับการอนุมัติโครงการ มีการเซ็นสัญญา และดำเนินการทำ วิจัยจนปี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์โครงการวิจัย 3 ประการ คือ

1. เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ (สมาชิกใหม่) และยกระดับฝีมือสมาชิกกลุ่มทำกริช (กลุ่มเก่า)
2. เพื่อถอดบทเรียนประสบการณ์การทำกริชรำนันท์ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือการทำกริชรำนันท์ของกลุ่มทำกริชบ้านบาตูกาลูว๊ะ
3. เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปะการทำกริชรำนันท์ และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มต่อไป

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์โครงการ โดยจะนำเสนอตามกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 จัดประชุมชี้แจงงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจกับทีมวิจัยและสมาชิก

1.1 วัตถุประสงค์ เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ (สมาชิกใหม่) และกลุ่มเก่า

1.2 วัน/เวลา/สถานที่ เดือนพฤษภาคม 2544 ณ โรงเรียนมะฮัคคะหะห์อิสลามมียะฮ์ บ้านบาตูกาลูว๊ะ ต. ตะโละหะลือ อ.รำนันท์ จ. ยะลา และที่ศูนย์ทำกริชของกลุ่มทำกริช บ้านบาตูกาลูว๊ะ

1.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนโรงเรียนมะฮัคคะหะห์อิสลามมียะฮ์ (กลุ่มใหม่) คณะครู และสมาชิกกลุ่มเก่า จำนวน 35 คน

1.4 กระบวนการดำเนินงาน

1. เริ่มต้นโดยการประสานกับคณะครู ผู้บริหารโรงเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดประชุมดังกล่าว เพื่อให้ทางโรงเรียนจัดสรรเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมงานวิจัยฯ
2. นัดหมายการประชุมฯ
3. ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้ โดยที่ หัวหน้าโครงการวิจัยเป็นผู้อธิบายดำเนินการและมีผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคใต้ภาคใต้ตอนล่าง เข้าร่วมการประชุม

1.5 ผลการดำเนินกิจกรรม

1. ได้กระบวนการเรียนรู้ เรื่องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. ได้แนวคิดของส่วนรวมในการดำเนินการตามกิจกรรมงานวิจัยที่ได้ช่วยกันระดมความคิด ตลอดจนการวางแผนความคิดและแนวทางการปฏิบัติ เช่น การแบ่งงาน และหน้าที่ทั้งด้านการบริหารจัดการกลุ่มและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาชิกกลุ่มเก่า ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ (การเงิน, ประชาสัมพันธ์, การเบิกจ่ายวัสดุ) สำหรับกลุ่มใหม่ ให้ทำหน้าที่ในการเข้ารับการอบรมเรื่องกริชขั้นพื้นฐานตามกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ช่วยกันกำหนด

1.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมทั้งกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่ ยังไม่เคยผ่านการเรียนรู้ในเชิงวิจัย เช่นการจดบันทึก ทำให้สมาชิกเกิดกังวลว่าจะสามารถทำการวิจัยได้หรือไม่
2. การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามความคาดหวังทุกประการ

2. กิจกรรมที่ 2 จัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาช่างทำกริชตามหลักสูตรชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์การทำกริช

2.1 วัตถุประสงค์ เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ ชุดประสบการณ์และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริช (สมาชิกใหม่)

2.2 วัน/เวลา/สถานที่ ดำเนินการฝึกอบรม เริ่มตั้งแต่ 1 พ.ค. 2544 – 31 ต.ค. 2544 ระหว่างเวลา 16.30 – 18.30 น ณ โรงเรียนมาฮัคคะหะฮ์อิสลามมียะห์ ต. ตะโล๊ะะหลอ อ.รามันท์ จ. ยะลา เป็นสถานที่ฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติบางส่วน

2.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม สมาชิกกลุ่มใหม่จำนวน 23 คน

2.4 กระบวนการดำเนินงาน

1. เริ่มต้นด้วยการจัดประชุมนัดหมายผู้เรียนที่เป็นนักวิจัยใหม่ มาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม โดยดำเนินการตามแนวคิดของกลุ่มผู้เรียนและ
2. จัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่วิทยากรและผู้เรียนช่วยกันกำหนด โดยนำชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์ของ กศน. เป็นแผนแม่บท
3. ทำการประเมินผลเป็นระยะๆ โดยจัดให้มีข้อสอบ Pre – Test และ Post – Test โดยมีทะเบียนคะแนนวัดผลคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา การเข้าร่วมกิจกรรม และคะแนนวัดผลตามจุดประสงค์ ที่วางไว้ ซึ่งมี 5 จุดประสงค์ คือ
 - (1) ได้ข้อมูลข้อจำกัด อุปสรรคและสภาพปัญหาในการทำกริชในปัจจุบัน
 - (2) ได้กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดของสมาชิกกลุ่มกริช(กลุ่มใหม่)
 - (3) ได้ชุดประสบการณ์และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม
 - (4) สมาชิกได้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ การทำกริชและสามารถประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (5) ได้กระบวนการในการทำกริชตั้งแต่เริ่มทำ จนสำเร็จพร้อมจำหน่าย

2.5 ผลการดำเนินงานกิจกรรม

1. สมาชิกกลุ่มใหม่ได้กระบวนการคิดเป็น และได้เรียนรู้กระบวนการวิจัย ด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกริชและขั้นตอนในการทำกริชขั้นพื้นฐาน

2. สามารถที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทำกริชกับกลุ่มเก่าเพื่อยกระดับฝีมือในการทำกริชในระดับต่อไป โดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ตามจรรยาบรรณของช่างทำกริช เพื่อเป็นช่างทำกริชที่มีคุณภาพในระดับฝีมือที่สูงขึ้น และทำการสืบสานวัฒนธรรมการทำกริชรำนันให้คงอยู่เป็นมรดกตกทอดแก่เยาวชนในอนาคตต่อไป
3. ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพผู้นำ ในด้านการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และทำให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อสังคม จนสามารถเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การสืบสานและการอนุรักษ์กริชรำนันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นและได้รับการเชื่อถือจากกลุ่มแม่บ้านในหมู่บ้านให้เป็นวิทยากรการอบรมด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
4. กระบวนการเรียนการสอนพื้นฐานการทำกริช สามารถสร้างจิตสำนึกร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมการทำกริช จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง จากชุมชนหนึ่งสู่อีกชุมชนหนึ่ง เพราะเยาวชนมาจากต่างชุมชน

2.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. ด้านการคัดเลือกตัวบุคคล (กลุ่มใหม่) กระบวนการคัดเลือกบุคคลให้ได้เกณฑ์มาตรฐานตามจรรยาบรรณมากมาย
2. ด้านการรวบรวมข้อมูลเพื่อมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์นั้นเป็นการยุ่งยากกับสมาชิกกลุ่มที่จะเผยแพร่ข้อมูลที่ได้มาจากกิจกรรมที่ทำให้สังคมได้รับรู้
3. การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เนื่องจาก ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยสำหรับเยาวชนนักวิจัยใหม่ 60 กว่าชั่วโมงนั้น ยังไม่เพียงพอกับความคาดหวังด้านกระบวนการในการทำกริชตั้งแต่เริ่มทำงานสำเร็จพร้อมจำหน่าย ที่ได้วางไว้สำหรับด้านกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการคิดเป็นไปตามความคาดหวังตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เนื่องจากการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน

3 กิจกรรมที่ 3 จัดทำสื่อ เอกสารเผยแพร่ และจัดทำคู่มือการทำกริชเพื่อเป็นเอกสารประกอบการสอน การทำกริชกับเยาวชนรุ่นหลังต่อไป

3.1 วัตถุประสงค์ เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ ชุดประสบการณ์ สื่อเอกสารเผยแพร่ และจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม การทำกริชขั้นพื้นฐาน

3.2 วัน/เวลา/สถานที่ จัดทำที่ทำการกลุ่มกริชบ้านตะโล๊ะหะลอ อ. รามัน จ. ยะลา การรวบรวมข้อมูลความรู้การทำกริชเริ่มต้นก่อนการวิจัยอย่างไม่เป็นระบบ และทำการจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นเล่มโดยใช้ระยะเวลา 5 เดือน นับตั้งแต่เริ่มต้นวิจัยเดือน พ.ศ. 2544 - ก.ย. 2544

3.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการร่วมจัดทำระหว่างสมาชิกกลุ่มเก่า กลุ่มใหม่ และวิทยากร

3.4 กระบวนการดำเนินงาน

1. เริ่มต้นด้วยการจัดประชุมสมาชิกกลุ่มทั้งกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่า มาระดมความคิดหาแนวทางในการที่จะทำอะไร ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความง่ายต่อการเรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการทำกริชและสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคคลทั่วไปที่สนใจเรื่องการทำกริช เพื่อให้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย และได้ข้อสรุปว่าจำเป็นจะต้องมีเอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. มีการมอบหมายจากสมาชิกกลุ่มให้ วิทยากรช่วยรวบรวมและลำดับข้อมูลเอกสารดังกล่าว และสมาชิกกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความเหมาะสม และช่วยกันแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นโดย สมาชิกกลุ่มรับเอกสารมาทดลองปฏิบัติตามเอกสารประกอบการฝึก
3. จัดพิมพ์เป็นเล่ม

3.5 ผลการดำเนินงานกิจกรรม

1. แผนงานเป็นไปตามที่คาดหวัง เพราะการจัดทำเอกสารคู่มือเป็นเพียงความรู้ขั้นพื้นฐาน การรวบรวมข้อมูลถือว่า ยังไม่ละเอียดและครบถ้วนพอ หากจะให้เอกสารคู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้นจะต้องผ่านการทดลองใช้การฝึกอบรมของสมาชิกกลุ่มในระยะที่ 2 แล้วให้สมาชิกกลุ่มนำคู่มือ มาวิเคราะห์ วิจัย และแก้ไขข้อบกพร่อง และเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้
2. ผู้เข้าร่วมมีความสนใจและมีความความกระตือรือร้นที่จะทำเอกสารประกอบความรู้ เพราะต้องการให้ง่ายและสะดวกในการเรียนรู้ และคาดว่าจะได้ผล
3. ทำให้วิทยากรและกลุ่มทำกริช สามารถเรียนรู้วิธีการรวบรวมข้อมูลและถ่ายทอดความรู้สู่สังคม
4. การสืบทอดความรู้ โดยผ่านเอกสารคู่มือ สามารถเป็นเอกสารอ้างอิงให้กับบุคคลที่สนใจและเยาวชน ได้มาศึกษาเรียนรู้และสามารถสร้างจิตสำนึกร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมการทำกริช

3.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การที่จะสืบสานวัฒนธรรมการทำกริชรามาให้คงอยู่เป็นมรดกตกทอดแก่เยาวชนในอนาคตต่อไปนั้น จำเป็นจะต้องมีกลุ่มช่างทำกริชที่ เข้าใจกระบวนการทำกริชตามวัฒนธรรมการทำกริช การจัดทำเอกสารคู่มือ ประกอบการทำกริชนั้น เป็นสิ่งจำเป็น เพราะคู่มือเป็นสื่อในการสืบสอดและสามารถเผยแพร่สู่บุคคลที่สนใจทั่วไปโดยไม่สูญหายและสามารถที่จะอนุรักษ์ศิลปะการทำกริชรามาให้ตลอดไป
2. ข้อมูลการทำกริชในอดีตอยู่อย่างกระจัดกระจายต้องใช้เวลาในการรวบรวมและแสวงหาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

3.องค์ความรู้การทำกริชดั้งเดิมเป็นภาษาถิ่น แต่คู่มือที่จัดทำนั้นเป็นภาษาไทย หากแก่การถ่ายทอดข้อมูล จึงต้องมีผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยกำหนดสำนวนที่ถูกต้องตามแบบฉบับดั้งเดิม

4. กิจกรรมที่ 4 การฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่า ในการประยุกต์ใช้เครื่องมือแบบสมัยใหม่และเครื่องมือแบบโบราณ และอบรมการทำชิ้นส่วนกริช จำนวน 120 ชั่วโมง

4.1 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อได้เกณฑ์วัดมาตรฐานของกริชตามเกรด ซึ่งจะทำให้ให้สมาชิกพัฒนาคุณภาพของกริชให้ดียิ่งขึ้น
- (2) เพื่อพัฒนาฝีมือการทำกริชให้ทันต่อความต้องการของตลาด
- (3) ได้มาตรฐานการทำกริช โดยสมาชิกกลุ่มช่วยกันกำหนด
- (4) ทุกคนสามารถเป็นช่างกริชได้เต็มตัว และสามารถสอนคนอื่นและจัดกลุ่มกันใหม่

4.2 วัน/เวลา/สถานที่

- (1) สถานที่อบรมตามความสะดวกของสมาชิกกลุ่ม ได้แก่
 - กลุ่มทำฝักกริช อบรม ณ กำปงบารู ม.2 ต.ตะโล๊ะเหลอ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีสมาชิกกลุ่มทำเฉพาะหัวกริชและฝักอยู่
 - กลุ่มอื่น ๆ ได้ทำการอบรม ณ โรงเรียน ม.2 ต.ตะโล๊ะเหลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา
- (2) อบรมทุกวันพุธและวันพฤหัสบดี เวลา 14.00 น. – 17.00 น. เริ่ม 7 พ.ย. 44-25 เม.ย. 45 โดยสอนสัปดาห์ละ 2 วัน 6 คาบ จำนวน 120 ชั่วโมง

4.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มเก่า 12 คน และกลุ่มใหม่ 3 คน ตามลักษณะงานการพัฒนาฝีมือ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	สถานภาพครอบครัว	ลักษณะงานที่พัฒนาฝีมือ
1	นายอาแว ดีเยะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
2	นายยะ หะมะ	สมรส	ศิลป์ประดับฝักกริชและปลอกสวมกัน
3	นายอับดุลรอญิง มะหิละ	สมรส	ค้ำฝักและใบกริช
4	นายมะยุบรี มะคีเยะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
5	นายกูมะ ดาตุ	สมรส	ค้ำ , ฝักและใบกริช
6	นายอารง มะ	สมรส	ค้ำและฝักกริช
7	นายซาซูดิน หามะ	สมรส	ปลอกสวมกันและการประดับกริช

8	นายนิมะขามิ แนนมแมเชียม	โสด	ฝึกกรีซ
9	นายซูเบิร์ มะหิละ	โสด	ฝึกกรีซ
10	นายมะการาตา มะ	สมรส	ด้ามและฝึกกรีซ
11	นายมาหะเย็งอาบิโด ฟุตรอ	สมรส	ใบกรีซ และปลอกสวมกัน
12	นายซูลกิฟลี สีละรุ (จากกลุ่มใหม่)	โสด	ด้ามกรีซ
13	นายลูกมาน มะลีละ (จากกลุ่มใหม่)	โสด	ด้ามกรีซ
14	นายซุสรอน เจละลา(จากกลุ่มใหม่)	โสด	ด้ามกรีซ
15	นายมะยูโซะ อะตะบู	สมรส	ด้ามกรีซและปลอกสวมกัน

4.4 กระบวนการดำเนินงาน

การอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือ มีกระบวนการในการจัดทำดังนี้

1. จัดประชุมกลุ่มกรีซ 16 คน หาแนวทางว่าจะพัฒนาฝีมืออย่างไร และมีหลักเกณฑ์การวัดมาตรฐานฝีมืออย่างไร
2. จัดขั้นตอนกระบวนการทำกรีซร่วมกัน 4 ขั้นตอน พร้อมกำหนดคนเรียน ทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้
 - ขั้นตอนที่ 1 เรื่องทำหัวกรีซ
 - ขั้นตอนที่ 2 เรื่องใบกรีซ
 - ขั้นตอนที่ 3 เรื่องฝึกกรีซ
 - ขั้นตอนที่ 4 ปลอกสวมกัน
3. จัดผู้เรียนเป็นหมวดหมู่/กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มหัวกรีซ กลุ่มทำฝึกกรีซ กลุ่มทำใบกรีซและกลุ่มทำปลอกสวมกัน โดยให้แต่ละคนคัดเลือกเข้ากลุ่มตามความสนใจ และความถนัด
4. ทำการอบรมตามเรื่องที่คัดเลือก โดยสมาชิกกลุ่มสนใจเรื่องอื่นๆ สามารถเข้าร่วมเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ได้ซึ่งมี นายดีพะลี อะตะบู เป็นวิทยากรกลุ่มและเมื่อมีสมาชิกชำนาญมากขึ้น ก็จะมีระบบการสอนแบบพี่สอนน้อง โดยวิทยากรจะควบคุมคุณภาพของกรีซอีกครั้ง
5. ประเมินผู้เข้าร่วมอบรมโดยการสังเกต สัมภาษณ์ความรู้ ความเข้าใจ และดูความก้าวหน้าของชิ้นงานและความต้องการของตลาด การยอมรับของลูกค้าหรือตลาด
6. เมื่อได้รับความรู้และพัฒนาฝีมือแล้ว สมาชิกได้กำหนดมาตรฐานการทำกรีซตามเกรด ขนาด และราคาร่วมกัน

4.5 ผลการดำเนินงานกิจกรรม

1. กระบวนการอบรมขั้นพัฒนาฝีมือ ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความสนใจในงานของตนเองเพราะเขาได้มีมาตรฐานรองรับและผู้เข้าอบรมสามารถทำได้มากกว่า 1 เรื่อง

2. ได้เกณฑ์วัดผลในการอบรม

- ความซื่อสัตย์
- ความตรงต่อเวลา
- เข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผล ผลงาน กระบวนการกลุ่ม และจรรยาบรรณ ถ้าผู้เข้าอบรมไม่ผ่านเกณฑ์จะต้องแยกให้เป็นกลุ่มใหม่ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ฝีมือยังไม่มาตรฐาน
- ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
- ความสนใจยังมีน้อยไม่ถึงเกณฑ์

ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มใหม่ เหลือ 3 คน จากสมาชิกทั้งหมด 21 คน และเรียนเฉพาะเรื่องหัวกริช ส่วนสมาชิกกลุ่มเก่า 16 คน เหลือ 13 คน

3. ได้มาตรฐานการทำกริชรมันท์ที่กลุ่มร่วมกันกำหนด ประกอบด้วย

3.1. มาตรฐานขนาดกริชกับราคากริชรมันท์เกรด A ประกอบด้วย

ความยาว 10"	ราคา 500	บาท	}	ขนาดนับจากหัวกริชถึงก้นฝัก
ความยาว 12"	ราคา 800	บาท		
ความยาว 15"	ราคา 1,500	บาท		
ความยาว 17"	ราคา 2,000	บาท		
กว้าง : ดูความสมดุลของความยาว				

ในการกำหนดขนาด เกรด และ ราคา ในรายละเอียดมีหลายระดับ ดังนี้

1.กริชขนาด 10 นิ้ว	เกรด A	จะได้ราคา 500 บาท	ต่อ/เล่ม
2.กริชขนาด 10 นิ้ว	เกรด B	จะได้ราคา 450 บาท	ต่อ/เล่ม
3.กริชขนาด 10 นิ้ว	เกรด C	จะได้ราคา 400 บาท	ต่อ/เล่ม
4.กริชขนาด 12 นิ้ว	เกรด A	จะได้ราคา 800 บาท	ต่อ/เล่ม
5.กริชขนาด 12 นิ้ว	เกรด B	จะได้ราคา 750 บาท	ต่อ/เล่ม
6.กริชขนาด 12 นิ้ว	เกรด C	จะได้ราคา 700 บาท	ต่อ/เล่ม
7.กริชขนาด 15 นิ้ว	เกรด A	จะได้ราคา 1,500 บาท	ต่อ/เล่ม
8.กริชขนาด 15 นิ้ว	เกรด B	จะได้ราคา 1,450 บาท	ต่อ/เล่ม
9.กริชขนาด 15 นิ้ว	เกรด C	จะได้ราคา 1,400 บาท	ต่อ/เล่ม
10.กริชขนาด 17 นิ้ว	เกรด A	จะได้ราคา 2,000 บาท	ต่อ/เล่ม

11.กริขขนาด 17 นิ้ว	เกรด B	จะได้ราคา 1,900 บาท ต่อ/เล่ม
12.กริขขนาด 17 นิ้ว	เกรด C	จะได้ราคา 1,800 บาท ต่อ/เล่ม

ส่วนการคิดต้นทุนต่อเล่มขึ้นกับลักษณะของแต่ละเล่มถ้าเป็นวัสดุของช่างในการลงทุนจะคิดจาก

- ไม้
- เหล็ก
- ค่าสีหรือของอุปกรณ์
- ระยะเวลาในการดำเนินการ
- ค่าแรง

ถ้าเป็นต้นทุนของผู้จัดทำจะคิดจาก

- คิดค่าวิชา
- ค่าเวลา
- ค่าสีหรือของอุปกรณ์
- ค่าแรง

3.2. มาตรฐานด้านคุณภาพไม้ (ที่มีมาตรฐานสากล)

(1) ไม้มะม่วงป่า (กยูงป่าโอเออแด)	ราคา 13 บาท /1" ไม้ 2"x4"
(2) ไม้กระบก (กยูงคือนโละมานะ)	ราคา 13 บาท /1" ไม้ 2"x4"
(3) ไม้แก้ว (กยูงกามูนิง)	ราคา 300 บาท /1 กก.
(4) ไม้มะเกลือ (กยูงกานาฮูน)	ราคา 300 บาท /1 กก.

แหล่ง : ไม้จากพื้นที่ภาคใต้ โดยกลุ่มสั่งซื้อ/รับซื้อจากชาวบ้าน

3.3. มาตรฐานด้านเหล็ก

- ใช้เหล็กกล้าเป็นส่วนผสม กับเหล็กอ่อนผสมแม่เหล็ก
- สเตนเลส

ใบกริช ทำจากส่วนผสมของธาตุเหล็กหลายชนิด ได้แก่

(1) เหล็กดำ	}	ทำให้เส้นในเนื้อเหล็กคมชัด
(2) เหล็กขาว		
(3) แม่เหล็ก = เป็นส่วนผสมเฉพาะของกริช		
(4) เหล็กอ่อน (ป้อนีตาวา) = ใช้เป็นเนื้อเหล็กของกริช		

- (5) นาก
- (6) เงิน
- (7) ทองคำ, ทองเหลือง, ทองแดง
- (8) เหล็กกล้า = ใช้ทำกระดูกกริช

} ใช้เป็นส่วนผสมเคลือบผิวกริช
สามารถเลือก 1 ชนิด หรือ
ผสมหลาย ๆ ชนิดรวมกันได้

เวลาตรวจสอบมาตรฐานใช้แว่นขยายส่องดู การคิดส่วนผสมไม่มีการกำหนดสูตรแต่ใช้
การประมาณแทน (ใช้หลักวิทยาศาสตร์เน้นเพื่อความสวยงามเท่านั้น)

เกรดหรือระดับของปามอร์ (ที่เคลือบผิวกริช) ประกอบด้วย

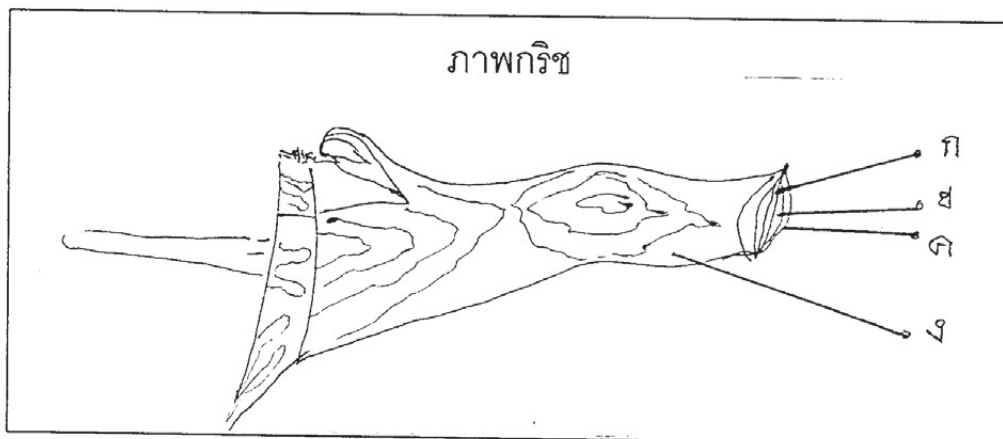
ระดับ 1 ใช้ทองคำ

ระดับ 2 ใช้นาก

ระดับ 3 ใช้เงิน

ระดับ 4 ใช้ทองแดง

ระดับ 5 ไม่มีปามอร์

ส่วนที่ 1 เหล็กกล้า (ก) เปรียบเสมือนกระดูกของร่างกาย

ส่วนที่ 2 เหล็กอ่อน (ข) เปรียบเสมือนเนื้อ

ส่วนที่ 3 ส่วนผสมเหล็กเนื้ออ่อน เพื่อจับเป็นเหล็กกล้า (ค)

ส่วนที่ 4 เคลือบผิวด้วยทองคำ / ทองแดง / เงิน / นาก / ทองเหลือง ฯลฯ (ง)

การคิดราคา

- คิดราคาสากลโดยการประมาณาร่วมกันระหว่างพ่อค้า กับผู้ประกอบการหรือกลุ่มกริช
- ใช้ตลาดกริช รัฐกัวลาแลมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เป็นเกณฑ์

3.4. มาตรฐานของการแกะลายหัวกริช

- (1) จำนวนลวดลาย
- (2) ความละเอียดอ่อนของลาย

- ต้องมีครบตามตำราสูตรโบราณซึ่งมีดอกกลายชั้นต้นด้วย 4 ดอก ประกอบด้วย ใบ ดอก และลำต้น หัวกริช 1 หัว ประกอบด้วย ลีลาของดอกกลาย ส่วนลวดลายที่กลุ่มทำมี 1 ลาย คือ ลายบุหงาญารี (ลายนิ้วมือ)

3.5. มาตรฐานด้านคุณภาพวัสดุระดับ และความละเอียดปราณีตของกริช

วัสดุระดับจะระดับด้วย มรกต, ทับทิม, เพชร

ความละเอียดปราณีตของกริช ดูจาก 2 ส่วน คือ

- (1) ความสะอาด (2) ความชัดเจนของลาย

3.6. มาตรฐานจากการลงอักขระ และคาถาอาคม

อักขระและคาถาอาคม มีในจรรยาบรรณ และไม่ทำให้สำหรับคนต่างศาสนิก

หมายเหตุ : กลุ่มทำกริชจะไม่ลงอักขระและคาถาอาคมให้ แต่ผู้ซื้อสามารถไปลงคาถากันเองได้

4.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การใช้เครื่องมือระหว่างเครื่องมือโบราณกับเครื่องมือสมัยใหม่ ซึ่งการมีเครื่องมือสมัยใหม่ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้นกว่าเดิม
2. การตรวจสอบว่าจะนำกริชไปใช้ในการฆ่าคนจะดูได้จากฤกษ์ยามที่ผู้สั่งทำนำกริชมาทำและเนื้อเหล็กที่แข็งแกร่งสามารถที่จะทะลุเนื้อคนได้ถ้าเห็นในลักษณะอย่างนี้จะไม่ทำ
3. ในการตีกริชวัสดุที่ใช้ขึ้นอยู่กับกำลังทำซึ่งปกติผู้สั่งทำจะนำวัสดุมาเองเช่นเหล็กหรือไม้
4. ก่อนทำกริชทางผู้สั่งทำส่วนมากจะดูฤกษ์ยามในการนำมาทำ
5. ได้กระบวนการในการพัฒนากลุ่ม ประกอบด้วย
 - 5.1 ใช้วิธีการประชุมในการดำเนิน หรือ กำหนดกิจกรรมร่วมกันเป็นหลัก
 - 5.2 เคารพในจรรยาบรรณ 25 ข้อ
 - 5.3 เริ่มมีการกำหนดมาตรฐานขนาดของกริชให้ตรงกับความต้องการของตลาด
 - 5.4 การสร้างวิธีการดึงดูดให้คนหันมาสนใจการทำกริชให้มากขึ้น โดยใช้รายได้เป็นเครื่องมือ และค่อยๆ ละลายพฤติกรรม เสริมความคิดใหม่ให้กับสมาชิกที่ยังมีความคิดที่ไม่เปิดกว้าง
 - 5.5 ขยายฐานคิด จากกริชสู่ไม้กลอง / นกคุ้ม / และกรงนก เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเนื้องานเข้ากับวิถีชีวิตของคนในชุมชน
 - 5.6 การอบรมการทำบัญชีให้กับสมาชิก

5. กิจกรรมที่ 5 (พิเศษ) จัดให้มีการตรวจสอบสถานภาพของสมาชิกกลุ่ม โดยบันทึกประวัติและสถานภาพ

5.1 วัตถุประสงค์

- (1) สมาชิกกลุ่มทำกริซได้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้บทเรียนจากการจัดกิจกรรมการทำกริซมีรายได้เสริมและสามารถพัฒนามาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ยั่งยืน
- (2) ทราบประวัติสถานภาพ สถานการณ์ของสมาชิกกลุ่มทำกริซแต่ละคน โดยจัดให้มีรายงาน (รายรับ - รายจ่าย) ของกลุ่มทำกริซ ในแต่ละเดือน

5.2 วัน/เวลา/สถานที่ ณ โรงเรียนกริซรามัน ต.ตะไละเหลอ อ.รามัน จ.ยะลา

5.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม สมาชิกกลุ่ม 16 คน

5.4 กระบวนการดำเนินงาน

1. จัดให้มีแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ถึงสภาพหรือสถานภาพสถานการณ์ของตนเองโดยวิทยากรแจกแบบฟอร์มข้อมูลแล้วให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันกรอกข้อมูล
2. ประเมินผลสถานภาพโดยสมาชิกกลุ่มช่วยกันกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์ม ซึ่งจะทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายและหน้าที่ของตนเองซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นขั้นตอนต่อไป
3. จัดให้มีการรายงาน (รายรับ - รายจ่าย) ของกลุ่มเป็นรายเดือน
4. จัดให้มีอาชีพเสริม แก่สมาชิก

5.5 ผลการดำเนินกิจกรรม

1. สมาชิกกลุ่มได้กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานภาพ สถานการณ์ ของตนเองโดยมีแบบฟอร์มการกรอกข้อมูล แล้วช่วยกันประเมินผลซึ่งสมาชิกกลุ่มทั้งหมด 16 คน ได้กรอกข้อมูล 10 คน และผลที่ได้คือ สมาชิกกลุ่มที่มีรายได้ขึ้นดี 3 คน และขึ้นปานกลาง 4 คน และขึ้นน้อย จำนวน 3 คน

สรุปสถานภาพของสมาชิกกลุ่มทำกริซรามัน และรายได้ของสมาชิกกลุ่มทำกริซ

1.1 สถานภาพของสมาชิกกลุ่มทำกริซรามัน

1.1.1 จากอาชีพหลักรับจ้างกรีดยาง มีจำนวน 6 คน คือ

1) นายมาหะมะเย็งอาบิดึง พุดร่อ	กรีดยางมีส่วนของตนเอง
2) นายอับดุลรอญิง มะหิละ	รับจ้างกรีดยางสวนของคนอื่น
3) นายซูเบร์ มะหิละ	รับจ้างกรีดยางสวนของคนอื่น
4) นายนายอาแว ดีเยาะ	รับจ้างกรีดยางสวนของคนอื่น
5) นายมะการาดา มะ	รับจ้างกรีดยางสวนของคนอื่น

1.1.2 รับจ้างทั่วไป มีจำนวน 9 คน คือ

1) นายนิมะยามิง แนนมเมเชียม	รับจ้างทั่วไป
2) นายเฮะ หะมะ	รับจ้างทั่วไป
4) นายชูรอน เจะสา	นักศึกษา
5) นายอารง มะ	รับจ้างทั่วไป
6) นายกุมะ คาตุ	รับจ้างทั่วไป
7) นายมะยบุรี มะคิเยะ	รับจ้างทั่วไป
8) นายมะยูโซ๊ะ อะตะบู	เปิดร้านขายของเบ็ดเตล็ด
9) นายซัมซุดิน หามะ	ช่างทอง

1.2 รายได้ของกลุ่มแต่ละเดือน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลักษณะงาน	จำนวน / เดือน
1	18 ธันวาคม 2544 ถึง 18 มกราคม 2545	24,000 บาท	20,000 บาท
2	18 มกราคม 2545 ถึง 18 กุมภาพันธ์ 2545	23,000 บาท	20,000 บาท
3	18 กุมภาพันธ์ 2545 ถึง 18 มีนาคม 2545	18,000 บาท	14,900 บาท
4	18 มีนาคม 2545 ถึง 18 เมษายน 2545	18,000 บาท	14,000 บาท

1.3 รายได้ของทีมิวิจัยแต่ละคน

ที่	ชื่อ-สกุล	ผลจากการใช้จ่าย ต่อสัปดาห์	การประเมิน
1	นายมะยูโซ๊ะ อะตะบู	+ 1,260	ดี
2	นายซัมซุดิน หามะ	- 50	น้อย
3	นายมาหามะเย็งอาปิง	+1,435	ดี
4	นายอับดุลรอญิง มะหิละ	+585	ปานกลาง
5	นายเฮะ หามะ	+320	น้อย
6	นายอารง มะ	+360	น้อย
7	นายมะการาตา มะ	+80	น้อย
8	นายชูเบร์ มะหิละ	+35	น้อย
9	นายอาแว คิเยะ	+155	น้อย
10	นายนิมะยามิง แนนมเมเชียม	+145	น้อย
11	นายกุมะ คาตุ	ไม่ได้ประเมิน	
12	นายมะยบุรี มะคิเยะ	ไม่ได้ประเมิน	

13	นายชุลกิปลี สีละรุ	ไม่ได้ประเมิน	
14	นายยุทธอน เจสสง	ไม่ได้ประเมิน	
15	นายลุมานู มะลิส	ไม่ได้ประเมิน	
16	นายตีพะลิ อะตะบู	ไม่ได้ประเมิน	

2. การจัดให้มีรายได้เสริมให้สมาชิกกลุ่มทำกริช ซึ่งหลังจากประชุมระดมพลังสมองในการแก้ปัญหาหลังมีการประเมินตัวเองว่าสมควรที่จะหาอาชีพเสริมอื่นๆ นอกเหนือจากการทำกริช ซึ่งมีรายได้จำกัด หากไม่มีเวลาทำแล้วรายได้ส่วนนี้จะไม่ได้อีกกับตัวเอง ซึ่งจะทำให้รายได้อีกกับรายจ่ายยังไม่สมดุลเท่าที่ควร กลุ่มจึงมีการเลี้ยงไก่พื้นบ้านขึ้นเพื่อเสริมรายได้อีกทางหนึ่ง ไก่พื้นบ้านเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญที่ถูกละเลยไป เพราะไม่มีการบริหารจัดการที่ดี และทางกลุ่มได้ช่วยกันค้นหาวิธีที่จะทำให้ไก่พื้นบ้านมีราคาดีขึ้น จึงจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นบ้าน (ตาลง) หรือไก่ที่ขึ้นออกเสียงยาวหรือเสียงยัด แล้วได้กำหนดทิศทางการดำเนินเป็นขั้นตอน ซึ่งยึดหลักการของงานวิจัยเป็นหลักโดยสมาชิกกลุ่มทดลองจัดกิจกรรมร่วมกันเรียนรู้ด้วยการลองผิดลองถูก แล้วมาช่วยกันประเมินผลมาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันและช่วยถอดบทเรียนแล้วแก้ไขให้ดีขึ้น
3. เกิดการออมและประหยัด สมาชิกกลุ่มทำกริชจำเป็นจะต้องมีการออมและใช้จ่ายอย่างประหยัด เพราะการทำกริชกว่าจะได้แต่ละเล่มจะต้องใช้เวลามากพอถ้าหากว่าไม่มีการประหยัดค่าใช้จ่ายแล้วสมาชิกกลุ่มคงอยู่กันยากมาก ฉะนั้นแนวทางในการปฏิบัติจะต้องให้มีการสร้างความเข้าใจระดับสถาบันครอบครัวแล้วให้มีการวางแผนค่าใช้จ่ายในแต่ละวันให้รู้รายรับ รายจ่าย ของสมาชิกในครอบครัว และสร้างจิตสำนึกร่วมกัน โดยมีการมีตารางรายรับ-รายจ่าย ประจำวันของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน

5.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

ผลจากการที่สมาชิกกลุ่มได้ประเมินสภาพของตัวเองแล้วจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มที่ประเมินตนเองและที่ไม่ได้ประเมินก็สามารถวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน สำหรับสมาชิกกลุ่มที่ประเมินสถานภาพนั้นเป็นเสมือนตุ๊กตา ที่จะนำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

6. กิจกรรมที่ 6 จัดประชุมกลุ่มเพื่อจัดระบบองค์กร และทบทวนปัญหา พร้อมหาแนวทางแก้ไข

6.1 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเข้าใจระบบการทำงานกลุ่มและมีความรับผิดชอบมากขึ้น

(2) เพื่อให้สมาชิกเรียนรู้เกี่ยวกับฝีมือ และวิธีการทำแบบมีส่วนร่วม มีรายได้เสริม และพัฒนาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ยั่งยืน

(3) จัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรที่สมบูรณ์มากขึ้น

6.2 วัน/เวลา/สถานที่ ณ โรงเรียนบ้านลาดภูวัว ม.2 ต.ตะโกละเหลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา
ใช้เวลาประชุมกลุ่ม

6.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม สมาชิกกลุ่ม 16 คน

6.4 กระบวนการดำเนินงาน

1. จัดฝึกอบรมหน้าที่การทำงานของแต่ละคนให้เข้าใจและมีความรับผิดชอบมากขึ้น โดยกำหนดให้สมาชิกทำชิ้นงานแต่ละเดือน คือ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลักษณะงาน	จำนวน / เดือน
1	นายมะยูโซ๊ะ อะตะบู	ทำหัวกริช	1
2	นายชำซูดิน หามะ	ปลอกสวมกัน	4
3	นายกุ่มะ คาตู	หัวฝักและใบมีด	6
4	นายอับดุลรอญิง มะหิละ	ฝัก,ใบมีด	6
5	นายอารง มะ	ฝัก,หัวกริช	4
6	นายมะยูบรี มะดีเยาะ	หัว,ฝัก	4
7	นายนิมะยามี แนนมแมเซียม	ฝัก	4
8	นายซูเบอร์ มะหิละ	ฝัก	4
9	นายมะการาดา มะ	หัว,ฝัก	4
10	นายอาแว ดีเยาะ	หัว	4
11	นายเยะ หะมะ	ปลอกสวมกัน	2
12	นายซูลกิฟลี สีละรู	หัว	4
13	นายยูสรอน เจะตา	หัว	4
14	นายลุกมาน มะลีละ	หัว	4
15	นายมาหามะเฮ็งอาบีดิง พุตรอ	ใบมีด	10
16	นายดีพะลี อะตะบู	ตรวจสอบคุณภาพ	-

2. จัดให้มีการเชิดพุดติกรรมตามจรรยาบรรณช่างทำกริช

3. การวัดผลมีการทำจากการประชุมอภิปรายและร่วมกันสะท้อนปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

6.5 ผลการดำเนินงานกิจกรรม

1. มีการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรที่สมบูรณ์ โดยสมาชิกกลุ่มจัดประชุมแล้วเลือกประธานกลุ่ม โดยมีการนำเสนอชื่อแล้วลงมติด้วยการยกมือ องค์กรบริหารจัดการของกลุ่มมี

1. นายดีพะลิ	อะตะบู	ประธาน
2. นายมะยูโซะ	อะตะบู	รองประธาน
3. นายกูมะ	คาตู	สมาชิก
4. นายอับดุลรอญิง	มะหิละ	อาคาร / อุปกรณ์
5. นายอารง	มะ	สมาชิก
6. นายมะบูบรี	มะดีเยาะ	ประชาสัมพันธ์
7. นายนิมะฮามี	แนยมเมเซียม	สมาชิก
8. นายซูเบร์	มะหิละ	สมาชิก
9. นายอาแว	ดีเยาะ	สมาชิก
10. นายเยะ	หะมะ	สมาชิก
11. นายซัมซูดิน	หามะ	เหรียญก
12. นายซุลกิฟลี	สีสระู	สมาชิก
13. นายยุสรอน	จะสา	สมาชิก
14. นายลุกมาน	มะลีละ	สมาชิก
15. นายมาหะเย็งอาปีดิน	พูครอ	เลขานุการ

จากการกำหนดคราคริชและเกรดขึ้นมาแล้วสมาชิกกลุ่มได้จัดตั้งเป็นกลุ่มที่ชัดเจนมากขึ้น โดยได้มีการประเมินผลงานความรับผิดชอบในการดำเนินการของแต่ละคนโดยมีการประชุมอภิปรายและได้ให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันพิจารณาสถานภาพ สถานการณ์ของตนเองตลอดจนการประเมินตัวเองตามความจริง ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีจนได้ข้อยุติในการดำเนินการเรียนพัฒนาการองค์กรในขั้นต่อไป

2. การดำเนินการจัดสรรกองทุนหมุนเวียนขององค์กร โดยได้กำหนดจากรายได้ของกริชที่ขายแต่ละกลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มแต่ละคนที่ขายกริชได้ทางกลุ่มจะกำหนดสัดส่วนที่จะต้องจ่ายให้กลุ่มบริหารจัดการ เป็นกองทุน มีดังนี้

2.1 กริชในราคา 500 บาท ทางกลุ่มจะไม่มีกำหนดเปอร์เซ็นต์จ่ายเข้ากลุ่ม เพราะราคาของชิ้นงานลงตัวกับราคาที่ขายพอดี หมายถึง ลงทุนไป 500 บาท ขายไปก็ 500 บาท ซึ่งกริชในราคา 500 บาทนี้ จะได้กับเจ้าของกริชทั้งหมด

2.2 กริชในราคา 800 บาท ทางกลุ่มจะได้เปอร์เซ็นต์จากการขาย 40 บาท เพื่อเข้าเป็นกองทุนหมุนเวียน

2.3 กริชในราคา 1,500 บาท ทางกลุ่มจะได้เปอร์เซ็นต์จากการขาย 80 บาท เพื่อ

เข้าเป็นกองทุนหมุนเวียน

2.4 กริชในราคา 2,000บาท ทางกลุ่มจะได้เปอร์เซ็นต์จากการขาย 100 บาท เพื่อเข้าเป็นกองทุนหมุนเวียน เงินที่เก็บเข้ากลุ่มนี้จะใช้ในการบริหารจัดการเรื่องค่าไฟฟ้า ค่าสึกหรอของเครื่องมือและวัสดุต่างๆ และจะมีการแบ่งปันให้กับสมาชิกกลุ่มในเมื่อครบหนึ่งปีของการเริ่มต้นทุก ๆ ปี ในขั้นต่อไป

3. แบ่งลักษณะการทำงานในกลุ่มปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 ผู้ที่ประกอบได้ทั้งหมด ปัจจุบันคนที่ทำได้เต็มรูปแบบมี 4 คน คือ

คุณกุ่มะ คาตูโดยใช้ระยะเวลา 1 ปี

คุณมะยุบรี มะดีเยาะ

คุณอับดุลรอญิง มะหิละ

คุณมาหะมะเย็งอาบีดิง พุดคารอ

3.2 ผู้ที่ทำเฉพาะชิ้นส่วนส่งมายังกลุ่ม

- คุณมะยุบรี ทำหัวกริช
- คุณกุ่มะ ทำฝัก , หัวกริช และใบกริช
- คุณซูเบสร์ ทำฝัก
- คุณอับดุลรอญิง ทำใบฝัก
- คุณอารงมะ ทำหัวกริช
- คุณเย็งอาบีดิง ทำฝัก , ใบกริช , เครื่องประดับกริช
- คุณซัมซุดิน ทำเครื่องประดับกริช เป็นช่างเงิน ,ช่างทอง
- คุณเยาะ ทำเครื่องประดับด้วยย่านลิเภา
- คุณตีพะลี เป็นวิทยากร และคอยตรวจสอบคุณภาพ

เป้าหมายคือสมาชิกที่ได้ผ่านการอบรมในเรื่องการทำกริช สามารถแยกได้ตามความถนัดของแต่ละคน ทุกคนสามารถเป็นช่างกริชได้เต็มตัว สามารถสอนคนอื่นและจัดกลุ่มกันใหม่ส่วนคนอื่นยังทำได้บางส่วนและส่งชิ้นส่วนมายังกลุ่มและกลุ่มจะจ่ายเงินสำรองแก่สมาชิกไว้ก่อนจะมีการแบ่งปันผลกำไรและหักเปอร์เซ็นต์เข้ากองทุนหมุนเวียนเมื่อได้รับเงินค่าทำกริชภายหลัง

6.6 สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. ภาพสะท้อนจากสมุดเยี่ยมของกลุ่มตีกริช อบต.ตะไละเหลอ อ.รามันท์ จ.ยะลา เนื่องจากการจัดกิจกรรมการทำกริชเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลหลาย ๆ กลุ่ม ภาครัฐและ ประชาชน ซึ่งมีโต๊ะครู, อุตสาหกรรม , นักศึกษา , ชาวบ้าน พัฒนาการอำเภอ อบต., อบจ. , คณะครูโรงเรียนมัธยม, ประถมและสมาชิกกลุ่มทำกริชที่เป็นเครือข่าย สิ่งเหล่านี้จะปรากฏในสมุดเยี่ยมทั้งสิ้น

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มได้รับสมุดเยี่ยมนับว่าเป็นกระจกเงาโดยที่ผู้มาเยี่ยมชม กิจกรรมการทำกริชที่กลุ่มดำเนินการอยู่เป็นประจำโดยเฉลี่ยประมาณ เดือนละ 2 หรือ 3 คนละ/ กลุ่มบุคคล ซึ่ง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้แสดงความรู้สึกร่วมแนะนำให้ทัศนะต่าง ๆ นานา ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริช เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างเช่น การสั่งซื้อกริช ส่วนมากลูกค้าจะสั่งซื้อและให้ทำตามที่ตัวเองต้องการและชอบ ฉะนั้นทางกลุ่มจึงได้ข้อมูลส่วนนี้เพื่อมาวิเคราะห์การตลาดและจะได้เตรียมการไว้แล้วสามารถบริการให้กับลูกค้าได้ทันตามความต้องการ

ผู้สนใจได้แสดงถึงความพอใจหรือสิ่งที่ตนได้รับจากการมาเยี่ยมชมกิจกรรมการทำกริชที่กลุ่มกำลังดำเนินการอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะเขียนบันทึกไว้ในสมุดเยี่ยม ส่วนมากจะแสดงถึงความพึงพอใจกับการต้อนรับของสมาชิกกลุ่มและได้รับความรู้เรื่องกริชพอสมควร และได้กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มทำกริชที่กำลังดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่องและมั่นคง สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพเป็นอย่างดี และยังยืนยันเป็นภาพสะท้อนให้ผู้มาเยี่ยมชมได้แนวคิดที่ดีเพื่อกลับไปดำเนินกิจกรรมของตนเองโดยประยุกต์ให้ใช้ในวิธีที่เหมาะสมต่อไป

ผู้ที่มาเยี่ยมชมความรู้มาให้ และเอาข้อมูลของกลุ่มไปเผยแพร่ ทำให้มีลูกค้ามากขึ้น และมีการสั่งทำกริชจากผู้ที่มาเยี่ยมบางส่วน

ได้รับข้อเสนอแนะที่นำมาปรับใช้จากผู้ที่มาศึกษาดูงาน คือ รูปแบบของกริชให้มีรูปแบบที่หลากหลาย และเสนอให้ทำกริชไว้เยอะ ๆ เพื่อจะได้มาที่โรงตีกริชและซื้อไปเลย และมีโอกาสได้คัดเลือกจะไม่เสียเวลา

2. สมาชิกกลุ่มได้แยกการทำกริชออกเป็น 2 ระบบคือ

1. ระบบการสั่งทำกริชตามวัฒนธรรมโดยมีจรรยาบรรณในการทำกริชกำกับไว้

2. ระบบการทำกริชที่ระลึกซึ่งจะไม่มีจรรยาบรรณมากำกับซึ่งจะมีลักษณะและ

ขนาดเท่ากันกับกริชในระบบ กรณีการสั่งทำกริชเป็นของที่ระลึก รวมถึงการจัดทำปากกากริช แต่กริชที่ระลึกจะมีผู้ที่จัดทำอยู่แล้วคือโครงการโลหะกรรมพื้นฐานบ้านพองเม็ง ม.4 ต.กาบอเกาะ อ.รามันห์ จ.ยะลา ซึ่งจะทำกริชที่ระลึก ซึ่งทางกลุ่มได้จัดตั้งมาประมาณ 1 ปีกว่าแล้วจากโครงการภูมิปัญญาทักษิณและวรรณกรรมของอาจารย์สุทธีวงษ์ พงศ์ไพบูลย์ เกิดความเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ซึ่งมีการช่วยเหลือ และจัดประชุมร่วมกัน หาแนวคิดแก้ไขเรื่องการตลาด และกลุ่มนี้ก็เป็นเครือข่ายของบ้านบาลาอุว๊ะ ต.ตะโล๊ะะหลอ อ.รามันห์ จ.ยะลา

3. วิถีชีวิตของช่างทำกริช ซึ่งยึดถือปฏิบัติเป็นภารกิจของช่างทำกริชมาตั้งแต่โบราณจากเจ้า-กลางคืนซึ่งยึดหลักการปฏิบัติ 4 ข้อคือ

1. การทำงาน

2. การออกกำลังกาย

3. การกินอาหาร

4. การบันเทิง

เช้า 08.00-11.00 น. ทำกริช (ตัวกริช ,หัวกริช, ใบกริช,ฝักกริชฯ)

14.00-16.00 น. ทำกริช (ตัวกริช ,หัวกริช, ใบกริช,ฝักกริชฯ)

16.00-17.00 น. กิจกรรมรำกริช ซึ่งถือว่าเป็นการออกกำลังกาย

20.30-22.00 น. แข่งขันเสียงไก่เป็นการบันเทิง ซึ่งจะจัดเป็นรายสัปดาห์ ซึ่งปัจจุบันมี
การประชุมกลุ่มไก่และจัดกิจกรรมการแข่งขันเสียงไก่

ส่วนเรื่องอาหารการกิน การกินไก่ล่าของช่างทำกริชเชื่อว่าเป็นอาหารเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ปลอดภัย และกินอาหารจะกินอาหารที่ปลอดภัยทุกอย่าง และมีการขายผลจาก
เรื่องกริชมานำไปสู่วัฒนธรรมและนันทนาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนต่อไป

ส่วนที่ 6

สรุปผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกริชรามัน ตำบลตะโล๊ะะเหล อำเภอรามัน จังหวัดยะลา” มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ(สมาชิกใหม่) และยกระดับฝีมือสมาชิกกลุ่มทำกริช(กลุ่มเก่า)
2. เพื่อถอดบทเรียนประสบการณ์การทำกริชรามันห์ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือการทำกริชรามันห์ของกลุ่มทำกริชบ้านบาตูกาลูว๊ะ
3. เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปะการทำกริชรามันห์ และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มต่อไป

กระบวนการดำเนินการวิจัยใช้ระยะเวลา 1 ปี 6 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2544 จนถึง 31 ตุลาคม 2545 จากนั้นมีการขยายระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อจัดทำกิจกรรมและการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์จนถึงปี 2546 กระบวนการดำเนินงานได้ทำอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบโจทย์การวิจัยและเป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเนื้อหากริชรามันห์โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน การรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นหลักสูตรการอบรมสมาชิกทั้งกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่า กระบวนการจัดฝึกอบรม จนถึงสรุปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์กรต่อไป

การจัดกระบวนการจัดการศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ(สมาชิกใหม่)และการยกระดับฝีมือสมาชิกกลุ่มทำกริช(กลุ่มเก่า) เริ่มจากกระบวนการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วิชาช่างทำกริช ซึ่งกลุ่มทำกริชมีวิธีการคัดเลือกตัวบุคคลโดยใช้กระบวนการ 5 ร. คือ ร. ที่หนึ่ง รู้จัก หมายถึง ต้องรู้จักตัวเอง รู้จักเพื่อน ร.ที่สอง รู้ใจ หมายถึง ต้องรู้จักตัวเองและรู้จักเพื่อนด้วย ร.ที่สาม รู้จริง หมายถึง จะต้องรู้จัก รู้ใจจริง ๆ ของตัวเอง ของเพื่อนร่วมงานและของงานที่ทำด้วย ร.ที่สี่ รู้รัก สามัคคี หมายถึง จะต้องเป็นคนที่รู้จักสามัคคีในหมู่คณะ ร.ที่ห้า รู้จักทำงาน หมายถึง ทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน จากกิจกรรมทำให้สมาชิกรู้จักตนเอง รู้จักเพื่อนมากขึ้นอีกทั้งทราบข้อบกพร่องของตนเองและสามารถค้นพบบุคคลที่สนใจและสมัครใจเข้าเรียนรู้การทำกริชอย่างแท้จริง กระบวนการเหล่านี้เป็นการเตรียมความพร้อมแก่สมาชิกก่อนเข้าสู่การเรียนรู้ทำให้สมาชิกกลุ่มได้มีกิจกรรมและได้กระบวนการต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและมีความสุข และดำเนินการจัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่โดยใช้หลักสูตรชุดประสบการณ์ชีวิตสัมพันธ์การทำกริช

ด้านการจัดกระบวนการศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มทำกริชที่สนใจ(สมาชิกใหม่) ในขั้นการพัฒนาฝีมือขั้นพื้นฐาน สมาชิกต้องตรวจสอบตนเองกับจรรยาบรรณช่างทำกริช จากการดำเนินกิจกรรมทำให้ผู้เข้าอบรมได้ค้นพบความสามารถของตนเอง หรือระดับฝีมือของตนเองและเป็นการประเมินตามคุณสมบัติช่างทำกริชของตนเองว่าสามารถเป็นช่างทำกริชได้หรือไม่ต่อไป

กระบวนการขั้นพัฒนาฝีมือช่างทำกริช เป็นกระบวนการพัฒนาและยกระดับฝีมือช่างทำกริชซึ่งมีคุณสมบัติครบตามจรรยาบรรณช่างทำกริช โดยการฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มใหม่และกลุ่มเก่าในการประยุกต์ใช้เครื่องมือแบบสมัยใหม่และเครื่องมือแบบโบราณ และอบรมการทำชิ้นส่วนกริช ระยะเวลา 120 ชั่วโมง ในระหว่างนั้นสมาชิกเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบรายได้จึงจัดกิจกรรมเสริมโดยทำการตรวจสอบสถานภาพสมาชิกกลุ่ม จนค้นพบปัญหา อุปสรรคของสมาชิกด้านสถานภาพครอบครัวที่มีรายได้ไม่แน่นอน จึงจัดกิจกรรมเสริม คือการเลี้ยงไก่ถาด และกระบวนการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขเป็นระยะ ๆ นำไปสู่การจัดระบบองค์กรที่ชัดเจนขึ้น ตามรายละเอียดในกิจกรรมที่กล่าวมา

ดังนั้นผลการดำเนินการวิจัยได้นำไปสู่การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกริชรามัน อีกทั้งนำไปสู่การพัฒนาอาชีพของกลุ่มตามที่คาดหวังไว้ เนื่องจาก

1. ทำให้กลุ่มได้เห็นความก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งมีการพัฒนาผลงานต่อชิ้นงานดีขึ้น มีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของลูกค้าเพิ่มขึ้น
2. ได้พัฒนาฝีมือให้สมาชิกสามารถทำชิ้นส่วนของกริชได้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น จากเดิมสมาชิกสามารถทำใบกริชเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันสามารถทำได้ทั้งหัวกริชและฝักกริช จนสามารถทำกริชได้ทั้งเล่มอย่างสมบูรณ์
3. ได้เข้าใจถึงกระบวนการทำกริชตามรูปแบบและวัฒนธรรมโบราณ และเข้าใจจรรยาบรรณตามแบบฉบับของช่างทำกริชตั้งแต่โบราณ จนสืบสานให้กับกลุ่มและสืบทอดแก่เยาวชนรุ่นหลังต่อไป
4. ได้มีหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาช่วยเหลือกลุ่ม มาส่งเสริมทั้งความรู้ เงินทุนและอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เรื่องการบริหารจัดการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน การทำระบบกลุ่มจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรามัน จังหวัดยะลา หน่วยงานสหกรณ์จังหวัดยะลามาส่งเสริมการทำระบบบัญชี-การเงินให้กับกลุ่ม หน่วยทักยิมพัฒนาที่ 7 ส่งเสริมด้านเครื่องมือการทำกริชบางส่วน เช่น เครื่องเจาะ แท่งตีเหล็ก เครื่องเจียรไน
5. ได้มีการขยายเครือข่ายให้กว้างขึ้น คือ กลุ่มทำกริชบ้านพอเม็ง ม.4 ต.กาบูบองเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา มีสมาชิก 20 คน อายุ 14-65 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มโลหะกรรมพื้นบ้านของโครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นและวรรณกรรมของศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ในฐานะการได้ร่วมกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้และชิ้นงาน มีการขายร่วมกันและร่วมกำหนดรูปแบบราคากลางร่วมกัน และการดึงให้เป็นเครือข่ายเดียวกันมีเป้าหมายเพื่อทำเป็นสหกรณ์กริชรามัน ซึ่งอยู่ช่วงดำเนินการ โดยมีหน่วยงานสหกรณ์จังหวัดยะลาลำเลียงดำเนินการให้เป็นกลุ่มกริช 3 จังหวัด คือ ปัตตานี-ยะลา-นราธิวาส ทำให้กลุ่มมีการกำหนดมาตรฐานราคาและคุณภาพสินค้าที่เป็นมาตรฐานกลางส่งตลาดร่วมกัน นอกจากนั้นยังมีระบบการลงทุนร่วมกัน เช่นร่วมระดมทุนเพื่อซื้อไม้ร่วมกัน ซึ่งได้ทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-ปัจจุบัน

6. กระบวนการอนุรักษ์โดยใช้สื่อเอกสารเผยแพร่ ทั้งในรูปคู่มือการทำกริชฉบับรวบรัดที่สมาชิกได้ช่วยกันรวบรวมข้อมูลการทำกริชขึ้นมาจำนวน 1 เล่ม เพื่อเป็นแนวในการฝึกปฏิบัติการทำกริชและสืบทอดให้แก่ผู้สนใจในขั้นต่อไป นอกจากนั้นกระบวนการสืบทอดจะมีในลักษณะวิทยุ ทวี สิ่งพิมพ์ ที่มาถ่ายทำและมาสัมภาษณ์กลุ่มและนำไปเผยแพร่ต่อไป
7. กระบวนการสืบทอดและการอนุรักษ์ที่เกิดจากการเรียนรู้และดูของจริงจากศูนย์การทำกริช รามันห์ เช่น การที่เด็กมาเล่นและมาดูการทำงานจริงที่ศูนย์การทำกริช เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กได้มีโอกาสสังเกตกระบวนการทำงานและขั้นตอนการทำงานของกลุ่มได้โดยปริยาย
8. กระบวนการสืบทอดและการอนุรักษ์ที่เกิดจากการที่สมาชิกบางส่วนสามารถเป็นวิทยากรสอนในสถาบันการศึกษาของชุมชน คือ นายดีพะลิ อะตะนู และนายมะยูโซ๊ะ อะตะนู เป็นวิทยากรสอนกริชที่ ร.ร. รามันศิริวิทย์ นายมะยูบรี มะดีเยาะ เป็นวิทยากรกริชที่ ร.ร.บ้านตะโล๊ะพะลอ และนายมาหามะเย็งอาบีดิง พุดรือ เป็นวิทยากรประจำศูนย์กริช รามันห์
9. ส่งเสริมในรูปแบบการสนับสนุนให้ใช้กริชในกิจกรรมต่างๆ เช่น ใช้ประดับตัวในวันรายอ หรือประเพณีสำคัญๆทางศาสนา การทำเป็นรางวัลในกิจกรรมแข่งขันต่างๆ การส่งเสริมให้มีการฝากเป็นของที่ระลึกแก่บุคคลสำคัญ หรือนำมาใช้ประดับบ้านก็ได้

(2) ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยเรียนรู้กระบวนการพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบและระหว่างดำเนินงานทีมวิจัยค้นพบปัญหา อุปสรรค สามารถสรุป ดังนี้

- 2.1. เรื่องหลักฐานจากข้อมูลเอกสารอ้างอิง ทางกลุ่มไม่สามารถนำเอกสารอ้างอิงมาถ่ายเอกสารเพื่อประกอบการเป็นหลักฐานได้ เนื่องจากตำรากริชโบราณหาได้ยากและส่วนมากเจ้าของตำราได้ขายให้กับพ่อค้าคนมาเลเซียที่มากวันซื้อไปหมด ซึ่งทางพ่อค้าจะไม่ยอมให้เจ้าของตำราถ่ายเอกสารไว้เนื่องจากกลัวเกิดตำราเอกสารปลอม
- 2.2. การประชุมแต่ละครั้งมีสมาชิกมาไม่ครบองค์ประชุม เนื่องจากมีงานและเวลาว่างไม่ตรงกัน ซึ่งการทำให้มีเวลาว่างเหมือนกันทำได้ยากมาก อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการประชุมสมาชิกจะรับทราบอย่างถ่วงถึงทุกครั้ง
- 2.3. ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย ทางกลุ่มจำเป็นต้องขยายระยะเวลาเนื่องจากในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำเป็นต้องใช้เวลาและงบประมาณพอสมควร
- 2.4. สมาชิกไม่เข้าใจระบบการบริหารจัดการกลุ่มโดยเฉพาะสมาชิกกลุ่มใหม่ เช่น ระบบการทำบัญชีเป็น ต้น และสมาชิกกลุ่มใหม่ไม่มั่นใจในกระบวนการหาทางออกของตนเองและการสนับสนุนของ สกว. ทำให้สมาชิกใหม่ไม่มีทุนทำการศึกษาพัฒนาฝีมือต่อ

- 2.5. เนื่องจากงานวิจัยต้องมีการบันทึก เขียน แต่สมาชิกบางส่วนไม่สามารถเขียนได้ ทำให้กระบวนการฝึกฝนด้านการเขียนขาดไป เป็นสิ่งที่ทีมวิจัยลำบากใจที่สุด
- 2.6. ทีมวิจัยบางคนไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ดูเหมือนว่าการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยน้อย เพราะไม่สามารถรับทราบความคิดเห็นที่หลากหลายได้
- 2.7. การเปลี่ยนแปลงของผู้ประสานงานในพื้นที่ หรือพี่เลี้ยงในพื้นที่ทำให้กระบวนการหนุนเสริมกิจกรรมระหว่างทางขาดไประยะหนึ่ง
- 2.8. ชาวบ้านเป็นทีมวิจัย ไม่สามารถใช้ภาษาที่เป็นวิชาการได้ ทำให้การสื่อสารระหว่างทีมวิจัยและพี่เลี้ยงไม่เข้าใจกัน ยุ่งยากในการถ่ายทอดข้อมูลและข้อมูลผิดเพี้ยนไป และส่งผลให้การส่งรายงานข้อมูลไปยัง สกว.ล่าช้าไปและทำให้การดำเนินงานกิจกรรมระยะต่อไปล่าช้าไปด้วย
- 2.9. ความยุ่งยากของการทำงานที่เป็นทางการตามหลักวิชาการของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้ทีมรู้สึกว่าการวางแผนของสกว.ไม่สามารถเดินไปตามระยะเวลาโครงการที่กำหนดได้

(3) สิ่งที่ทีมวิจัยและชาวบ้านได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย

- 3.1 สิ่งที่ทีมวิจัยได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย ดังนี้
 - 3.1.1. ได้กระบวนการทำงานที่รวดเร็วขึ้น เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์
 - 3.1.2. ทำให้สมาชิกกลุ่มทำกริชเพิ่มขึ้น จากเดิม 10 คน เพิ่มเป็น 20 คน พร้อมสมาชิกที่เป็นกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ที่สามารถทำกริชได้ทั้งระดับการจัดทำแบบกริชที่ระลึกและกริชอนุรักษ์ประมาณ 10 คน
 - 3.1.3. ทำให้กลุ่มได้เผยแพร่ความรู้เรื่องกริช แก่กลุ่มใกล้เคียง ทั้งระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ อันเกิดจากการออกสาธิต การออกร้านจำหน่าย การจัดนิทรรศการ การได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายในงานต่าง ๆ
 - 3.1.4. ได้เพิ่มความละเอียดปราณีตในการทำกริช เป็นการยกระดับฝีมือการทำกริชแก่กลุ่ม
 - 3.1.5. ได้ข้อคิดและรูปแบบการบริหารกลุ่มองค์กรที่เป็นระบบ มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ชัดเจน ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 16 คน
 - 3.1.6. ได้กระบวนการการจัดเกลาตนเอง ให้อยู่ในคุณธรรม จริยธรรม และกฎเกณฑ์ตามจรรยาบรรณช่างทำกริช
 - 3.1.7. ได้สอนให้ทีมวิจัยทุกคนกล้าแสดงออก การนำเสนอต่อสาธารณชนได้ดีขึ้น
 - 3.1.8. การสัมมนา จัดประชุมนอกสถานที่ ทำให้ทีมวิจัยได้มีโอกาสรู้จักคน รู้จักสถานที่ รู้จักเพื่อนและมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่มีความรู้หลากหลายสาขาเป็นการ

- เปิดวิสัยทัศน์ที่มียังให้กว้างขึ้น สามารถดึงองค์ความรู้มาใช้พัฒนากลุ่มต่อไปทั้งนี้ในการไปเรียนรู้นอกสถานที่จำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
- 3.1.8. ทำให้สมาชิกมีจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น สามารถอยู่ในระบบอิสลามที่ไม่รับการช่วยเหลือในรูปกองทุนที่มีดอกเบี้ย อีกทั้งสมาชิกกลุ่มสามารถยกระดับฝีมือการทำกริชที่เน้นด้านคุณภาพมากกว่าเพื่อด้านธุรกิจ
 - 3.1.9. ทำให้สมาชิกมีความคิดที่มีเหตุผล เป็นตัวของตัวเองมากขึ้นกล้าพูดกล้าแสดงออก โดยยึดหลักเหตุผลและมคที่ประชุมเป็นสำคัญและการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดกระบวนการยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น
 - 3.1.10. เรียนรู้เอกลักษณ์เฉพาะตัวของกริชรามัน คือรูปหัวพังกะและโครงของกริชรามันห้จะมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวที่ต่างจากกระดูกกริชในรูปแบบอื่นๆ เช่น กริชรูปแบบบูกิตชวา สุมาตรา สุนดังบาหลิ
 - 3.1.11. ได้เรียนรู้แนวทางในการประกอบอาชีพการทำกริชและการสืบทอด โดยเรียนรู้กระบวนการสอนและถ่ายทอดกระบวนการและขั้นตอนการทำกริชได้อย่างละเอียดเป็นขั้นเป็นตอน ในรูปแบบการสอนสาธิตกรรมวิธีการทำให้ดู
 - 3.1.12. เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานวิจัย ซึ่งหัวหน้าโครงการวิจัยต้องเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการบริหารโครงการอย่างชัดเจน ทั้งนี้ต้องอาศัยการฝึกอบรมเป็นหลักและการดำเนินงานวิจัยตามกรอบกิจกรรมที่ร่วมวางแผนไว้จะทำให้การทำงานง่ายขึ้น
- 3.2 สิ่งที่ชาวบ้านได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย
- 3.2.1. ทำให้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ในรูปแบบการร่วมรับฟัง แสดงความคิดเห็นร่วมกัน
 - 3.2.2. เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เช่นการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย การดูแลครอบครัวด้านรายรับ-จ่าย ซึ่งเป็นผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินสถานภาพ สถานการณ์ของตนเอง
 - 3.2.3. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการสรรหาวัสดุ การทำกริช ก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน
 - 3.2.4. เนื่องจากกลุ่มมีรายได้จากการทำงาน และมีระบบปันผลเงินทุนเข้าสู่กองกลาง ทำให้ชาวบ้านได้รับประโยชน์ ในรูปการช่วยเหลือด้านการสนับสนุนการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่หม้าย กลุ่มเลี้ยงไก่ลาดง และกลุ่มเลี้ยงนกคุ้ม
 - 3.2.5. เกิดกลุ่มใหม่ที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพิ่มขึ้นในชุมชน เช่นกลุ่มสตรี เป็นต้น

(4) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบจากการดำเนินงานวิจัย

- 4.1.1. ได้ค้นพบและยกระดับการพัฒนาฝีมือของกลุ่มทำกริช
- 4.1.2. กระบวนการวิจัยได้สอนให้ทีมวิจัยรู้จักการแก้ปัญหา / ตอบโจทย์วิจัยได้
- 4.1.3. ระหว่างทางการดำเนินงานวิจัย มีหน่วยงานราชการเข้ามาหนุนเสริมกลุ่มทำกริช เช่น สนง. สหกรณ์จังหวัดยะลา สหกรณ์อำเภอรามัน อบต. อบจ. พัฒนาชุมชนอำเภอ รกส. โครงการทักษิณพัฒนาเคลื่อนที่ 7 (กอ.รมน.) กสน. กรมสามัญศึกษา ได้เข้ามาหนุนเสริมในรูปการออกแสดงนิทรรศการ การออกร้าน การสร้างถนนเข้าสู่โรงตีกริช สร้างอาคารอเนกประสงค์ (ซึ่งปัจจุบันกลุ่มตีกริชใช้เป็นสถานที่อบรมและประชุมกลุ่ม) การอุดหนุนวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งในอนาคตกลุ่มอาจจะได้รับการสนับสนุนทั้งงบประมาณและส่วนที่กล่าวมาทั้งหมดจากหน่วยงานรัฐเพิ่มขึ้น

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มกริช

- 4.2.1.1. กลุ่มควรเน้นการแก้ปัญหาระบบการทำงานกลุ่ม ด้วยระบบการวิจัยที่ส่งเสริมให้มีการใช้ระบบการพูดคุยในกลุ่ม
- 4.2.1.2. กลุ่มต้องพยายามเสียสละเวลาในการทำหน้าที่ตามบทบาทในกลุ่มให้ได้
- 4.2.1.3. กลุ่มต้องพยายามฝึกฝนด้านการแสดงความคิดเห็นและการพูด การเขียน เพื่อเพิ่มทักษะแก่ตนเอง

4.2.2 ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มอื่น ๆ

- 4.2.2.1. เนื่องจากทุกคนมีปัญหา ดังนั้นเห็นด้วยที่จะให้กลุ่มต่าง ๆ ใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา
- 4.2.2.2. การวิจัยมีใช้ของใครแต่เป็นงานของกระบวนการเพื่อแก้ปัญหของตนเอง ดังนั้นคนที่ทำวิจัยแล้วควรบอกปากต่อปาก เพื่อขยายกลุ่มวิจัยต่อไป
- 4.2.2.3. การทำวิจัยต้องเข้าถึงชุมชนจริง ๆ ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหามาจริง มิใช่เพื่อหาเงินเพื่อตนเอง
- 4.2.2.4. ทางโครงการวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานงานวิจัยว่า ควรให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะด้านการบริหารจัดการโครงการแก่ทีมวิจัยโดยผ่านการอบรมจากวิทยากรโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากการให้ความรู้โดยสื่อเอกสารอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอสำหรับนักวิจัยชาวบ้าน โดยการเพิ่มทักษะและความเข้าใจแก่ทีมวิจัยตั้งแต่ต้นเกี่ยวกับเรื่อง

(1) โครงสร้างและขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหางานวิจัยของแต่ละโครงการ ต้องชัดเจน ซึ่งข้อมูลบางอย่างสามารถศึกษาได้ตลอดชีวิต เช่น กระบวนการกลุ่มมีการพัฒนาโดยตลอดเวลาก่อให้เกิดข้อมูลใหม่ๆอยู่เสมอ การศึกษาที่ไม่กำหนดขอบเขตอาจส่งผลกระทบต้องงบประมาณและระยะเวลาดำเนินโครงการได้ และมองว่าข้อมูลบางอย่างไม่จำเป็นต้องศึกษาในบางโครงการ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชน เป็นต้น

(2) ด้านการใช้งบประมาณ การจัดทำบัญชีการเงิน

(3) การติดตามผล และการประเมินผล

(4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก

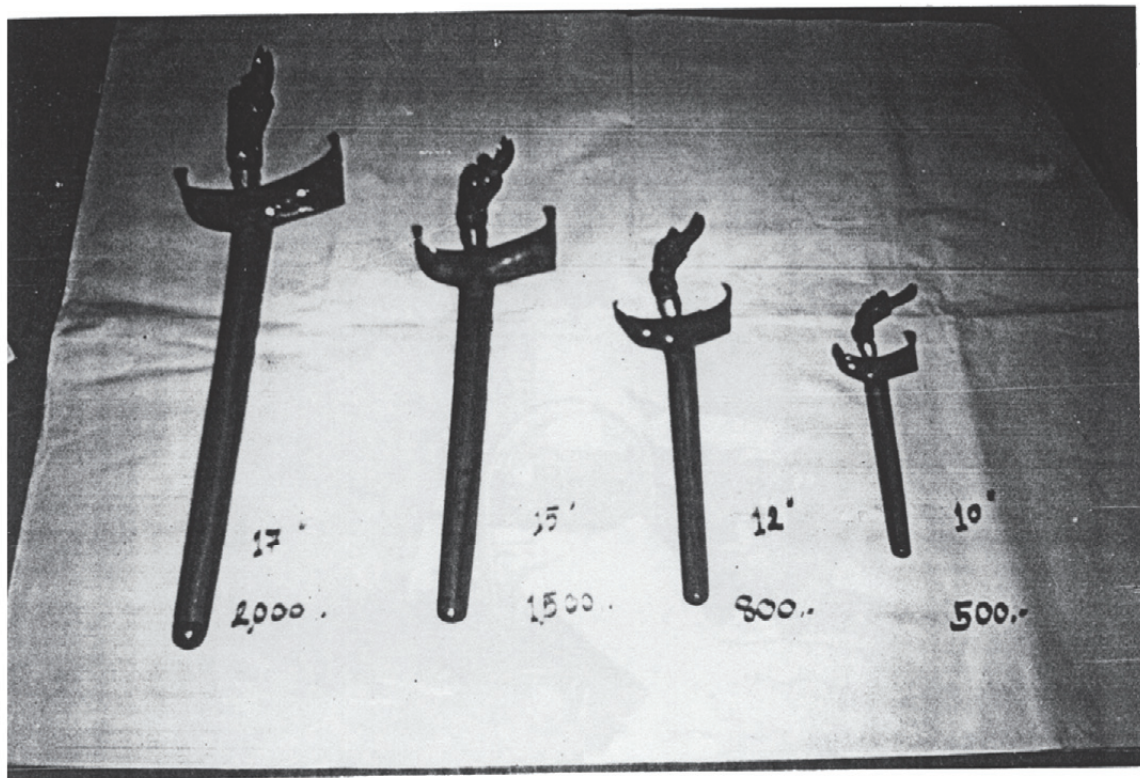
รูปภาพการดำเนินกิจกรรม

เวทีสรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและสกว.ใต้ล่าง

แสดงการทำกริชรามันห์

ขนาดกริชและราคามาตรฐานกริชรามันห์

รูปทรงหัวกริชรามันห์

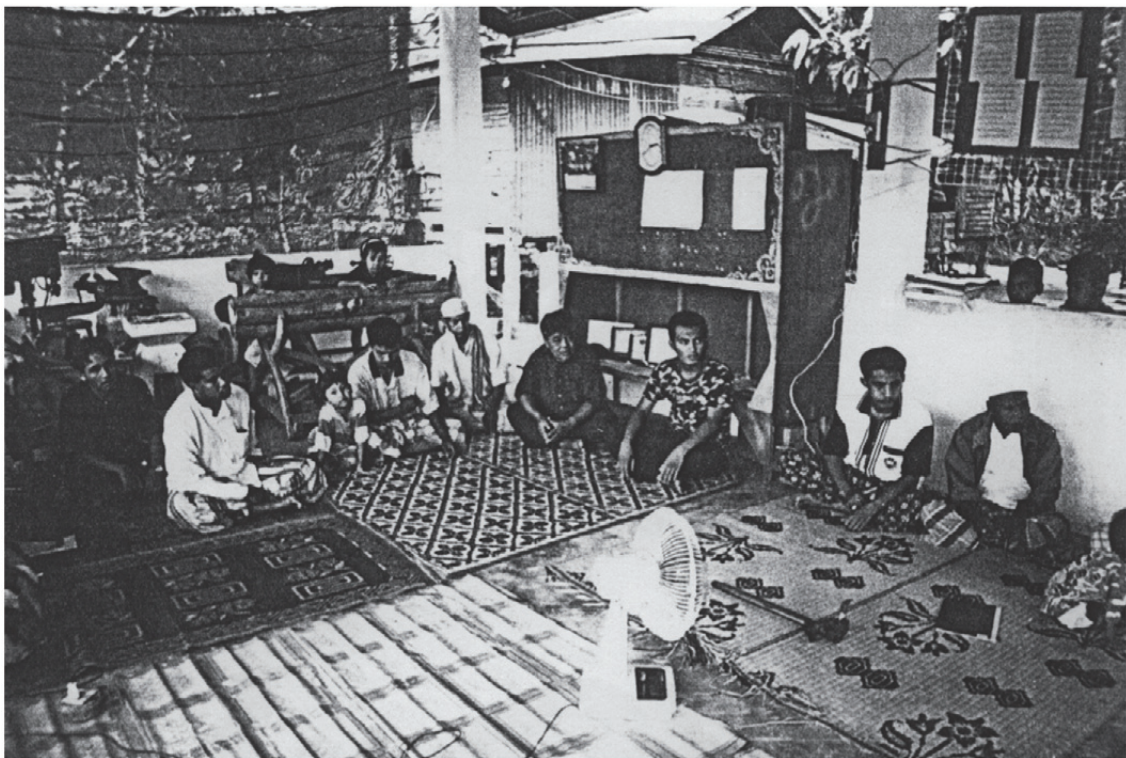
บรรยากาศเวทีถอดองค์ความรู้ระหว่างทีมวิจัยและสกว.ภาค

บรรยากาศเวทีถอดองค์ความรู้ระหว่างทีมวิจัยและสกว.ภาค

เวทีนำเสนอผลการวิจัย

ผู้เข้าร่วมเวทีนำเสนอผลการวิจัย

ส่วนหนึ่งของโฉมหน้าทีมวิจัย

ส่วนหนึ่งของโฉมหน้าทีมวิจัย

ทำเนียบนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1. นายชัยวีร์ สากาหง

เกิด 1 มกราคม 2522 อายุ 24 ปี
การศึกษาสูงสุด ศาสนาชั้น 10
อาชีพหลัก เป็นนักศึกษา อาชีพรอง ทำห้วงกริช
คติประจำใจ ไม่ควรทำสิ่งที่ไม่จำเป็น

2. นายยุทธอน เจะตา

เกิด 13 พฤษภาคม 2526 อายุ 20 ปี
การศึกษา จบ ม.6 จาก กศน.ยะลา
อาชีพหลัก เป็นนักศึกษา อาชีพรอง ทำห้วงกริช
คติประจำใจ ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

3. นายชุลกิพลี สีละรุ

เกิด 15 มกราคม 2530 อายุ 16 ปี
การศึกษา กำลังศึกษา ม.5 จาก ร.ร.มะฮัดดะวะห์อิสลามียะห์
อาชีพหลัก เป็นนักศึกษา อาชีพรอง ทำห้วงกริช
คติประจำใจ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

4. นายตุกมาน มะสีละ

เกิด 22 พฤษภาคม 2530 อายุ 16 ปี
การศึกษา กำลังศึกษา ม.5 จาก ร.ร.มะฮัดดะวะห์อิสลามียะห์
อาชีพหลัก เป็นนักศึกษา อาชีพรอง ทำห้วงกริช
คติประจำใจ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

5. นายอาแว ดีเยาะ

เกิด 1 สิงหาคม 2513 อายุ 33 ปี
การศึกษา จบ ป.6 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะหะลอ
อาชีพหลัก กรีดยาง อาชีพรอง รับจ้างทำห้วงกริช
คติประจำใจ คิดแล้วทำ

6. นายเยะ หะมะ

เกิด 12 มิถุนายน 2476 อายุ 70 ปี
การศึกษา -
อาชีพหลัก ทำสวน อาชีพรอง รับจ้างทำกริช
คติประจำใจ ทำในสิ่งที่อยากจะทำและมีคุณธรรม

7. นายอัปสรอนิง มะหิละ

เกิด 17 เมษายน 2512 อายุ 34 ปี
การศึกษา จบ ป.4 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะหะลอ
อาชีพหลัก รับจ้างกรีดยาง อาชีพรอง รับจ้างทำกริช
คติประจำใจ ขยันแล้วมีเงิน

8. นายมะยุบรี มะดีเยาะ

เกิด 12 กุมภาพันธ์ 2519 อายุ 27 ปี
การศึกษา จบ ม.3 จาก กศน.ยะลา
อาชีพหลัก รับจ้างทำกริช อาชีพรอง เลี้ยงไก่
คติประจำใจ ตามใจเพื่อน

9. นายกุ่มะ คาตุ

เกิด 3 มิถุนายน 2517 อายุ 29 ปี
การศึกษา จบ ป.6 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะหะลอ
อาชีพหลัก รับจ้างทำกริช อาชีพรอง วิทยากรสอนวิชาชีพทำกริช
คติประจำใจ ใจเย็น ๆ

10. นายอารง มะ

เกิด 1 เมษายน 2469 อายุ 77 ปี
การศึกษา -
อาชีพหลัก รับจ้างทำหัวกริช อาชีพรอง เลี้ยงนก/ไก่
คติประจำใจ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

11. นายชำซูดิน หามะ

เกิด 9 พฤศจิกายน 2515 อายุ 31 ปี
การศึกษา จบ ม.3 จาก ร.ร.รามัน
อาชีพหลัก ช่างทอง อาชีพรอง ประดับหัวกริชและฟักกริช
คติประจำใจ ตามใจลูกค้า

12. นายนิมะยามี แนนมแมะเซียม

เกิด 1 ตุลาคม 2520 อายุ 26 ปี
การศึกษา จบ ป.6 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะหะลอ
อาชีพหลัก รับจ้างทั่วไป อาชีพรอง รับจ้างทำฟักกริช
คติประจำใจ เทียวให้ได้เงิน

13. นายชูเบร์ มะหิละ

เกิด 1 มกราคม 2525 อายุ 21 ปี
การศึกษา จบ ป.6 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะเหลอ
อาชีพหลัก กรีดยาง อาชีพรอง ทำหั่วกริช
คติประจำใจ กินอิ่มแล้วอะไรจะเกิดขึ้น

14. นายมะการาดา มะ

เกิด 4 สิงหาคม 2516 อายุ 30 ปี
การศึกษา จบ ป.6 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะเหลอ
อาชีพหลัก กรีดยาง อาชีพรอง ทำหั่วกริช
คติประจำใจ อะไรจะเกิดมันต้องเกิด

15. นายมาหามะเฮ็งอาปีดิง พุดารอ

เกิด 7 สิงหาคม 2507 อายุ 39 ปี
การศึกษา จบ ป.4 จาก ร.ร.บ้านตะโล๊ะเหลอ
อาชีพหลัก ทำสวนยาง อาชีพรอง ทำกริช
คติประจำใจ มุ่งคุณธรรม

16. นายมะยูโซะ อะตะบู

เกิด 6 กุมภาพันธ์ 2505 อายุ 41 ปี
การศึกษา จบ ม.6 จาก กศน.ยะลา
อาชีพหลัก ทำสวน อาชีพรอง รับจ้างทำกริช
คติประจำใจ อย่าลืมตน

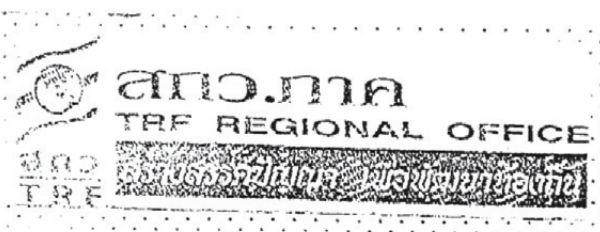
17. นายตีพะลี อะตะบู

เกิด 5 กันยายน 2494 อายุ 52 ปี
การศึกษา จบ ม.6 จาก กศน.จ.ยะลา
อาชีพหลัก รับจ้างทำกริช อาชีพรอง เป็นวิทยากรสอนวิชาชีพ
คติประจำใจ อุตสาห

คู่มือการทำกริช ฉบับรวบรัด

โครงการการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปการทำ
กริชรามัน

จัดทำโดย

กลุ่มนักวิจัยท้องถิ่น สทอ. ดอนล่าง
นายดีพะลื อะตะบู และคณะ

21 / 11 / 45

โทร 078-295418

สารบัญ

ลำดับ	เนื้อหา	หน้า
1	คำนำ	1
2	กรีฑาคืออะไร	2
3	ใบกรีฑา	2
4	โครงสร้างของใบกรีฑา	3
5	ความสมดุลของใบกรีฑา	3
6	สัดส่วนของใบกรีฑาที่สำคัญ	5
7	ชื่อและสัดส่วนของใบกรีฑาที่ควรรู้	5
8	การคำนวณความแม่นยำของกรีฑา	8
9	การดูแลรักษายามในการทำกรีฑา	9
10	การเตรียมความพร้อมในการทำกรีฑา	10
11	กระบวนการพัฒนาการของช่างตีกรีฑา	11
12	ขั้นตอนในการทำมีดบาแคะ	11
13	ขั้นตอนในการทำมีดบาติด	15
14	ขั้นตอนในการทำกรีฑาสุมาตรา	16
15	ขั้นตอนในการทำกรีฑาพื้นฐาน	17
16	ส่วนประกอบของใบกรีฑา (เนื้อเหล็ก)	18
17	การทำด้ามกรีฑารูปนกฟังกะ	19
18	โครงสร้างของหัวกรีฑา (นกฟังกะ)	19
19	ขั้นตอนในการทำหัวกรีฑานกฟังกะ	20
20	ขั้นตอนในการทำฝักกรีฑา (ตาญง)	21
21	ทบทวนสรุป	24
22	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่องกรีฑา	25
23	ความคิดเห็นของผู้ใช้คู่มือการทำกรีฑาเล่มนี้	27

คำนำ

“ด้วยพระนามของพระเจ้า ผู้ทรงเมตตา” การทำกริช หรือการตีกริชเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปของช่างตีเหล็กตีมีด ซึ่งลักษณะการทำก็เหมือน ๆ กัน คือ การเผาเหล็กให้ร้อนให้อ่อนตัวแล้วตีให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ

การทำกริชจำเป็นจะต้องใช้ความรู้และทักษะในการตีเหล็กตีมีดก่อนแล้วมาจัดทำกริชโดยมาเพิ่มศิลปะและเทคนิคความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งที่มาของคู่มือเล่มนี้ โดยพยายามรวบรวมข้อมูล ผลจากการทำวิจัยมานำเสนอในแต่ละหัวข้อที่จะกล่าวถึง ซึ่งท่านจะได้สัมผัสกับกรรมวิธีที่แปลกพิสดารมาก ๆ และง่ายแก่การฝึกปฏิบัติ และได้ผลเกินกว่าที่คาดหมายไว้ ทั้งนี้ กลุ่มผู้จัดทำคู่มือเล่มนี้ขอขอบพระคุณ หน่วยงาน สกว. ที่ให้การสนับสนุนและคิดว่าคู่มือเล่มนี้ สามารถ ให้ประโยชน์กับผู้นำไปศึกษาและฝึกปฏิบัติอย่างง่ายด้วยดูอา (อาหมีน)

ด้วยการสืบทอดจาก

นายตีพะลี อะตะบู และคณะ

ความเข้าใจคำว่ากริชคืออะไร ?

ตามทัศนะของค่านิยาม.....คำว่ากริช.....

กริชคือวัตถุ ๆ หนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งทำขึ้นมาโดยผู้ทำและผู้สั่งทำได้ประสานจิตภาวนา หรือ อารมณ์จิตเข้าด้วยกัน และเริ่มทำขึ้นมาในฤกษ์ยามใดยามหนึ่งและเสร็จด้วยฤกษ์ยามใดยามหนึ่งที่ชัดเจน

ถ้าหากทำกริชขึ้นมาในลักษณะนี้ ทางภูมิปัญญาเรื่องกริชเขาว่ากริชเล่มนั้นจะเป็นกริชที่มีจิตวิญญาณ

กริชจะเป็นอย่างไรนั้นสุดแล้วแต่คิด. ตามความเชื่อของแต่ละคน ตระกูลการทำกริชนั้นจะมีหลายตระกูลและความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งหากมาศึกษาเรื่องกริชแล้วศึกษาตลอดชีวิตก็ยังไม่จบ “ตามทัศนะ ของอาจารย์พิชัยแก้วขาว”ผู้เชี่ยวชาญเรื่องกริช

ในเมื่อเราได้เรียนรู้ค่านิยามของกริชแล้ว เราก็สามารถจำกัดความได้ชัดเจนว่ากริชนั้นคืออะไร. เพื่อให้ได้กริชนั้นจะทำอย่างไร.

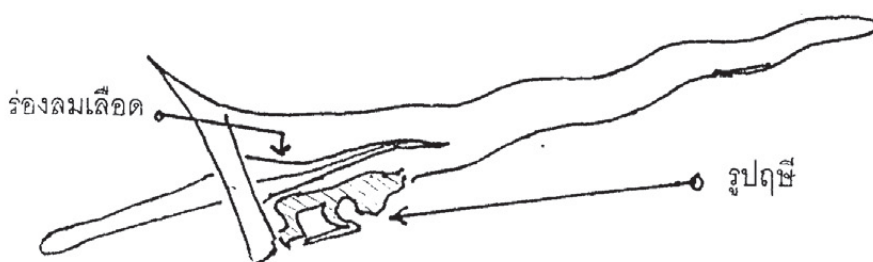
เราจะนำเสนอให้กับท่านดังนี้.....

ความเข้าใจเกี่ยวกับใบกริช

ใบกริชหรือดากริชเป็นส่วนที่มีอนุภาพที่ร้ายแรงมาก คือส่วนมากจะเป็นโลหะ ซึ่งเป็นทั้งเครื่องประดับที่ใช้ศิลปะชั้นสูง ขอกแทรกด้วยประวัติที่บ่งบอกถึงความเป็นมาของใบกริชที่มีอนุภาพเฉพาะทางหรือประโยชน์การใช้งานเพื่ออะไร อย่างไรก็ตาม เราก็จะรู้จักใบกริชทั้งสิ้น คือลักษณะของใบกริชจะมีชื่อเรียกเฉพาะตัว อย่างเช่น กริชจือรีตา ซึ่งจะบ่งบอกถึงลักษณะของกริชชนิดนี้ โดยช่างจะทำรูปสลักที่โคนของใบกริชเป็นรูปต่าง ๆ อย่างเช่น ฤๅษี , รูปม้า , รูปมังกร , รูปช้าง , รูปสิงห์ ฯลฯ ซึ่งรูปเหล่านี้เราอ่านได้เลยว่ากริชเล่มนี้มีจือรีตาอะไร หมายถึงว่าใช้ทำอะไร ถ้าเป็นรูปฤๅษี ใช้เป็นหมอนในการเล่นมโนราห์ มะโย่ง และเพื่อแก้บน คุณไสย์ ฯลฯ

กริชจือรีตานี้ส่วนมากจะมีร่องของใบกริช ซึ่งเรียกว่าร่องลมเลือดหรือสายธาร และจะมีเนื้อเหล็กที่แข็งแกร่ง และคมมาก ๆ

ตัวอย่างกริชจือรีตา

โครงสร้างของใบกริข

1 เลาะของกริข

โครงสร้างของใบกริข จะมีลักษณะโครงสร้างที่พิศดารมาก คือจะคดทุกเล่ม คดของกริขนี้จะเรียกชื่อว่าเลาะ กริขจะมีเลาะนั้นแล้วแต่ผู้สั่งทำ แต่ที่นิยมมาก ๆ คือ 9 เลาะ 7 เลาะ 5 เลาะ และ 1 เลาะ

พูดถึงความสำคัญของเลาะตามความเชื่อของคนโบราณว่าเลาะของกริขนั้นบ่งบอกถึงสถานะของผู้ใช้กริข คือ จะเปรียบเทียบกับตัวละครของหนังชวดังนี้

- 1- กริขหนึ่งเลาะ จะเป็นกริขของ ะเด่นอีเหนาและพระนางนุชบา
- 2- กริขห้าเลาะ จะเป็นกริขของ คนสามัญชนทั่วไปใช้
- 3- กริขเจ็ดเลาะ จะเป็นกริขของ นายตุ๊ระ ใช้ (เป็นสมุนของนายชื้อมา)
- 4- กริขเก้าเลาะ จะเป็นกริขของ นายชื้อมา ซึ่งเป็นท้าวฮวดตาลใช้แสดงว่า เลาะแต่ละเลาะนั้นมีความหมายมากจะเกี่ยวโยงไปถึงหลาย ๆ เรื่องตามความเชื่อของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ นานา

2 ความสมดุลของใบกริข

ความหนาบางและความยาวของกริขแต่ละเล่มจะมีความสมดุลย์ที่พอเหมาะพอดี ซึ่งจะตั้งตัวยืนตระหง่านเหมือนเปลวไฟที่ถูกลมพัดพา ยอดประกายจะชี้ตรงขึ้นฟ้าและจะมีเลาะที่คดไปคดมา อย่างมีระเบียบเสมือนความยักของเส้นผมของคน ซึ่งจะเริ่มความยักจากหางก่อนแล้วค่อย ๆ ถัดตามลำดับจนสุดปลายเส้นผม

ตัวอย่าง

เลาะของเส้นผม

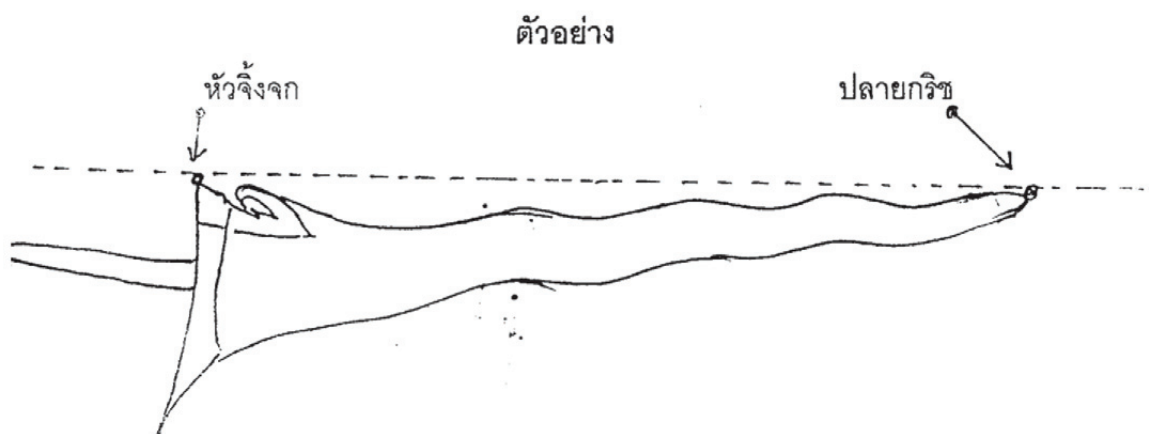

เลาะของกริข

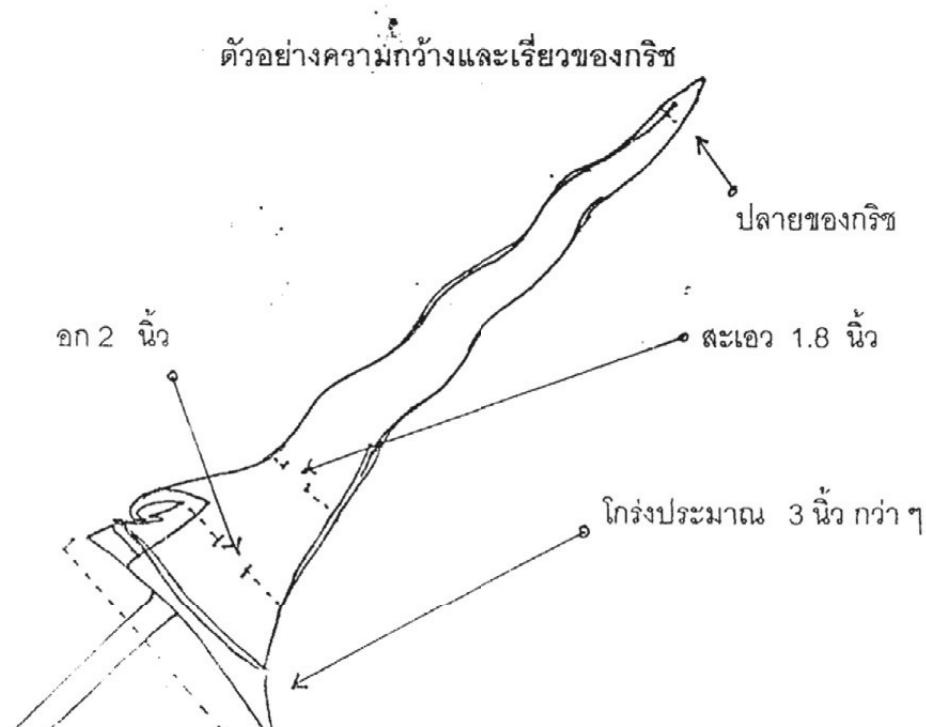
3 ความสมดุลของปลายกริชกับหัวจิ้งจก

ใบกริชแต่ละเล่มจะมีหัวจิ้งจกเป็นหลักเป็นเกณฑ์ในการกำหนด ทิศทางของปลายกริชที่จะทิ่มแทงไปข้างหน้า คือถ้าหากเราเอาเข็ชหรือไม้บรรทัดมาเสกดู ความสมดุลระหว่างปลายกริชกับหัวจิ้งจก จะปรากฏว่า จะสัมพันธ์กันหมายถึงจะตรงกันทั้งสองจุด ตัวอย่าง จุดที่หัวจิ้งจกกับจุดที่ปลายกริช

4 ความสมดุลของตัวกริช

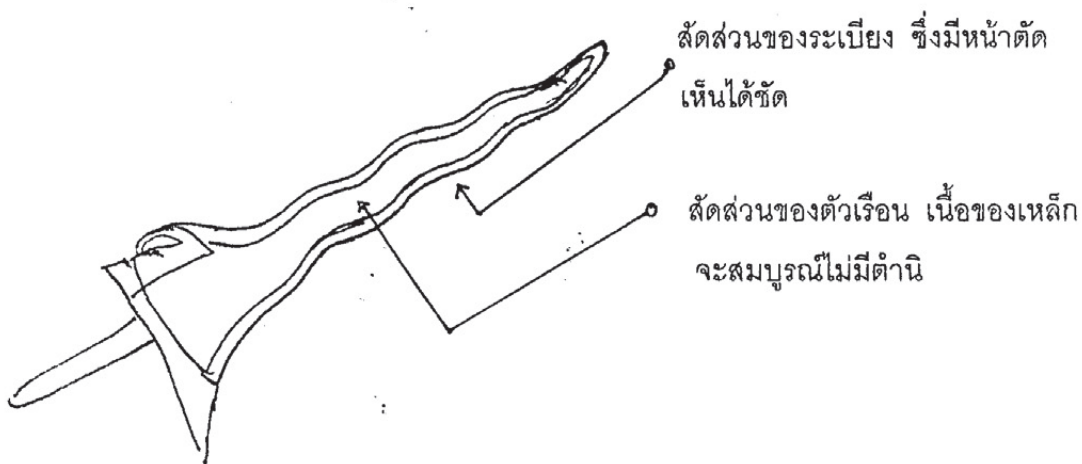
ตัวกริชจะมีความหนา บาง ความกว้าง ความยาว จะสมดุลกัน จะเฉลี่ยความกว้างตามลำดับตั้งแต่โก่ง ส่วนนอก ส่วนเอว ตามลำดับขึ้นจากความกว้างจนถึงความเรียวและสุดท้ายจดถึงปลายแหลมของกริช

5 สัดส่วนของใบกริชที่สำคัญ

ใบกริชจะแบ่งเป็นสัดส่วนที่สำคัญ ๆ คือ ส่วนที่เป็นตัวเรือน กับส่วนที่เป็นระเบียง สิ่งเหล่านี้เป็นตัวเกณฑ์วัดถึงราคาของตัวใบกริช ซึ่งพ่อค้าจะพิจารณาราคาของใบกริชตามความสมบูรณ์ของใบกริชดังกล่าวถ้าหากตัวเรือนไม่สมบูรณ์ราคาจะลดตามมาด้วย

ตัวอย่าง

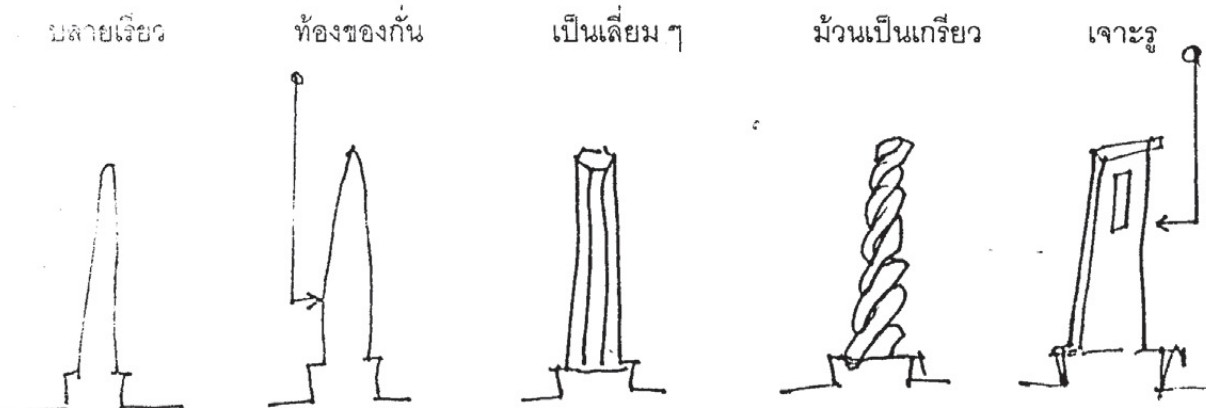

6 ชื่อสัดส่วนของใบกริชที่ควรรู้

ชื่อสัดส่วนของใบกริช ส่วนมากจะตั้งชื่อคล้าย ๆ กันโดยทั่วไปดังนี้ คือ

1 ก้าน คือส่วนที่ใช้ยึดตัวใบกริชกับด้ามหรือหัวกริช ก้านนี้จำเป็นจะต้องทำให้ส่วนนี้เหนียวหักยากและจะมีรูปแบบที่ต่างกันไปเพื่อความคงทนและเหมาะสมกับหน้าที่การงาน

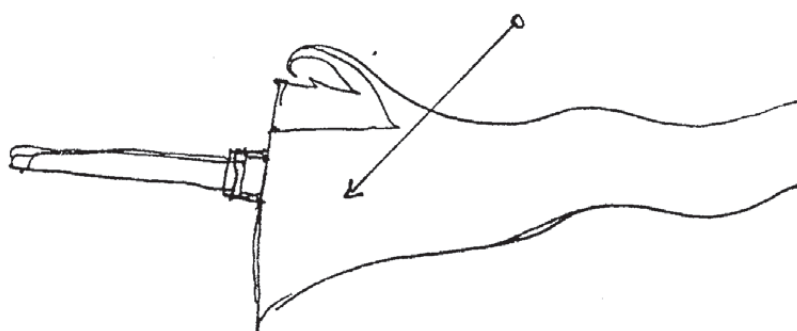
ตัวอย่าง

1- ตระกูลกริยาทานปันโตชวริะ หรือกริยามันจะมีโครงที่แตกต่างเห็นได้ชัดที่ขอบของตัวจึงจักจะเป็นเหลี่ยมกว้างด้านบนและวาวโค้งตั้งแต่คางของจึงจักไปถึงขอบของหัวจึงจักตลอด ถ้าตัวจรดถึงหางจึงจัก ถ้าเราเอานิ้วมือไปสัมผัสส่วนที่วาวนั้นเหมือนว่ามีร่องและจะติดมือ สิ่งเหล่านี้จะบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกริยาแต่ละตระกูลได้

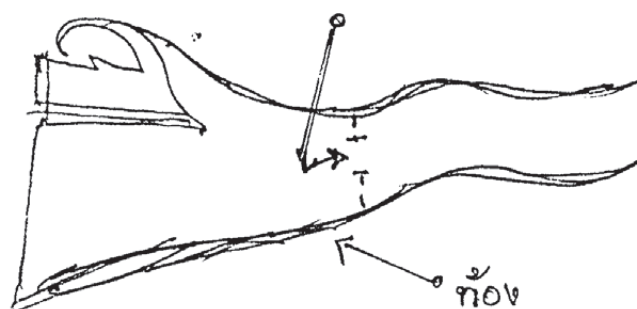
3- ตัวกริชส่วนนอก ออกของกริชจะเลียนแบบของคน คือถ้าอกใหญ่แสดงว่ามีความ
 แข็งแกร่งเสมือนว่าชายอกสามศอก ซึ่งส่วนนอกของใบกริชที่มาตรฐานตามสัดส่วน คือ จะมี
 ความหนาประมาณ 2 หุนและกว้างประมาณ 2 นิ้ว จะมีทั้งอกร่อง และอกนูน

ตัวอย่างส่วนนอก

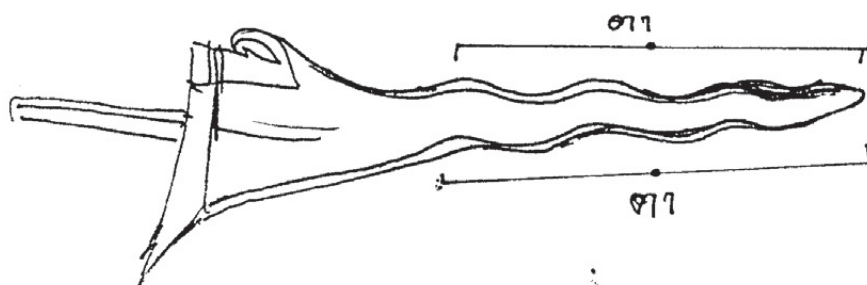
4- ตัวกริชส่วนที่เป็นสะเอว ส่วนนี้มีความสำคัญมาก คือ เป็นส่วนที่จะบอกถึงลักษณะ
 ของกริช ตัวผู้และตัวเมีย และส่วนนี้จะหักคดให้เป็นเลาะ ตั้งแต่หนึ่งเลาะขึ้นไป ถ้าส่วนนี้หักคด
 ไม่ดีไม่ได้สัดส่วน กริชทั้งเล่มก็จะไม่สมดุล จะดูไม่สวยเลย ส่วนนี้จะมีขนาดบางและกว้าง
 ตามรูปแบบของกริชว่าจะเป็นแบบไหน อย่างเช่น แบบสุมาตรา, ปันโดซาริ หรือบูฆิส ฯลฯ

ตัวอย่างส่วนสะเอว

5 - ส่วนที่เป็นดากริช ส่วนนี้จะมีทั้งเรื่อง ระเบียบและตาที่คมทั้งสองข้าง ซึ่งเป็นส่วน
 ที่ใช้เป็นอาวุธได้ และส่วนมากจะทำให้บางหรือเป็นส่วนที่เป็นกระดูกสันหลัง เพื่อเสริมความ
 แข็งแกร่งมี สาเหตุที่ทำให้บางนั้นภูมิปัญญาเรื่องกริชให้เห็น เสมือนแทงด้วยเหล็กชุดฉาบ ทำ
 ให้ใบกริชบางเล่มแทงเขาไปแล้วส่วนปลายของกริชจะหัก และติดข้างในตัวคน (ฝังใน) ที่

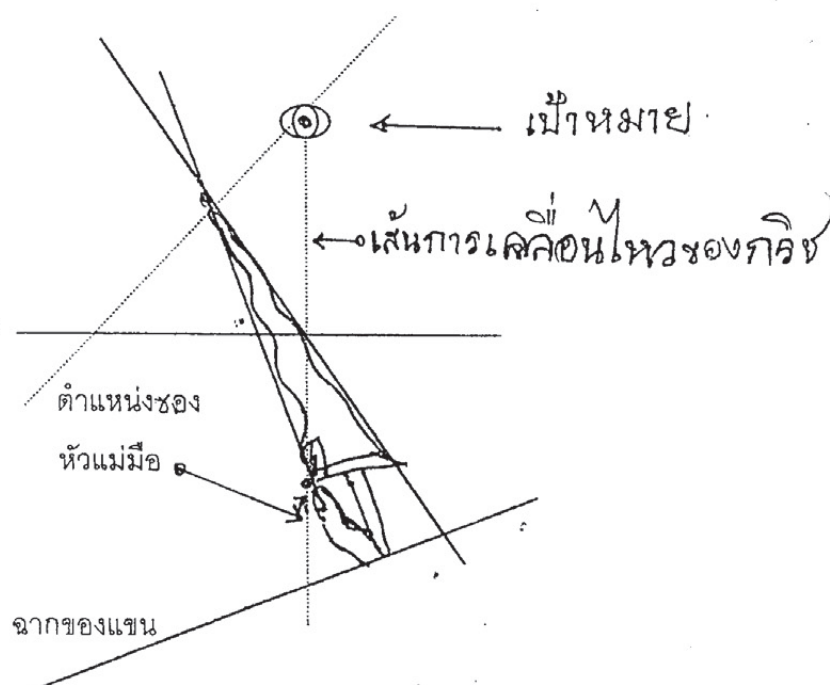
ตัวอย่างส่วนที่เป็นดากริช

6- การคำนวณความแม่นยำของกริช

ความแม่นยำของการใช้กริชในการป้องกันตัว ซึ่งสามารถทิ่มแทงคู่ต่อสู้ได้โดยไม่ต้องเล็งหรือดูด้วยตาเลย เพราะกริชสร้างขึ้นมาจากคนตาเห็นและคนตาบอดใช้ป้องกันตัวในยามฉุกเฉินได้ทั้งที่ ชักกริชออกมาแล้วแทงไปตามเป้าหมายได้ทันที และส่วนมากจะโดนเป้าหมายตามความต้องการ

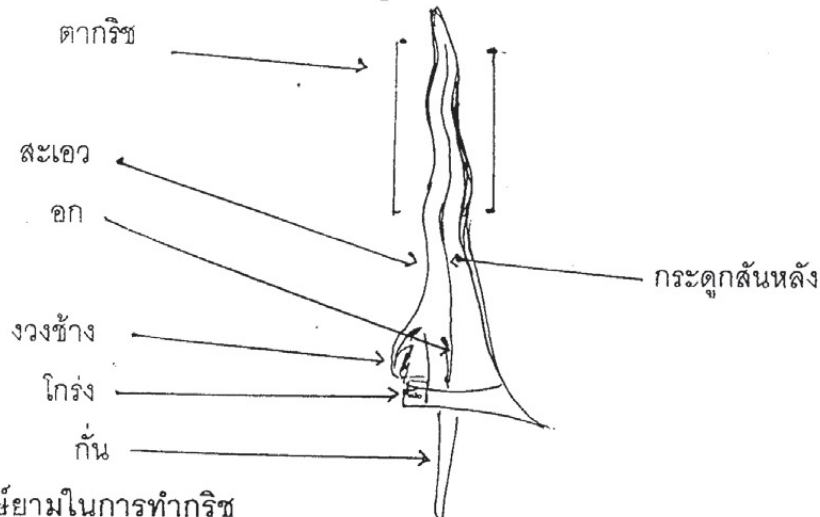
ตัวอย่างรูปแบบการคำนวณ

คำอธิบายในการคำนวณความแม่นยำของกรีซ

เรื่องประลาดของกรีซก็คือ กรีซทุกเล่มจะมีรูปทรงไม่เหมือนกับมิดหรือดาบ เพราะกรีซจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ ความคดหรือเลาะ ส่วนที่เป็นเลาะเขาจะคดและหักมุม ซึ่งมีมุมที่ก้นกับโกร่ง เป็นมุมป้านข้างหนึ่งและเป็นมุมแหลมข้างหนึ่ง ส่วนที่เป็นมุมนี้แหละเป็นเรื่องที่ใช้คำนวณโดยจะบวกกับมุมฉากและมุมตรงของแขนที่จับกรีซอยู่นั่นเอง ฉะนั้นเมื่อแขนอ้าไปข้างหนา ทั้งมุมฉากมุมป้าน ก็จะกลายเป็นมุมตรง ซึ่งตรงตามเป้าหมายที่ต้องการทุกประการ ตรงนี้แหละที่ขึ้นชื่อว่ากรีซเป็นมหาศาสตราวุธและมหาศาสตราพรจริง ๆ

ตัวอย่างรูปทรงของใบกรีซ

การดูฤกษ์ยามในการทำกรีซ

ฤกษ์ยามที่ดีที่สุดในการทำกรีซก็คือ ยามหรือเวลาที่ช่างกรีซและผู้สั่งทำกรีซ มีเวลาว่าง ไม่มีอะไรมารบกวน ซึ่งสามารถช่วยกันทำกรีซขึ้นมาโดยไม่ต้องรีบร้อน ฤกษ์ยามอย่างนี้หาได้ยากมาก ๆ ในปัจจุบันในสมัยโบราณนั้นฤกษ์ยามที่หายากก็คือวันสุริยุปราคาและจันทรุปราคา คนโบราณถือว่าการเปลี่ยนแปลงทางจักรวาลนั้นเป็นการบ่อเกิดของพลังมีอำนาจ ฉะนั้นจึงทำกรีซในฤกษ์ยามนี้ และเป็นการทำกรีซที่ไม่ได้มีการเตรียมตัวมาก่อน แต่ปัจจุบันสิ่งปรากฏการณ์เหล่านี้สามารถคำนวณได้ล่วงหน้า จึงกลายเป็นเรื่องธรรมดาของจักรวาล ฉะนั้นเพื่อกำหนดฤกษ์ยามตามความจำเป็นของกรีซนั้น คือ ยามเวลาที่ผู้ทำและผู้สั่งทำกรีซมีเวลาว่างมาพบปะพูดคุยและตกลงทำกรีซตามความต้องการและมีเวลาว่างมารับกรีซที่สั่งทำไว้ตามเวลาที่นัดหมาย และถ้าหากไม่มารับกรีซตามวันเวลาที่นัดหมายเกินสามวันถือว่าฤกษ์ยามไม่ดี ช่างกรีซก็จะทำกรีซอันใหม่ ส่วนของที่ทำเสร็จแล้วนั้น เจ้าของไม่มารับก็จะจำหน่ายให้กับคนที่มาถามหาซื้อไป จึงเหล่านี้นช่างกรีซถือว่ากรีซที่เขาซื้อไปนั้นเป็นกรีซที่ถูกชะโลกกับผู้นั้นด้วย

เจ้าของไม่มารับก็จะจำหน่ายให้กับคนที่มาถามหาซื้อไป สิ่งเหล่านี้ช่างกริขถือว่ากริขที่เขาซื้อไปนั้นเป็นกริขที่ถูกชะโหลกกับผู้นั้นด้วย

การเตรียมความพร้อมในการทำกริข

การลำดับขั้นตอนในการทำกริขมีดังนี้

1. การเตรียมใจ การทำให้บริสุทธิ์ทั้งสองฝ่ายทั้งผู้ทำและผู้สั่งทำนับว่าสำคัญมาก ๆ ในการทำให้กริขที่ทำขึ้นมานั้นเป็นไปตามความต้องการทุกประการ ในสมัยโบราณช่างกริขจะ (ปอชอ) ถือศีลอดสังวาสสองวันก่อนจึงลงมือทำกริข บ้างสาขาช่างกริขจะต้องเข้าไปในถ้ำแล้วนั่งสมาธิเป็นเดือน ๆ กว่าจะได้ออกมาทำกริข แสดงว่าจะทำกริขออกมาแต่ละเล่มนี้ต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมเป็นเดือน ๆ การเตรียมใจนั้นบางคนว่าเป็นการเตรียมกำลังภายในหรืออำนาจจิต หรือพลังจิต

2. การเตรียมความรู้ ความรู้ในการทำกริขนั้นจำเป็นจะต้องบูรณาการจาก ความรู้หลาย ๆ สาขา อย่างเช่น ตีเหล็ก ช่างไม้ ช่างทอง ช่างแกะสลักไม้ ช่างตุลลาย โหราศาสตร์ และ ศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งวิชาเหล่านี้จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำกริขทั้งสิ้น ฉะนั้นกริขแต่ละเล่มนั้นจึงเต็มไปด้วยศาสตร์และศิลป์อย่างสมบูรณ์แบบที่สุด

3. การเตรียมวัสดุ วัสดุในการทำกริขจะต้องประกอบด้วยไม้เหล็ก (โลหะต่าง ๆ) และสิ่งประดับ นาค เช่น ทองคำแก้วต่าง ๆ ซึ่งวัสดุเหล่านี้เลือกสรรหาอย่างพิศดาร ตัวอย่างเช่น

1. วัสดุไม้ ไม้ที่จะทำด้ามนั้นจะต้อง ชัดเลือกไม้ที่มีอาการเจ็บ คือไม้ที่แก่เต็มที่แล้ว การตัดไม้ที่คนโบราณจำเป็นจะต้องมีพิธีกรรมและกฎระเบียบมาก คือกว่าจะได้ตัดมาทำห้วงกริขได้จะต้องผ่านขั้นตอนหลาย ๆ ขั้นตอนดังนี้

- (1) ต้องดูไม่ว่ามีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่บนต้นไม้หรือไม่ ถ้าหากมีจะต้องย้ายสิ่งเหล่านั้นออกจากต้นไม้ก่อน
- (2) ต้องดูไม่ว่าแก่เต็มที่หรือไม่
- (3) ต้องมีพิธีกรรมในการทอดวิญญานต้นไม้ก่อนที่จะมีการตัดหรือโค่น
- (4) เมื่อตัดเสร็จแล้วให้ทำสัญลักษณ์ว่าส่วนไหนเป็นส่วนยอดและส่วนไหนเป็นส่วนราก
- (5) จะต้องเก็บไม้ไว้ให้แห้งอย่างน้อย ๆ 6 เดือน
- (6) ในเมื่อเอามาทำห้วงกริข หรือฝักกริขจะต้องรู้ว่าไม้ส่วนไหนเป็นส่วนบน (ปอชอ)

- (7) ในเมื่อเสร็จจากการทำหัวกริชหรือฝักกริชแล้วจะมีพิธีการเสกคืนวิญญาณของไม้ให้สถิตอยู่ในหัวกริชหรือฝักกริช.

หมายเหตุ : พิธีกรรมเหล่านี้ไม่ได้ทำในปัจจุบันและไม่มีทำพิธีกรรมเหล่านี้ในกลุ่มช่างกริชที่เป็นมุสลิม

2. วัสดุเหล็ก เหล็กและธาตุเหล็กในสมัยโบราณ ธาตุเหล็กหายากมากและมีการเตรียมธาตุเหล็กเป็นเรื่อง ๆ หมายถึงตามความหมายหรือ ชื่อของธาตุเหล็กนั้น ๆ อย่างเช่น การเตรียมธาตุเหล็กทำกริช เพื่อใช้ในการทำค้ำขาย หรือต้องการขออะไรจากใคร ทำให้ใครๆ กียากจะให้ในเมื่อเจ้าของกริชเล่มนี้ขอ คือ จะเตรียมธาตุเหล็กจาก ตะขอที่ใช้กับช้าง หรือเพื่อให้กริชเป็นมงคลเจ้าของก็จะเตรียมธาตุเหล็กหลาย ๆ ชนิดมาผสมกันอย่างเช่น ธาตุเหล็ก เจ็ดชื่อ ซึ่งนำด้วยคำว่า (ปา) ตามภาษาถิ่นอย่างเช่น (1) ปากู (2) ปาจะ (3) ปาฆา - รั่ว (4) ปาหะ - ชิว (5) ปาแระ - พร้า (6) ปาหา - คั่นโก และ (7)ซึ่งในเมื่อถึงเจ็ดแล้วช่างกริชหรือภูมิปัญญาเรื่องกริชจะไม่บอกชื่อที่เจ็ดให้ จะตั้งปริศนาไว้ให้เจ้าของกริชจัดหาเองอีกชื่อหนึ่ง เพื่อเป็นสิริมงคลแล้วช่างจะรวบรวมธาตุเหล็กทั้งเจ็ดชนิดนี้มาหลอมเข้าด้วยกันและทำเป็นใบกริชตามความต้องการ ธาตุเหล็กที่จำเป็นจะต้องใช้กับกริชแต่ละเล่มคือ แม่เหล็ก ซึ่งถ้าหากไม่มีแม่เหล็กกริชนั้นจะไม่สมบูรณ์ และธาตุเหล็กที่ห้ามไม่ให้ทำใบกริชนั้นมีเหล็กชนิดเดียว คือ เหล็กที่ทำบาท (เหล็กบาท) ในภูมิปัญญาเรื่องกริชจะไม่อนุญาตทำให้ โดยไม่มีข้ออ้าง และส่วนที่เหล็กที่มีพิษร้ายแรงอย่างเช่นกระดูกม้าวัว หรือกระดูกผีฮอง ซึ่งในสมัยโบราณจะพบในถ้ำเป็นกระดูกที่แร่เหล็กประสมอยู่ การหลอมหรือกรรมวิธีในการทำกริชด้วยเหล็กม้าวัวนี้ภูมิปัญญาว่า จะต้องเตรียมผ้ากระสอบมาติดเป็นเสื้อผ้าของช่างและต้องมีการปิดจมูก เพื่อป้องกันพิษจากการเผ่าตีกริช ในเมื่อทำใบกริชเสร็จแล้วจะต้องเผ่าเสื้อผ้าดังกล่าวทิ้งเลยห้ามเก็บไว้ และกรณีทำกริชด้วยเหล็กสปริง ซึ่งสมัยโบราณจะนำเข้ามาจากอิสตันบูลประเทศตุรกีเหล็กชนิดนี้เป็นที่รู้จักด้วย ชื่อว่า เหล็กบาฮารี ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสปริงที่ดีจะพับอย่างไรก็ได้ไม่หักและในเมื่อเราปล่อยจากการพับเหล็กเหล่านี้ก็จะยืดตัวตรงกลับไปเหมือนเดิม การทำใบกริชด้วยเหล็กนี้ภูมิปัญญาห้ามไม่ให้เผ่าตีเพราะจะเสียคุณสมบัติที่เป็นสปริง ปัจจุบันเป็นการโชคดีของช่างทำกริชเพราะเหล็กหาง่าย ซึ่งมีขายในร้านทั่วไปจะเลือกเอาเหล็กชนิดใดก็ได้และการผสมพอกก็ไม่ยากเพราะเหล็กเป็นเหล็กแผ่นแล้วเพียงมาซ้อนเข้าด้วยกันแล้วหลอมตีพอกเข้าด้วยกันก็ได้เหล็กที่มีปามอร์ตามต้องการ ตามลักษณะการเรื่องเหล็กแผ่นเข้าด้วยกัน

ในเมื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการตีเหล็กเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ลงมือทำการเผาและตีเหล็กตามความต้องการ ในระหว่างการทำกริชอยู่นั้น จำเป็นจะต้องมีเคล็ดในการตีต้องให้เทคนิคและ

ทักษะพร้อมพลังจิตโดยกำหนดลมหายใจ เสมือนลมปราณของช่างตีกริช ถ้าหากลมปราณหรือลมหายใจแปรปรวนจะต้องหยุดทำงานทันทีและเริ่มทำก็ต่อเมื่อลมปราณจะคืนสู่ปกติ

กระบวนการพัฒนาการของช่างตีกริช

- ภูมิปัญญาจะเริ่มสอนให้เรามีภาววิวัฒนาการทั้งความรู้และทักษะ คือ จะเริ่มต้นจาก
- 1- การเผ่าถ่านในเตาโดยให้ฝักตีกาบมะพร้าวแล้วมาจุดไฟเผาถ่านให้ติดไฟ
 - 2- ให้ฝักตีเหล็กเส้นกลมให้แบน
 - 3- ให้ฝักตีเหล็กเส้นกลมให้กลมยัดให้เรียวและแหลมตรงปลาย
 - 4- ให้ฝักตีเหล็กเส้นกลมให้แบนแล้วตีให้เป็นเหลี่ยมและเรียวแหลมตรงปลาย
 - 5- ในเมื่อมีทักษะในการตีเหล็กแล้วจะสอนให้ทำคีมจับงาน เป็นชิ้นงานชิ้นแรก
 - 6- ในเมื่อมีคีมจับแล้วจะสอนให้ทำมีดบาดะเป็นมีดที่ง่ายที่สุด ในเมื่อทำมีดบาดะเป็นแล้วจะทำให้ผู้เข้าฝักอบรมมีผลงานและมีกำลังใจมากขึ้นอยากจะทำชิ้นงานต่อไป
 - 7- ทำมีดบาดะเป็นแล้วจะสอนให้ทำมีดบาดัด ซึ่งจะอยากขึ้นเล็กน้อย
 - 8- ทำบาดัดเป็นแล้วจะสอนให้ทำกริชตรงหรือกริชหนึ่งคด หรือ เรียกชื่อของกริชชนิดนี้ว่ากริชอาเนาะอาลัง หรือ สุมাত্রา ชิ้นแรกทำเป็นมันญีลอีร์ลก่อน คือ เป็นกริชที่ไม่มีโกร่ง เป็นกริชที่ง่าย ๆ
 - 9- หลังจากทำกริชไม่มีโกร่งเป็นแล้วจะสอนให้ทำกริชที่มีโกร่ง ซึ่งเป็นโกร่งที่ง่าย ๆ ยังไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับฟันของโกร่ง
 - 10- ในเมื่อทำกริชสุมাত্রาเป็นแล้วจะสอนให้ทำกริชในตระกูลบูฆิส
 - 11- เมื่อทำกริชในตระกูลบูฆิสเป็นแล้วจึงจะสอนให้ทำกริชในตระกูลบันไดชะระ
 - 12- ในเมื่อทำกริชด้วยเหล็กชนิดเดียวเป็นแล้วขึ้นโครงสร้างเป็นแล้วและมีทักษะในการตีเหล็กได้ดีกันแล้ว จึงจะสอนให้ฝักผสมเนื้อเหล็กสอนหลอมเหล็กแล้วตีพอกเข้าด้วยกัน
 - 13- ในเมื่อผสมเหล็กเป็นที่พอใจแล้วจะสอนเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ในการพัฒนาการทำกริชเป็นขั้นตอนในขั้นต่อไป

ขั้นตอนในการทำบาดะ

- 1- เตรียมเหล็กกลมหรือเหล็กเส้นแบนก็ได้ ซึ่งมีความหนาประมาณ 2 หุน ยาวประมาณ 1 เมตร
- 2- ให้เผาที่ปลายเหล็กเส้นดังกล่าวให้ร้อนแล้วตีทำเป็นก้นเสี้ยก่อนแล้วค่อย ๆ ตีเป็นตัวมีด โดยมีเทคนิคให้ตีเป็นก้นเสี้ยวแล้วตีให้กลมและเรียวยาวและเล็กส่วนที่เราจะทำเป็นปลายมีด

3- ให้ตีเหล็กเส้นกลมที่เตรียมนั้นให้แบนก็กลายเป็นใบมีดบาดะ ตามที่เราต้องการ เพราะส่วนที่เล็ก หรือ ส่วนที่จะทำเป็นมีดนั้นในเมื่อตีให้แบนก็จะกลายเป็นปลายมีดทันที ซึ่งกระบวนการตีเหล็กทำมีดบาดะนี้เราจะตีโดยไม่ใช้คีมจับงาน เพราะเราจะใช้ส่วนยาวของเหล็กเส้นที่เราเตรียมนั้นได้โดยมันจะไม่ร้อนมือ เพราะเหล็กยาวถ้าหากเหล็กจะร้อยถึงมือให้อ่าน้ำมาชะโลมเหล็กตำแหน่งให้ ๆ มือให้เปียก และอีก หากน้ำเดือดเราใช้มือจับไม่ได้ ให้ใช้ปากกา จับงาน และในกรณีทำมีดบาดัดก็ใช้กรรมวิธีเหมือนกันเพียงแต่มีดบาดัดมีรูปร่าง และสัดส่วนที่แตกต่างกันที่มีส่วนหนาและกลมหรือวาวโค้งเท่านั้น

ตัวอย่าง

การเตรียมโครงสร้างรูปแบบของมีดบาดะ

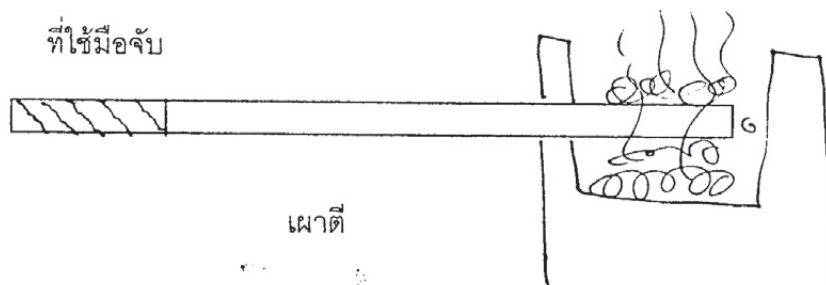
เหล็กเส้นกลม

(1)

1 เมตร

(2)

เผาตี

(3)

ตีทำเป็นกัน

(4)

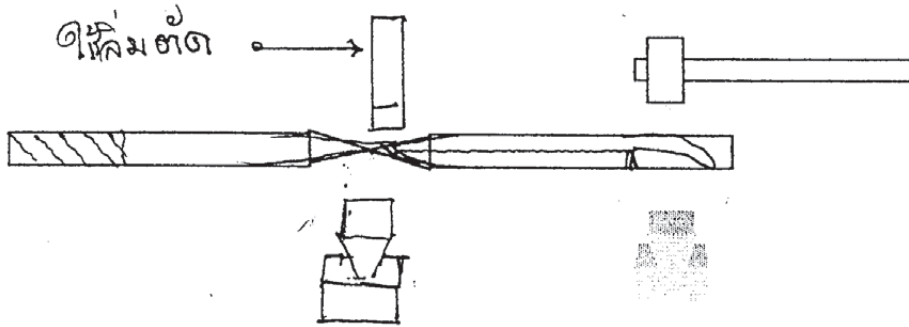
ตีให้เหล็กแบนเรียบ

(5)

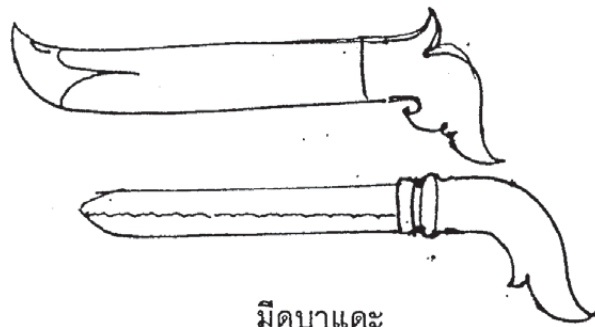
ตีให้แบน

(6)

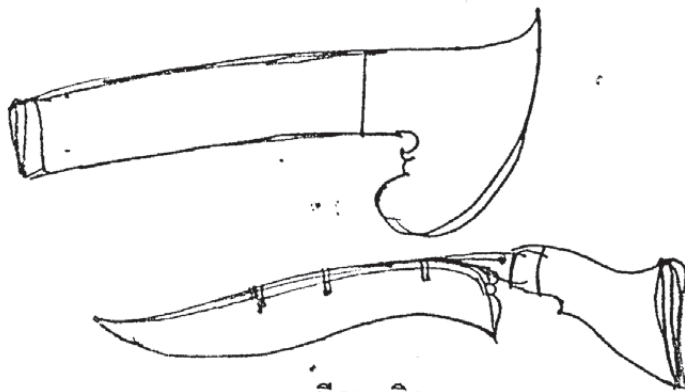

(7)

รูปทรงของมีด บาแตะ

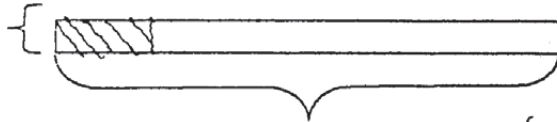
มีดบาแตะ

มีดบาติด

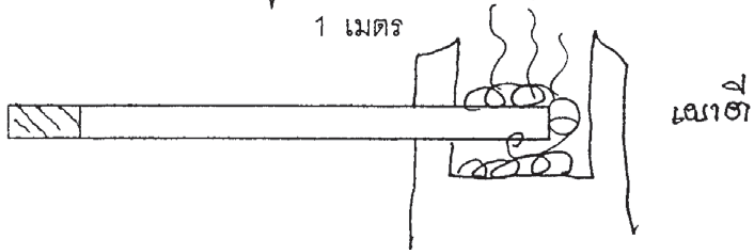
ขั้นตอนในการทำมีดบาดัด

(1) 3'

1 เมตร

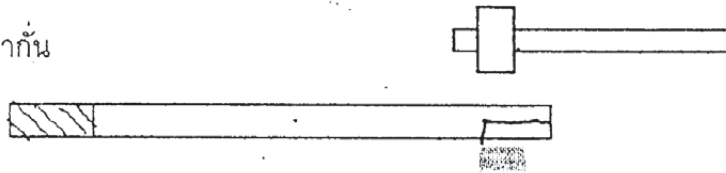
(2)

เตาเผา

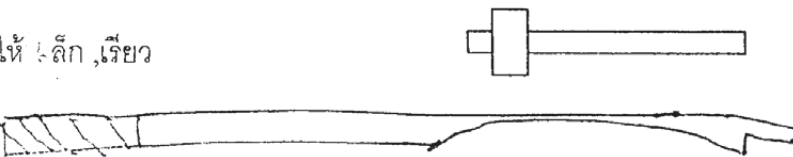
ตีทำกัน

(3)

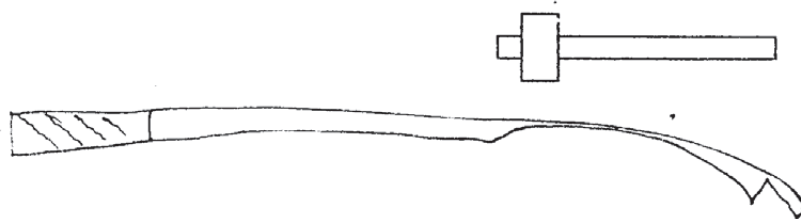
(4)

ตีให้ เล็ก , เรียว

(5)

ตีให้โค้ง , งอพอเหมาะ

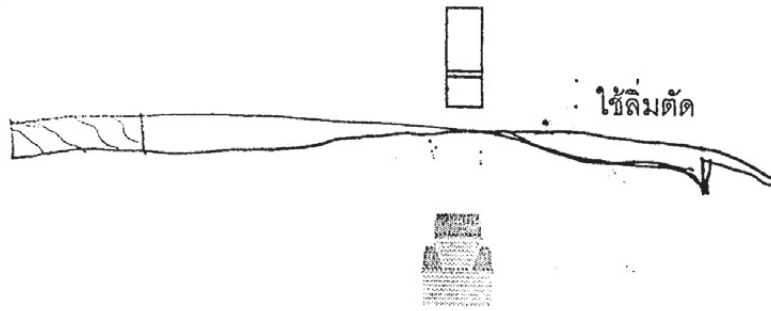

(6)

ตีให้แบนและบางข้างใต้ของโค้ง , งอ
ในเมื่อตีแบนข้างที่งอ ความโค้งก็ค่อย ๆ
เลยขึ้น ๆ ตามความต้องการ

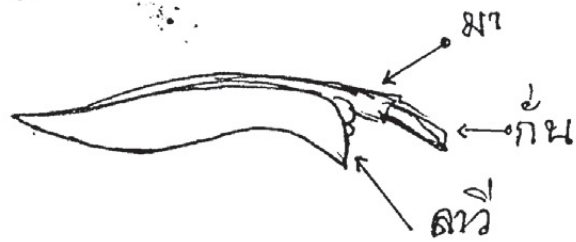

(7)

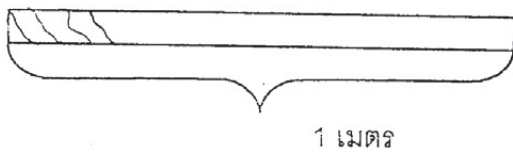
(8)

รูปทรงของมีดบาดิต

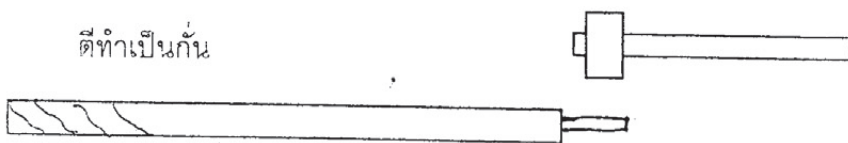
ขั้นตอนในการทำกริชสุมาตรา สันญลอิรัส

(1) 4

(2)

ตีทำเป็นกัน

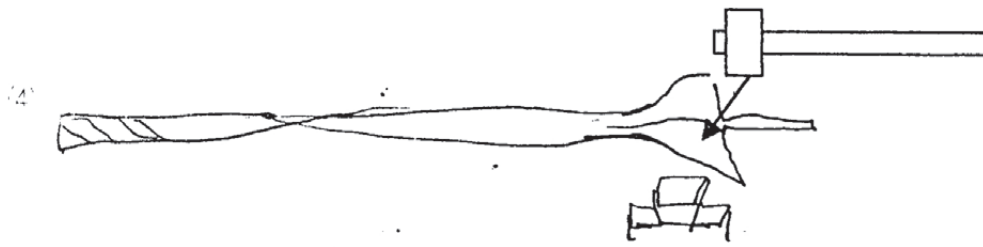

(3)

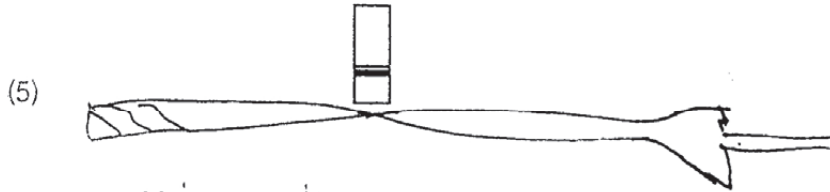
ตีให้เล็กส่วนเอว

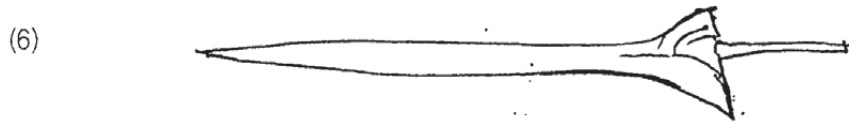
และให้กลมเรียบปลายแหลม

ตีให้แบนข้างหนึ่งและให้หนาข้างหนึ่ง และส่วนบางนั้นให้เงยขึ้นสูงกว่าข้างที่หนาเล็กน้อย แล้วตีให้แบนไปตามยาวของใบมีด

ใช้ลิ้มตัดส่วนที่ต้องการ

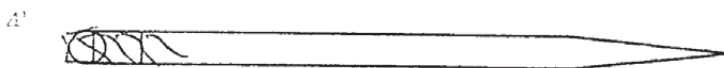

รูปทรงของกริชสุมาตรา ชันญีลอีรัส

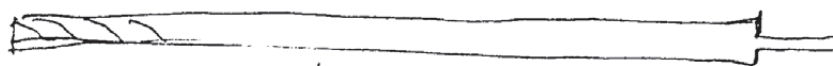
ขั้นตอนในการทำกริชขั้นพื้นฐาน

วิธีที่ 1

ตีเหล็กให้เรียวและปลายแหลม

วิธีที่ 2

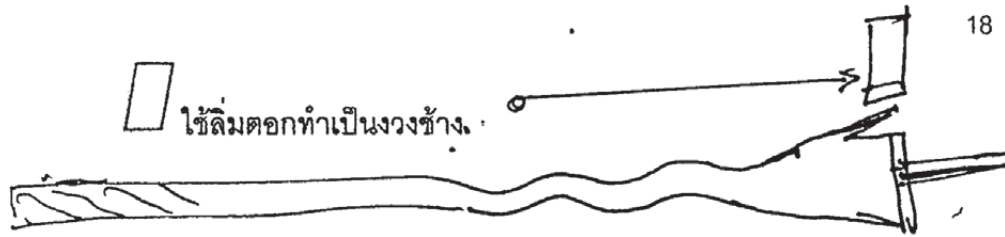
หรือจะตีเหล็กโดยทำเป็นก้นก่อนก็ได้

วิธีที่ 3

การตีทำเลาะจะต้องตีต่อเมื่อขนาดของเหล็กยังคงสภาพเป็นแผ่นที่หนาเป็นสี่เหลี่ยมหรือกลมก็ได้ ในเมื่อเป็นเลาะตามที่ต้องการ แล้วตีให้แบนทั้งสองข้างเป็นตากริช อย่าตีให้คมเลยเพราะจะต้องมาทำส่วนอื่นๆ อีก

วิธีที่ 4

โดยตอกเฉียงนิด ๆ เพื่อรักษาเนื้อเหล็กที่จะทำเป็นหลอนข้าง และเชี้ยวของกริชต่อไป

วิธีที่ 5

ตอกแต่งทำเป็นหลอนข้างและวงข้าง จัดทำเหลี่ยมให้ชัดเจน

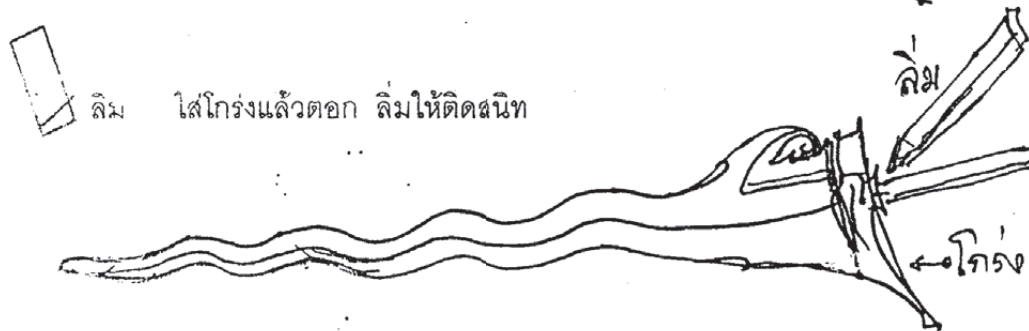
วิธีที่ 6

ม้วนวงข้าง

วิธีที่ 7

ลิ่ม ใส่โครงแล้วตอก ลิ่มให้ติดสนิท

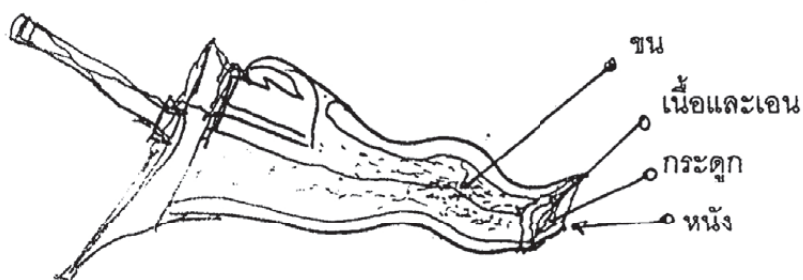

รายละเอียดอื่น ๆ นั้นมีเอกสารประกอบการทำใบกริชให้ใช้เอกสารประกอบ
ในการทำใบกริช

ส่วนประกอบของใบกริช (เนื้อเหล็ก)

ใบกริชที่สมบูรณ์แบบจะประกอบด้วยเนื้อเหล็กเป็นชั้น ๆ ตามลักษณะของร่างกาย
มนุษย์ คือ จะเริ่มต้นด้วยกระดูก เนื้อ เอน หนัง และ ขน ฉะนั้นพอคำจะซื้อกริชก็จะใช้แว่นขยาย
ในการตรวจดูเนื้อของใบกริช

ตัวอย่าง

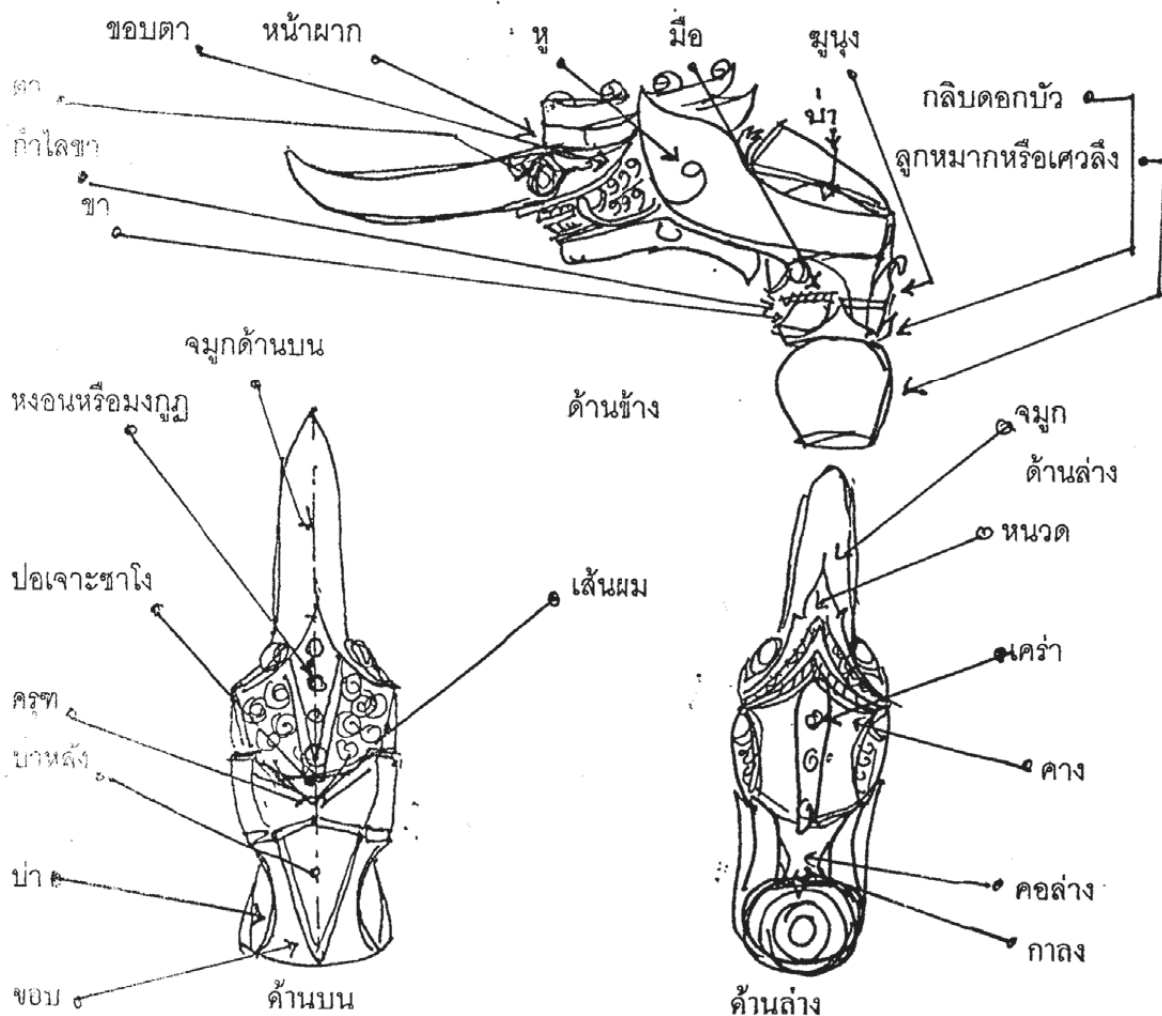

การทำด้ามหรือหัวกริช (นกพังกะ)

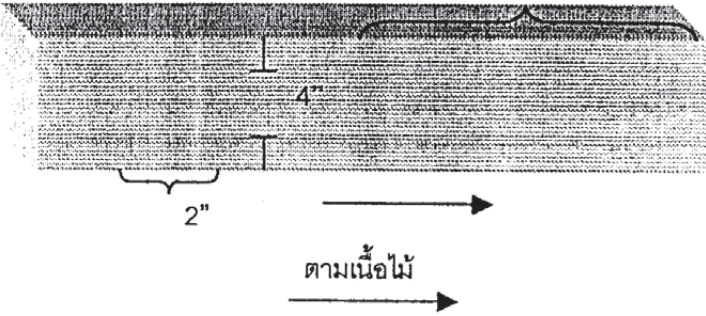
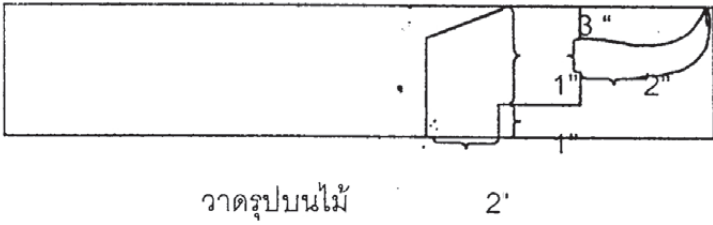
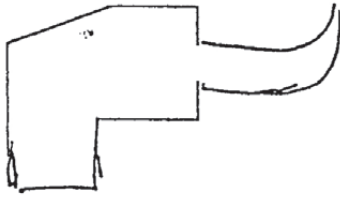
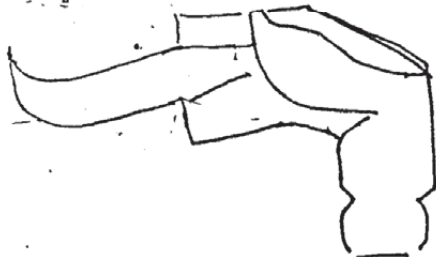
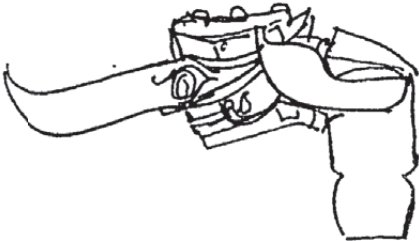
ความเข้าใจเรื่องหัวกริชรูปนกพังกะ

ประวัติความเป็นมาของหัวกริชรูปนกพังกะนั้นยังไม่มีใครที่ชัดเจนว่าประวัติความเป็นมาอย่างไร ซึ่งต่างคนต่างก็ให้ทัศนะที่แตกต่างกัน คือบ้างก็ว่าเป็นรูปเทวดาคุ้มครองในสมัยฮินดู เรื่องอำนาจในภูมิภาคแห่งนี้ บ้างก็ว่าเป็นรูปของสัตว์ในนวนิยายและบ้างก็ว่าเป็นรูปจินตนาการ (การ์ตูน) ของคนในสมัยโบราณ ซึ่งคิดค้นมาทำเป็นหัวกริชให้เหมาะสมกับด้ามกริชที่เต็มไปด้วยศาสตร์และศิลป์ปัจจุบันช่างที่เป็นมุสลิมถือว่าเป็นเรื่องของงานศิลป์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัวของท้องถิ่น ซึ่งที่อื่น ๆ ไม่มี และพยายามทำในสิ่งที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาทุกประการ

โครงสร้างของหัวกริช (พังกะ)

ขั้นตอนในการทำหัวกริช นกพิงกะขนาดมาตรฐาน ตามสัดส่วน

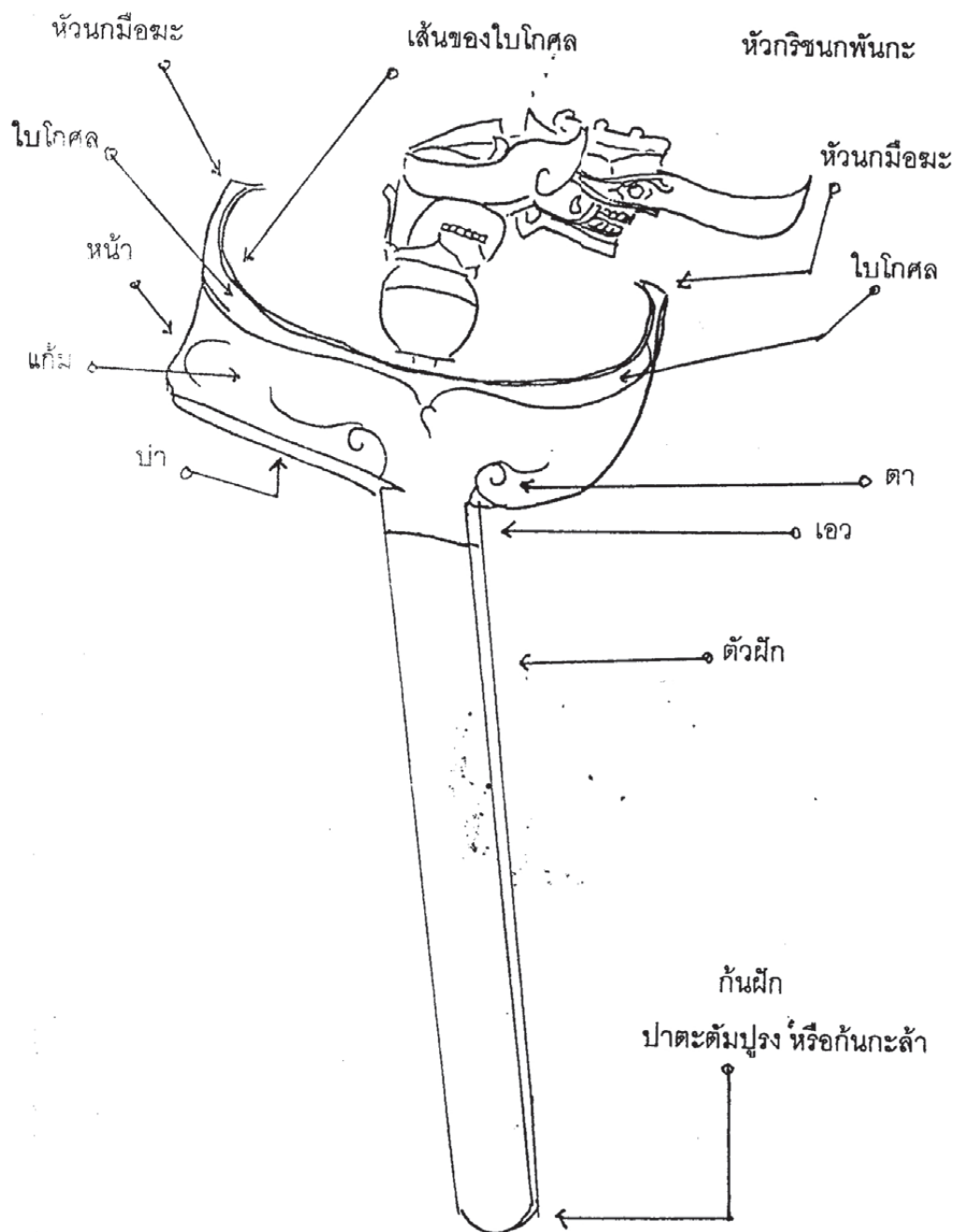
- (1) เตรียมไม้ขนาด 6" ½ นิ้ว
-
- (2) วาดรูปบนไม้
-
- (3) ใช้จิกซอตัดภาพรอยขีด
-
- (4) ใช้ขวานตกแต่งและใช้ตะไบบึงมาขัดให้ได้รูปทรง
-
- (5) ใช้ขวานและเครื่องมือแกะสลักมา (ซอเบะ) หรือแกะลวดลายบนหัวกริช
-

รายละเอียดในส่วนอื่น ๆ นั้นให้อ่านเอกสารประกอบการทำหัวกริช เทคนิคในการแกะลายกริช และเอกสารรูปแบบของหัวกริช

ขั้นตอนในการทำฝักริช (ดาญง)

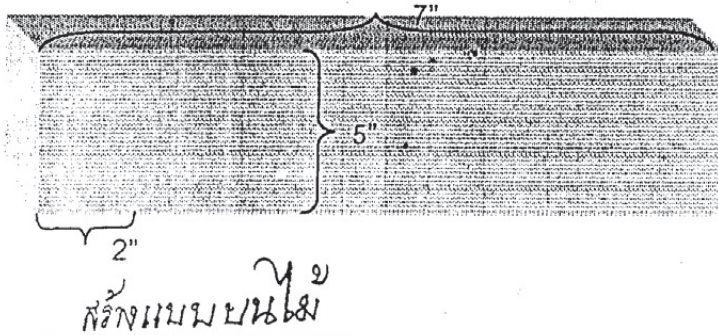
โครงสร้างของฝักริชดาญง เป็นฝักริชที่ใช้กับหัวกริชนกพันกะ ซึ่งเป็นศิลปะเฉพาะตัว
คู่กัน

ตัวอย่าง

ขั้นตอนในการทำฝักกริช

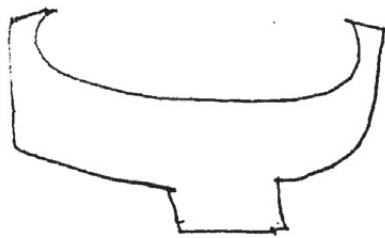
- (1) เตรียมไม้ ขนาด 2" x 5" ยาว 7"

- (2)

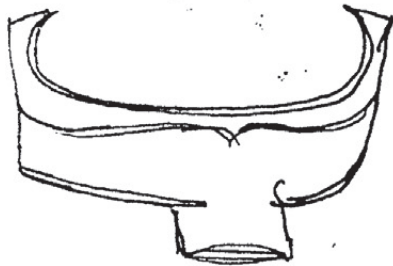

- (3)

ใช้เลื่อยจิกซอตัดตามรูปที่วาดไว้

- (4)

ใช้ขวานถากและตกแต่งด้วยนั้งและเครื่องมือแกะสลัก
ประกอบเกี่ยวกับการทำปีกฝักดาญง

รายละเอียดให้ดูเอกสาร

(5)

ขั้นตอนในการทำฝักดาญง

ตัวฝักดาญงเป็นฝักที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งไม่เหมือนกับรูปแบบอื่น ๆ คือ

1 - ฝักดาญงจะมีรูปทรงกลมมนและมีเหลี่ยมทั้งสองข้าง

ตัวอย่างหน้าตัด

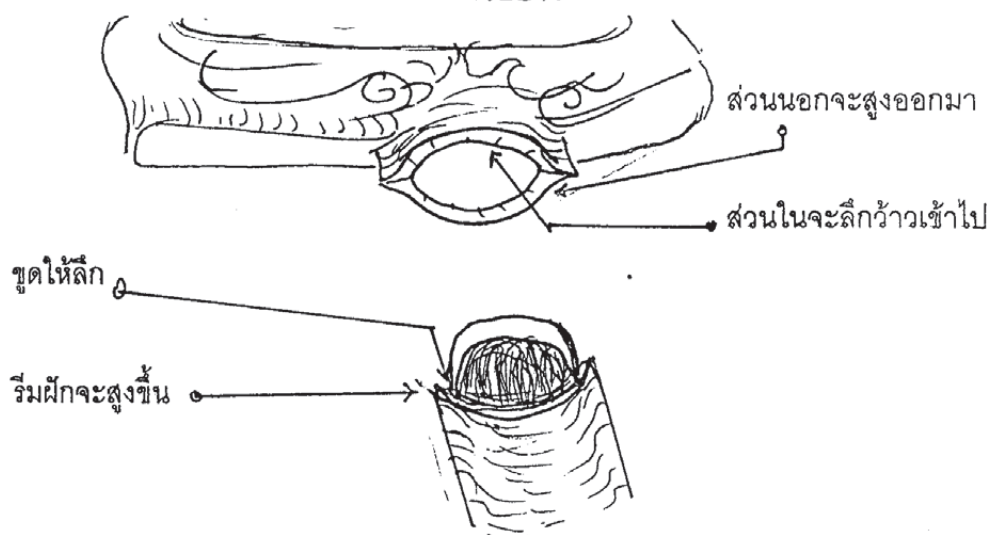

(6)

การประกอบปีกฝักกับตัวฝัก

การประกอบปีกฝักกับตัวฝักนับว่าสำคัญมาก ๆ เพราะถ้าไม่รู้เทคนิคในการที่จะทำให้เนื้อไม้ทั้งชิ้นมาประกอบเข้าด้วยกันแล้วจะไม่ให้เห็นรอยต่อ ซึ่งจะต้องตกแต่งปากเข้าของปีกฝักให้วาวด้านในและจะขุดตรงโคนของเดือยตัวฝักให้ลึกลงเข้าไปด้วยในเมื่อมาประกอบเข้าด้วยกันเนื้อไม้ก็จะติดสนิท

ตัวอย่าง

หมายเหตุ รายละเอียดเกี่ยวกับการทำฝักดาญงจะมีอธิบายในเอกสารประกอบการฝึก

บทสรุป

คู่มือการทำกริขเล่มนี้เป็นการรวบรวมเอาข้อมูลจากภูมิปัญญาที่อยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีทั้งชาที่เป็นมุสลิมและไม่เป็นมุสลิม ถ้าหากท่านเป็นผู้ศึกษาเป็นมุสลิมก็ต้องคัดเลือกเอาความรู้หรือแนวคิดและความเชื่อที่ท่านเห็นว่าไม่ขัดกับหลักของศาสนาอิสลามไปใช้ ส่วนความรู้ที่ท่านเห็นว่าขัดกับหลักศาสนาอิสลามท่านก็จะได้อามาเป็นข้ออ้างและเรียนรู้

การรวบรวมความรู้ที่น้อยนิดนี้ทางกลุ่มเห็นว่าน่าจะนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ฝึกปฏิบัติการทำกริขได้เป็นอย่างดี เพราะทางกลุ่มเคยนำแนวทางปฏิบัติของคู่มือเล่มนี้ไปฝึกปฏิบัติมาแล้วและได้รับผลเป็นที่น่าพอใจพอสมควร ซึ่งวิชาการทำกริขนี้ เป็นแขนงวิชาชั้นสูงและหลากหลายรูปแบบ หลากหลายแนวคิด และมีเทคนิคที่แตกต่างกัน ซึ่งยิ่งศึกษาไปก็ยิ่งพบใหม่ ๆ ที่เรายังไม่รู้อีกมาก สำหรับกลุ่มขอรับรองความอ่อนด้อยในความรู้ และยินดีรับฟังข้อคิดเห็นจากท่านผู้ศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ช่วยชี้แนะให้กลุ่มได้ศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาฝีมือในขั้นต่อไป

สุดท้ายขออวให้กลุ่มทำกริขประสบแต่ความสำเร็จความเจริญตามคำตหมาะทุกประการ ตลอดท่านผู้ศึกษาเรียนรู้ทุกท่านได้รับองค์ความรู้ที่มีประโยชน์กับตัวท่านและสามารถสืบทอดให้กับเยาวชนที่สนใจในขั้นต่อไป (อามีน)

ด้วยการสืบทอด...

(นายดีพะลี อะตะนูและคณะ)

นักวิจัยท้องถิ่น สกว. ตอนล่าง

21/11/45 เวลา อัสดง

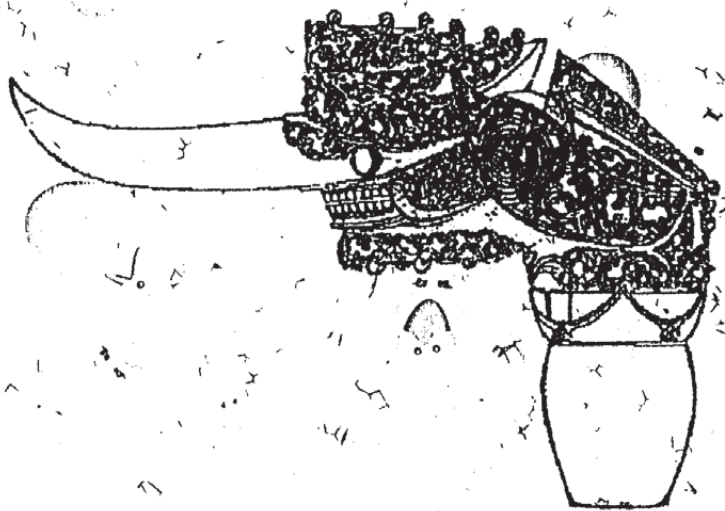
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่องกริช

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่องกริช

ความคิดเห็นของผู้ใช้คู่มือการทำกริชเล่มนี้

ความคิดเห็นของผู้ใช้คู่มือการทำกริชเล่มนี้

เอกสารประกอบ
เทคนิคในการเขียนดุษฎีถวายทูลอง
(ดุษฎีกรรมา)

โดย
ด.พ.อ. อรรถ

ศูนย์สืบสวนหัตถศิลป์บ้านตะไคร้
อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ 95140

ส.ก.อ.
TRF

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

THE THAILAND RESEARCH FUND

สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ

เทคนิคในการเขียนดอกกลายท้องถิ่น (ลายหัวกริช)

ด้วยพระนามของอัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตา ผู้เขียนเป็นช่างแกะสลักลายท้องถิ่นบนหัวกริช แล้วอดใจที่จะรู้เรื่องที่มาของดอกกลายต่าง ๆ ที่ตนจำเป็นต้องเขียนและแกะลายอยู่นั้นเป็นกิจวัตรประจำวัน ไม่ได้ ผู้เขียนจึงพยายามหาข้อมูลมาเขียนไว้ เพื่อเป็นคำตอบแก่ตัวเองและผู้อ่านที่สนใจ ฉะนั้นจึงได้คำตอบจากเอกสารเล่มนี้

คำถามข้อ 1 ในทัศนะของท่านเป็นภูมิปัญญาในด้านศิลปวัฒนธรรมท่านจะมองเรื่อง การแกะลาย , การวาดลายของโบราณวัตถุนั้น ท่านมองอย่างไร ?

คำตอบข้อ 1 สดอยู่แล้วจะมองว่าอย่างไร แต่ผู้เขียนจะมองอย่างนี้ ... วัตถุโบราณชิ้นนั้น เขาทำด้วยอะไร ?

- ใครเป็นผู้ทำ , ทำมาเพื่ออะไร , ทำมาเมื่อไร ?
- เลียนแบบมาจากไหน , มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวตรงไหน อย่างไร

ท่านผู้อ่าน ในเมื่อมีคำถามก็จะต้องมีคำตอบและคำตอบนั้น จะต้องชัดเจน จึงจะทำให้ หายข้อสงสัยและจะเกิดการเรียนรู้เกิดปัญญานั้นผู้เขียนจะให้ท่านเรียนรู้เรื่อง ดอกกลายบนหัวกริชเป็นขั้นเป็นตอนในลำดับต่อไป

ตามเอกสาร การฝึกแกะลายหัวกริชด้วยตัวเอง (ขั้นพื้นฐาน) นั้น ท่านได้รู้ว่าดอกกลายแต่ละดอกนั้นมีที่มาอย่างไร , ความหมายอย่างไร และในเอกสารเล่มนี้ จะอธิบายเพิ่มเติมต่อเนื่องจากเอกสารเล่มนั้น โดยผู้เขียนจะมีคำถามดังนี้..

คำถามข้อ 2 ดอกกลายท้องถิ่นที่เขียนบนหัวกริชนั้นมีชื่อว่าอะไร ?

คำตอบข้อ 2 มีชื่อว่า ดอกชี่ลา

คำถามข้อที่ 3 ดอกชี่ลาคืออะไร ?

คำถามข้อที่ 3. คอกชีลา คือ คอกกลายเครือเถา ที่มีลีลาสลับซับซ้อนมีความหมายและมี
ชื่อบ่งบอกถึงลักษณะของคอกกลาย ที่จินตนาการมาตามวัตถุประสงค์ของ
งาน

คำถามข้อที่ 4 จงบอกตัวอย่างคอกชีลาที่มีชื่อเฉพาะอย่าง เช่นอะไรบ้าง ?

คำตอบข้อที่ 4 เช่นคอกชีลาที่มีชื่อว่า คอกพิบูล , ปูโจะรือบน , ใบเตย , ชูญน , นุหงาญารี
ฯลฯ

คำถามข้อที่ 5 การวาดคอกกลายบนหัวกริชจะเริ่มจากจุดไหนก่อน ?

คำตอบข้อที่ 5 จะเริ่มจากบนหูหรือปีกก่อนเสมอ

คำถามข้อที่ 6 จงบอกขั้นตอนในการวาดคอกกลายบนหัวกริชมาพอเข้าใจ ?

คำตอบข้อที่ 6 ขั้นตอนในการวาดคอกกลายบนหัวกริชมีดังนี้..

1. เตรียมพื้นที่บนหัวกริช , เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม
2. เขียนโครงสร้างของคอกกลาย เบา ๆ ก่อนแล้วค่อย ๆ หนักขึ้น ๆ
3. เขียนคอกกลายตามจินตนาการ
4. คอกกลายที่เขียนนั้นให้สะอาด , ชัดเจนและเป็นธรรมชาติ

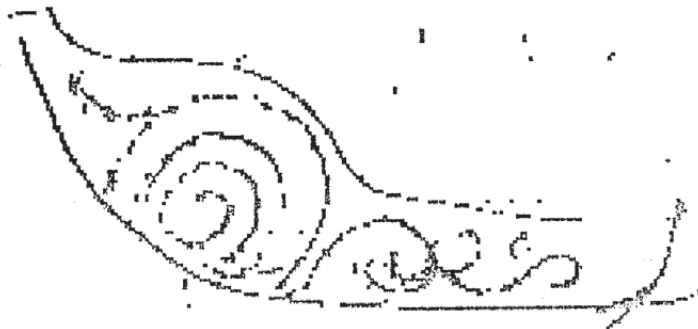
ตัวอย่างขั้นตอนในการเขียนคอกกลาย...

ตัวอย่าง....

1.

2.

3.

ตัวอย่างจุดที่จะเขียนดอกกลาย ... ตั้งแต่ (0) – (10)

คำนำ

ด้วยพระนามของอัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตา

ในเมื่อผู้เขียนซึ่งเป็นช่างแกะสลักคอกลายท้องถิ่นบนหัวกริชแล้วอดใจที่จะรู้เรื่องที่มาของคอกลายต่าง ๆ ที่ตนจำเป็นจะต้องเขียนและแกะลายอยู่นั้นเป็นกิจวัตรประจำวันไม่ได้ ผู้เขียนจึงพยายามหาข้อมูลและมาเขียนไว้ เพื่อเป็นคำตอบแก่ตนเองและผู้อ่านที่สนใจ

ฉะนั้นเรามาหาคำตอบจากเอกสารเล่มนี้ (อินชาอัลเลาะห์) ผู้เขียนคิดว่าท่านคงไม่ผิดหวังกับความรู้ที่ได้มาในเอกสารเล่มนี้

(นายตีพะลี อะตะมู)

วิทยากรอาชีพท้องถิ่นช่างทำกริชรามัน

สารบัญ

ก๊อจ

หน้า

คำอธิบายที่มาของขั้นตอนการลงคอกลายบนหัวกริช	1
คอกลายฆูนง	2
คอกลายมือและแขน	3
คอกลายขาและกำไลขา	4
คอกลายหน้าผาก	5
คอกลายหงอนหรือมงกุฎ	5
โครงสร้างของหงอนของหัวกริช (นกฟังกะ)	6
คอกลายขนตา	7
คอกลายฟัน, เขี้ยว และแก้ม	7
คอกลายกลีบดอกบัวหรือบุหงาดีอันดัย	8
บทสรุป	9

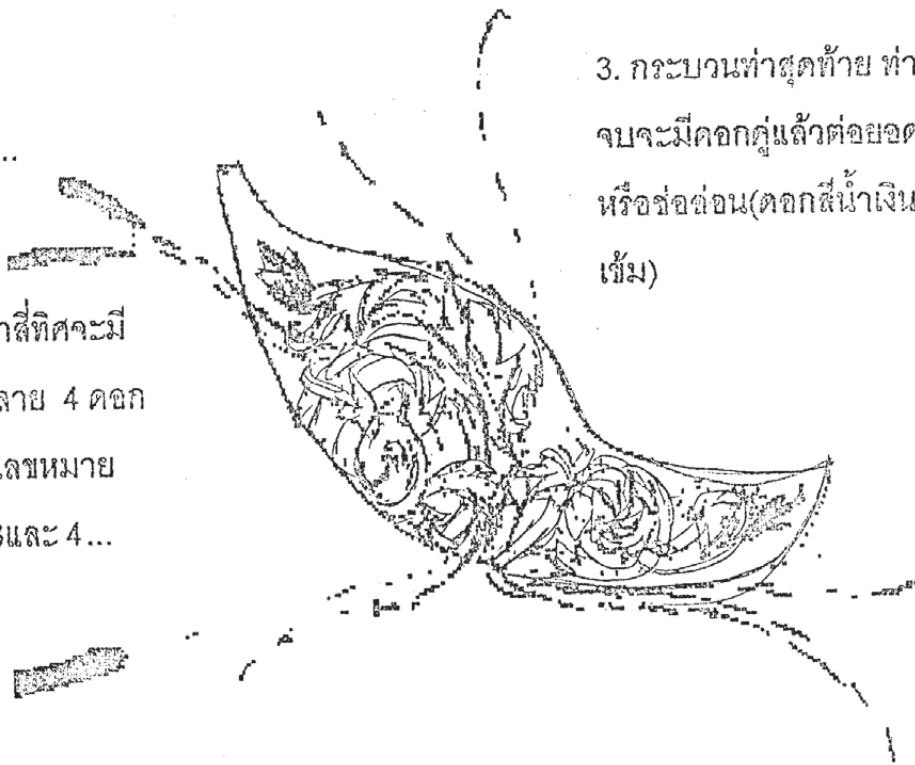
คำอธิบายที่มาของขั้นตอนการลงดอกลายบนหัวกริช

การลงดอกลายของหนูหรือปึก มีความสำคัญมาก ซึ่งถ้าลงไม่ครบดอกชั้นพื้นฐาน แล้ว จะเหมือนว่าช่างนั้นไม่ได้เรียนรู้เรื่องที่มาของกระบวนการดอกลายของปึกหัวกริช ซึ่งต่อเนื่องมาจากกระบวนการทำรำกริชเป็นขั้นเป็นตอน ฉะนั้นการลงดอกลายกระบวนการทำรำกริชมีดังนี้...

1. การร่ายรำจะเริ่มจาก รำสี่ทิศ ก่อน
 2. เมื่อรำครบสี่ทิศแล้วจะเริ่มกระบวนการทำการต่อสู้อย่างเต็มที่ไปจบที่กระบวนการทำแท่งคู่ต่อสู้
 3. แล้วจะเริ่มกระบวนการใหม่คือกระบวนการทำ ลาเกาะฮิมเบะฮ์หรือกระบวนการทำสุดท้าย จบกระบวนการทำรำ
- ฉนั้นดอกลายจะแบ่งเป็น 3 กระบวนการดังต่อไปนี้...

ตัวอย่าง...

1. รำสี่ทิศจะมี
ดอกลาย 4 ดอก
ตามเลขหมาย
1,2,3 และ 4...

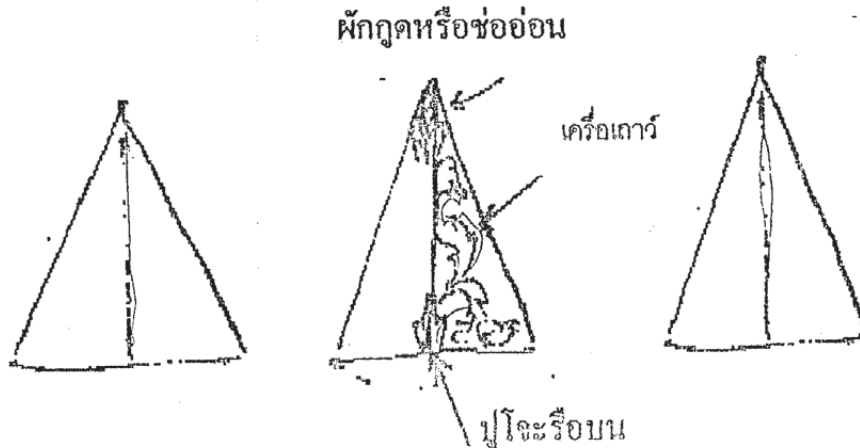

3. กระบวนทำสุดท้าย ทำ
จบจะมีดอกคู่แล้วค่อยอด
หรือรอก่อน(ดอกสีน้ำเงิน
เข้ม)

2. รำทำต่อสู้จะมีดอกแท่งคู่ต่อสู้
หนึ่งดอก (ดอกสีแดงเข้ม) ปูใจไว้บน

ดอกลายพูน

ดอกลายพูนนี้ เลียนแบบมาจากยอดภูเขา ซึ่งจะตั้งขึ้นเหมือนปรีะมิด แล้วแกะ
ดอกลายล้อมรอบด้วยเครือเถา ซึ่งจะเริ่มวาดลายจากดอก (ปูโจะรือบน) แล้วจะต่อยอด
ด้วยเครือเถา ดังตัวอย่าง

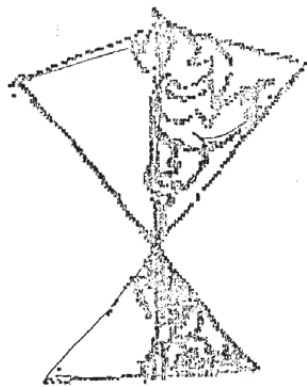

พูนนี้ตามความเชื่อของคนบางกลุ่มว่า จะประกอบด้วยดอกลายตัวผู้ข้าง
ขวา และดอกลายตัวเมียข้างซ้าย

ดอกลายน้ำเต้า

ดอกลายน้ำเต้าจะเริ่มจากด้านบนมาล่าง โดยที่จะมียอดของดอกลายจะ
ห้อยตัวลงหาขอบของพูน สเหมือนคันชื้อมง ดังตัวอย่าง..

น้ำเต้า

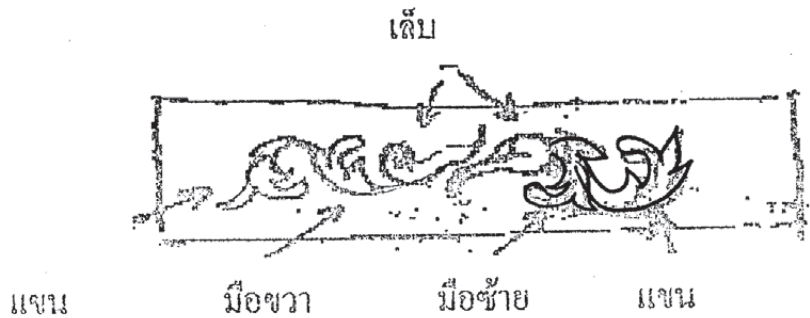

พูน

ดอกลายมือและแขน

เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปทรง โครงสร้างของดอกกลายนั้นจะเปลี่ยนแปลงตามความเชื่อทางศาสนาด้วย ฉะนั้นการเขียนดอกลายของมือและแขนของหัวกริชก็จะเปลี่ยนมาเป็นดอกลายเครือเถาวัลซึ่งลักษณะของมือทั้งสองข้างจะคว่ำลงข้างหนึ่งและจะหงายขึ้นข้างหนึ่ง

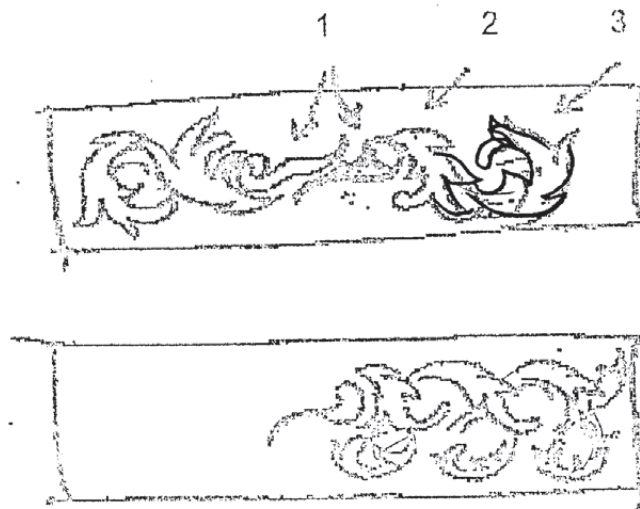
ตัวอย่าง...

การเขียนดอกลายมือและแขน

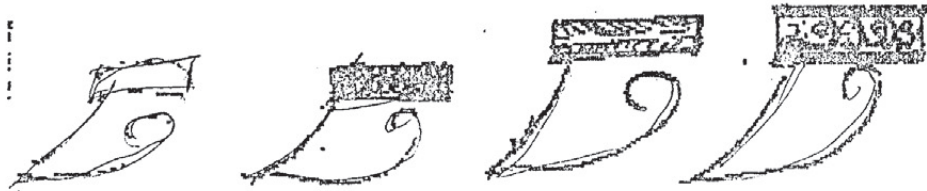
จะเริ่มต้นเขียน เล็บก่อน แล้วลำดับ มือ , แขน ต่อไป 1,2 และ 3

ตัวอย่าง...

ดอกลายนาและก่าไลนา

การเขียนดอกลายนาและก่าไลนา

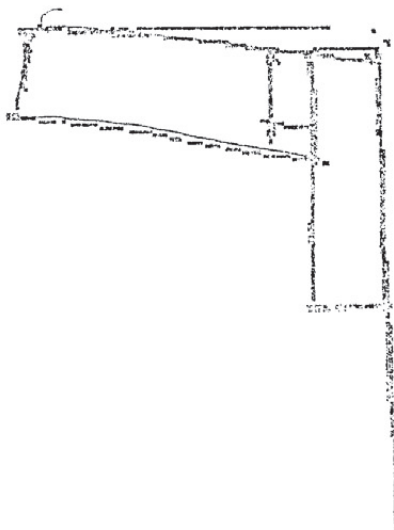
ดอกลายเครือ

การเขียนดอกลายเครือ จะเริ่มจากกลางลงไปหาคอ และดอกลายเครือจะขาดช่วง
เพื่อแบ่งสัดส่วนระหว่างใต้คางและคอ

ตัวอย่าง...

ช่องแบ่งระหว่างใต้คาง

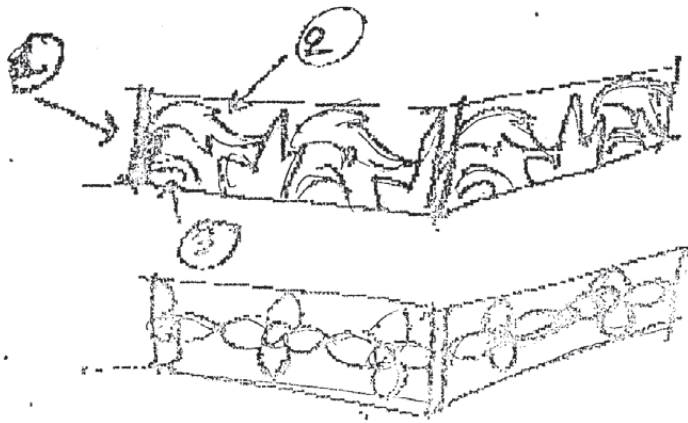
และคอ

ดอกลายหน้าปาก

การเขียนดอกลายบนหน้าปาก จะเขียนแบบมาจากดอกลายของผ้าโพกหัวหรือลายของหมวก หรือมงกุฏ ฉะนั้นนิยมเขียนด้วยดอกลาย (ปูโจะริอบน) ก่อนแล้วค่อยต่อยอดด้วยลายเครือเถาวัล

ตัวอย่าง....

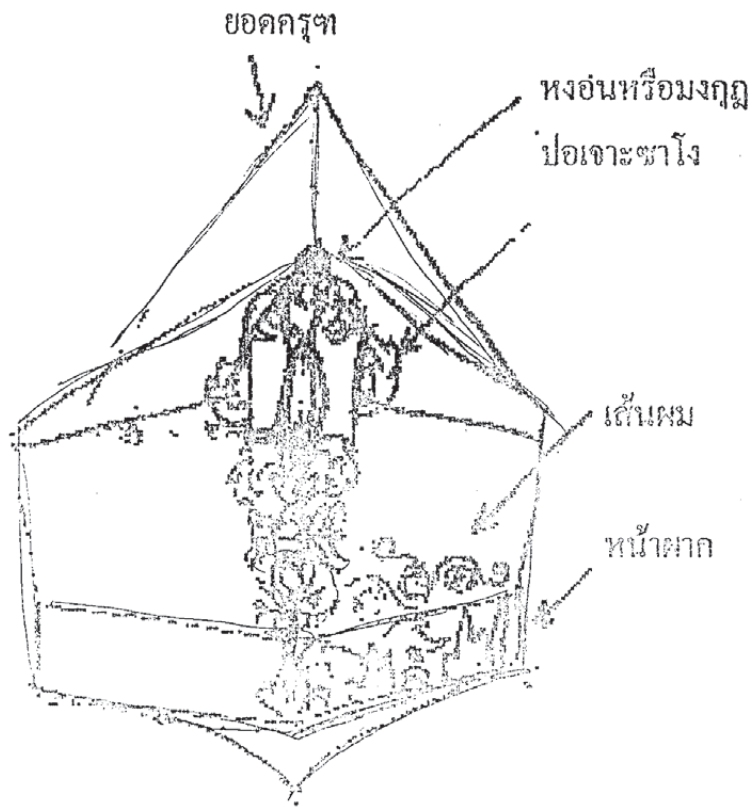
ดอกลายหงอนหรือมงกุฏ

การเขียนดอกลายของหงอน หงอนเป็นส่วนหนึ่งของหัวกริชที่จะมองออกซึ่ง (ศักดิ์ของหัวกริช) และความสวยงามของศิลปะการวาดลายมากขึ้น ดอกลายของหงอนเป็นส่วนประดับเหมือนหมวกหรือมงกุฏ และดอกลายบนหัวจะเขียนแบบมาจากเส้นผม ซึ่งจะมีลักษณะดอกลายที่แน่นกลมๆ ซึ่งมีความละเอียดมาก

ตัวอย่าง...

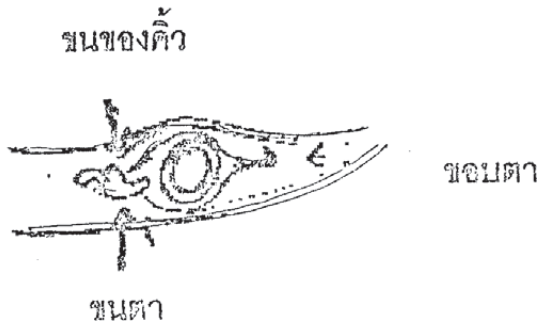

โครงสร้างของห้องนอนที่ถาวร(นกฟังกะ)

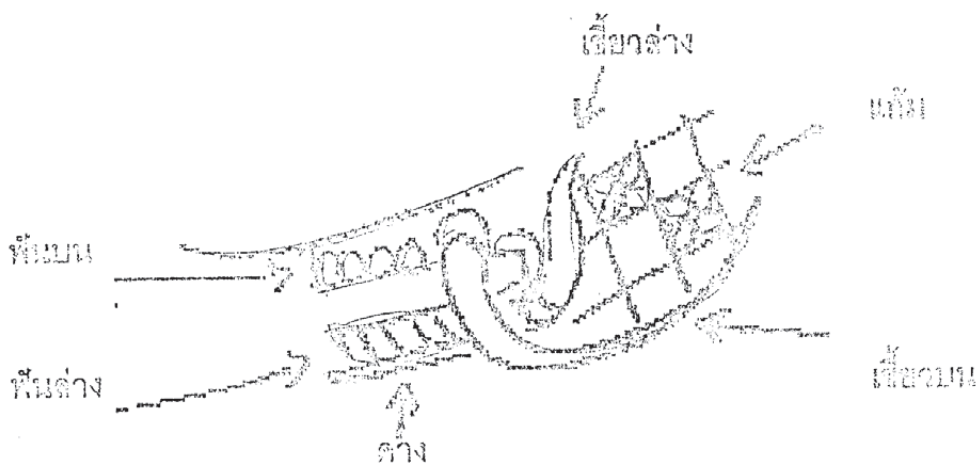
ดอกลายขนตา

การเขียนดอกลายขนตาและดอกลายของคิ้วตา ซึ่งจะเขียนแบบตามธรรมชาติของขนตาและคิ้วว่า ซึ่งจะ โค้งขึ้น ค้างตัวอย่าง...

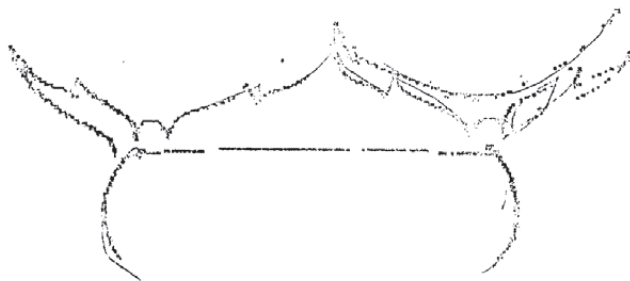
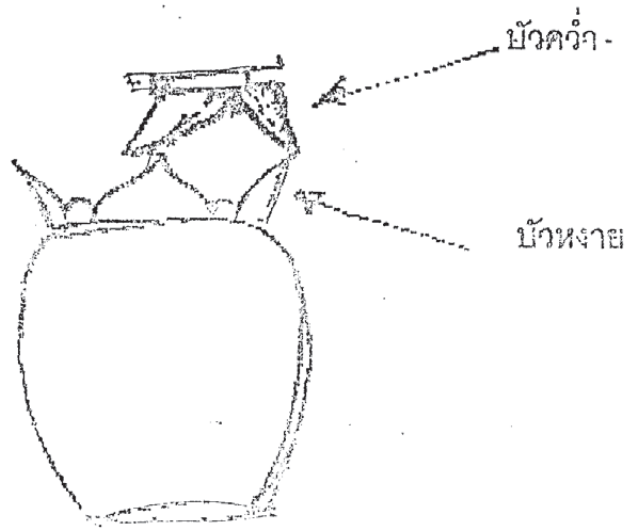
ดอกลายของฟัน, นิ้วและแก้ม

การเขียนดอกลายของฟันและนิ้วของหัวกริชาในจะมีลักษณะเหมือนของจริง (ของคน) จะถึงแกด ดูพื้นบนและพื้นล่างไม่เหมือนกัน ตัวอย่าง...

ดอกดาวยี่สิบดอกบัวหรือบุหงาดีศรีเตย

การเขียนกลีบดอกบัวของหัวกริชนั้น จะเขียนเป็นสองชั้นคือ
บัวคว่ำและบัวหงาย
ตัวอย่าง...

บทสรุป

การเขียนคอกลายของหัวกริชนับว่าสำคัญมากสำหรับร่างทำหัวกริขทุกคนที่จะต้องเรียนรู้หลักการเขียนต่าง ๆ เพื่อที่จะประยุกต์ใช้และเป็นพื้นฐานแก่การเขียนคอกลายในขั้นต่อไป เมื่อท่านรู้เรื่องคอกลายในขั้นนี้แล้ว ท่านก็สามารถที่จะศึกษาและเขียนคอกลายตามลักษณะงานได้อย่างถูกต้อง และท่านสามารถที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับคอกลายท้องถิ่นในขั้นต่อไปอย่างง่ายดาย (อินชาฮ์ ลเกาะฮ์)

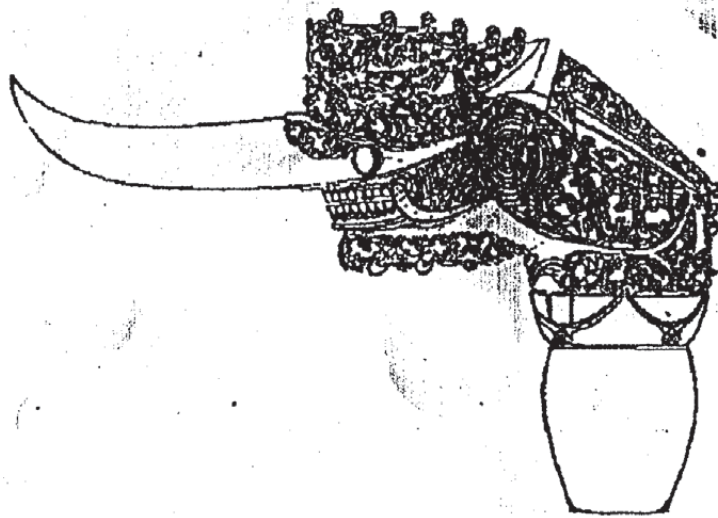

(นายคิพะลี อะตะมู)

วิชากรรณชีพท้องถิ่นช่างทำกริขวามัน

โทร. (073) 295418

เอกสารประกอบ การฝึกทำหัตถกรรมด้วยตนเอง

โดย

ตีพะลี อะตะบุ

ศูนย์สืบสานหัตถศิลป์บ้านตะโละทะ๑๑

อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร 95140

ส ก ล
T R F

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

THE THAILAND RESEARCH FUND

สร้างเสริมปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ

คำนำ

เอกสารประกอบการฝึกเล่มนี้ เป็นเอกสารขนาดรวบรัด เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทำหัตถกรรมขั้นพื้นฐาน ผู้เขียนหวังว่าท่านสามารถนำเอกสารเล่มนี้ไปประโยชน์เบื้องต้นสำหรับช่าง ช่างทำหัตถกรรมมือใหม่ซึ่งจะนำความสุขกับอาชีพเสริมที่แปลกใหม่ กับค่านิยมของคนในยุคปัจจุบัน “ท่านทำได้”

สารบัญ

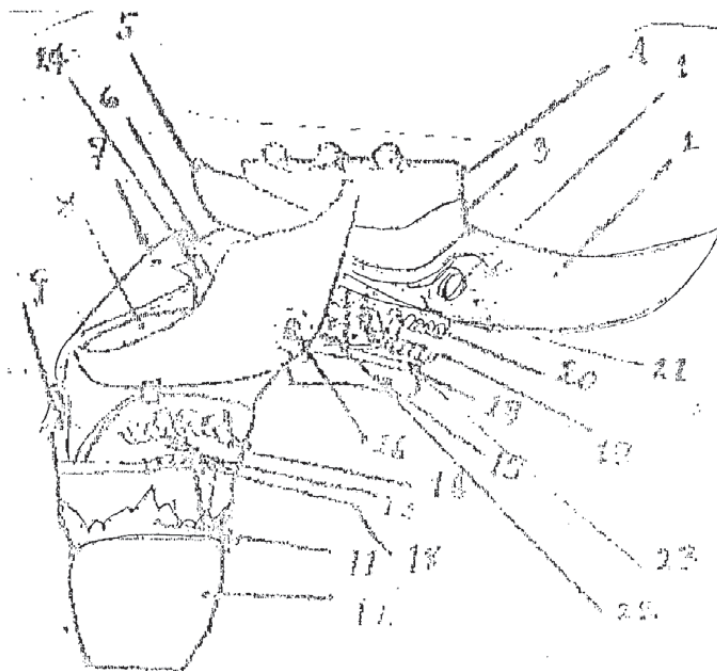
เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
การสร้างแบบหั่วกรีซและชื่อของสัดส่วนต่าง ๆ	1
การสร้างแบบโครงสร้างด้านบนของหั่วกรีซ	2
การสร้างแบบโครงสร้างด้านล่างของหั่วกรีซ	3
ขั้นตอนในการทำกรีซ	4-6
รูปแบบหั่วกรีซเพื่อฝึกหัด	7
บทสรุป	8
เครื่องมือและวัสดุในการทำหั่วกรีซ	9

การฝึกทำกริชด้วยตนเอง

ทุกคนสามารถทำได้ โดยลองดูจากขั้นตอนที่ผู้เขียนเสนอแนะ ไว้ดังนี้

การร่างแบบ

ชื่อและสัดส่วนต่าง ๆ ของหัวกริช

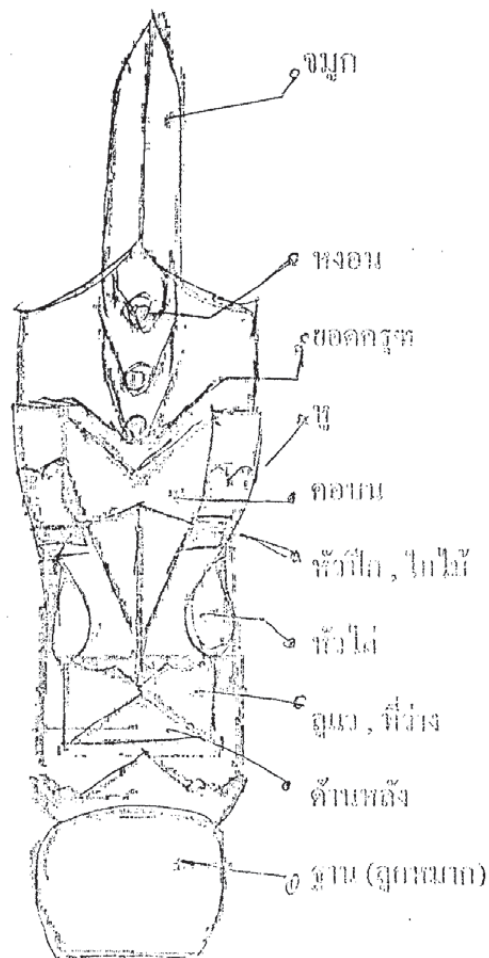
1. ตา	7. ป่าหลัง	13. มือ	19. พื้นล่าง
2. จมูก	8. หัวไหล่	14. เด็บ	20. พื้นบน
3. หน้าผาก	9. ชูบุง ยอดภูเขา	15. เคา	21. กววด
4. หงอนมงกุฎ	10. ขา	16. หู	22. เขี้ยวบน
5. ยอดครุฑ	11. กลีบดอกบัว	17. คาง	23. เขี้ยวล่าง
6. กายบน	12. ฐาน	18. กำไลขา	24. ใบไม้

การวัดแบบ

โครงสร้างคานบนของหัวกริช

ให้ศึกษาตัวอย่าง
หัวกริชของจริงประกอบ
และสังเกตจุดยึดส่วนตามข้อ
ที่กำกับไว้ ซึ่งมีพื้นที่ทั้ง
ส่วนโค้ง, เรียบ, ต่ำ, นูน
กลมและเหลี่ยมกลม

ในขั้นแรกเริ่มให้
จำชื่อของยึดส่วน
แล้วให้สังเกตดูโครงสร้าง

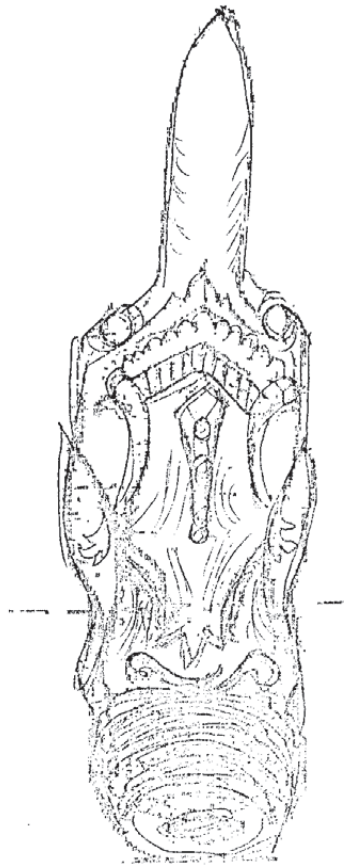

การร่างแบบ

โครงสร้างคานล่าง

ให้ดูหัวกริชของจริง
แล้วให้ศึกษาดู

ให้สังเกตดูส่วนบน
และส่วนล่าง

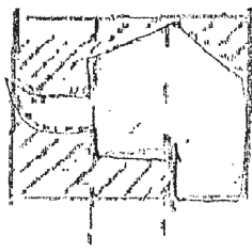
ขั้นตอนในการทำ

รูป 1

สร้างแบบบนแผ่นไม้
โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน
แล้ววาดรูปหัวกริช

(2)

ตัดไม้ตามแบบใช้
เลื่อยยกหรือเลื่อยลุด

ด้านข้าง

ด้านหน้า

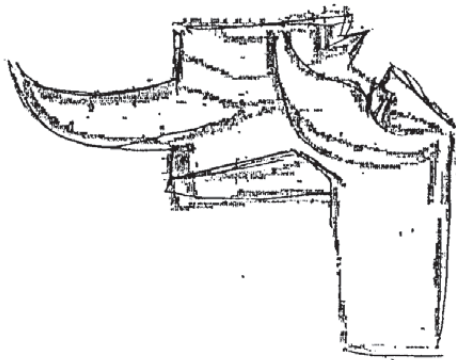
ด้านหลัง

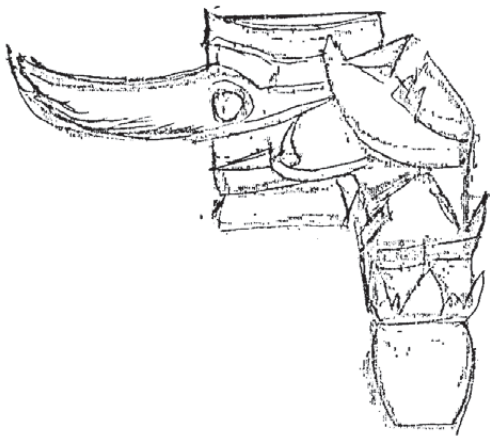
ด้านบน

ใช้ขวานตัด, ฝน, ขัด
ดูตัวอย่างแล้วแบ่งสัดส่วน
ด้านเลื่อยรองและใช้เครื่องมือ
แกะสลัก

ขั้นตอนในการทำกริช

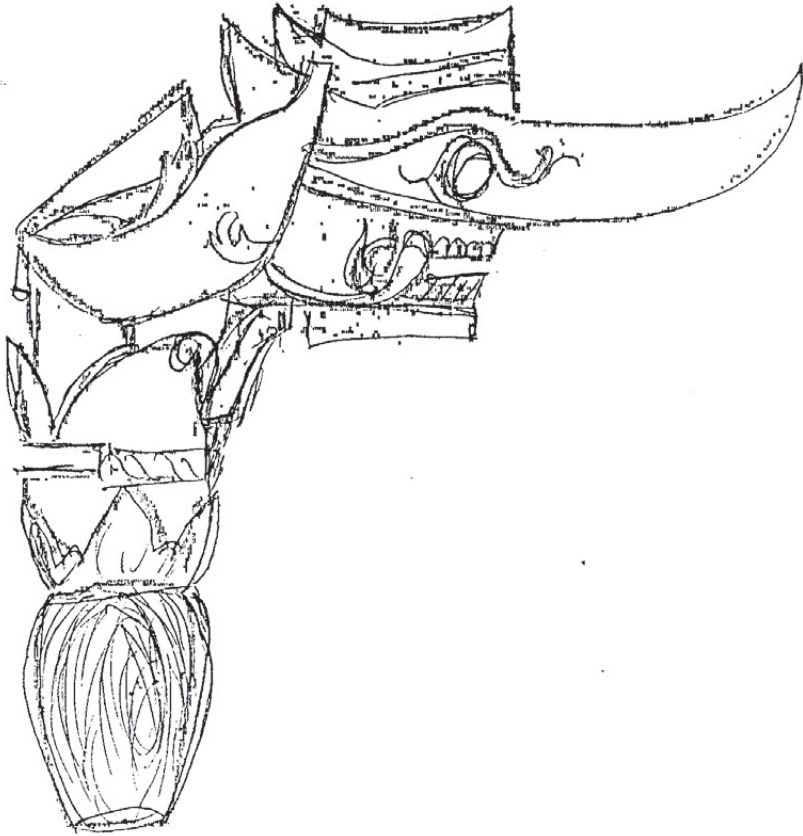

ใช้เครื่องมือแกะสลักและบั้ง
ขัดส่วนที่เป็นฐาน, จมูกและ
ส่วนต่าง ๆ ที่จะต้องให้เป็น
รูปทรงตามแบบ

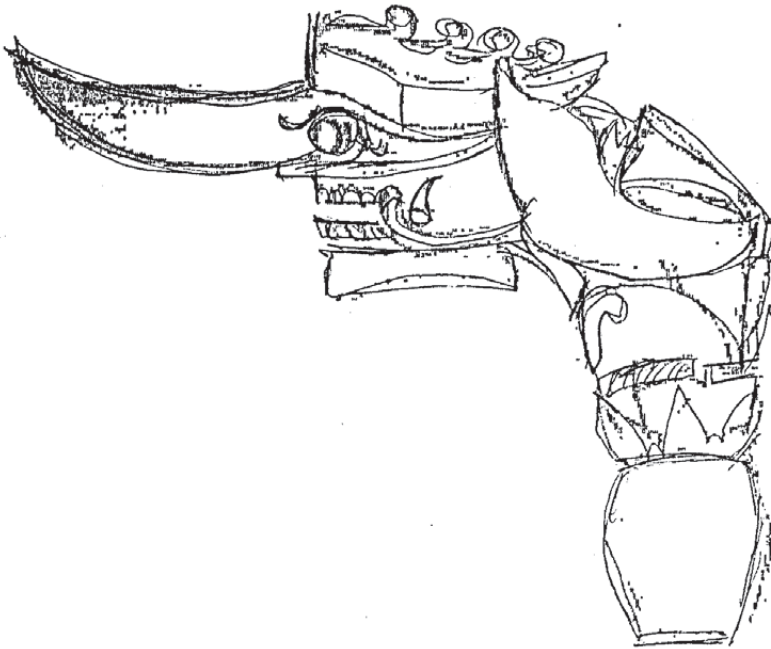
ใช้กระดาษทรายขัดให้
สะอาดและตกแต่งให้ได้
รูปทรงแล้วเตรียมพื้นที่
สำหรับแกะลาย

โครงร่างหัวกริช (เพื่อฝึก)

ให้ทดลองสร้างแบบแล้วทำหัวกริชตามแบบในรูปภาค
ข้างบนน้อยๆ น้อยๆ สัก 2 หัว

รูปแบบทวาริฐ (เพื่อฝึกหัด)

ให้ทดลองวาดภาพรูปหัวกริช
ข้างบนนี้สัก 2,3 รูป แล้ว
สังเกตดู การพัฒนางานของท่าน
แล้วท่านทำหัวกริชเหล่านี้
อย่างน้อย ๆ สัก 2 หัว

บทสรุป

จากการฝึกของท่านกระผมเห็นว่า ท่านผู้หนึ่งที่มีความสามารถเฉพาะตัว
ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จ ในอนาคตอันใกล้นี้ได้อย่างง่ายดาย ถ้าหากท่านฝึกปฏิบัติตาม
เอกสารประกอบการฝึกนี้ตามขั้นตอน

คำแนะนำ

ขั้นต่อไปนั้น ท่านจะต้องเตรียมความพร้อมในการที่จะแกะสลักหัวกริช
คือ จะต้องเรียนรู้เรื่องลวดลายของหัวกริช ซึ่งดอกกลายหัวกริชนั้น แต่ละเม็ดแต่ละดอกจะ
เต็มไปด้วยศาสตร์และศิลป์ที่พิสดาร,อ่อนช้อย , บรรจง , ประณีต แต่จินตนาการที่หลากหลาย
ไม่มีที่สิ้นสุด

ขอให้้อลและหัดลงบันดาลผลสำเร็จให้กับเราทุกคนและท่านทุกประการ
เทอญ (อามีน)

จาก

๔

(นายตีพะถี อะตะบุ)

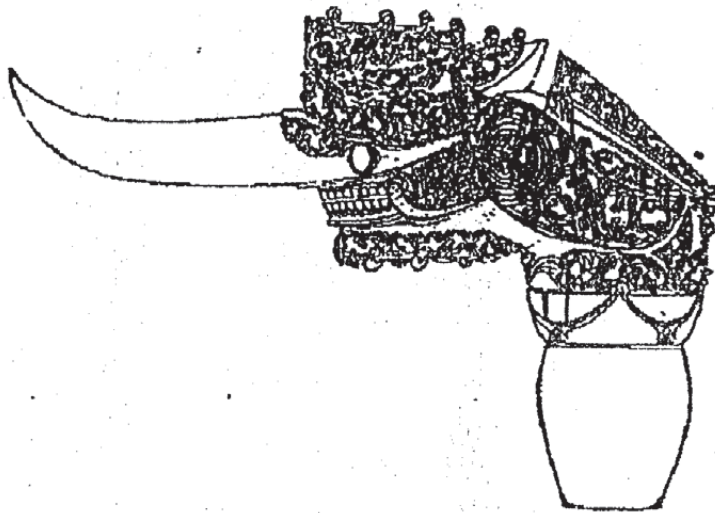
วิทยากรท้องถิ่นโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140

เครื่องมือและวัสดุในการทำกริช

1. เลื่อยถันดา
2. เลื่อยรอก , เลื่อยมีด
3. เลื่อยดอก
4. ขวานกลั่นตัน
5. บุ้งเจียงไฮ้
6. ตะไบขัดเหล็กสามเหลี่ยม ขนาด 12 นิ้ว
7. เครื่องมือแกะสลักไม้ 1 ชุด
8. กระจกทรายหยาบ , ละเอียดย
9. กระจก , ดินสอ
10. แปรงทาสี (ขนกระต่าย)
11. แปรงขัดทอง , แปรงขัดรองเท้า , แปรงสีฟัน
12. เลคเกอร์ , น้ำมันทาไม้
13. ไม้ (แก่นไม้) เนื้อละเอียดและแข็ง อย่างเช่น ไม้แก้ว ไม้มะเกลือ ฯลฯ

เอกสารประกอบ การฝึกแกะลายหัวกริช

โดย

ตีพละลี อะตะบุ

ศูนย์สืบสวนหัตถศิลป์บ้านตะไละทะ๑๑
อำเภอราชมัน จังหวัดยะลา 95140

ส ก ล
T R F

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

THE THAILAND RESEARCH FUND

สร้างเสริมปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ

คำนำ

เอกสารประกอบการฝึกแกะลายหัวกริชเล่มนี้ เป็นเอกสารสำหรับฝึกแกะลายหัวกริชขั้นพื้นฐานเท่านั้น และจะเน้นเฉพาะลวดลายขั้นเดียว ซึ่งลวดลายของหัวกริชจะมีถึงสามชั้นซ้อนกัน ในเมื่อท่านฝึกแกะลายได้ขั้นเดียวแล้วท่านค่อย ๆ ฝึกดอกลายสองชั้น สามชั้นในขั้นต่อไป ผู้เขียนหวังว่าท่านจะไม่เบื่อกับการเรียนรู้ที่เริ่มจากง่ายไปหายาก ซึ่งท่านจะรู้สึกเหนื่อยน้อยลง

(ตีพะลี อะตะบุ)

วิทยากรอาชีพท้องถิ่น

สารบัญ

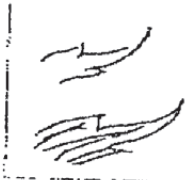
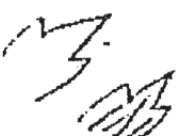
เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
ความเป็นมาของลวดลายกริช	1
ลวดลายของตาและจมูก	3
ลวดลายของหน้าผาก	4
ลวดลายของหงอน	5
ลวดลายของฟันและเขี้ยว และแก้ม	6
ลวดลายของหู หรือปีก หัวปีกหรือใบไม้	7
ลวดลายของบ่าหลัง	8
ลวดลายของแขน	9
ลวดลายของมือ เล็บ	10
ลวดลายของกำไลขาและกลีบดอกบัว	11
รูปลวดลายของหัวไหล่	12
เครื่องมือแกะลายหัวกริช	13
บทสรุป	

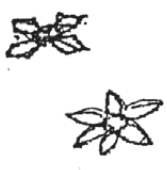
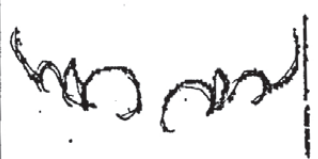
ความเป็นมาของดอกลายกริช

ลายกริช เป็นลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งมีที่มาคือ ในสมัยโบราณนั้น กริชเป็นอาวุธที่ร้ายแรงชนิดหนึ่ง ฉะนั้นการใช้กริชในการต่อสู้และการใช้ในการรำรำนั้น จำเป็นจะต้องมีครูหรือมีหลักเกณฑ์อะไรสักอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

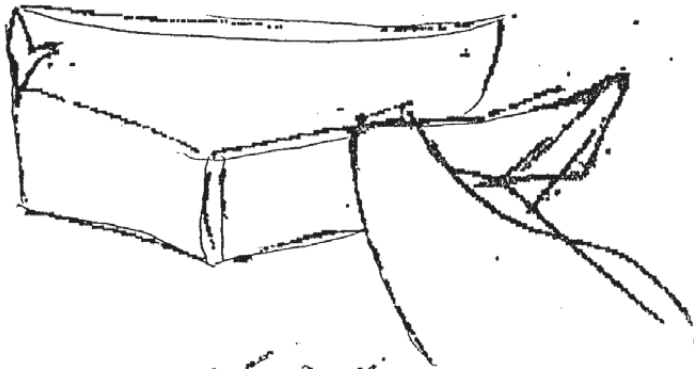
ภูมิปัญญาในสมัยโบราณจึงคิดค้นให้มีดอกลายบนหัวกริชเป็นเหมือนคัมภีร์ วิทยายุทธ ในการรำรำนี่จึงจะมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ความเป็นมาของดอกลาย

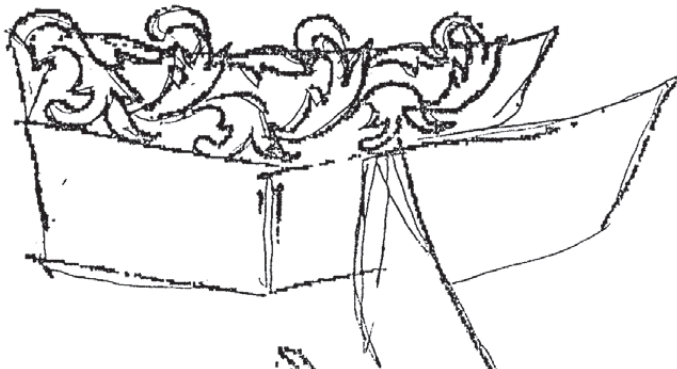
ลำดับที่	ดอกลาย	ที่มา	ความหมาย
๑.			ท่ารำรำมือแบ ออก
๒.			ท่ากำมือหรือมือจับ หงายขึ้น หรือท่าทางต่อยคู่ ต่อสู้
๓.			ท่ากำมือหรือมือจับ คว่ำลงหรือท่าทางจะ ตะครุบเหยื่อหรือต่อยต่อสู้
๔.			ท่าแบบมือตรงหรือท่าแทง คู่ต่อสู้
๕.			ท่าสลับมือหรือท่าเปลี่ยน กระบวนท่ารำ
๖.			ท่าเดินหรือท่าก้าวออกไป

ลำดับที่	ดอกลาย	ที่มา	ความหมาย
๗.		ดอกพิกุล	คนโบราณใช้ดอกพิกุลมาประดับกำหรือมัดผม
๘.		ดอกบัว	“กลีบดอกบัว” คนโบราณใช้รองของสูง
๙.		ตา	กริชมี 3 ตาอยู่ข้างนอก 2 ตาข้างใน 1 ตา

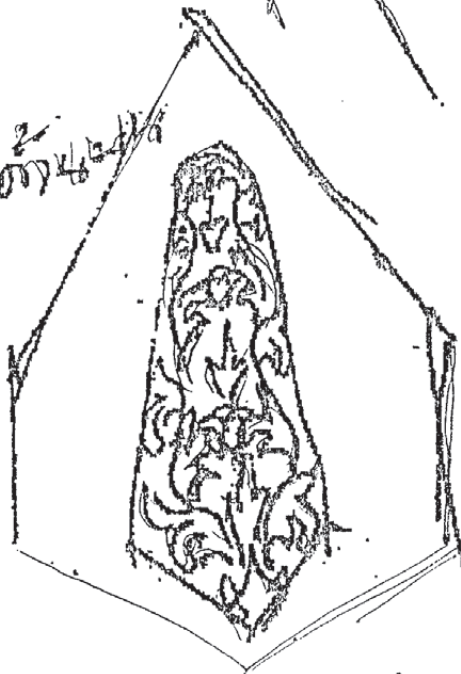
ดอกดาบของทอง

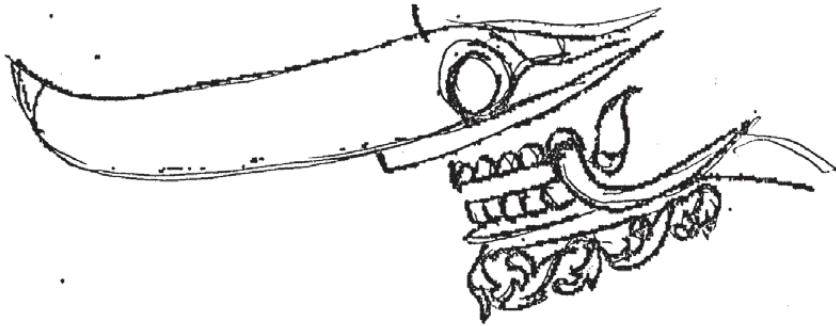

1
ดาบทำง

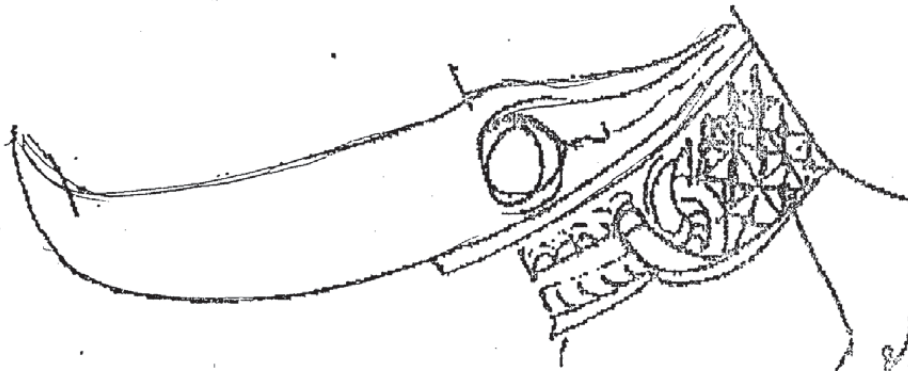

2
ดาบทำง

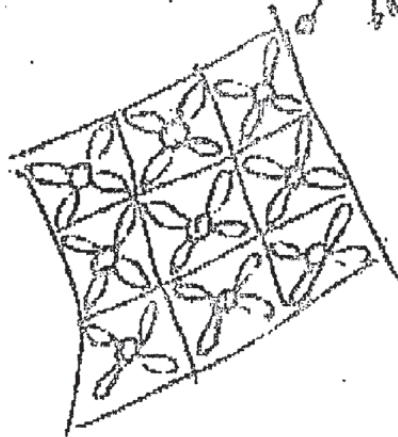

6957

6958

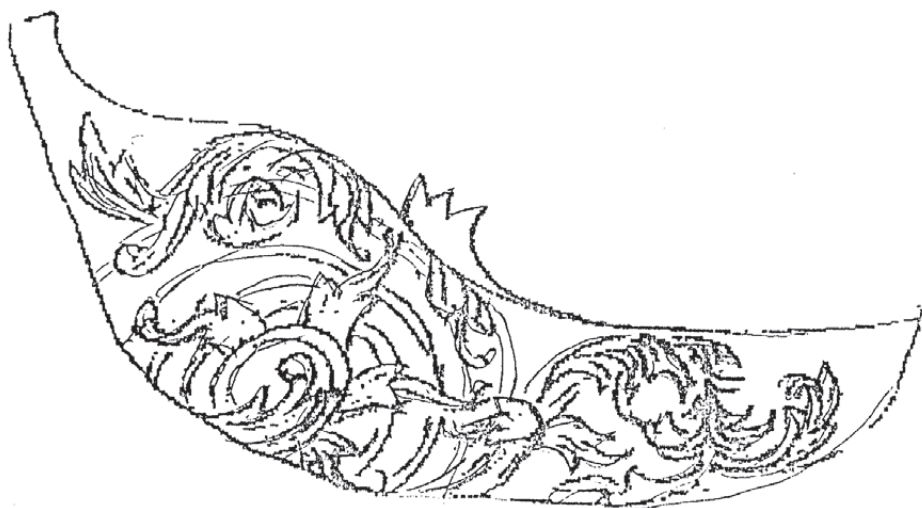
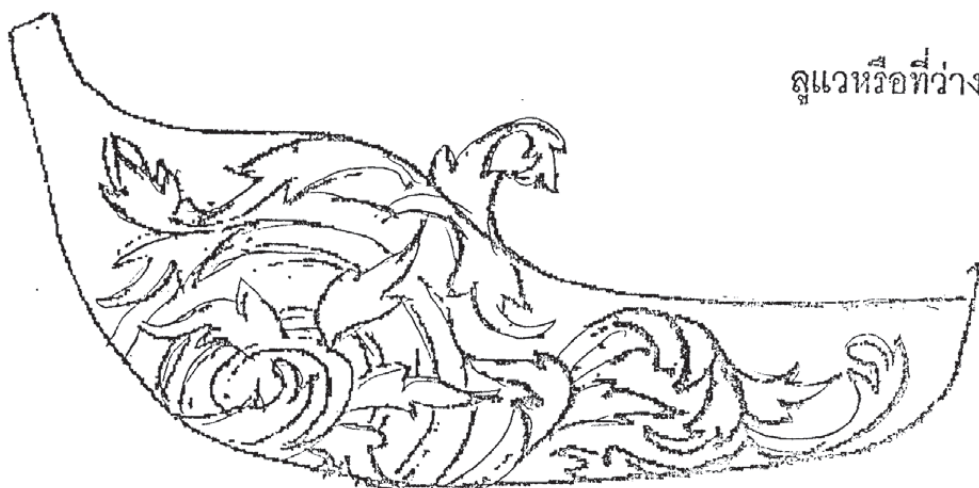

ดอกลายทหรือปีก

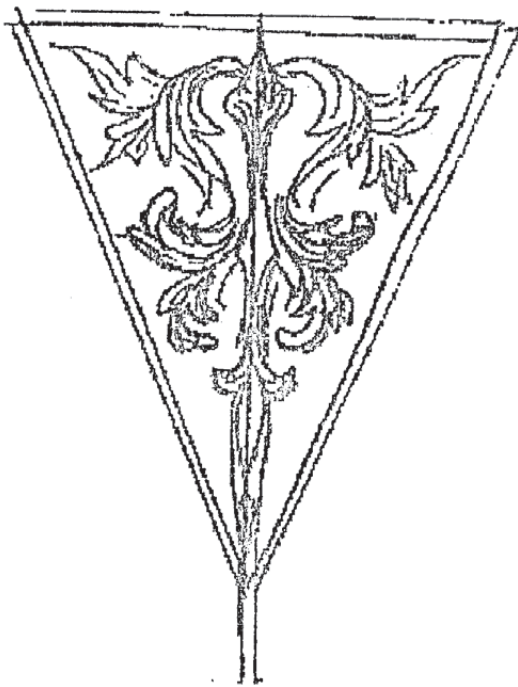
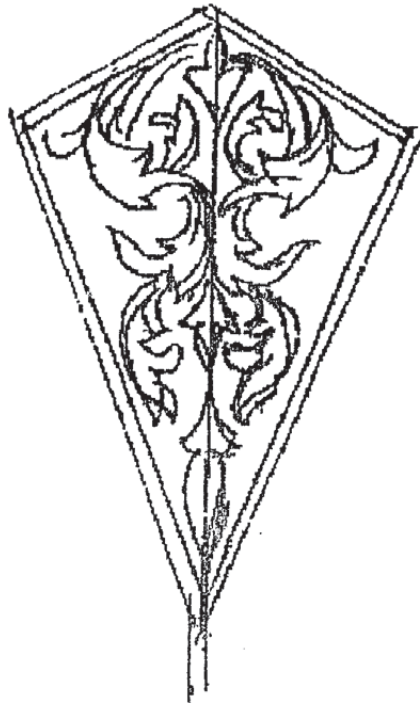
ใบไม้หรือหัวปีก

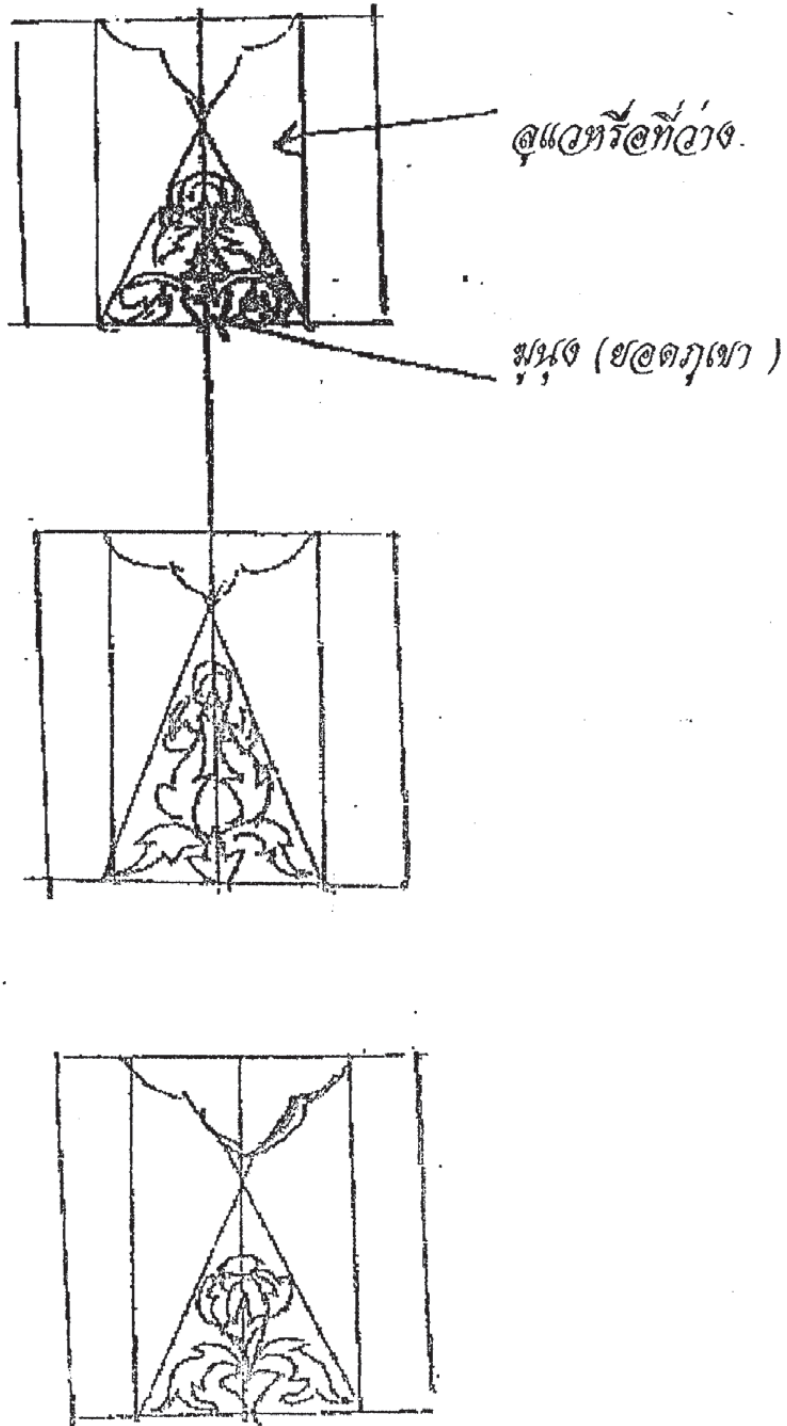
ลู่แหวหรือที่ว่าง

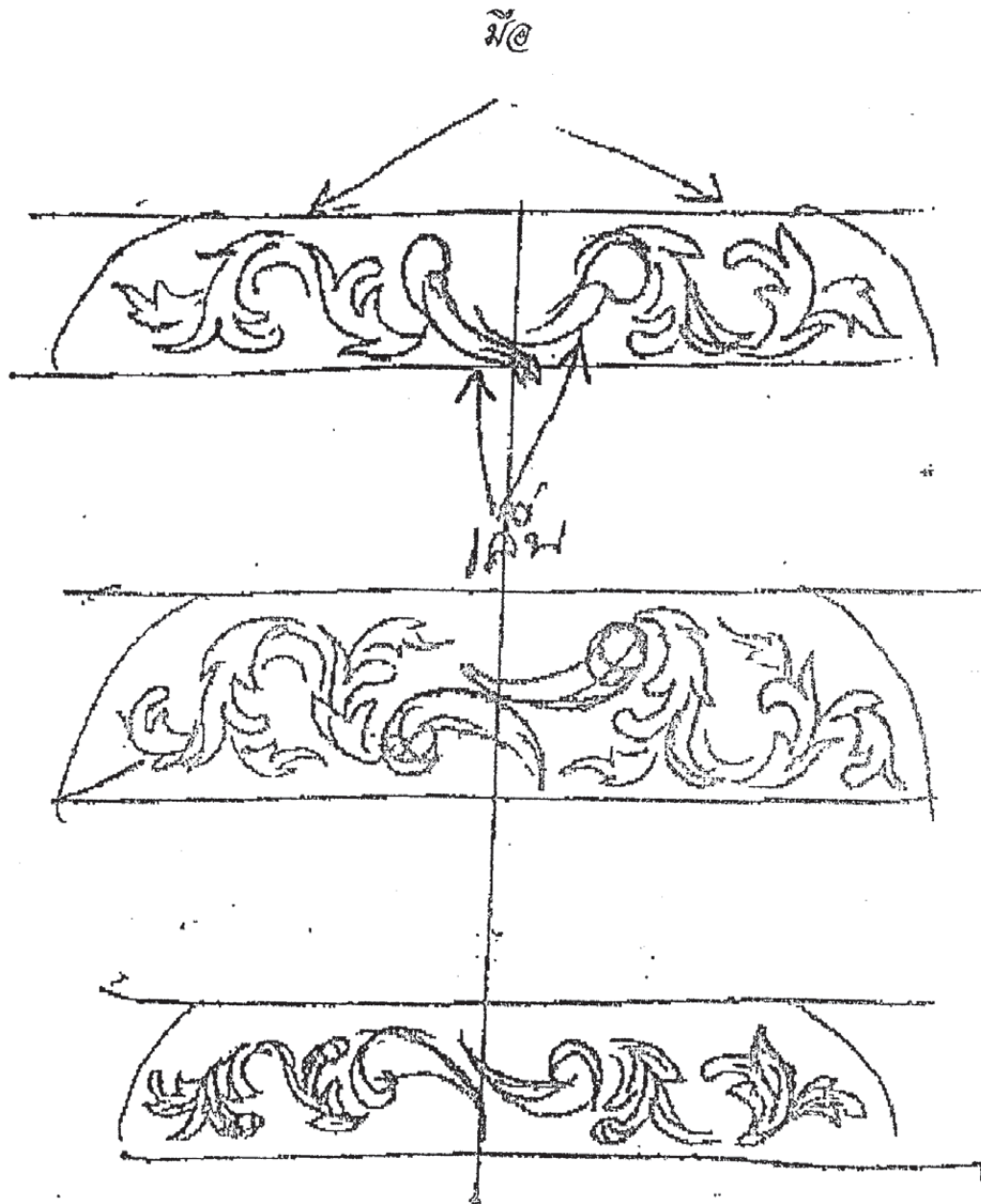
ดอกสายน้ำผึ้ง

ลายพุ่ม (ยอดภูเขา)

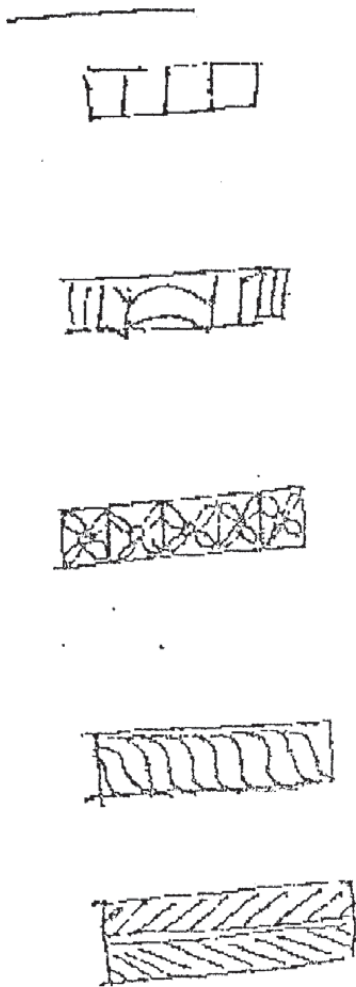

๑๑๑ลายมือและตัว

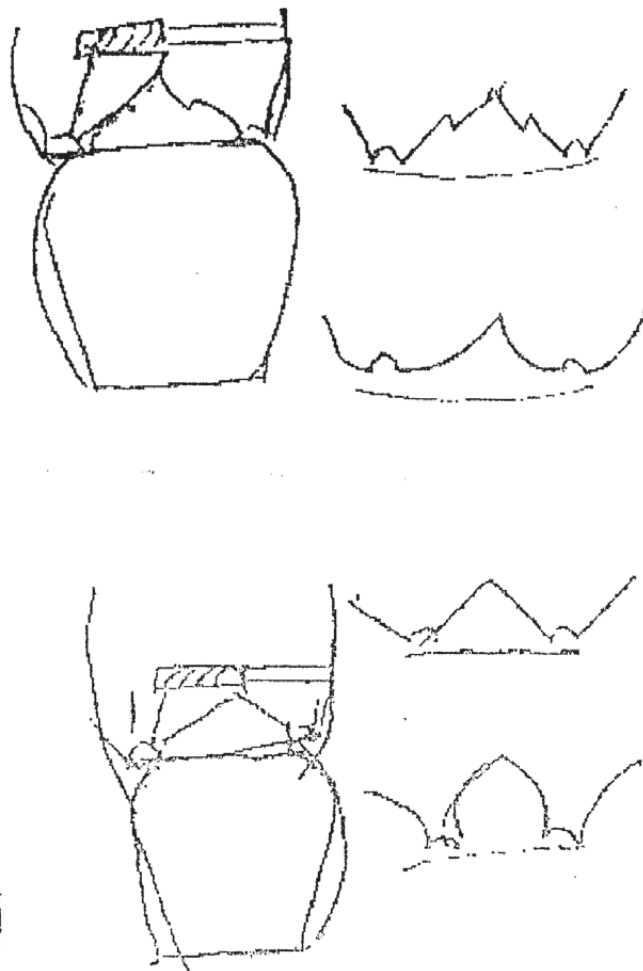

กำไลขนาและกลีบดอกบัว

กำไลขนา

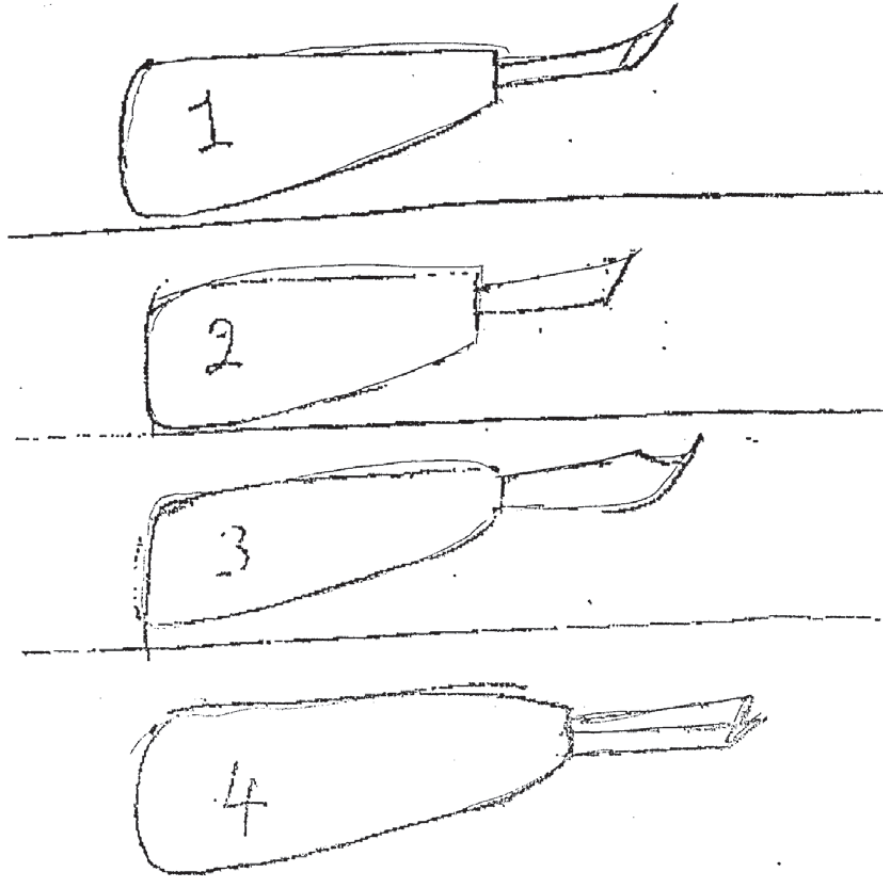
กลีบดอกบัว

ดอกสายหัดไทย

เครื่องมือแกะสลักที่กริช

1. รูปปลายแหลม ใช้แกะลายนาร่อง
2. รูปหน้าตัด ใช้ทำความสะอาด
3. ปลายโค้งเรียวเล็ก ใช้แกะสลักเส้น
4. รูปตัววีใช้เจาะร่องให้สะอาดและสม่ำเสมอ

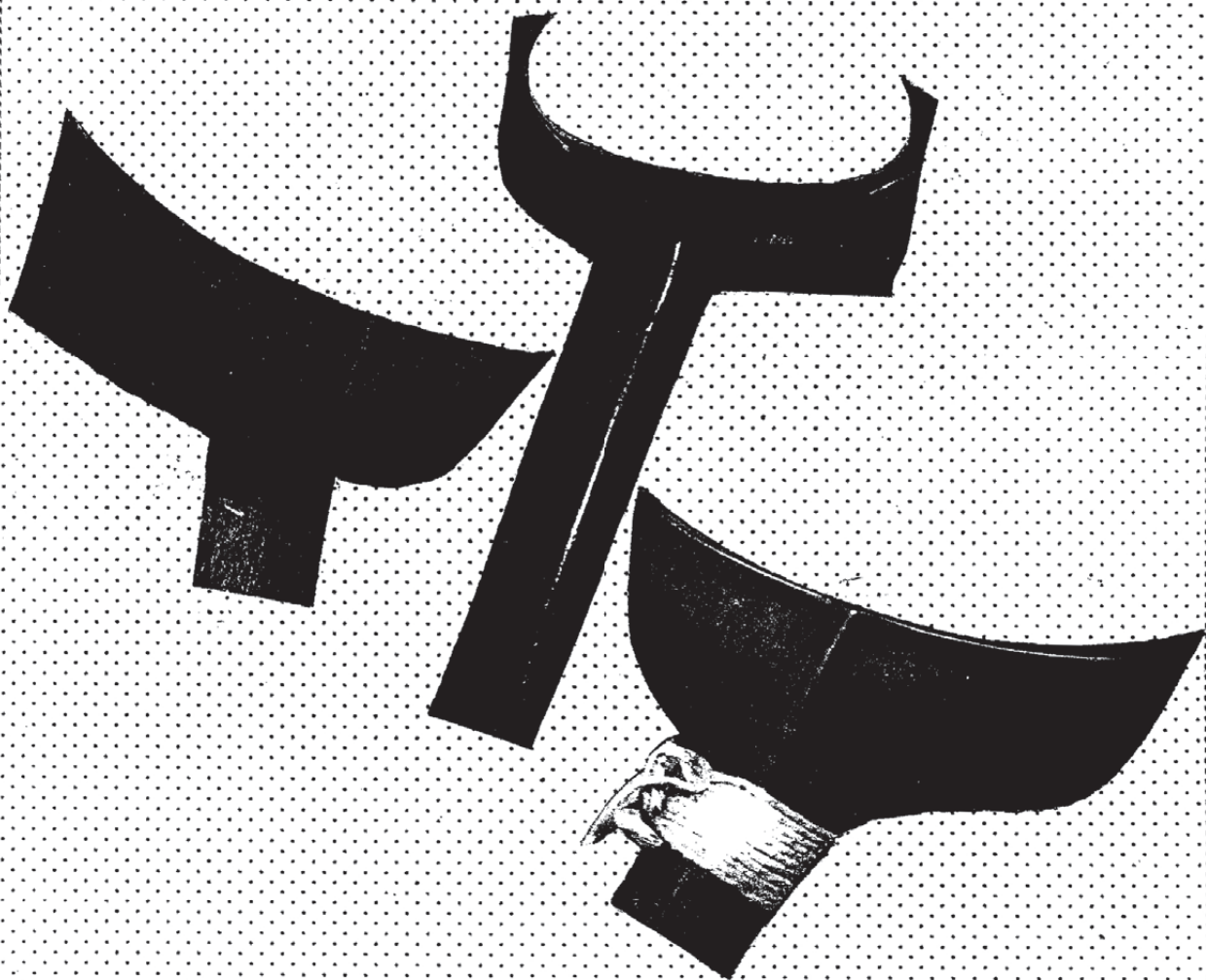
เอกสารประกอบการอบรม

เรื่อง

เทคนิคในการทำอาเบ (ปีกฝักดาบง)

ปีกฝักบพิล(แดแน็ง)

ปีกฝักข้อหารับอันตรายอะเนะดัง

สทอ.ภาค
TRF REGIONAL OFFICE

สร้างเสริมสุขภาพ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

(นายดี พะดี อะตะน)
อักษารอชีพท้องถิ่นท่าบอง

19 ต. ค. 2543

เอกสารประกอบคำมร^๒ เรื่อง

เทคนิคในการทำสำเป

ปีกฝักดาญง

ปีกฝักบุษิ(แดแบ็ง)

ปีกฝักข้าวไร่บู้न्हหรืออาเนาะล้ง

โดย

นายดีพะลี้ อะตะบ

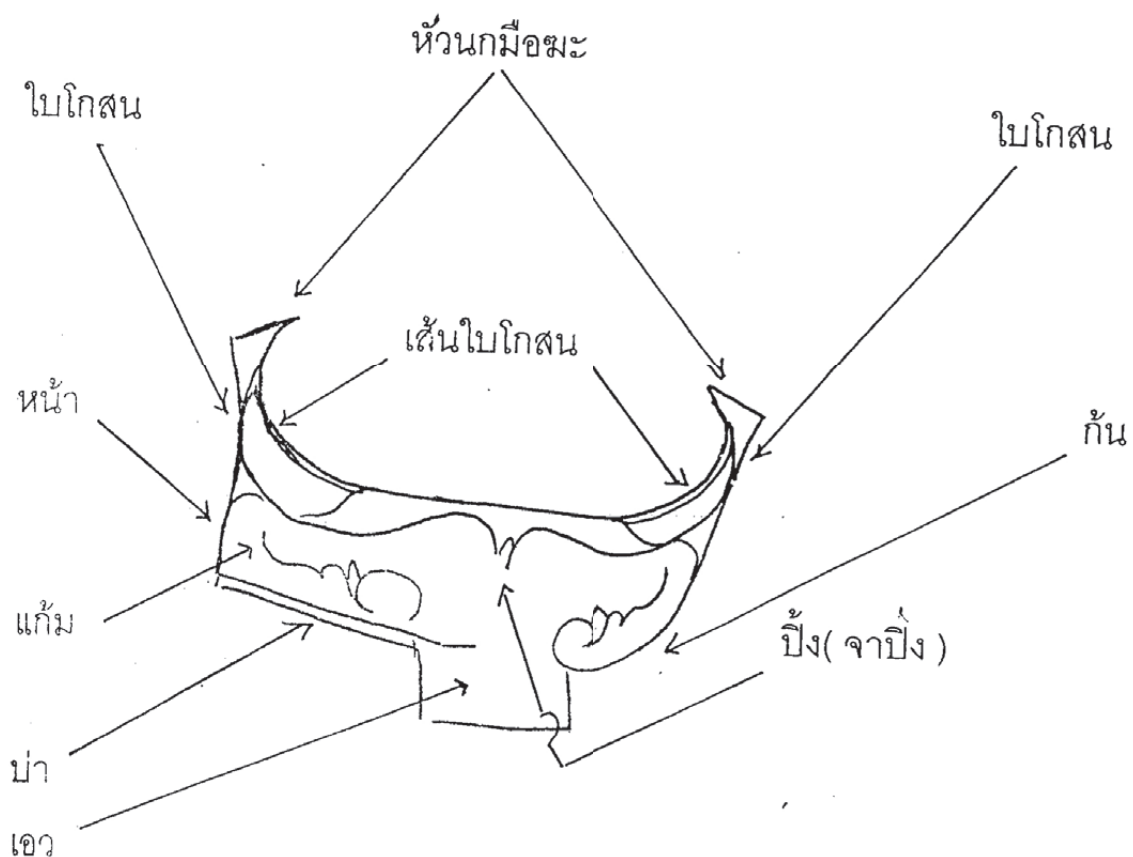
วิทยากรอาชีพท้องถิ่นช่างทำกริช

19 ต.ค. 2543

เทคนิคในการทำสาเป (ปีกผักตบ)

การทำสาเปตาบองนับว่า ถ้าใครทำได้ถูกต้องตามตำราจริงๆ แสดงว่า สุดยอดของการเรียนรู้เรื่องกรีซ เพราะที่มาของสาเปตาบอง และประโยชน์ใช้สอยสูงมาก ซึ่งพิเศษพิสดารกว่าสาเปอื่นๆ

สัดส่วนที่สำคัญของสาเปตาบอง

โครงสร้างของสาเปตาทอง

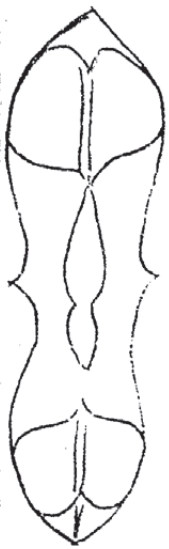
ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านใน

ด้านล่าง

โครงสร้างของฝัก (บาดัง)

การทำฝักของกริข ซึ่งผู้รู้เรื่องกริขได้จำแนกเรื่องฝัก

มีถึง 4 รูปแบบด้วยกัน

ตัวอย่าง ฝักตาฉุย

ด้านหน้า

หน้าตัด

ก้นฝัก

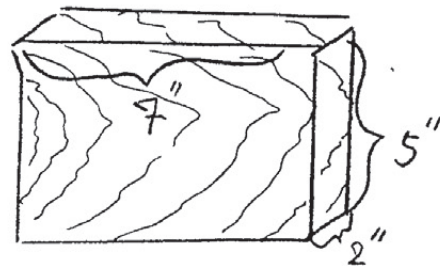

ก้นฝัก(ปาตะ ตำปูลง)
หรือก้นกะล่ำ

ขั้นตอนในการทำสาเปตาถุง

1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม อย่างเช่นไม้ ไม้ที่นิยมใช้ในการทำสาเปส่วนมากเป็นไม้เนื้อแข็งอย่างเช่น ไม้แก้ว ไม้มะม่วงป่า ไม้สาวดำ ไม้ตองอ

ตัวอย่าง

ขนาดของไม้

หนา 2 นิ้ว

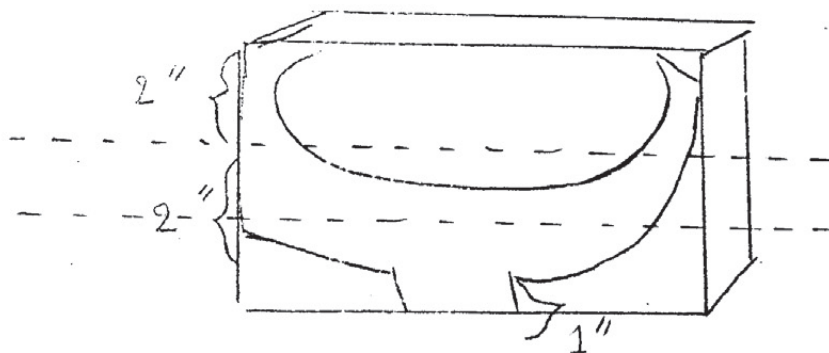
กว้าง 5 นิ้ว

ยาว 7 นิ้ว

2 X 5 X 7

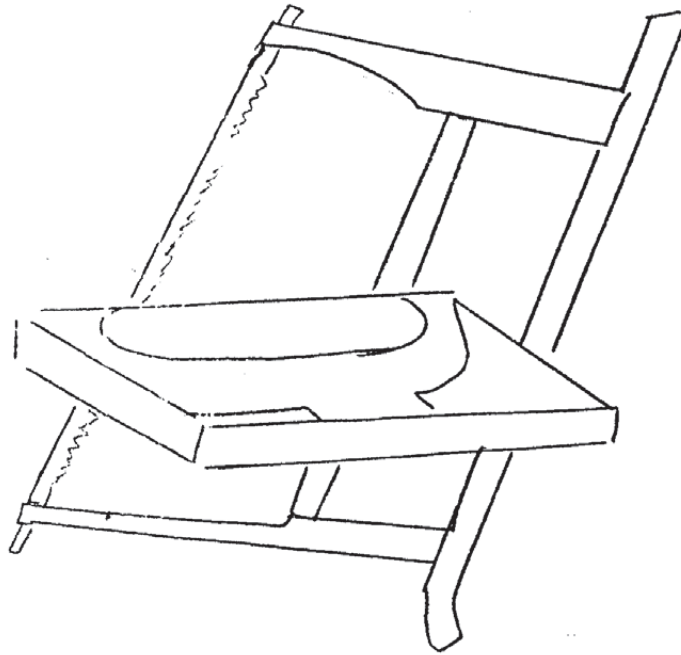
2. เอาแบบจากตัวอย่างสาเปเก่าๆ หรือตัดกระดาษให้เป็นแบบแล้วทาบบนไม้ที่เตรียมไว้ แล้วขีดเส้นด้วยดินสอ

ตัวอย่าง

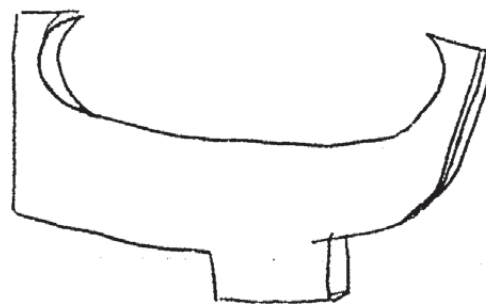

3 ใช้เลื่อยอกหรือเลื่อยฉลุ ตัดไม้ตามเส้นที่ขีดไว้

ตัวอย่าง

โครงสร้างที่ออกมา

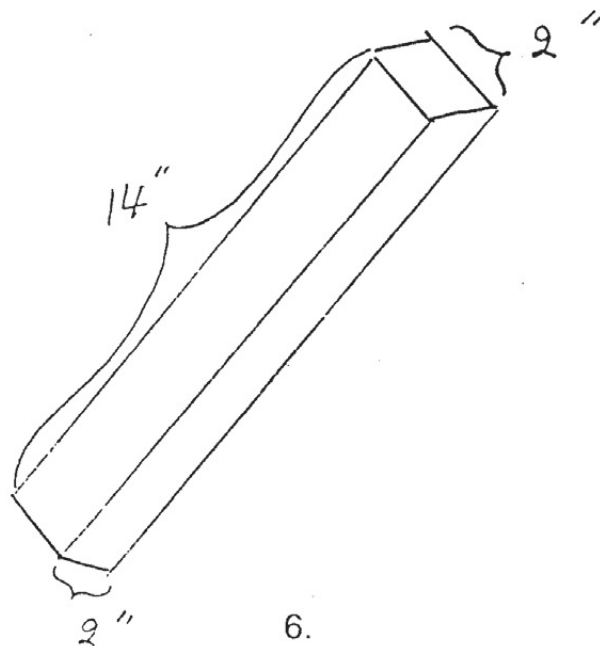
4. ให้อานตากให้ได้รูปทรงที่ต้องการ

5.

5. ใช้บั้งปลายแหลมฝน ขัด ถู ให้ได้รูปทรงที่สมบูรณ์ แล้วเจาะรูเพื่อเข้าเดือยกับฝัก
6. ใช้มีดแกะสลักแกะตกแต่งส่วนที่เว้าโค้ง ที่เป็นเส้นและคว้านรูปากสาเปให้กว้างเท่ากับเดือยของฝัก

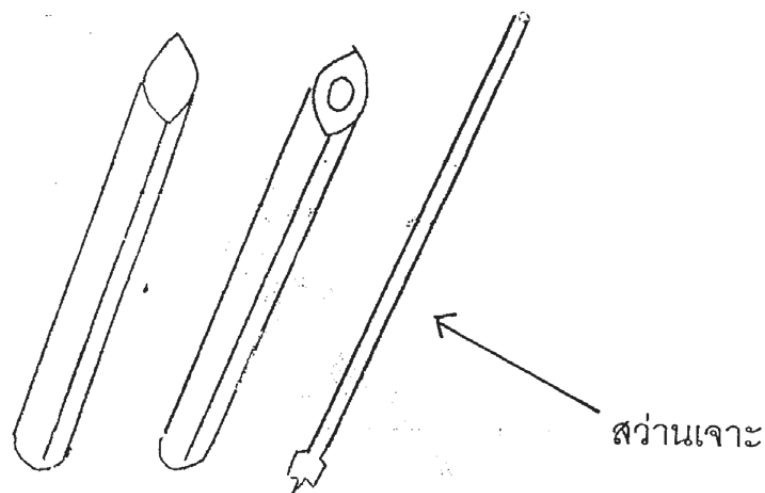
ขั้นตอนในการทำฝักตาฉลุ

1. ให้เตรียมไม้สี่เหลี่ยม ยาวพอเหมาะ ไม้ในการทำฝักนี้นิยมทำด้วยไม้ประดู่ ไม้สะเดา ไม้มะม่วงป่า สาวดำ
ขนาดของไม้ 2 นิ้ว X 2 นิ้ว X 14
หนา 2 นิ้ว กว้าง 2 นิ้ว ยาว 14 นิ้ว
ตัวอย่าง

2. ให้ถากหรือไสกบให้ไม้ที่เป็นสี่เหลี่ยมมาเป็นรูปทรงกลมมนแล้วเจาะรูให้ทะลุทั้งสองข้างจากปากฝักถึงกันฝัก

ตัวอย่าง

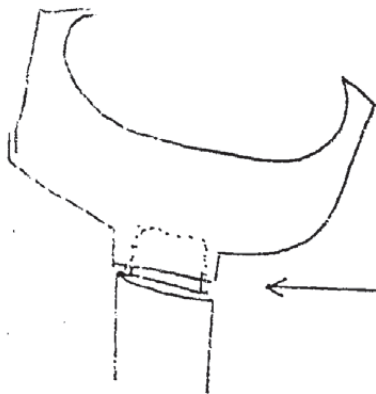
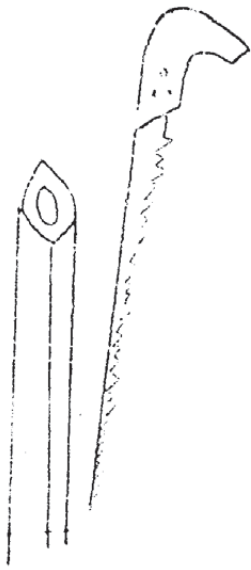
2. ใช้เลื่อยหางหนูเขาะเข้าไปในรูให้รูกว้างและใช้เหล็กตะขอเกี่ยวสอดเข้าไปในรูแล้วดึงซี่ไม้ออกเพื่อให้กว้างพอที่จะใส่ใบมีดกริชเข้าไปเสร็จแล้วให้ทำเดือยเพื่อประกอบเข้ากับสาเป อย่างสนิทเรียบ อย่าให้มีรอยตำหนิว่าเข้าไม่ได้

ตัวอย่าง

เลื่อยหางหนู

เหล็กเกี่ยว

เดือย

รอยต่อ

เข้าด้วยกัน

4. ให้ใช้บั้งปลายแหลมขัดถูตกแต่งให้ได้รูปทรงที่ต้องการ เสร็จแล้วให้ขัดด้วยกระดาษทรายหยาบ เบอร์ 80 แล้วลัดบด้วยกระดาษทราย เบอร์ 100 , 320, 1000
5. ให้ทดลองใส่ใบกริชดูและที่สำคัญในการเข้าใบมีดกับฝัก จำเป็นต้องปรานีต เพราะใบมีดกริชจะมีหัวจิ้งจกทาบปิดรูของปากฝัก
 สาเป ถ้าหากเราใส่ใบกริชโดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งเหล่านี้แล้วรูของปาก
 สาเปจะไม่เข้าสนิท ดูแล้วไม่สวย

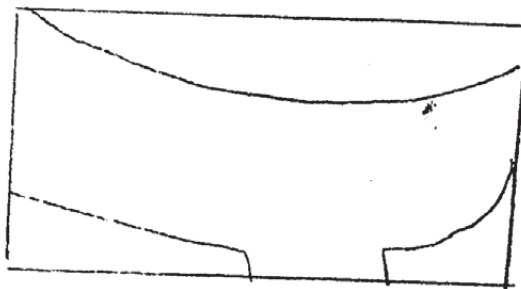
การทำสาเปบุษมิสหรือแดแบ็ง

การทำสาเปในรูปแบบบุษมิสนี้ จำเป็นจะต้องใช้เครื่องมือหลายชิ้นและเครื่องมือเหล่านี้บางชิ้นจะต้องทำขึ้นมาเอง

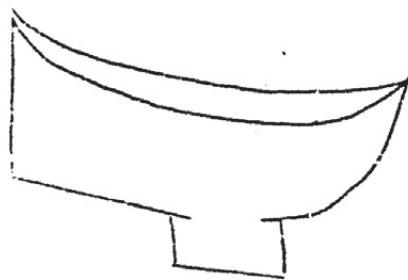
ขั้นตอนในการทำ

1. ให้เตรียมไม้แผ่นขนาด 1.5 4 6 หนานึ่งนิ้วครึ่ง กว้างสี่นิ้ว และยาวหกนิ้ว
2. ให้ตัดกระดาษแข็งมาเป็นแบบ แล้วมาทาบบนไม้ที่เตรียมไว้แล้วขีด
 ด้วยดินสอตามแบบ แล้วใช้เลื่อยออกตัดให้ได้รูปทรง

ตัวอย่าง

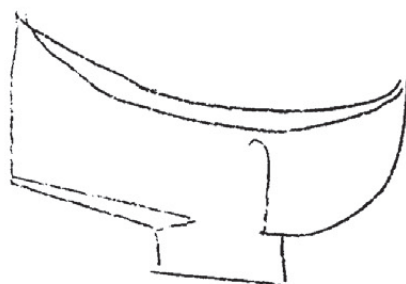
3. ใช้ขวานถากให้ได้รูปทรงตามแบบ

4. ใช้ขวานโบราณถาก (จี้อตา) ถากข้างๆ ของสาเปทั้งสองข้างให้ว้าวลึกเข้าไป
ทั้งสองข้างแล้วใช้มีดเหล้ามาขุดให้ผิวสาเป เสร็จแล้วใช้มีดแกะสลัก แกะตก
แดงให้ได้รูปทรงตามแบบ

ตัวอย่าง

ด้านข้าง

ส่วนที่ว้าวเข้า

ส่วนที่ว้าวเข้า
กัน

ด้านบน

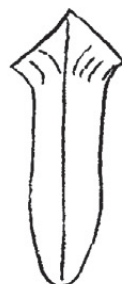
ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านข้าง

10.

การทำฝักบาตงแบบบุษนิส

ฝักบุษนิสจะมีลักษณะกลมมนทำทำจะแบนกว่าฝักตาญง

ขั้นตอนในการทำฝักบุษนิส จะเหมือนกับขั้นตอนในการทำ

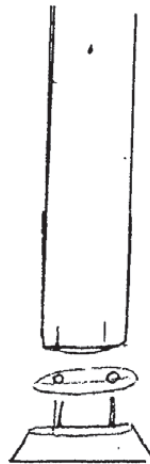
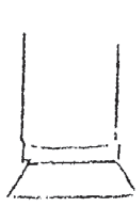
ฝักตาญงทุกประการแต่กันฝักเท่านั้นที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนกันซึ่งจะมีลักษณะ
ดังนี้

ตัวอย่าง

กันฝักแบบบุษนิส แบบโบราณ

แบบ 1.

แบบ 2.

ฝัก
แผ่นรอง
เดือย

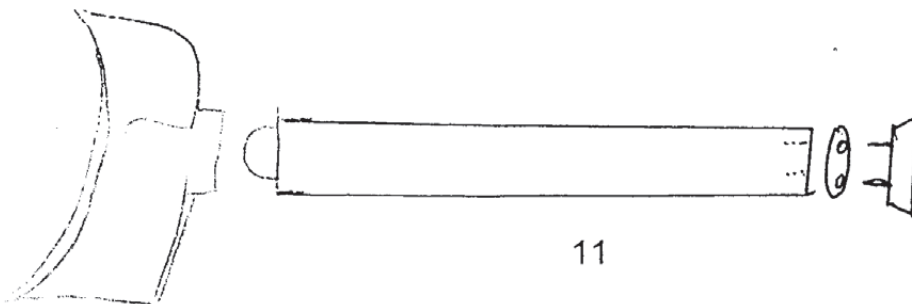

กันฝักบุษนิส

กันฝัก

กันฝัก

ส่วนประกอบของฝักบุษนิส (แดแบ็ง)

การทำสาเป ชือหารีบูลัน

การทำสาเป ชือหารีบูลันนั้น มีขั้นตอนเหมือนกับสาเปบูมิตทุกประการ แต่โครงสร้างไม่เหมือนกัน

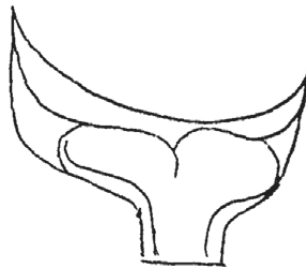
สาเปชือหารีบูลัน หมายถึง พระจันทร์เสี้ยวแรมหนึ่งค่ำซึ่งจะมีโครงสร้างดังนี้

เหลียมดาว

ใบโกสน

หน้า

แก้ม

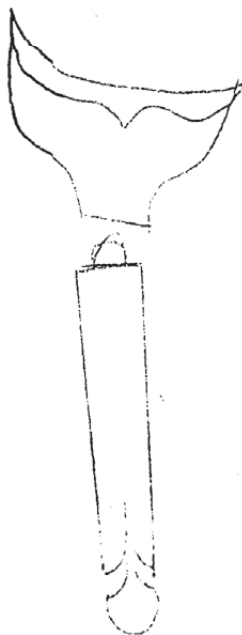
ปิ้ง (จาปิ้ง)

ใบโกสน

ก้น

เอว

สัดส่วนที่สำคัญของสาเป ชือหารีบูลัน

ก้นฝักรูปตาหวาน

เปรียบเทียบหน้าตัดของฝัก

ชือหารีบูลัน

ตาบุง

บูมิต (แดแบ้ง)

บทสรุป

ในเมื่อท่านได้เรียนรู้เรื่องการทำสาเปและฝักกริชแล้วผู้เขียนคิดว่าท่านสามารถที่จะใช้ความรู้เหล่านี้ให้เป็นประโยชน์กับตัวท่านเองและส่วนรวมได้ โดยท่านเข้าหากลุ่มทำกริชที่มีอยู่เดิมแล้วและซักถามปัญหาข้อข้องใจ เทคนิคต่างๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้แน่นอน (อินชาอัลเลาะห์) ความสำเร็จของท่านอยู่แค่เอื้อมมือแล้ว

๕ C

(นายดีพะลี อะตะบู)

วิทยากรอาชีพท้องถิ่นช่างทำกริชรามัน

25 ต. ค. 2543

เอกสารประกอบความร

เรื่อง

เทคนิคในการตีใบกริช

กริชปามอร์

กริชป่าแพะวาระห์

กริชบมิล

สทอ.ภาค
TRF REGIONAL OFFICE

สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

นายดีพะดี อะตะบุ

วิทยากรอาชีพท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์

25 / 10 / 2543

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. ศาสตร์กับศิลปะทั่วไป	1
- ศาสตร์กับศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น	1
- ศาสตร์กับวัฒนธรรมอิสลาม	2
การฝึกสุขภาพจิต	3
- การฝึกสุขภาพกายและกำลังภายใน	4
- ค่านิยมและการตลาด	4
- การอนุรักษ์และการเผยแพร่	5
2. เทคนิคในการตีกริช	6
- สูตรทำให้ใบกริชดูเก่า (สูตรโบราณ)	10
- สูตรทำให้ใบกริชดูเก่า (สูตรใหม่)	10
- การเรียนรู้รูปแบบของใบกริชและเนื้อเหล็ก	10
- กรรมวิธีในการทำปามอรรถรมชาติ	12
3. ความเป็นมาของลวดลายกริช	14
4. เทคนิคในการเขียนดอกลายท้องถิ่น (ลายหัวกริช)	23
5. เทคนิคในการทำสาเป (ปีกฝึกตาญง)	32
6. การทำปลอกสวมกัน (ปาดอเกาะ)	40
7. การฝึกทำกริชด้วยตนเอง	44

1. ศาสตร์กับศิลปะทั่วไป

- ความหมายของศาสตร์

ศาสตร์หมายถึงการเรียนรู้โดยรับช่วงมาจากครูซึ่งสืบเนื่องต่อกัน
มาอย่างมีระบบแบบแผนและมีประสิทธิภาพ

- ความหมายของศิลปะ

ศิลปะหมายถึง สิ่งที่จะนำหรือผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ถึงจุด
ประสงค์ปลายทาง

- ศิลปะในการคิด

ศิลปะในการคิด คือการใช้ความคิดอย่างชาญฉลาด อย่างมีศิลปะซึ่งความคิด
เหล่านี้สามารถที่จะนำเจ้าตัวจัดลำดับอย่างมีระบบมีระเบียบแบบแผนและ
สามารถนำไปปฏิบัติได้

- ศิลปะในการพูด

ศิลปะในการพูด คือการใช้คำพูดเลือกสรรหาถ้อยคำที่สามารถเป็นสื่อและ
เปลี่ยนความคิดหรือสร้างความคิดของผู้ฟังได้อย่างมีระบบตามความต้องการ
ของผู้พูดโดยใช้ภาษาและสำเนียงประกอบเข้าด้วยกัน

- ศิลปะในการทำงานทั่วไป

ศิลปะในการทำงานทั่วไป คือการทำงานอย่างมีระบบแบบแผนซึ่งจะนำไปสู่
ความสำเร็จและปลอดภัยอย่างมีคุณภาพ

- ศิลปะในงานศิลปะ

ศิลปะในงานศิลปะ คือการมีศิลปะในงานศิลป์หรือการทำศิลปะอย่างมีระเบียบ
แบบแผน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของผู้ทำตามเจตนารมณ์หรือแนวคิดที่วาง
ไว้อย่างมีความสุข

ศาสตร์กับศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความแตกต่างของวัฒนธรรม วัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรมล้วนแต่มีความงอกงามเกิด
ขึ้นตามแนวคิดของภูมิปัญญา ซึ่งดั้นร่นต่อสู้กับวิถีชีวิตตามสถานภาพสถานการณ์ที่ต่างต่างกัน
ความแตกต่างของท้องถิ่น ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นนั้นย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางด้าน
ภูมิอากาศและภูมิประเทศรวมถึงสิ่งที่มีชีวิตต่าง ๆ นานา พืชพันธุ์

1. ศิลปะการละเล่นพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมืองของคนพื้นเมืองนั้นเป็นศิลปะอย่างหนึ่งซึ่งจะนำไปสู่ความคิดรวบยอดให้เกิดปัญญาเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาการทุกด้านให้เจริญงอกงาม

ศิลปะการแต่งกาย การแต่งกายนับว่ามีความสำคัญมาก ซึ่งจะบอกถึงฐานะความเป็นอยู่และพฤติกรรมของเจ้าตัวจะปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติตามสถานภาพ สถานการณ์ และกาลเวลาตาม ยุคสมัย

ศิลปะการกินและที่อยู่อาศัยการกินของที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และที่อยู่อาศัยถูกสุลักษณะเข้ากับสิ่งแวดล้อมมีความปลอดภัยจาก ภัยธรรมชาติทั้งอัคคีภัยและวาตภัยต่างๆ ศาสตร์กับวัฒนธรรมอิสลาม

ตามเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมอิสลาม แล้ววัฒนธรรม อิสลามเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่เกิดขึ้นท่ามกลางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเดิมมีอยู่แล้วจึงทำให้ง่ายแก่การเปรียบเทียบและเลือกใช้ เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมอิสลามก็คือจะเน้นความดีงาม ความสะอาด ความปลอดภัยและความพอดี

วิถีชีวิตตามวัฒนธรรมอิสลาม วัฒนธรรมอิสลาม เป็นทางเลือกใหม่ที่เกิดขึ้นและสามารถรับปฏิบัติได้ทุกสถานะภาพ สถานะการณ์ตลอดกาลเวลาจนสุดวันแปรโลก ซึ่งเป็นสูตรสำเร็จรูปแบบของวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดปัญญานำทางไปสู่ความสันติสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า และเป็นแนวทางที่พระเจ้าโปรดยประทาน ฉะนั้นวิถีชีวิตที่ดำเนินจำเป็นจะต้องสรรหาความสุขให้กับตัวเองและครอบครัวรับปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป

ความเชื่อของมุสลิมตาม (อากีดีะ) อากีดีะ คือ สิ่งที่ถูกพันความเชื่อของแต่ละคนยึดมั่นยึดถือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตนดำรงคัมภีร์อยู่กับตัวตลอดชีวิตซึ่งสร้างปัญญาสร้างแนวคิดเป็นของตัวเองเพื่อสรรหาแก่นแท้และความเป็นจริงทุกด้าน แนวคิดเหล่านี้มุสลิมส่วนมากจะใช้ความคิดตามแนวคิดของ (อะห์ลีซุนนะห์และยามาอะฮ์) คือจะถือหลักการที่ (ยามาอะห์อุลามาอะ) หรือสถานักวิชาการกำหนดแนวทางและยึดถือปฏิบัติของรอซูล (พระศาสดามูฮัมหมัด) เป็นต้นแบบ

วัฒนธรรมในการใช้อาหารในอิสลาม มุสลิมจำเป็นต้องมีอาหารใช้ป้องกันตัวและประโยชน์ใช้สอยอย่างเช่น มีดพกประจำตัวเพื่อใช้เชือดสัตว์มากินเป็นอาหาร ส่วนอาหารนั้น บทบัญญัติของมุสลิม (วาญิบ) หรือจำเป็นต้องป้องกันตัวหากตายโดยที่เจ้าตัวไม่ได้ป้องกันตัวถือ

ว่ามุสลิมผู้นั้นตกนรกซึ่งที่มาของวัฒนธรรมการพหุภาคีของชาวมุสลิมภาคใต้ของประเทศไทย ที่เน้นที่สะเฮอร์ซึ่งเป็นเครื่องประดับเป็นอาวุธสั้นโดยปริยาย

วัฒนธรรมการผลิตอาวุธในอิสลาม อิสลามห้ามไม่ให้รังแกหรือทำลาย มนุษย์, สัตว์, พืช, แม้กระทั่งตัวเอง ซึ่งการผลิตอาวุธนั้นแน่นอนไม่ใช่อาวุธร้ายแรง อิสลามเน้น การผลิตป้องกันตัวและผลิตปัญญาเพื่อมีสติมีความรู้มีเกราะป้องกันตัวจากการจู่โจมของ (ไซ ตอน) และ (นัปฐ) หรืออารมณ์ร้ายที่อยู่ในตัว

วัฒนธรรมการทำของที่ระลึกและวัตถุให้สอยในอิสลามมุสลิมจะเลือกทำของที่ระลึกที่ไม่ขัดกับหลักสอนของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นคติความเชื่อ วัฒนธรรมการทำกริซเพื่อเป็นของที่ระลึกนับว่าสำคัญมากสำหรับมุสลิมที่จะต้องศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป

การฝึกสุขภาพจิต

แนวความคิดการชำระจิตใจให้ว่างจิตใจเปรียบเทียบกับ ได้เสมือนแก้วที่มีน้ำใสสะอาดหากน้ำในแก้วขุ่นหรือ มัวมอมเราจะดูกันแก้วไม่เห็นหรือน้ำในแก้วมีคลื่นอยู่เราก็มองเห็นแก้วไม่เหมือนเดียวกัน ฉะนั้นการ ที่จะดูกันแก้วให้เห็นก็ต้องทำให้น้ำในแก้วนั้นใสสะอาดและปราศจากคลื่นรบกวน

วิธีการทำให้น้ำในแก้วใสสะอาดได้ดังนี้

1. ป้องกันอย่าให้สิ่งอื่นเจือปนกับน้ำในแก้ว
2. ป้องกันอย่าให้มีลมหรือปฏิกิริยาทางเคมี
3. ป้องกันอย่าให้มีการเคลื่อนไหว

วิธีการทำให้จิตใจว่างโดยเปรียบเทียบ

1. ป้องกันไม่ให้มีสิ่งนึกคิดในใจ
2. ป้องกันอย่าให้มีเสียงรบกวนหรือปฏิกิริยาทางเคมี
3. ป้องกันอย่าให้มีการเคลื่อนไหว

การฝึกปฏิบัติสมาธิ

การนั่งสมาธิหรือเอียะติกอฟ ซึ่งเป็นอับาดะอย่างหนึ่งของมุสลิมที่ได้รับผลบุญและจะนำสู่การ ชัดเกลากจิตใจให้ว่างและสามารถสร้างปัญญาให้มีสติในการแก้ปัญหาชีวิตได้อย่างดียิ่งซึ่งมุสลิมส่วน มากจะลุกขึ้นละหมาดในช่วงเที่ยงคืนที่เจียบสงบ (กียามุลไลล์) มุสลิมจะไปมัสยิดรับน้ำละหมาด แล้วเข้าไปในมัสยิดโดยละหมาด (ตาไฮยาตุลมัสยิด) แล้วจะนั่งสมาธิหรือนึก (นียัตเอียะติกอฟ) หรือนั่งสมาธิ

การชำระร่างกาย คือ การทำร่างกายสะอาดทั้งร่างกายส่วนนอก, ส่วนในและถูกต้องตามหลักคำสอนหรือบทบัญญัติ ถ้าหากเราชำระล้างร่างกายข้างนอกข้างในแต่ผิดขั้นตอนหรือผิดหลักคำสอนของบทบัญญัติก็แสดงว่าการชำระร่างกายยังไม่สะอาด

การฝึกปฏิบัตินั่งสมาธิ การนั่งสมาธิมีการปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. ต้องมีน้ำละหมาดอยู่กับตัวเองตลอด เพราะนั่งสมาธิถือว่าเป็นการอิบาดะฮ์อย่างหนึ่งในอิสลาม
2. ให้นั่งตัวตรงโดยเท้าขวาทับบนเท้าซ้ายและมือขวาทับบนมือซ้าย ซึ่งมุสลิมจะใช้ด้านขวาทับด้านซ้ายตลอด
3. สายตาให้มองต่ำลงหรือจะปิดตาก็ได้

การฝึกปฏิบัติสมาธิและเดินลมปราณมีขั้นตอนดังนี้

1. หายใจคลายออกและสูบปอดอย่างสม่ำเสมอ
2. ค่อย ๆ สูบเข้าและคลายออกอย่างยาว ๆ
3. พยายามสร้างจิตใจให้หยุดนิ่งและมั่นคง

การฝึกปฏิบัตินั่งสมาธิและเคลื่อนจุดลมปราณมีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อคลายลมหายใจจะต้องสังเกตว่าสระรีระร่างกายของเรานั้นมีส่วนตรงไหนไม่สมบูรณ์รู้สึกตึงตืดหรือเจ็บเมื่อย
2. พยายามเคลื่อนย้ายจุดลมปราณที่เราหายใจเข้านั้นให้มุ่งไปที่จุดบกพร่องดังกล่าว นั้นแล้วค่อย ๆ เคลื่อนย้ายจุดลมปราณโดยคลายออกค่อย ๆ คลายออกทำซ้ำ ๆ หลายครั้งจนเป็นที่น่าพอใจแล้วก็หยุดเคลื่อนจุดลมปราณแล้วทำจิตใจแจ่มใสและเราจะรู้สึกสบายจิตใจสบายกาย

การฝึกสุขภาพกายและกำลังภายใน

ประวัติความเป็นมาและค่านิยม ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนรำกฤษรำมัน, เป็นสื่อและเป็นแนวทางฝึกปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป

ค่านิยมและการตลาด

ข้อมูลการตลาดเบื้องต้น การตลาดของกฤษในเบื้องต้นนี้ ยังไม่มีการตลาดที่สนองความต้องการของผู้บริโภคได้จนนั้นการทำกฤษจึงมีปัญหาเรื่องขายส่งออเดอร์

การวิเคราะห์การตลาด ตลาดขายกฤษส่วนมากจะทำธุรกิจรวมกับของโบราณ ซึ่งมีการกำหนดราคาที่ไม่แน่นอน ส่วนการตลาดของที่ระลึกก็มีศักยภาพขายกฤษได้น้อยเพราะกฤษราคาแพงไม่สามารถซื้อเป็นของที่ระลึกเหมือนของทั่วไป ส่วนมาก

ผู้อุปโภคสิ่งซื้อโดยตรงมีการตกลงราคาล่วงหน้ากันเรียบร้อยแล้วส่วนทางตลาดนั้นคงทำได้
อย่าง

การสร้างค่านิยม ค่านิยมของกริชส่วนมากจะมีความสำคัญทางด้านศิลปะวัฒนธรรม
ท้องถิ่นซึ่งปัจจุบันผู้อุปโภคไม่สามารถซื้อมาใช้ประโยชน์กับตัวเองตามวัฒนธรรมการใช้กริช
เพราะมีกฎหมายบังคับควบคุมเป็นอาวุธร้ายแรงกริชกลายเป็นของที่ระลึกของโบราณระดับบ้าน
สำหรับคนมีเงินเท่านั้น

แผนการตลาด ,กลุ่มเป้าหมายและกรรมวิธีในการซื้อกริชตามแนวโบราณใน
สมัยโบราณนั้นกริชเป็นศิลปะวัฒนธรรมซึ่งมีความจำเป็นกับผู้อุปโภคต้องมีใช้เป็นกิจวัตรประจำ
วันจึงไม่ต้องกังวลเรื่องแผนการตลาด, กลุ่มเป้าหมายอะไรทั้งสิ้นสำหรับกรรมวิธีในการซื้อขาย
กริชตามแนวโบราณนั้นจำเป็นช่างทำกริชในสมัยปัจจุบันศึกษาเรียนรู้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในชั้น
ต่อไป

การขายกริชในสมัยโบราณ กริชคนโบราณถือว่าเป็นของมีคมเป็นอาวุธซึ่งจะไม่
นิยมให้กับผู้ใดผู้หนึ่งนอกจากมีการขายเท่านั้นจะนั้นเมื่อมีคนให้กริชก็จะมีผู้รับกริชจะจ่ายเงินค่า
กริชเป็นเหรียญบาท 5 บาท 10 บาทก็สุดแล้วแต่กรณี (บางคนถือว่าเป็นการแก้เคล็ด)

การขายกริชจะไม่มีการเอากริชไปก่อนแล้วค่อยจ่ายที่หลังจะต้องจ่ายสดเลย

การซื้อขายกริชจะไม่มีการจ่ายมัดจำหรือจ่ายล่วงหน้าหรือซื้อโดยไม่ได้ดูกริช

การอนุรักษ์และการเผยแพร่

เตรียมข้อมูลที่ต้องการ ข้อมูลขั้นพื้นฐานนั้นสำหรับสมาชิกใหม่ที่จะเข้ากลุ่ม
ทำกริชจะต้องมีดังนี้

1. เคยดูตัวอย่างกริชมาแล้ว
2. เข้าใจเรื่องทำกริวพอสมควร
3. มีเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้
4. มีวัสดุที่ต้องการ

เตรียมวัสดุ เครื่องมือและจัดตั้งคณะกรรมการทำงานการทำกริชจำเป็นจะต้องใช้กลุ่ม
งานหรือทีมงานเพราะกริชแต่ละเล่มจะต้องประกอบด้วยด้าม , ปลอดสวมกัน, พักและใบมีด
นั้นลักษณะงานก็จะต้องแยกส่วนประกอบเข้าด้วยกันจึงจะเป็นกริชสมบูรณ์และสามารถขายได้

การทำงานเป็นกลุ่ม เมื่อทำงานระบบกลุ่มแน่นอนในด้านคุณภาพของงานแตกต่างกันไป ด้วยฉะนั้นจำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบหลายอย่างมาบริหารงานและจะต้องมีตรวจคุณภาพให้ได้ มาตรฐานจึงจะจำหน่ายได้

2. เทคนิคการตีกรีซ

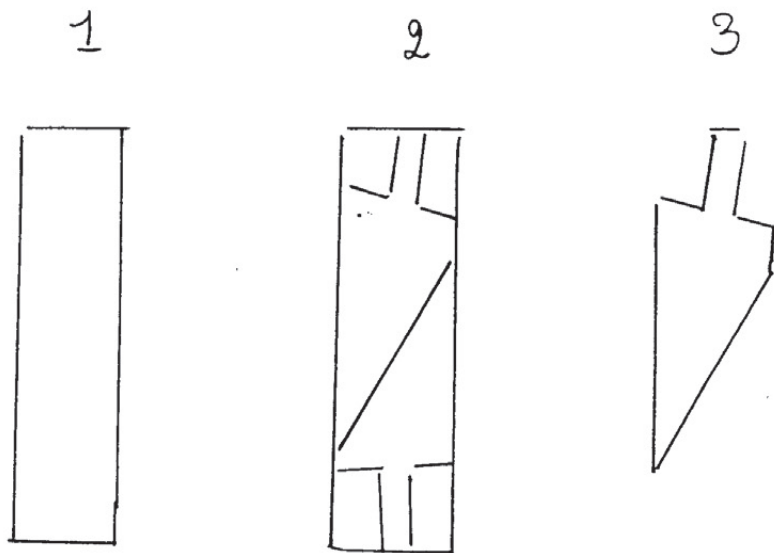
การทำกรีซซึ่งเป็นเรื่องของโลหะวิทยานั้นไบกรีซแต่ละเล่มนักโลหะวิทยาทำขึ้นมาไม่เหมือนกันทั้งรูปทรง , ประโยชน์ใช้สอยส่วนประสมของธาตุเหล็กส่วนระดับของไบกรีซสิ่งเหล่านี้ บ่งบอกถึงฐานะด้วย

ขั้นตอนในการทำ (ตากกรีซ) มีดังนี้คือ

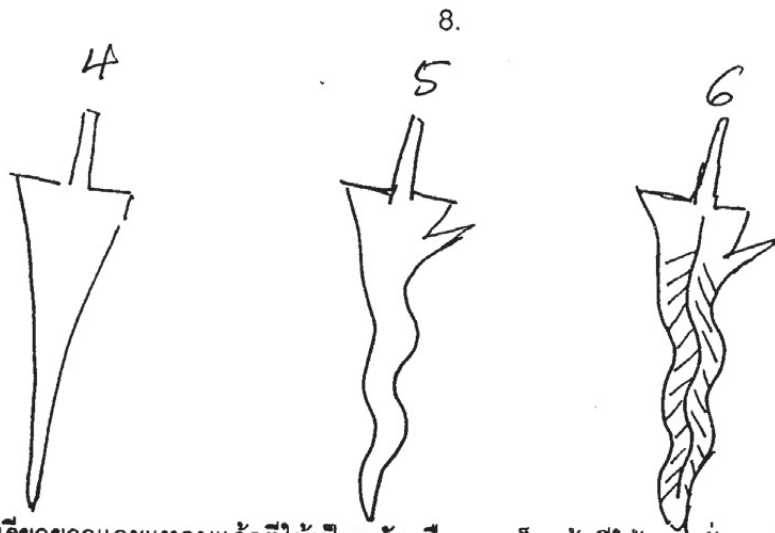
1. ขั้นตอนเตรียมเนื้อเหล็ก โดยมาผสมตีพอกธาตุเหล็กหลาย ๆ ชนิด เข้าด้วยกันซึ่งมาตีให้เป็นแผ่น (เหล็กเส้นแบน) ขนาดที่ต้องการพอที่จะทำกรีซพอที่จะทำไบกรีซตามแบบได้ในขั้นนี้นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเพราะจะต้องใช้ประสบการณ์ทักษะ และเทคนิคมากมายที่จะหลอมเนื้อเหล็กให้เข้าด้วยกันแล้วมาตีแผ่เป็นเหล็กเส้นแบน
2. กรรมวิธีในการหลอมเหล็กมีดังนี้
 - 2.1 การเตรียมเชื้อเพลิงแบบชาวบ้าน ถ่านไม้ที่มีเนื้อแข็งให้ความร้อนสูงอย่างเช่น ไม้ดำเสา, ไม้ตะแบกป่า, ไม้กระถินณรงค์, ไม้มะขาม, ไม้จำมือรา ฯลฯ กรรมวิธีในการเผ่าถ่านไม้ ซึ่งถ่านเหล่านี้จะได้มาโดยวิธีการเผ่าที่ง่าย ๆ โดยเอาไม้มากองแล้วเผ่าไฟในเมื่อเป็นถ่านแล้วเอาน้ำราดให้ไฟดับแล้วได้ถ่านไม้ดังกล่าวมาใช้ในการหลอมเหล็ก
 - 2.2 น้ำประสาน ภูมิปัญญาในสมัยโบราณใช้น้ำดินจอมปลวกโดยเอาดินจอมปลวกมากลุกกับน้ำแล้วใช้น้ำดังกล่าวมาเป็นน้ำประสานเหล็กให้ประสมสมานเข้าด้วยกัน
 - 2.3 กระบอกสูบลม การเผ่าหลอมเหล็กจะต้องใช้ความร้อนที่แตกต่างกันตามลักษณะของธาตุเหล็ก เหล็กบางชนิดต้องใช้ความร้อนสูงมากจึงจะหลอมได้ เข้าด้วยกันได้ ฉะนั้นกระบอกสูบจำเป็นจะต้องใช้กระบอกสูบขนาดใหญ่เพื่อที่จะได้ลมแรง
 - 2.4 ทั้งตีเหล็กและร้อนตีเหล็กจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานตามเทคนิคการตี

- 2.5 คีมจับงาน คีมจับงานจำเป็นจะต้องใช้หลาย ๆ ขนาด ขนาดยาวใช้จับเหล็กที่อยู่ในเตาหลอมแล้วมาเปลี่ยนใช้คีมสั้นจับงานในเมื่อมาตีเหล็กเพื่อขึ้นรูป
- 2.6 ตะไบจับเหล็กและหินเจียรระไน การทำกริชด้วยเหล็กผสมปามอร์ จำเป็นจะต้องใช้ตะไบที่มีขนาดต่าง ๆ พอเหมาะกับงานที่จะต้องใช้ฝน, ขัด, เจียรระไนเหล็กที่มีปามอร์บางชนิดใช้เจียรในได้เพราะจะทำให้เนื้อเหล็กแยกหลุดจากกัน จึงจะต้องใช้เฉพาะตะไบมาขัดเท่านั้น
- 2.7 เทคนิคในการตีใบกริช การตีเหล็กผสมในเมื่อเหล็กที่ผสมที่กำลังร้อนและหลอมแล้วซึ่งมีดอกไม้ไฟขึ้นเหนือเปลวไฟของเตาเผาจำนวน 6 แฉก 7 แฉก จำเป็นจะต้องยกเหล็กดังกล่าวออกจากเตาหลอมแล้วมาตีให้เข้ากันในขั้นตอนนี้สำคัญมากถ้าหากตีไม่เป็น เนื้อเหล็กก็จะไม่เข้าด้วยกัน เทคนิคในการตีเหล็กหลอมอยู่มีสองวิธีคือ
- 2.7.1 การตีเหล็ก (หลอม) เพื่อทำปามอร์ ในเนื้อเหล็กตีให้แรงก่อนแล้วค่อย ๆ ตีเบาลง ๆ
- 2.7.2 การตีเหล็ก (หลอม) เพื่อทำปามอร์ เสิร์มแต่ง ตีเบา ๆ ก่อนแล้วค่อย ๆ แรงขึ้นและเมื่อได้เหล็กเส้นแบนแล้วมาขึ้นโครงสร้างของกริชมีขั้นตอนดังนี้

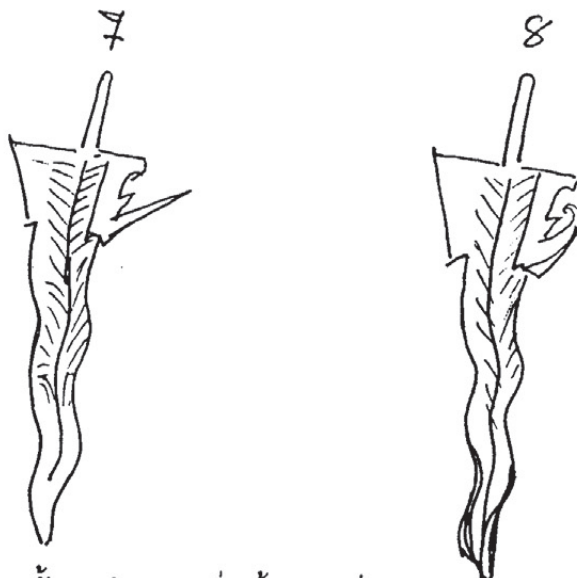
ตัวอย่าง

คำอธิบาย ใช้เลื่อยตัดเหล็กสัดส่วนตามแบบหรือใช้ลิ้มตัดก็ได้ รูป 1-3

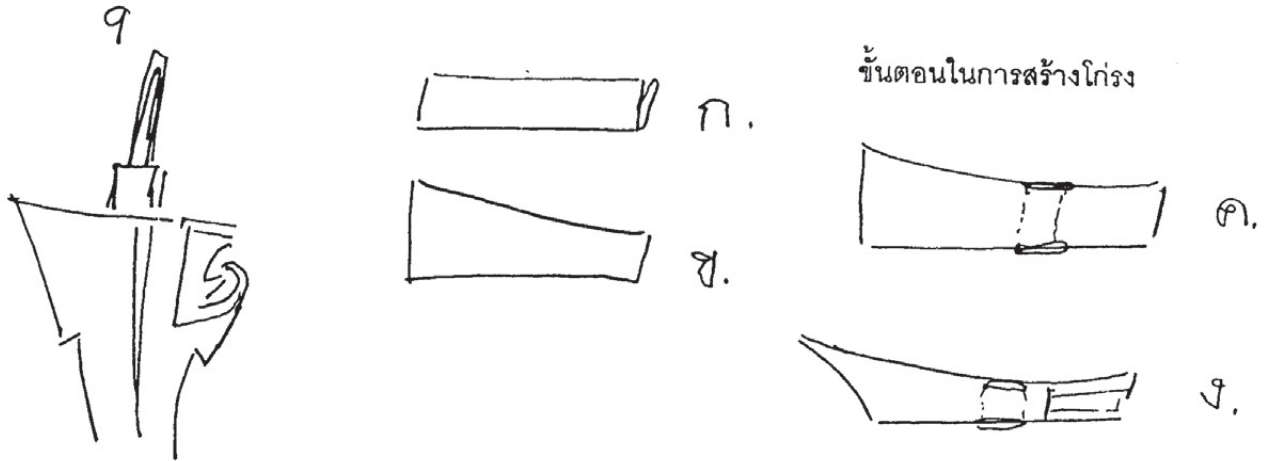

คำอธิบาย เเผ่ตีให้เรียวยาวและแหลมแล้วตีให้เป็นหยักหรือคดเสร็จแล้วตีให้แบนทั้งสองข้าง
เหมือนรูป 4-6

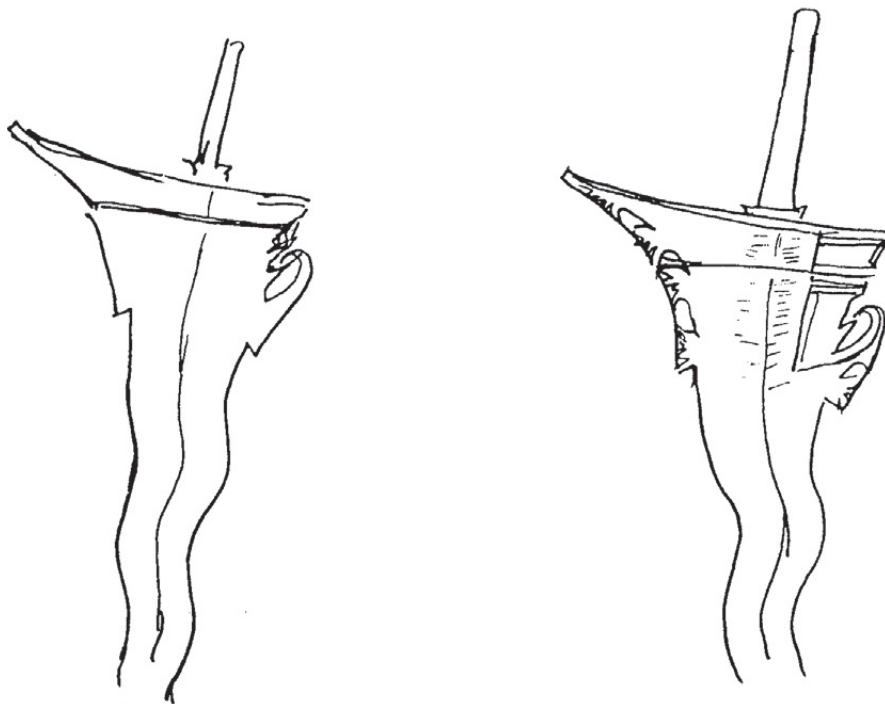
คำอธิบาย ตีให้แบนทั้งสองข้างและเมื่อเนื้อเหล็กที่จะทำเป็นฟันและใช้ตะไบตกแต่งสัดส่วนลอน
ข้าง เขี้ยวและวงข้างรูป 7-8

9.

คำอธิบาย 9 ขัดกันเป็นเตี้ยและป่าเพื่อเตรียมใส่โครงและให้ดูขั้นตอนในการทำโครง ทั้ง 4 ขั้นตอนตามรูป

10

คำอธิบาย เมื่อเข้าโครงกับใบกริชแล้วให้ตักแต่งโครงกับใบกริชให้เรียบสนิดเข้าด้วยกันโดยใช้ตะไบแล้วจึงตักแต่งทำพื้นกริชเป็นขั้นตอนสุดท้าย รูป 10

ในเมื่อได้ใบกริชมาแล้วเพื่อที่จะให้ใบกริชดูแล้วมีราคาเหมือนของเก่าซึ่งในสมัยโบราณนั้นใบกริชแต่ละเล่มจะมีกลิ่นหอมไม่เหมือนกัน บางเล่มหอมน้ำหอมหวาน บางเล่มหอมน้ำหอม

ท้องถิ่นภาคใต้ บางเล่มหอมดอกพิกุล บางเล่มหอมใบเตย บางเล่มสีเขียว บางเล่มสีดำต่าง ๆ นานา ฯลฯ

สิ่งเหล่านี้ปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาพอที่จะคงหรือแช่ใบกริชในน้ำยาซึ่งมีสูตรต่าง ๆ กัน ในที่นี้ผู้เขียนจะให้รู้เรื่องสูตรแช่ใบกริชให้ดูเก่าและหอมเท่านั้น

สูตรที่ทำให้ใบกริชดูเก่า (สูตรโบราณ)

1. ใช้ใบสับปรด (ตำพอละเอียด) ประมาณพอเหมาะ
2. น้ำมะนาว พอเหมาะ

วิธีทำ เอน้ำทั้งสองอย่างมาผสมกันแล้วตองไว้ในโองประมาณ 15 วันหรือพยายามสังเกตว่าพอใจกับเนื้อเหล็กที่ออกกลดลายบนกริชหรือไม่ ถ้าพอใจแล้วให้ยกขึ้นมาล้างด้วยสบู่แล้วเช็ดให้สะอาดแล้วตากให้แห้งแล้วจะทำให้มีกลิ่นหอมก็จะแช่น้ำใบเตยหอมหรือมาทาน้ำหอมก็จะได้กริชที่ต้องการ

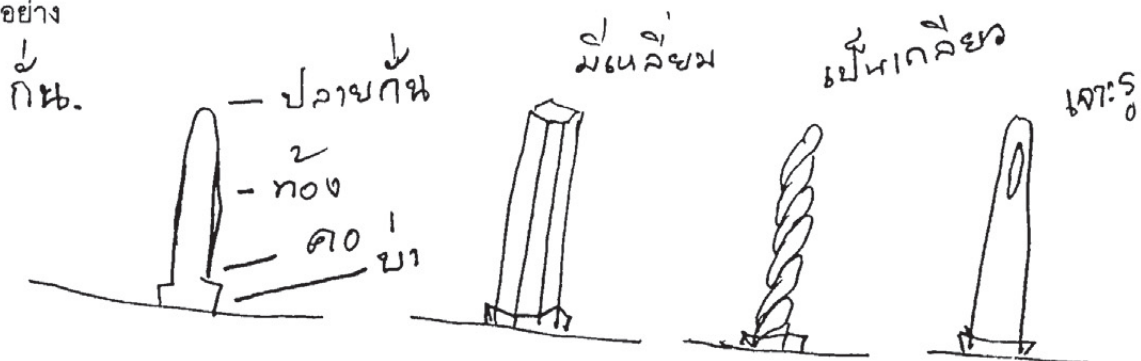
สูตรทำให้กริชดูเก่า (สูตรใหม่)

วิธีทำ ใช้น้ำยาหรือน้ำกรดแบบเตอร์พอเหมาะ แช่กริชไว้ในน้ำกรดประมาณ 30 นาที หรือต้องคอยสังเกตดูเพราะการแช่ในน้ำกรดมีทั้งข้อดีและข้อเสียคือแช่ได้เร็วแต่ถ้าไม่ระมัดระวังกรดจะกัดใบกริชจนขาดได้ สอนให้มีกลิ่นหอมนั้นจะใช้น้ำหอมมาทาใบกริชซึ่งจะมีขายตามร้านทั่วไป การเรียนรู้รูปแบบของใบกริชและเนื้อเหล็ก

รูปแบบของกริชมีหลายรูปแบบหากมิได้ศึกษากันจริง ๆ แล้วท่านไม่สามารถที่จะแยกว่ากริชในตระกูลบันไดซาระห์นั้นมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนั้นอยู่ที่จุดไหน และกริชในรูปแบบอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไรร

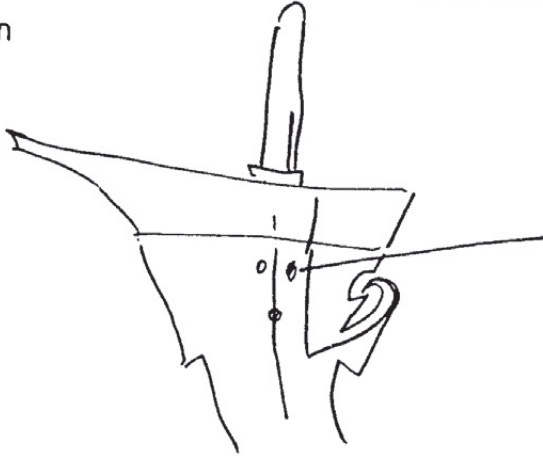
ในที่นี้ผู้เขียนจะอธิบายให้ท่านรู้เรื่องลักษณะของใบกริชมาพอเข้าใจ พูดถึงใบกริชหรือตากริชซึ่งกริชทั้งเล่มส่วนที่มีความสำคัญมากนั่นก็คือ อยู่ที่ใบกริชและส่วนประกอบของใบกริชเท่านั้น ฉะนั้นใบกริชจึงประกอบด้วย ก้น ก้นของใบกริชจะมีลักษณะที่หลากหลาย บางเล่มกลม, กลมมด, สีเหลี่ยมและเหลี่ยมหลายเหลี่ยม มีการม้วนเป็นเกลียวและมีเจาะรู

ตัวอย่าง

โครงของใบกริชเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของใบกริชคือตามความเชื่อของคนส่วนหนึ่งว่าโครงของกริชคือส่วนที่กำหนดอายุของใบกริชแต่ละเล่มในเมื่อโครงกริชเสียหายแสดงว่ากริชเล่มนั้นหมดอายุหมดสภาพตามไปด้วย ฉะนั้นช่างบันไดซาระห์ได้กำหนดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท่านไว้อยู่บนโครงซึ่งโครงกริชของท่านจะไม่เหมือนกับโครงกริชในตระกูลอื่น ๆ

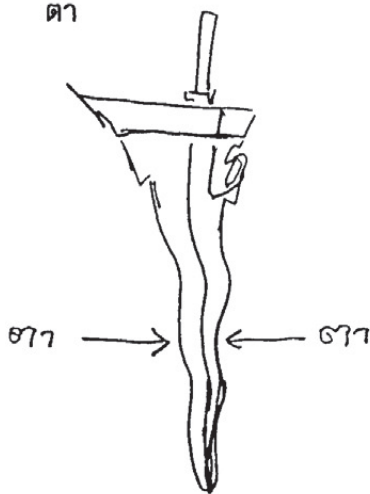
อก

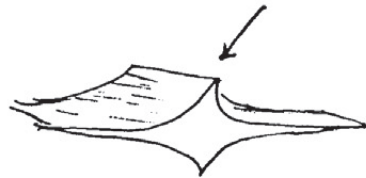
รูปร่างที่ถูกต้องด้วยขนาด,
เงิน และทองคำ.

คำอธิบาย อกของใบกริชบันไดซาระห์จะขึ้นจนเป็นเส้นต่อเนื่องจนถึงกระดูกสันหลังและบนอกกริชท่านจะตักไว้หรือทำเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วยขนาด, เงินหรือทองคำ

ดา

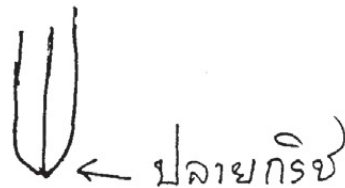

หน้าตัดของใบกริช

คำอธิบาย ตากริชของบันไดซาระห์มีความแข็งแรงมากซึ่งจะประกอบด้วยสันของใบมีดและส่วนเว้าของใบมีดจะบางและมีน้ำหนักเบา

ปลายมีดกริช ปลายมีดกริชจะแหลมเหมือนปลายกระบี่

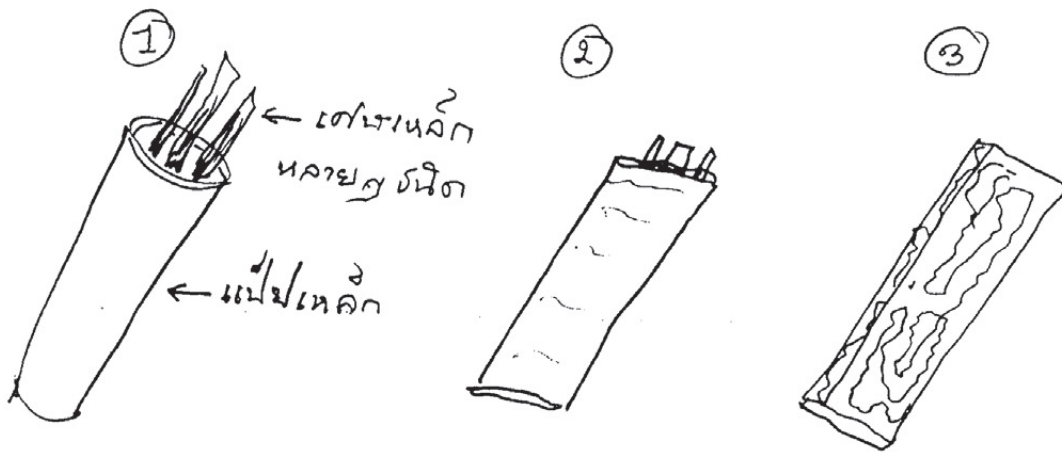
ปามอร์ คือ ลวดลายในเนื้อกรีซ กรีซในรูปแบบบันไดซาระห์ไม่ค่อยมีปามอร์ส่วนมากจะเป็นเหล็กแข็งใบกรีซที่มีปามอร์นั้นส่วนมากจะพบในใบกรีซรูปแบบบูจิส แต่ถ้าพบในใบกรีซบันไดซาระห์ด้วย แสดงว่ากรีซนั้นมีราคาพอสมควรเพราะหาได้ยากมาก

เทคนิคในการทำปามอร์ จะแบ่งได้ 2 วิธีหรือตามลักษณะของแบบปามอร์คือ

1. ปามอร์แบบธรรมชาติ

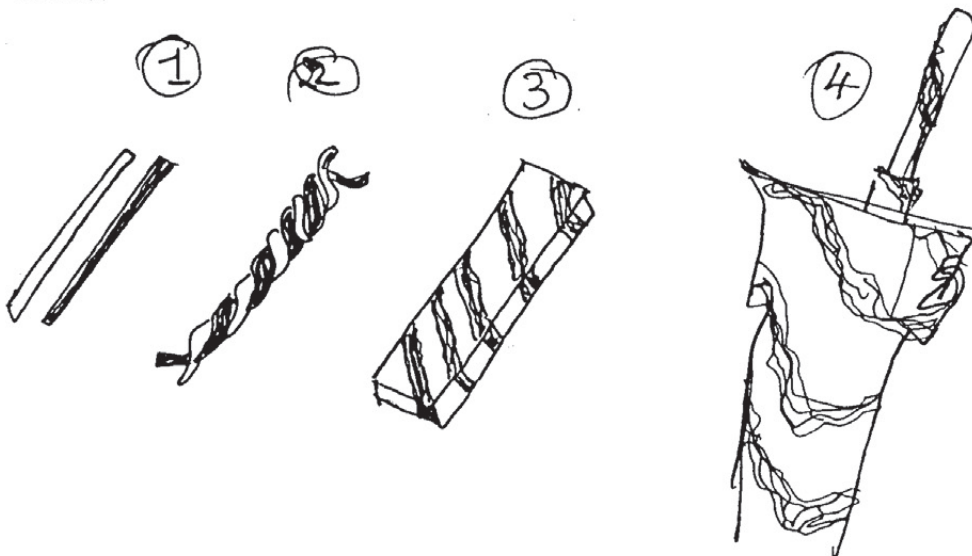
หมายถึง ปามอร์ที่เกิดจากส่วนผสมของธาตุเหล็กหลาย ๆ ธาตุ มาตีพอเข้าด้วยกันเสร็จแล้วเกิดลวดลายในเนื้อเหล็กมีลักษณะต่าง ๆ นานา

กรรมวิธีในการทำปามอร์ธรรมชาติ

คำอธิบาย หาแป้นยาวกว้างพอเหมาะแล้วมำยักใส่เศษเหล็กที่จะผสมเข้าด้วยกันแล้วตีให้แบนพอเหมาะเสร็จแล้วมาเผาหลอมแล้วตีเข้าด้วยกัน กรรมวิธีหรือกระบวนการเหล่านี้นทำให้เกิดปามอร์ในเนื้อเหล็กในธรรมชาติ

ตัวอย่าง

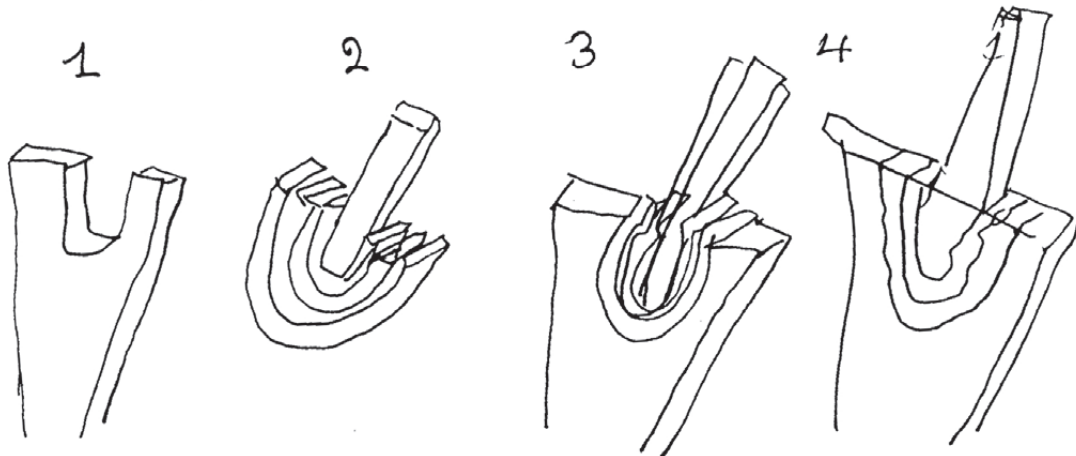

คำอธิบาย หาเส้นเหล็กที่มีสีต่างกันมาสองเส้นแล้วม้วนกันเข้าด้วยกันเสร็จแล้วมาเผาหลอมตีเข้าด้วยกันให้เป็นแผ่นแล้วจะเกิดลวดลายตามธรรมชาติ

กรรมวิธีในการสร้างปามอร์เสริมแต่ง

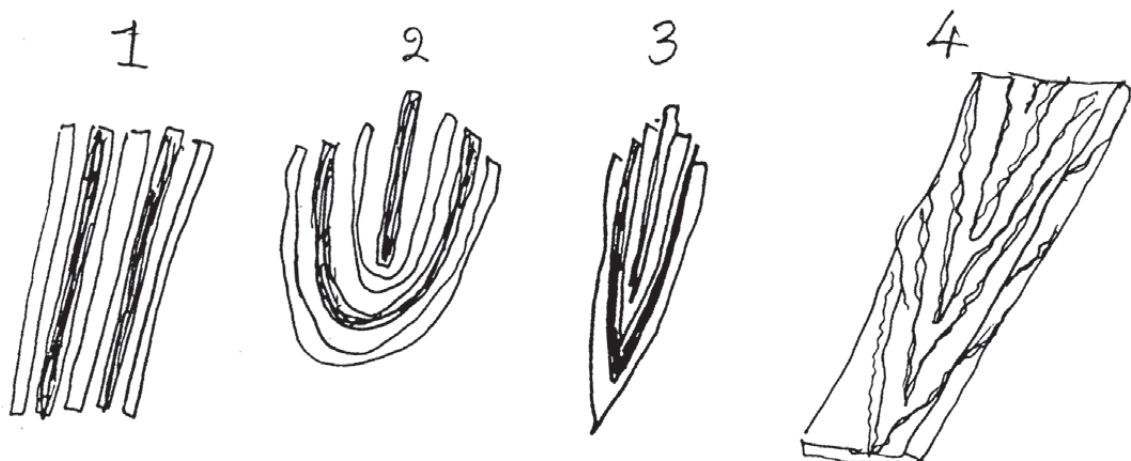
1. ปามอร์เสริมแต่งเป็นปามอร์ที่ช่างตีกริชมากำหนดตกแต่งให้ได้มาตามความต้องการ โดยใช้ทักษะประสบการณ์ ความประณีตและใช้ทุนใช้เวลาเป็นจำนวนมากและประกอบกับความเชื่อต่าง ๆ นานา

ตัวอย่างวิธีทำปามอร์ฝาเท้าช้าง

คำอธิบาย เตรียมเหล็กแผ่นตัดให้เว้าเหมือนตัวอย่างแล้วใส่เหล็กเข้าไปเสร็จแล้วตีเข้าด้วยกันพอเหมาะแล้วมาเผาหลอมตีเข้าด้วยกันจึงได้ลวดลายฝาเท้าช้างตามต้องการ

ตัวอย่างวิธีทำปามอร์ปูโจรือบน

คำอธิบาย หาเหล็กต่างชนิดต่างสีแล้วมาพับเข้าด้วยกันแล้วเผาหลอมตีเข้าด้วยกันจะได้ลายปูโจรือบนดังต้องการ

บทสรุป

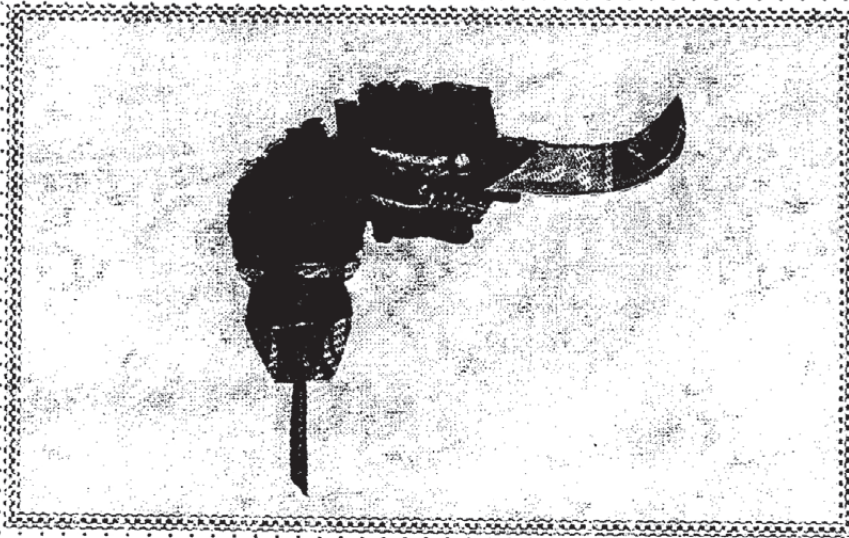
เมื่อท่านเรียนรู้ตามเอกสารเล่มนี้ แล้วท่านจะรู้สึ่ง่ายแก่การดูกริษและ ขั้นตอนในการทำกริษทุกขั้นตอน ส่วนขั้นตอนในการทำปามอร์นั้นท่านจะต้องเรียนรู้อีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนจะอธิบายวิธีทำและกรรมวิธีในการทำปามอร์ต่างๆ (อินชาอัลเลาะห์)ทั้งท่านและผมผู้เขียนจะได้เรียนรู้เรื่องกริษจนไม่รู้สึกบ่นแน่นอน

(นายตีพะลี อะตะบู)

วิทยากรอาชีพท้องถิ่น

27 / 10 / 43

เอกสารประกอบการความรู้
 ไร่๑๑
 การฝึกทำปดอกดมกัน

โดย
 นายตีพระดี อะตะบ
 นายข้าวจิติน ทามะ
 ดนยเดิบถานหัตถดิดบ บ้านตะโละทะเล๑๑
 อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
 (95140)

จัดพิมพ์โดย สทอภาคพัฒนา ขอนำบดไฟโด 65.ม.5 ต.ตะโละทะเล๑๑ อ.รามัน จ.ยะลา 073-295450

เอกสารประกอบความรู้ เรื่อง

การฝึกทำปอแตกมกัณ

โดย

นายดีพะลี้ อะตะบ

นายข้าขุดิน หามะ

ศูนย์สืบสานหัตถศิลป์บ้านตะโละทะละ

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

(95140)

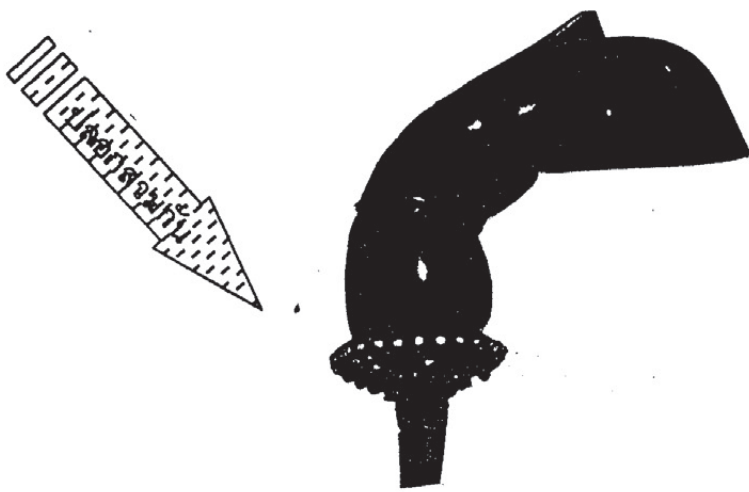
จัดพิมพ์โดย

สหกรณ์ชุมชน ชอฮาบัตไฟโต้

65. ม.5 ต.ตะโละทะละ อ.รามัน จ.ยะลา

95140 (073-295450 / 073-295357)

คำนำ

การทำปลอกสวมกันเป็นอาชีพเสริมและเป็นทีมงานที่สำคัญของการทำกริชเพราะในเมื่อมีการทำกริชแน่นอนจำเป็นต้องมีการประดับหัวกริชและฝักกริชด้วยนาค เงินและทองคำสำหรับกริชของเจ้าเมืองและคนฐานะร่ำรวยนั้น การทำปลอกสวมกันที่รามันในสมัยโบราณทำอยู่ที่หมู่บ้านจือเบาะซึ่งหมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่ประชาชนในสมัยโบราณมีอาชีพเป็นช่างทอง ปัจจุบันได้สืบสานทำที่ตัวเมืองรามัน

วัสดุ และอุปกรณ์ทำปลอกสวมกัน

- การทำปลอกสวมกัน

ขั้นตอนในการทำปลอกสวมกัน

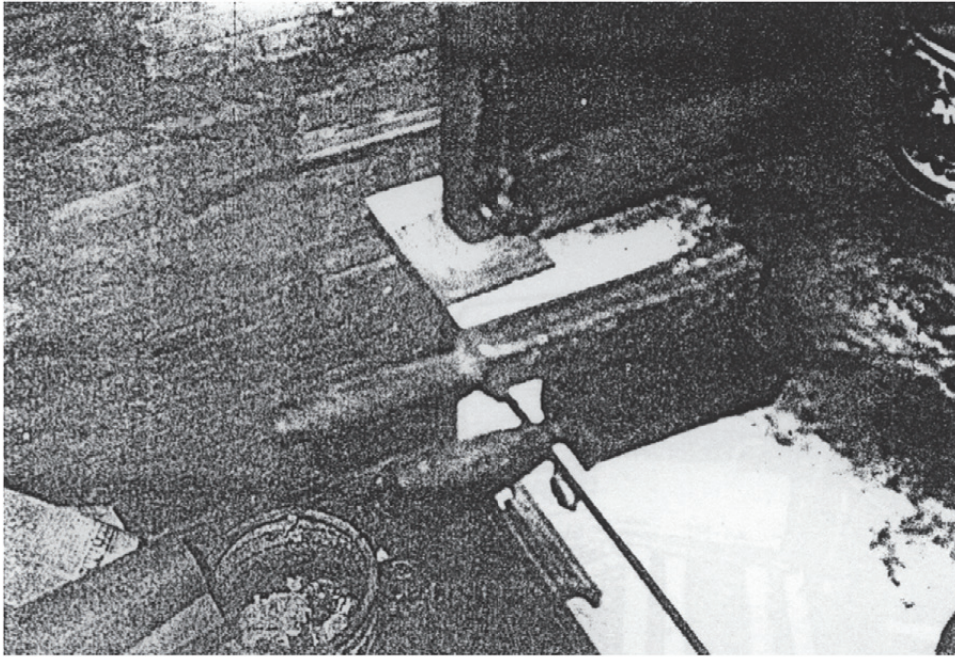
1. การทำเม็ดเงินให้เป็นแผ่นบาง ๆ

1.1 เราเอาเงินมาซึ่งน้ำหนักให้ได้ขนาดที่เราต้องการ

1.2 เอาเม็ดเงินใส่ในเตาหลอมทอง

1.3 เราเอามาหลอมให้เงินมารวมกันให้เป็นก้อนใหญ่หลังจากที่เราหลอมเสร็จ

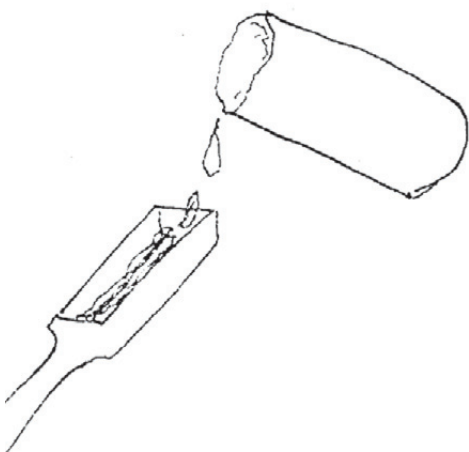
ร่างเททอง หรือร่างเทโลหะ

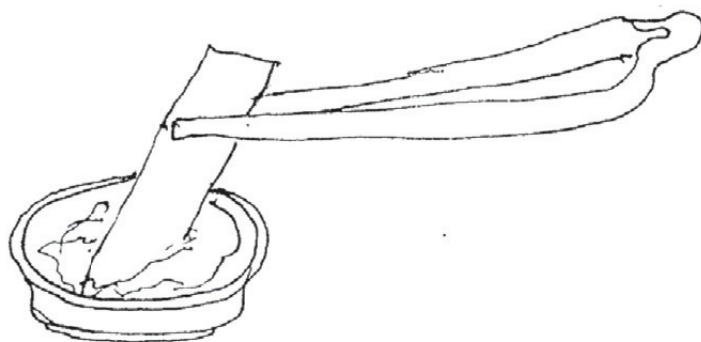
1.4 เรามาเทลงในรางทิ้งไว้พอประมาณ

1.5 เงินที่หลอมเสร็จเอาไปจุ่มน้ำ

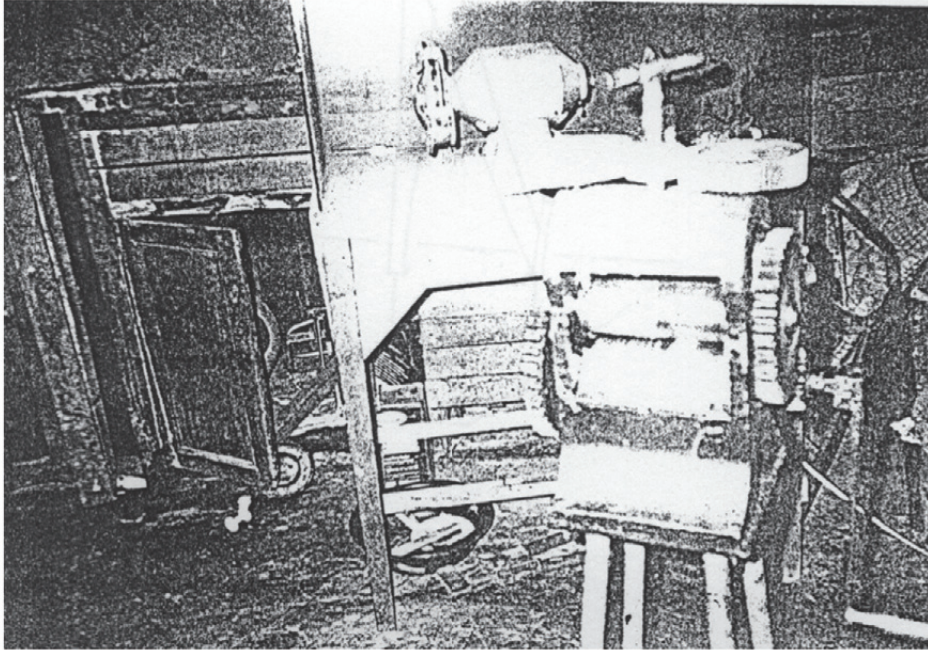
1

2

เครื่องรีดโลหะ

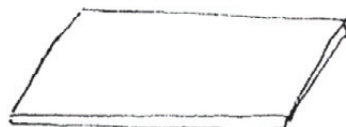

2. การรีดเงินให้เป็นแผ่นบาง ๆ
 - 2.1 เอาเงินที่เป็นแท่งแล้วนำรีด
 - 2.2 เราเอามารีดแล้ว 2-3 ครั้ง
 - 2.3 แล้วนำมาผิงไฟอีกทีเพื่อให้อ่อนเงินอ่อนตัวลง
 - 2.4 นำมารีดให้ได้ตามต้องการ

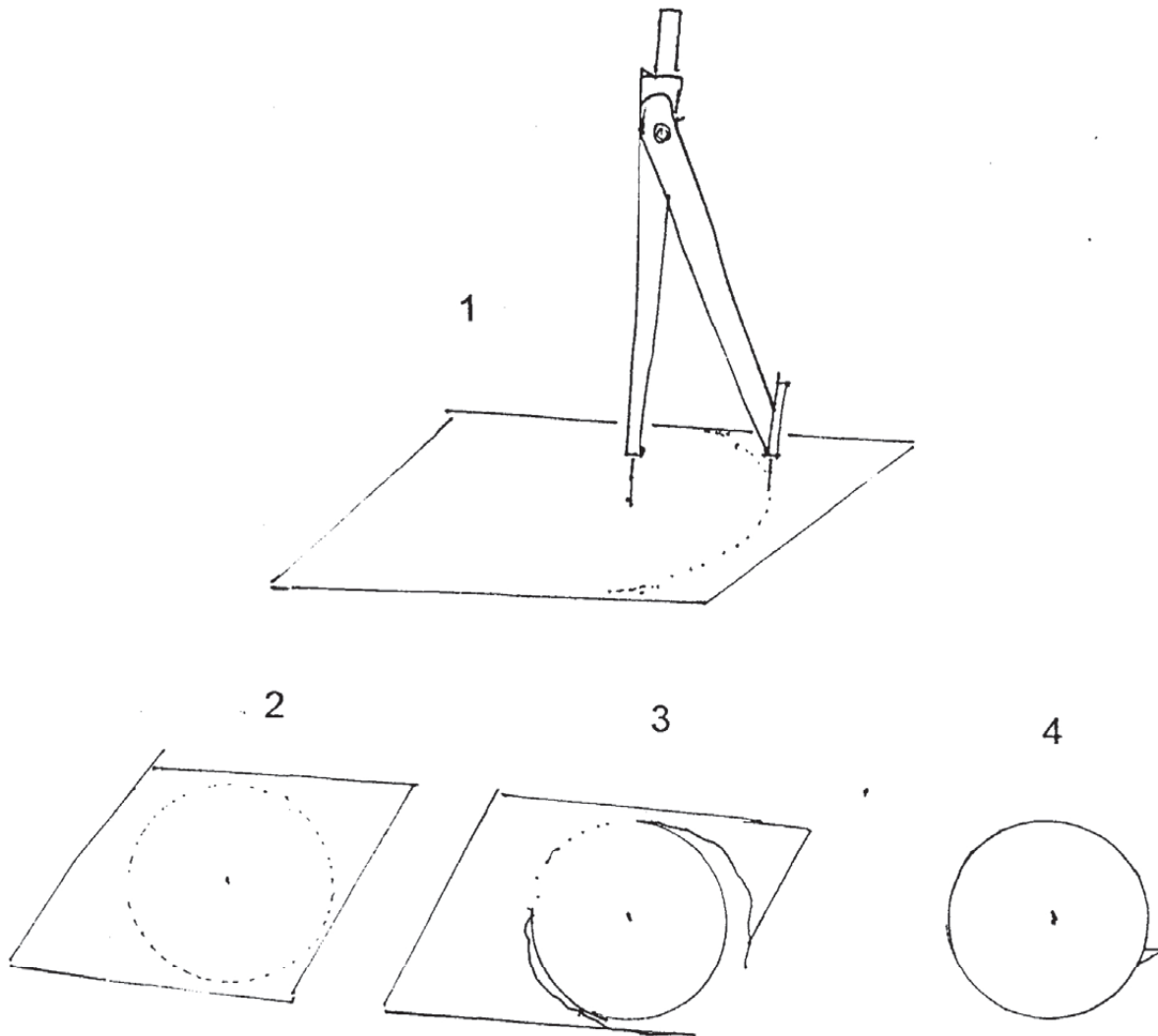
1

2

3

การสร้างแบบ

3. การทำโครงสร้าง

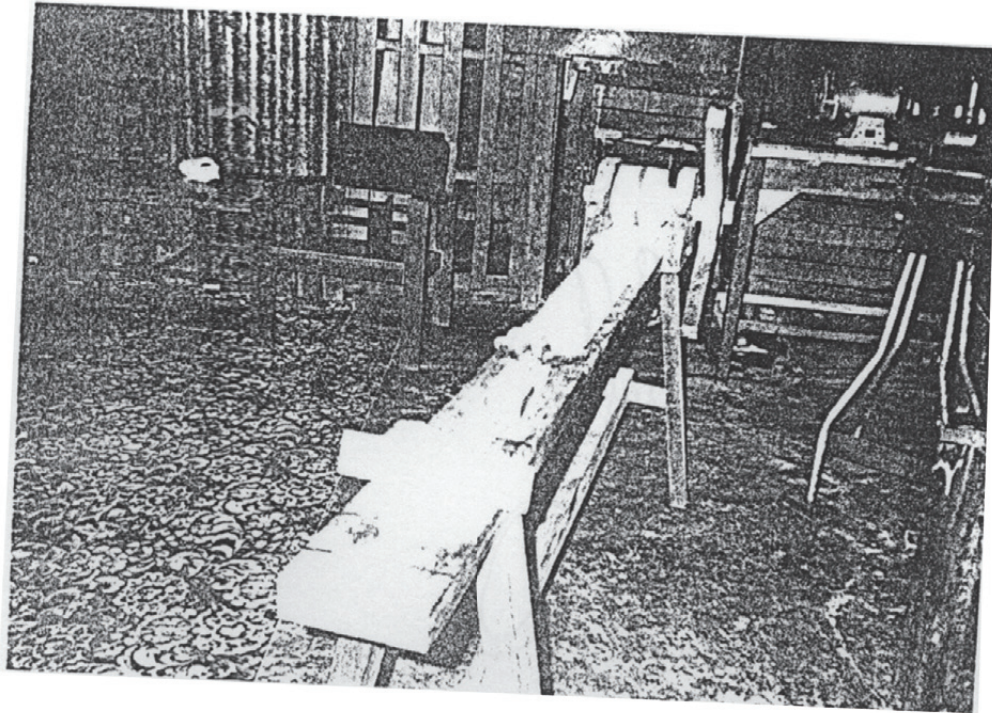
3.1 เราเอาวงเวียนมาวาดให้ได้วงกลม

3.2 นำกรรไกรมาตัดตามรอยวาด.หลังจากที่ตัดแล้วนำมาผึ่งไฟให้ร้อน
หลังจากที่ตัดแล้วนำมาผึ่งไฟอีกที่เพื่อให้กรังกริ้วเงินอ่อนตัว

แล้วนำแบบกลมมาตีในรางกลมซึ่งเรียกว่าลูกเต๋า

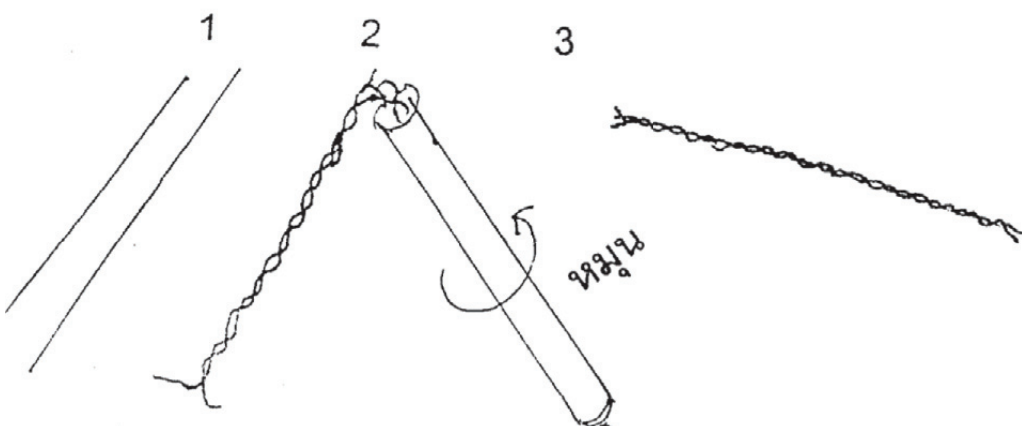
3.5 เราเอาแบบที่ตีแล้วมาจัดกับแผ่นเงินสี่เหลี่ยมเพื่อเราจะขึ้นลวดลายต่าง ๆ

เครื่องดัดลวด

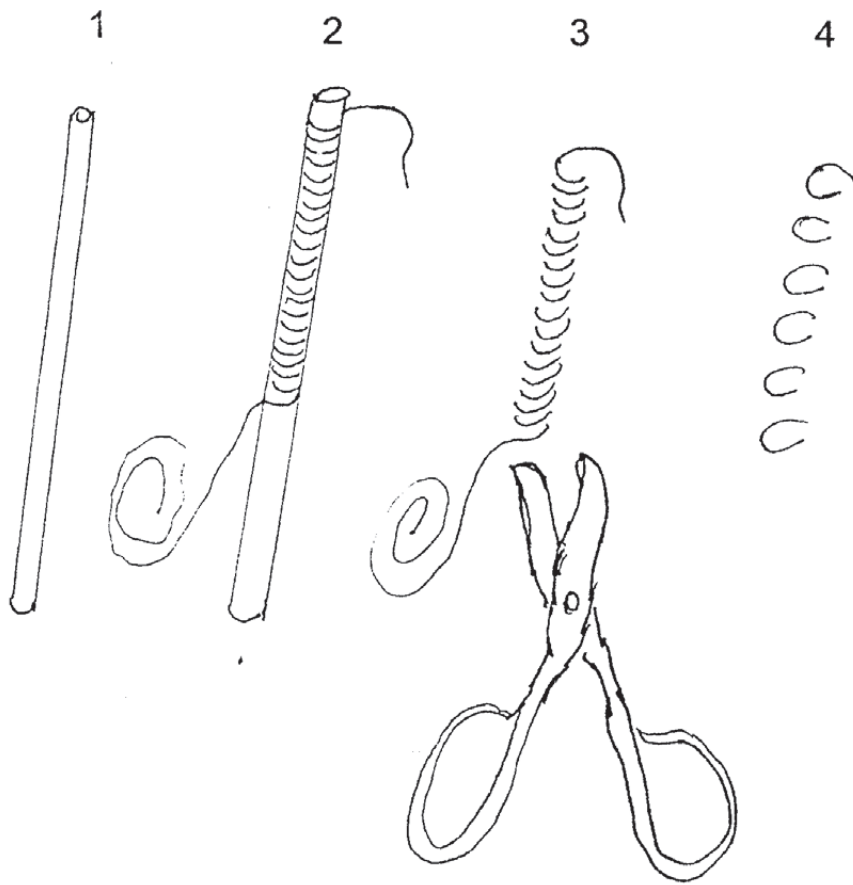

4. การดัดลวด

- 4.1 เราเอาเม็ดเงินมาหลอมเทลงใส่ในรางยาว
- 4.2 นำมารีดในราง จากใหญ่จนเล็ก
- 4.3 นำเงินที่เป็นเส้นใหญ่รูปสี่เหลี่ยมเอามาตั้งให้ลวดมันกลมจนได้ขนาดตามต้องการ
- 4.4 เอาลวดมาทับกันให้เงินสองเส้นแล้วนำหลอดนั้นมาพันกันให้เป็นเกลียว

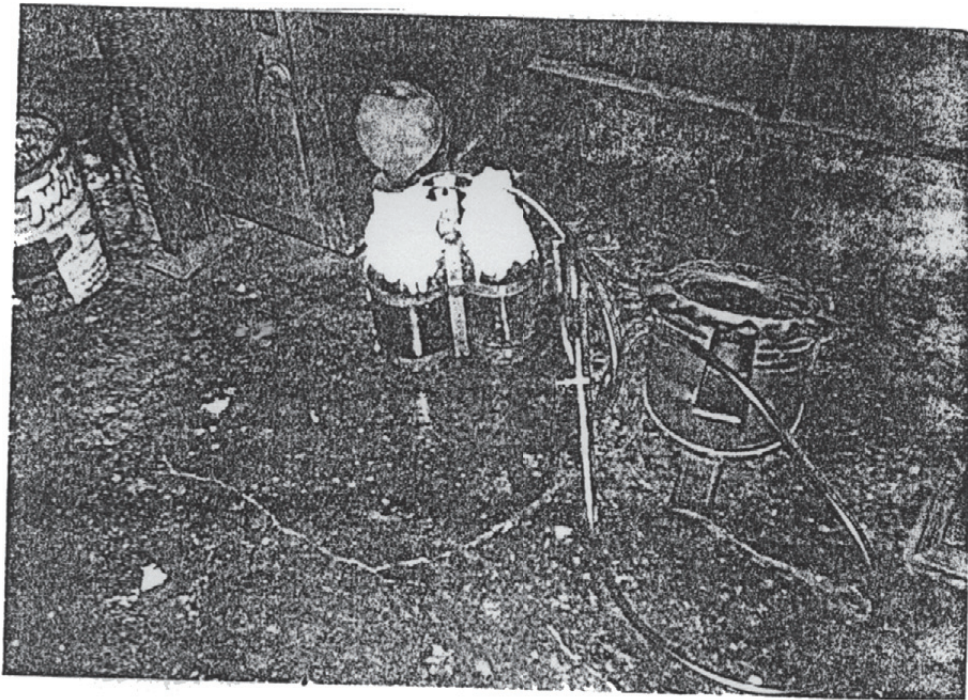
ขั้นตอนในการทำเมิดไชล่า

5. การทำเมิดไชล่า

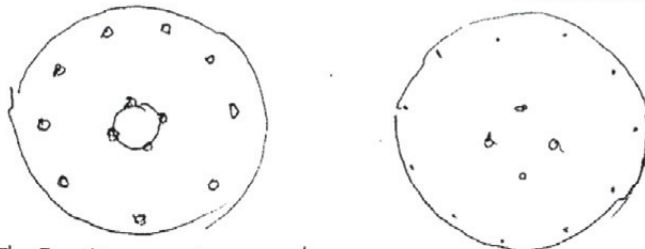
- 5.1 เราดึงลวดให้ได้เบอร์ 30
- 5.2 หลังจากดึงเสร็จแล้วเราเอามาพันกับเหล็กกลมเพื่อจะให้ลวดที่เราดึงนั้น ให้มันเท่ากัน
- 5.3 หลังจากนั้นเราเอากรไกรมาตัดเป็นชิ้น ๆ ที่ละอันเพื่อจะให้ได้ตามขนาด.
- 5.4 หลังจากที่เราตัดเสร็จแล้ว เราเอามาเผาให้เป็นเมิดเล็กๆ

เครื่องบดกริใช้ทำเยียบ

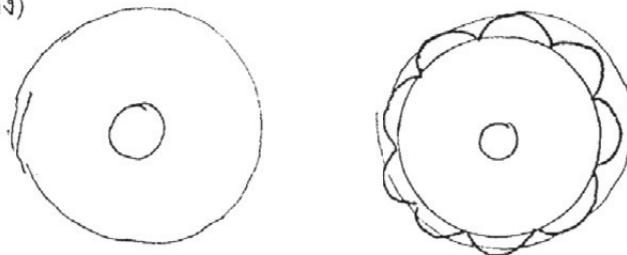

6. การบดกริ

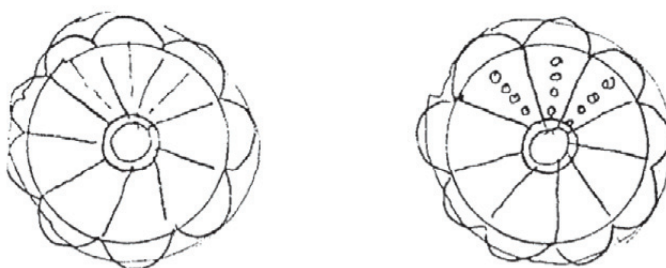
6.1 หลังจากเราทำเป็นเม็ดเสร็จแล้วก็มาบดกริกับแผ่นกลมตามต้องการ

6.2 บดกริเสร็จแล้วเรานำมาตัดที่ปลายให้เป็นลวดลายและเจาะรูข้างได้ (ตรงกลาง)

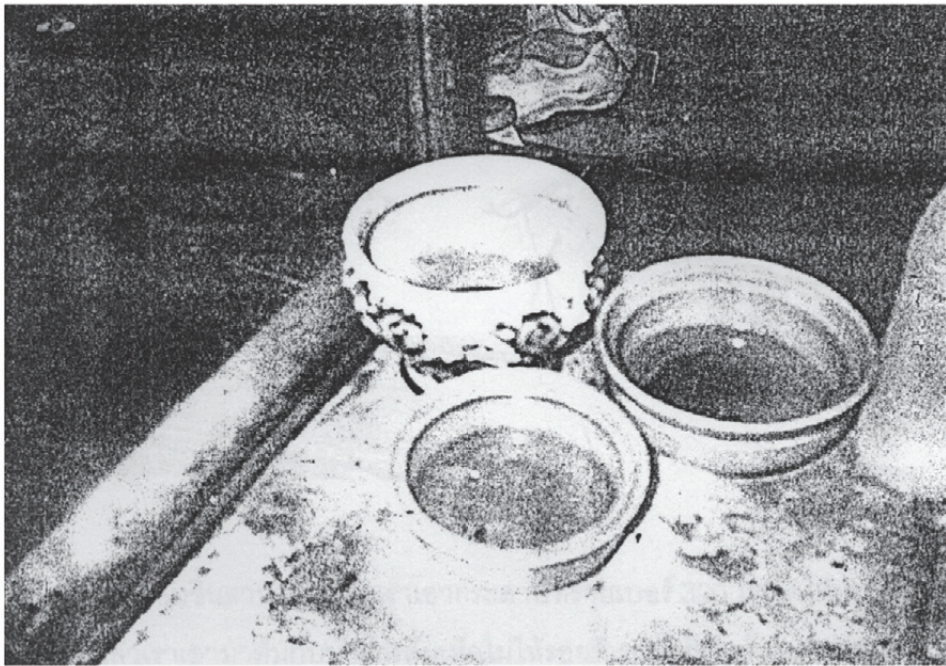

6.3 เสร็จแล้วเราเอาลวดที่ทำเป็นเกลียวมาบดกริเข้าด้วยกัน

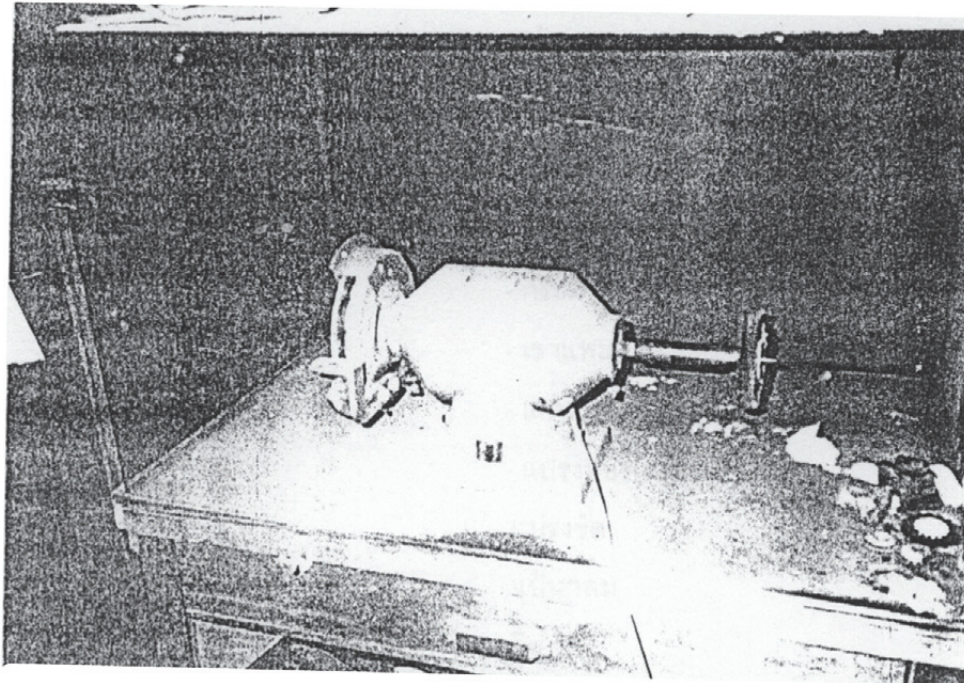
6.4 แล้วเรานำมาติดเม็ดไข่ปลาบนเส้นลวดตามที่เราวาดไว้ ตัดทีละ 1 เม็ดจนหมด

ภาชนะใส่น้ำยา

- 6.5 หลังจากบัดกรีเสร็จแล้วเรานำมาเผาให้แดงแล้วนำมาจุ่มในน้ำกรดเพื่อที่ชะล้างสิ่งสกปรก
- 6.5 เราเริ่มทำฐานข้างล่างต่อเพื่อจะเป็นฐานรองรับปลอกให้มันแข็งแรงยิ่งขึ้นส่วนฐานนั้น
นั้นทำแบบใดก็ได้ทำตามรูปกันของกรีซ

เครื่องตัดเงา

6.7 การตัดเงา

6.7.1 หลังจากเราประกอบชิ้นส่วนเสร็จแล้วเราเอากระดาษทรายเบอร์ 320 มาขัดให้มันเรียบ

6.7.2 หลังจากขัดแล้วเราเอามาต้มกับน้ำสารส้มเพื่อไม่ให้รอยที่เราบัดก็มันดำ (ลบรอยบัดกรี)

6.7.3 เสร็จแล้วเรานำมาขัดกับมอเตอร์

6.7.4 เราต้องขัดกับดินดำก่อนเพื่อมาลบที่เราถูกับกระดาษทราย

6.7.5 นำมาขัดกับดินแดงเป็นอันว่าเสร็จ

6.7.6 หลังจากขัดเสร็จแล้วเราเอามาต้มกับสบู่อีกทีเพื่อให้คราบของดินดำและดินแดงออก

6.7.7 เสร็จแล้วเรามาขัดกับแปรงลวดทองเพื่อจะให้มันเงางาม

6.8 ส่วนประกอบของน้ำบัดกรีเงิน

6.8.1 เงิน 2 กรัม

6.8.2 ทองแดง 1 กรัม

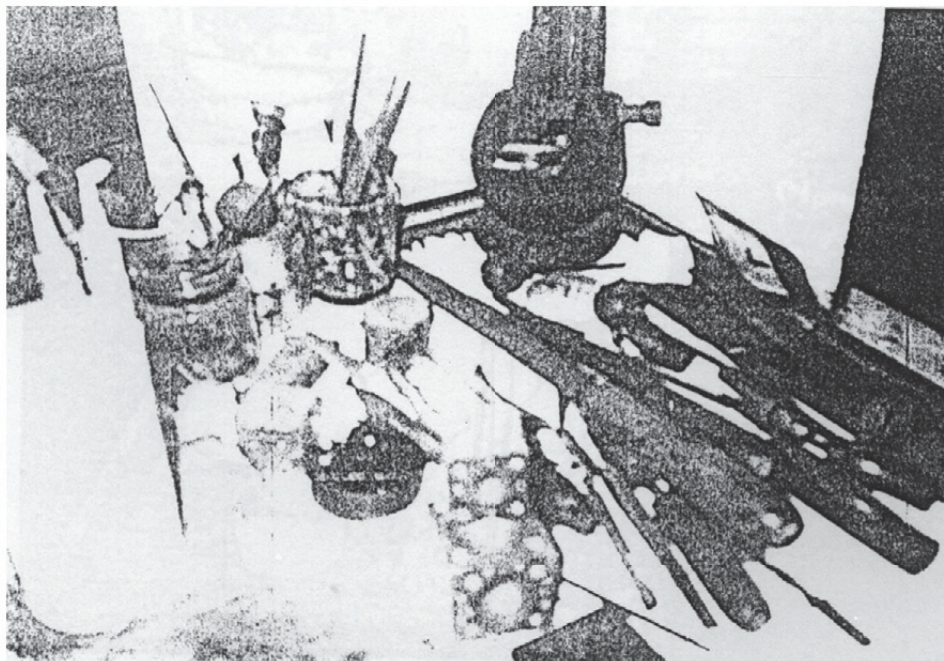
6.8.3 ทองเหลือง 400 มิลลิกรัม

6.8.4 น้ำประสานทอง

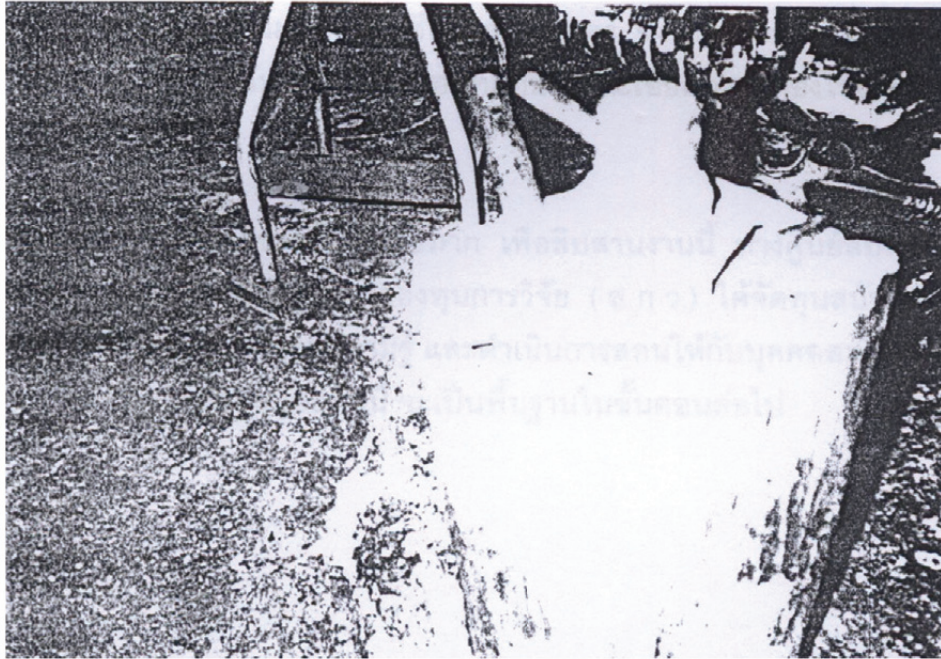
6.9 วัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญสำหรับทำปลอกสวมกัน

- เม็ดเงิน	- เครื่องขัด
- จักรัดเงิน	- น้ำกรด
- เตาหลอม	- น้ำประสานทอง
- ราง	- ทองแดง
- ลูกเต๋า	- ทองเหลือง
- หัวไฟ 1 ชุด	- กระดาษทรายเบอร์ 320
- ที่ตั้งหลอด	- กระดาษไฟ
- กรรไกร	- เข็มเย็บ
- คีมใหญ่ เล็ก	- แกนมอเตอร์
- พ้อนใหญ่ เล็ก	- แปรงทองเหลือง
- มอเตอร์ขีดเงา	- แปรงขัด
- วินด้า	- แป้นกลม
- ดินแดง	- คีมตัด
- ตะไบเล็ก ใหญ่	- เลื่อย
- ก้ามปู	- แหนบ

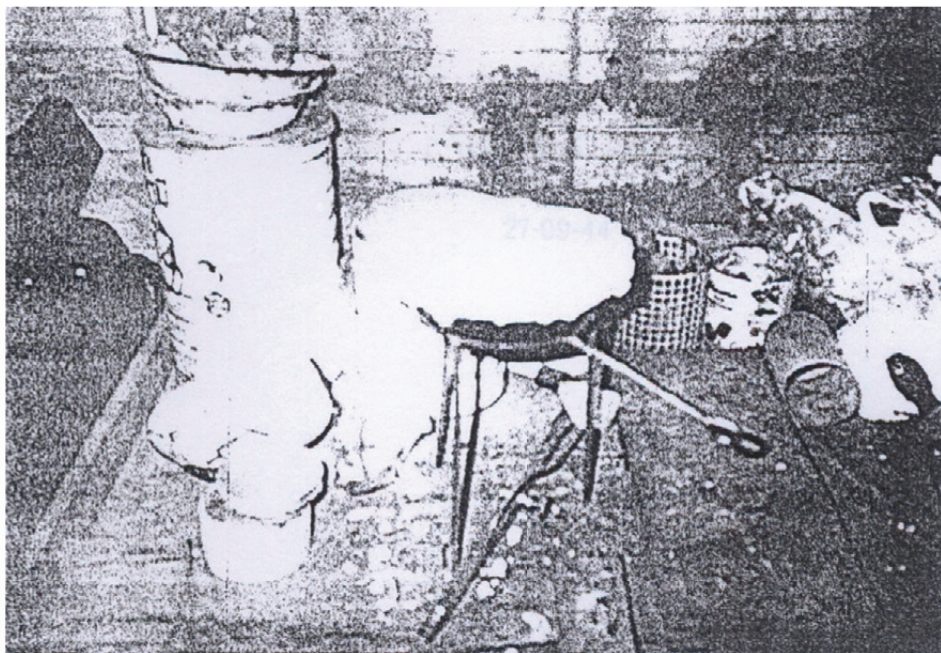
ภาพอุปกรณ์ในการทำปลอกสวมกัน

ภาพอุปกรณ์ในการทำปลอกสวมกัน

อุปกรณ์ในการทำปลอกสวมกัน

บทสรุปการทำปลอกสวมกัน

การทำปลอกสวมกันเป็นอาชีพสาขาช่างทอง ซึ่งจำเป็นจะต้องมีเครื่องมือ และทักษะมาก ประกอบกับการใช้ความอดทนกับงานละเอียดอ่อน ต้องใช้เวลามาก และใช้สายตา

ฉะนั้นคนที่ชอบงานนี้นี้น้อยมาก เพื่อสืบสานงานนี้ ทางศูนย์สืบสานหัตถศิลป์บ้านตะโละเหลอ และสำนักงานกองทุนการวิจัย (ส ก ว.) ได้จัดทุนสนับสนุนจำนวนหนึ่ง ทำเป็นเอกสารประกอบความรู้ และดำเนินการสอนให้กับบุคคลสนใจทั่วไป

หวังว่าความรู้อันน้อยนิดนี้ จะเป็นพื้นฐานในขั้นต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

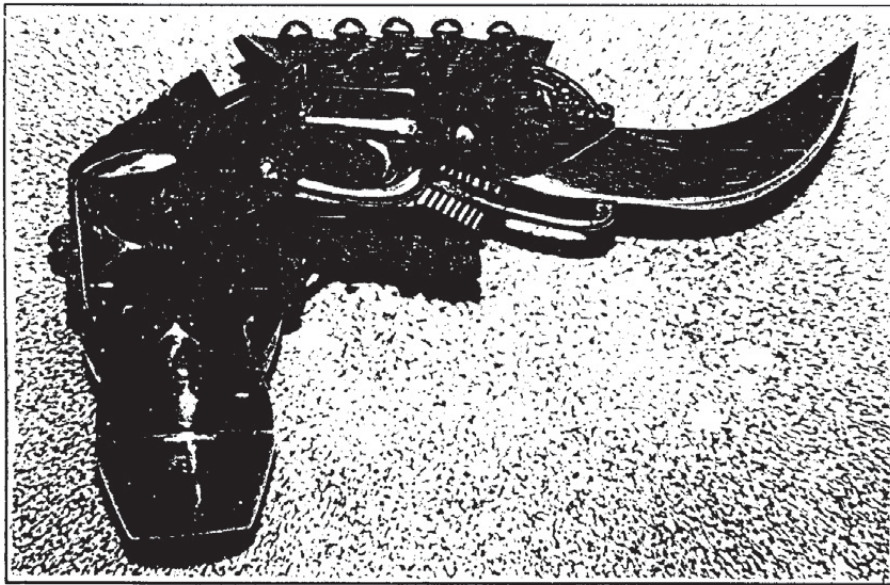
.....

(นายดีพะลิ อะตะบู)

27-09-44

กำหนดการ รายการประดับ “หัวกริช”

หัวกริชในรูปแบบ (พังกะปัตตานีหรือรามันห์)

โดย.

นายตีพะลี อะตะบู

นายชำชูคีน หามะ

และคณะทำวิจัย

โครงการการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการทำกริชรามันห์

การประดับหัวกริชนกฟังกะ

ประดับด้วยเงิน

1-ประดับเงิน ขนาดกริช 500 บาท

1-ประดับเต็มรูปแบบ

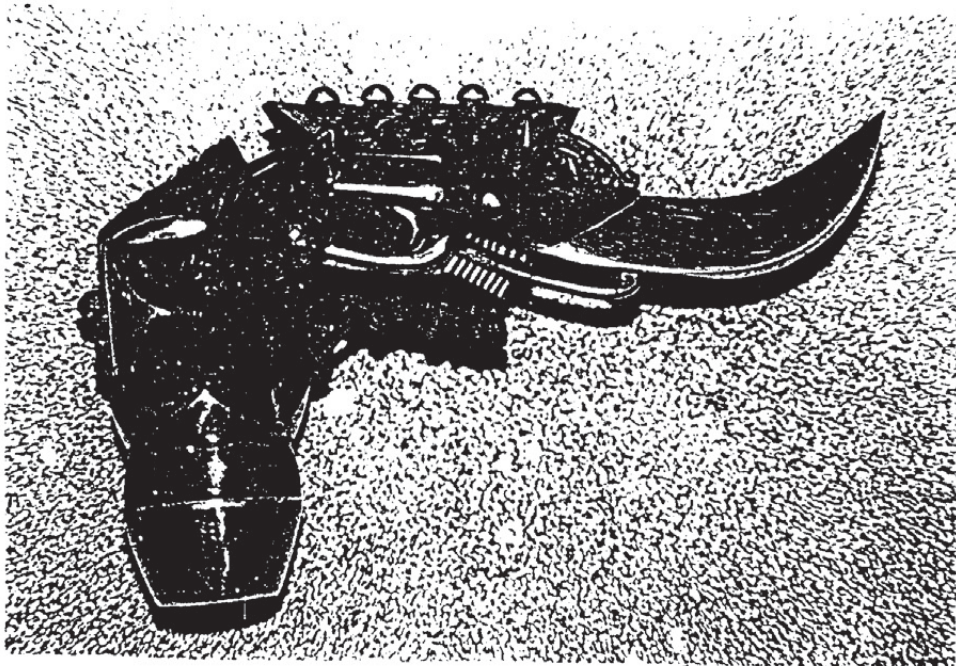
- น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัมพร้อมค่าจ้าง 700 บาท

2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ 3 กรัมพร้อมค่าจ้าง 300 บาท

ข. ประดับจุมก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 5 กรัม พร้อมค่าจ้าง 300 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 2 กรัม พร้อมค่าจ้าง 100 บาท

2- ระดับเงินขนาดกริช 800 บาท

1-ระดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 15 กรัมพร้อมค่าจ้าง 1,000 บาท

2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

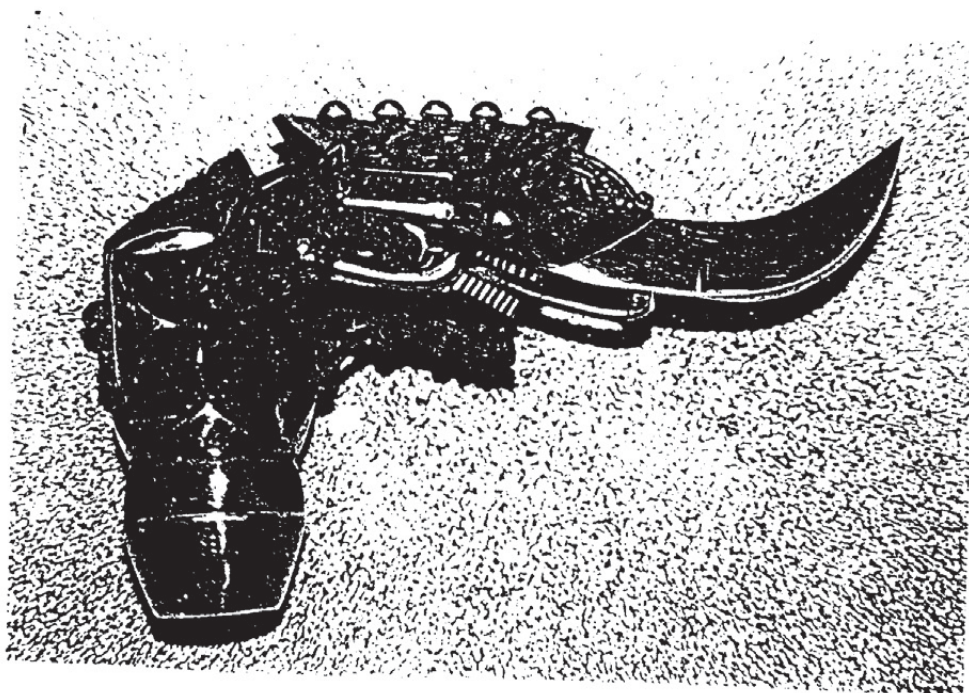
4 กรัมพร้อมค่าจ้าง 450 บาท

ข. ระดับจมูก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 8 กรัม พร้อม

ค่าจ้าง 400 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 3 กรัม

พร้อมค่าจ้าง 150 บาท

3- ระดับเงินขนาดกริช 1,500 บาท

1- ระดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 20 กรัมพร้อมค่าจ้าง 1,200 บาท

2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

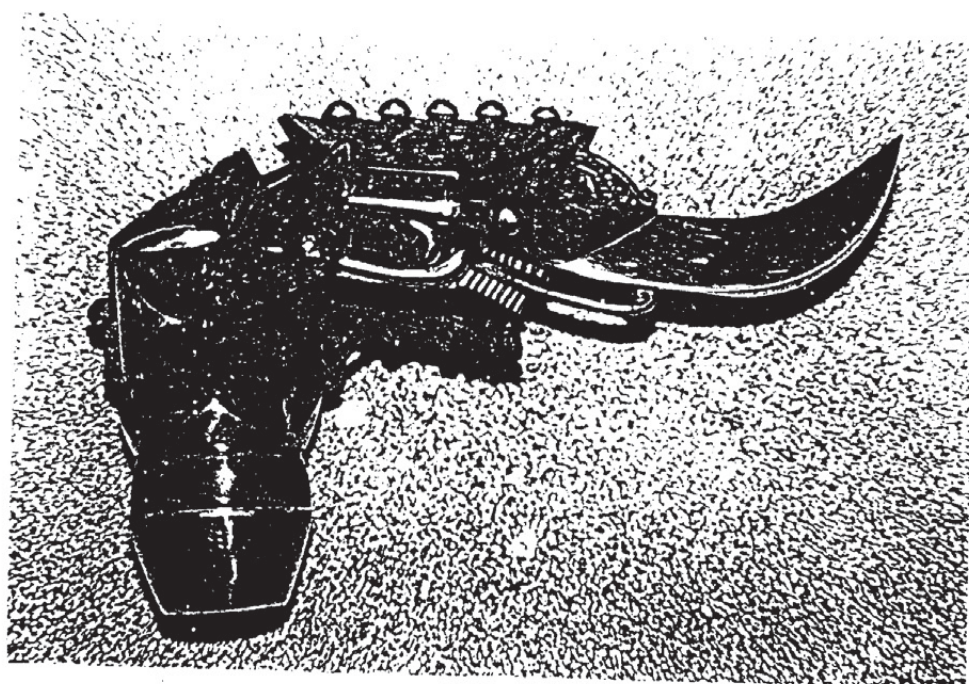
6 กรัมพร้อมค่าจ้าง 500 บาท

ข. ระดับจุมุก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัม พร้อม

ค่าจ้าง 500 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 4 กรัม

พร้อมค่าจ้าง 200 บาท

4- ระดับเงินขนาดกริช 2,000 บาท

1- ระดับเต็มรูปแบบ

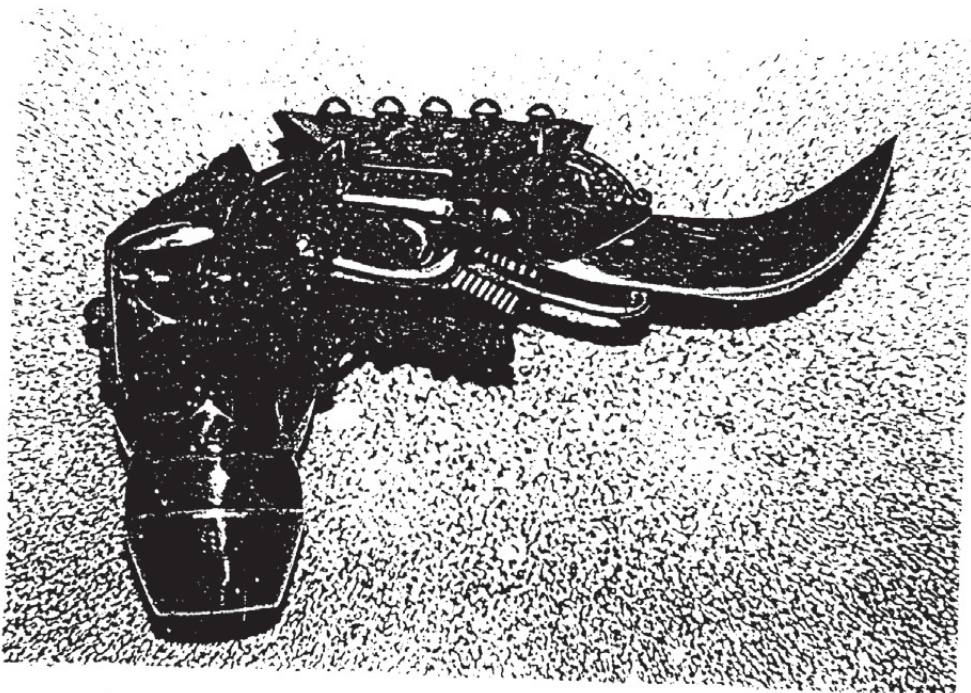
- น้ำหนักเงินประมาณ 25 กรัมพร้อมค่าจ้าง 1,500 บาท

2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ 6 กรัมพร้อมค่าจ้าง 600 บาท

ข. ระดับจุมุก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 13 กรัม พร้อมค่าจ้าง 600 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 6 กรัม พร้อมค่าจ้าง 300 บาท

ประดับด้วยนาค

5- ประดับนาคขนาดกริช 500 บาท

1- ประดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัมพร้อมค่าจ้าง 2,500 บาท

2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

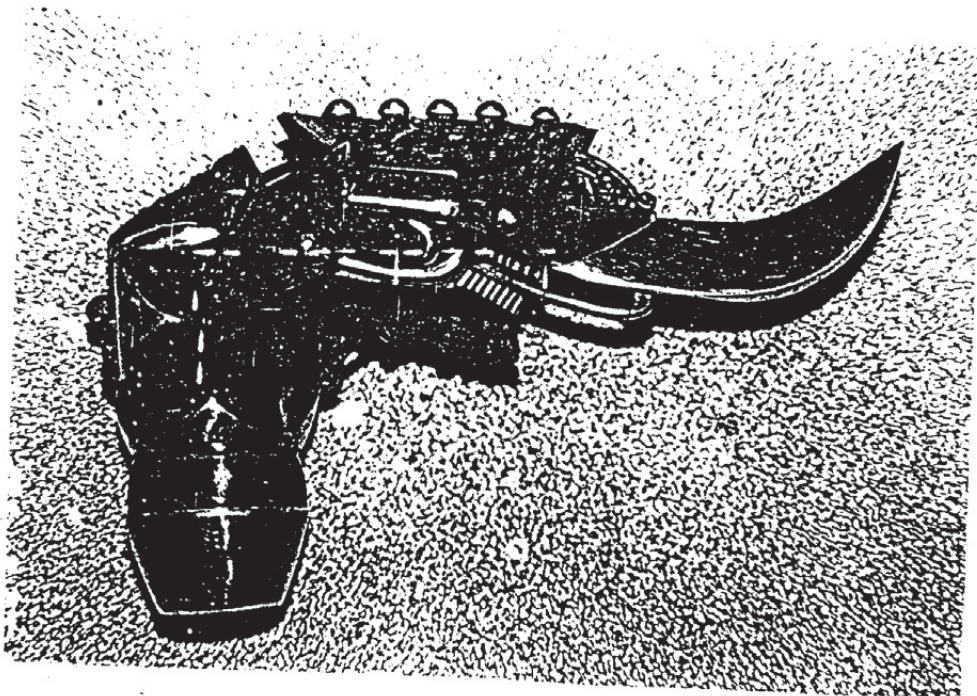
2 กรัมพร้อมค่าจ้าง 500 บาท

ข. ประดับจมูก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 6 กรัม พร้อม

ค่าจ้าง 1,500 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 2 กรัม

พร้อมค่าจ้าง 500 บาท

6-ระดับขนาดขนาดกริช 800 บาท

1- ระดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 12 กรัมพร้อมค่าจ้าง 3,000 บาท

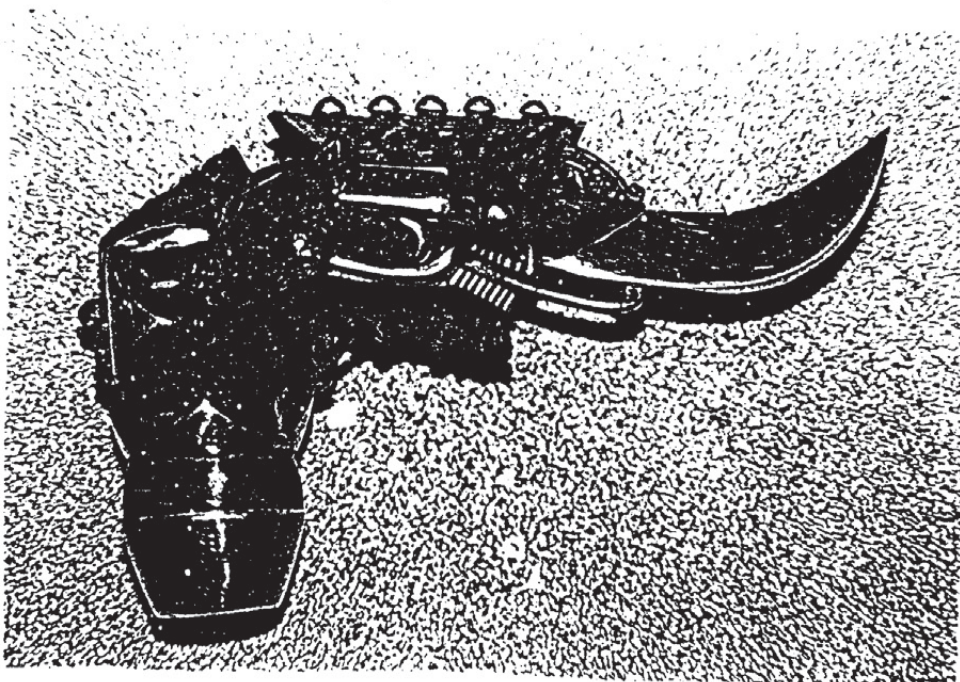
2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

2.5 กรัมพร้อมค่าจ้าง 700 บาท

ข. ระดับจุมุก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 7 กรัม พร้อม
ค่าจ้าง 1,700 บาท

ค. ปลอกสวมกัน + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 2.5 กรัม
พร้อมค่าจ้าง 600 บาท

7-ระดับนาคนาคกริช 1,500 บาท

1- ระดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 15 กรัมพร้อมค่าจ้าง 3,700 บาท

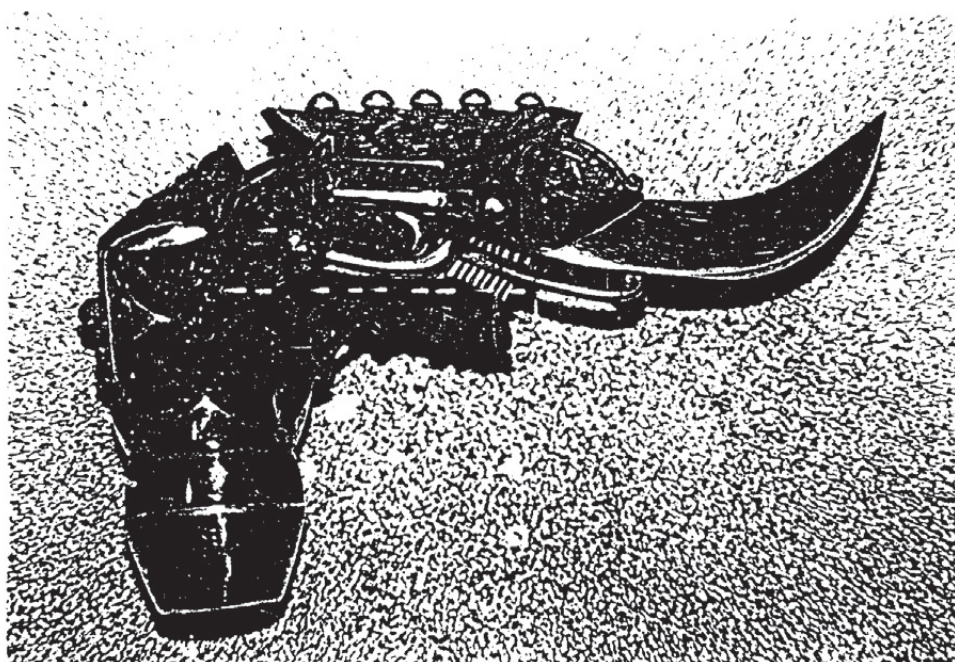
2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

3 กรัมพร้อมค่าจ้าง 800 บาท

ข. ระดับจุมก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 9 กรัม พร้อม
ค่าจ้าง 2,200 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 3 กรัม
พร้อมค่าจ้าง 700 บาท

8-ระดับขนาดกริช 2,000 บาท

1- ระดับเต็มรูปแบบ

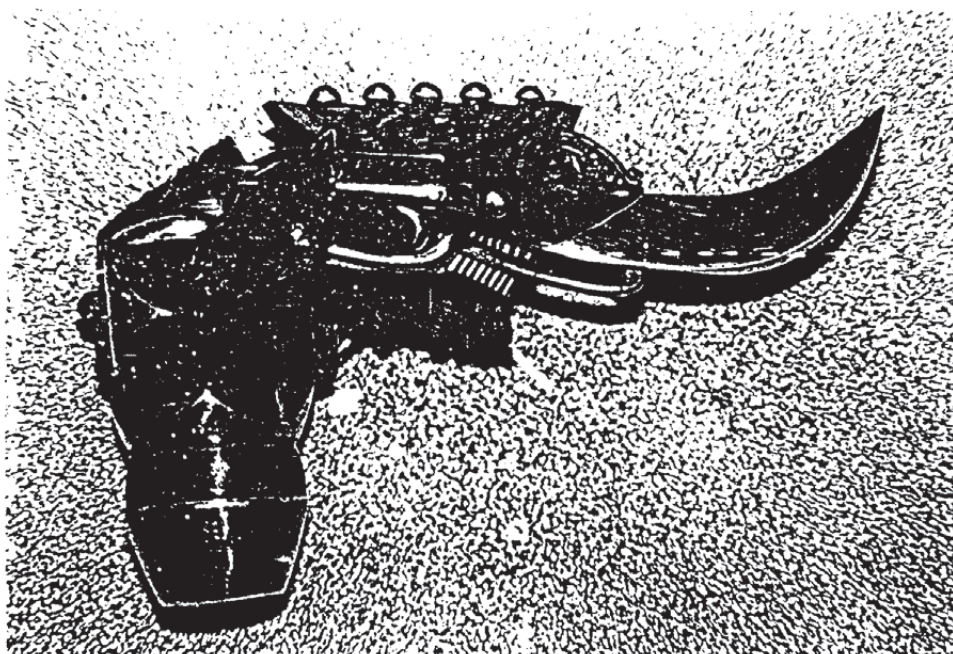
- น้ำหนักเงินประมาณ 17 กรัมพร้อมค่าจ้าง 4,500 บาท

2- ระดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ระดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ 3 กรัมพร้อมค่าจ้าง 900 บาท

ข. ระดับจมูก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัม พร้อมค่าจ้าง 2,600 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 4 กรัม พร้อมค่าจ้าง 1,000 บาท

ประดับด้วยทอง

9-ประดับทองขนาดกริช 500 บาท

1- ประดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 12 กรัมพร้อมค่าจ้าง 5,900 บาท

2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับพื้น + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

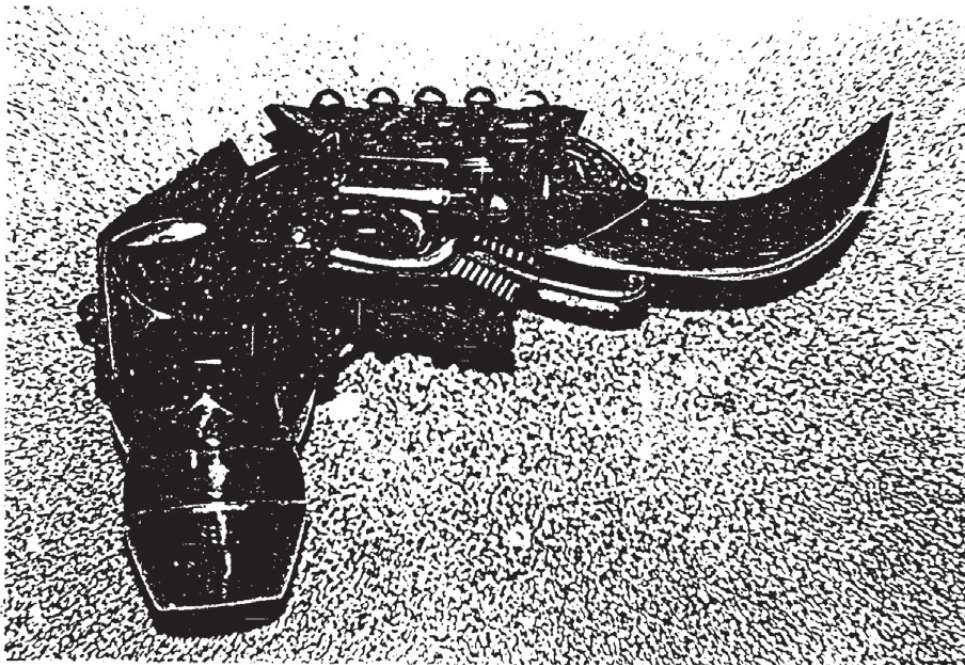
2.5 กรัมพร้อมค่าจ้าง 1,225 บาท

ข. ประดับจุมก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 7 กรัม พร้อม

ค่าจ้าง 3,450 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 2.5 กรัม

พร้อมค่าจ้าง 1,225 บาท

10- ประดับทองคำกริช 800 บาท

1- ประดับเต็มรูปแบบ

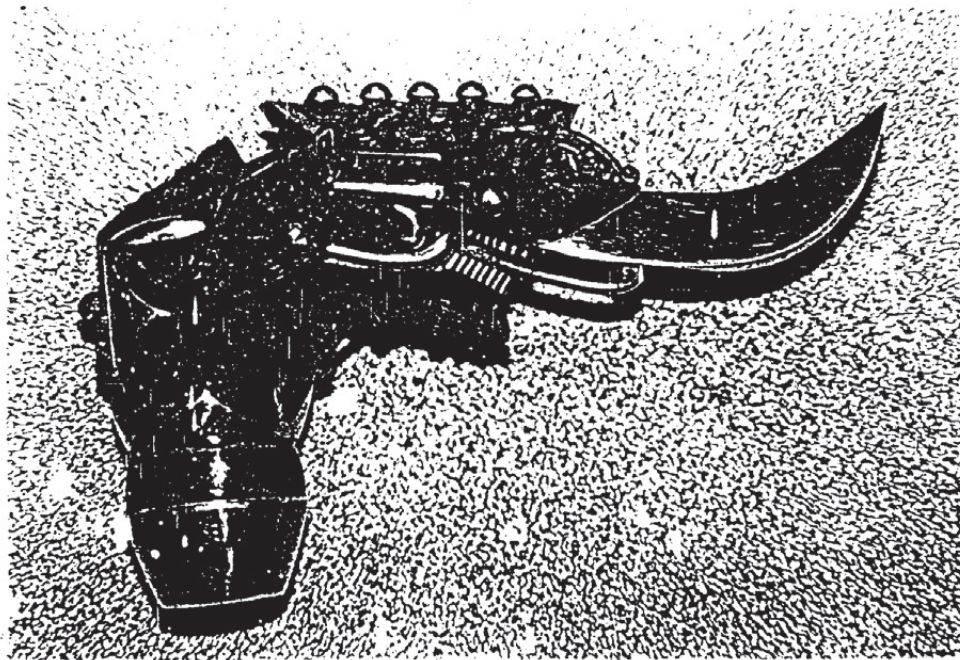
- น้ำหนักเงินประมาณ 13 กรัมพร้อมค่าจ้าง 6,500 บาท

2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับฟัน + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ
 2.5 กรัมพร้อมค่าจ้าง 1,225 บาท

ข. ประดับจมูก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 8 กรัม พร้อม
 ค่าจ้าง 4,050 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 2.5 กรัม
 พร้อมค่าจ้าง 1,225 บาท

11- ประดับทองขนาดกริช 1,500 บาท

1- ประดับเต็มรูปแบบ

- น้ำหนักเงินประมาณ 17 กรัมพร้อมค่าจ้าง 8,500 บาท

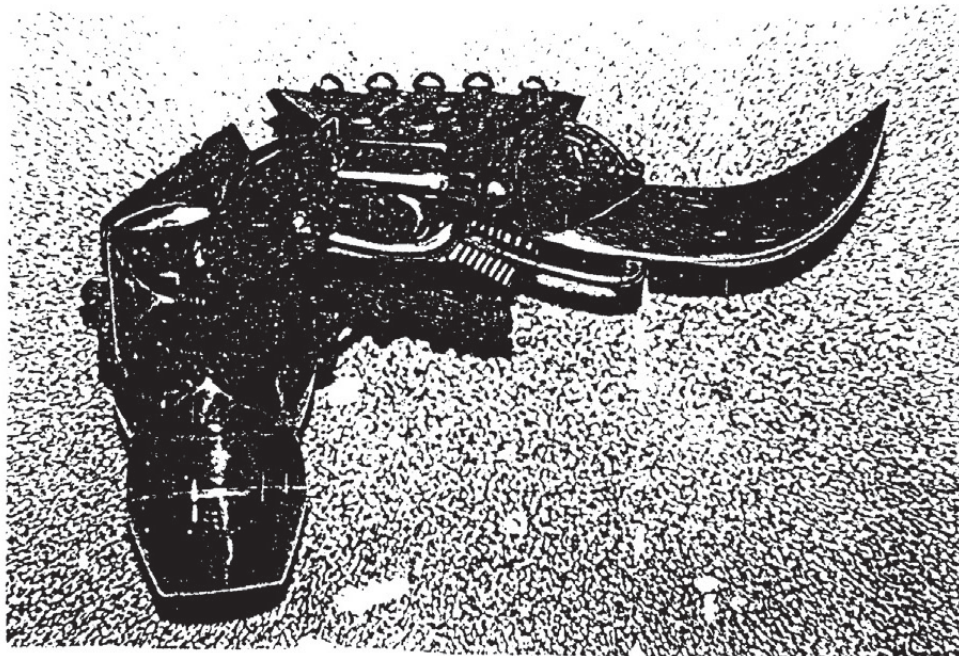
2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับพื้น + ตา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ

4 กรัมพร้อมค่าจ้าง 2,100 บาท

ข. ประดับจุมุก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัม พร้อม
ค่าจ้าง 4,850 บาท

ค. ปลอกสวมกัน + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 3 กรัม
พร้อมค่าจ้าง 1,550 บาท

12- ประดับทองขนาดกริช 2,000 บาท

1- ประดับเต็มรูปแบบ

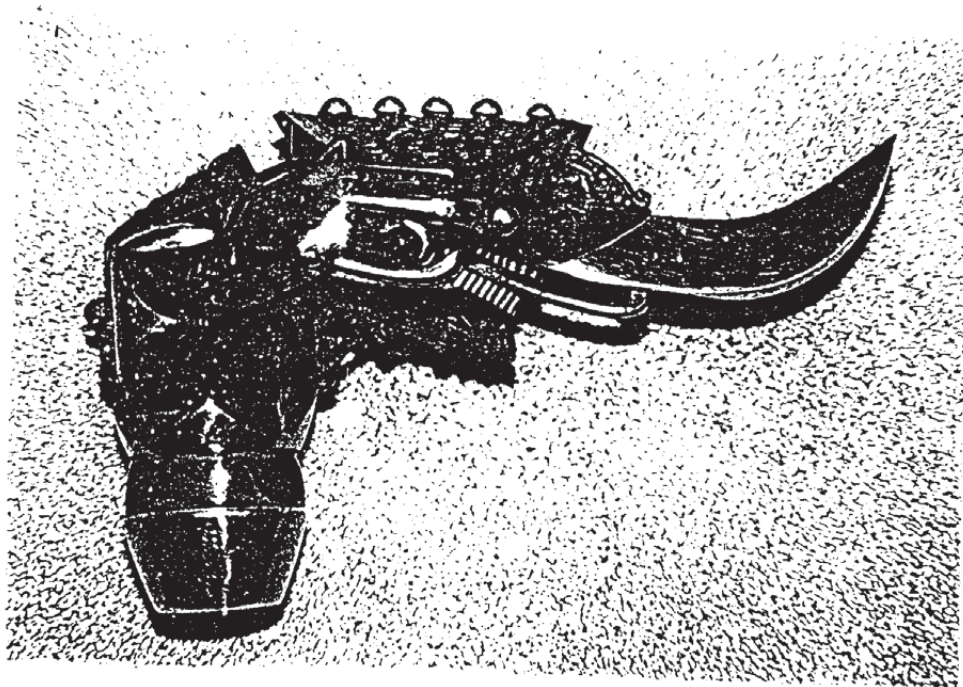
- น้ำหนักเงินประมาณ 19 กรัมพร้อมค่าจ้าง 10,000 บาท

2- ประดับไม่เต็มรูปแบบ

ก. ประดับพื้น + ซา + ขอบตา + เคี้ยว น้ำหนักเงินประมาณ
4 กรัมพร้อมค่าจ้าง 2,100 บาท

ข. ประดับจุมุก + มงกุฎ น้ำหนักเงินประมาณ 11 กรัม พร้อม
ค่าจ้าง 5,800 บาท

ค. ปลอกสวมก้น + ดอกบัว น้ำหนักเงินประมาณ 4 กรัม
พร้อมค่าจ้าง 2,100 บาท

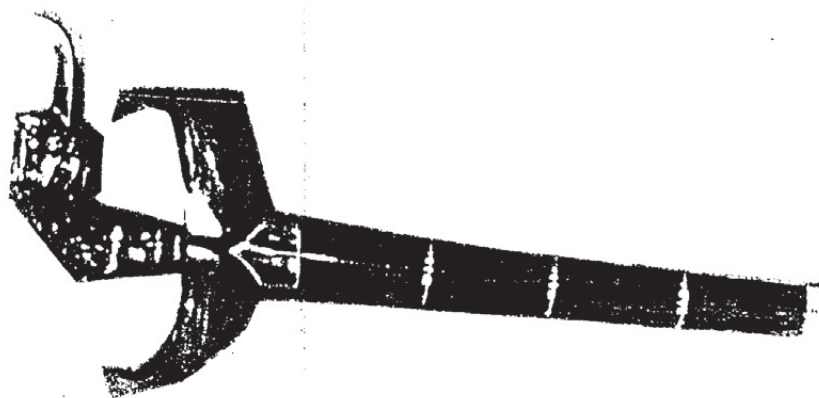

การประดับฝักกริช

ประดับด้วยเงิน

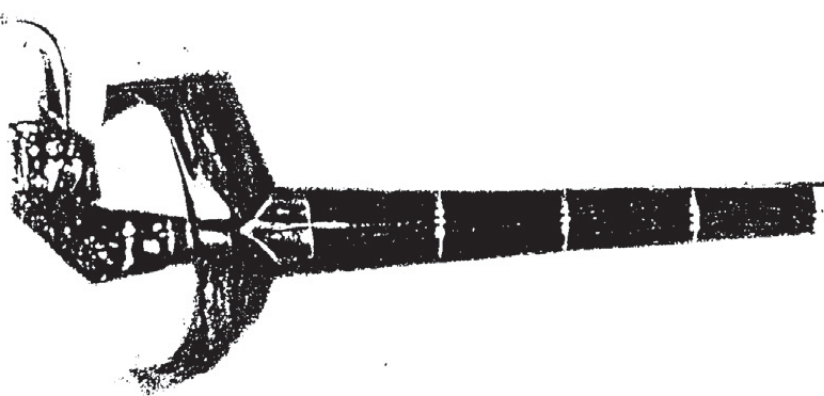
1-ประดับเงิน ขนาดกริช 500 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 8 กรัม พร้อมค่าจ้าง 300 บาท

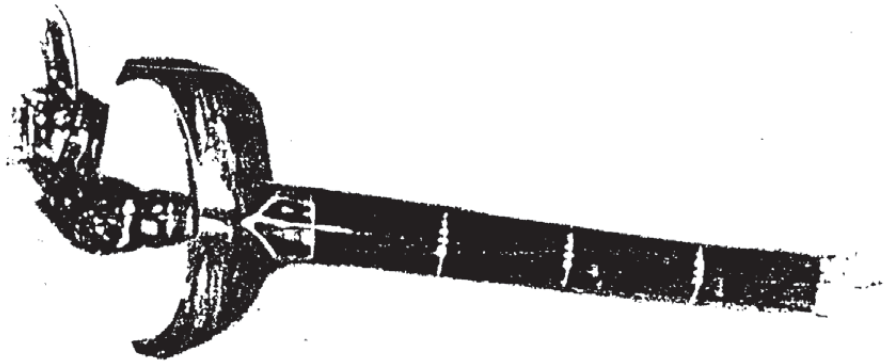
2-ประดับเงิน ขนาดกริช 800 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัม พร้อมค่าจ้าง 500 บาท

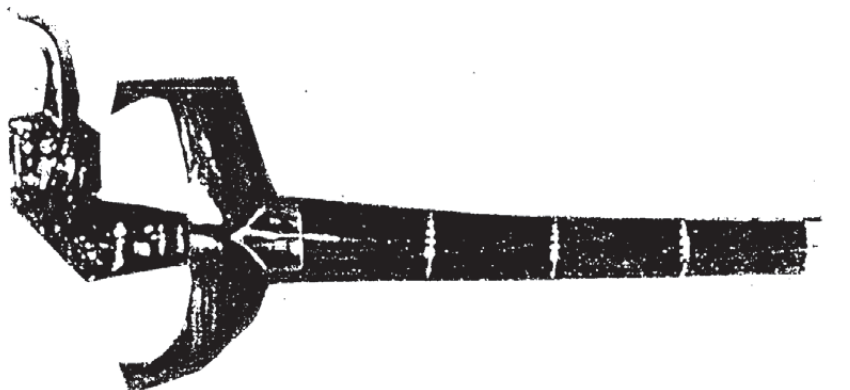
3-ระดับเงิน ขนาดกริช 1,500 บาท

- ระดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 11 กรัม พร้อมค่าจ้าง 600 บาท

4-ระดับเงิน ขนาดกริช 2,000 บาท

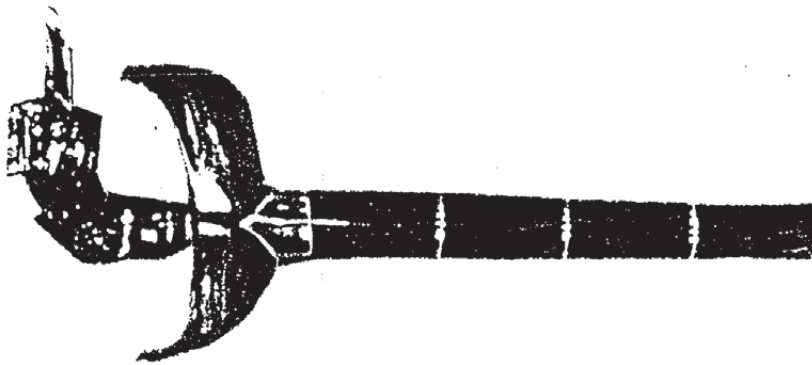
- ระดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 12 กรัม พร้อมค่าจ้าง 700 บาท

ประดับด้วยนาค

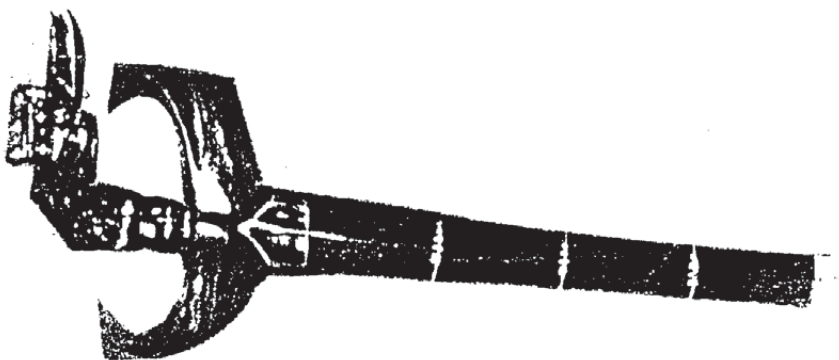
5-ประดับนาค ขนาดกริช 500 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 10 กรัม พร้อมค่าจ้าง 2,500 บาท

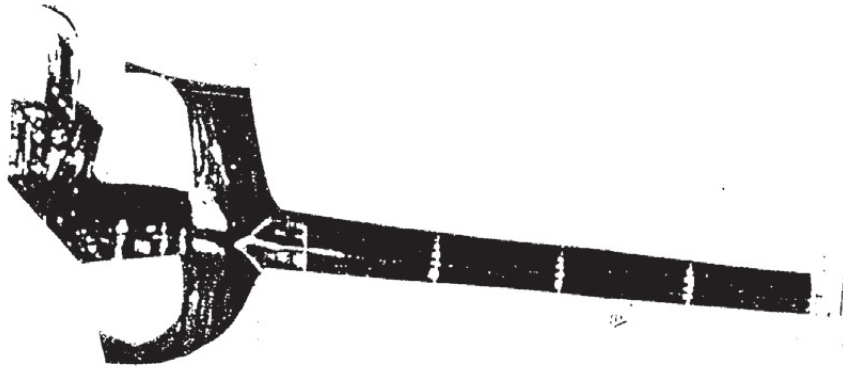
6-ประดับนาค ขนาดกริช 800 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 12 กรัม พร้อมค่าจ้าง 2,900 บาท

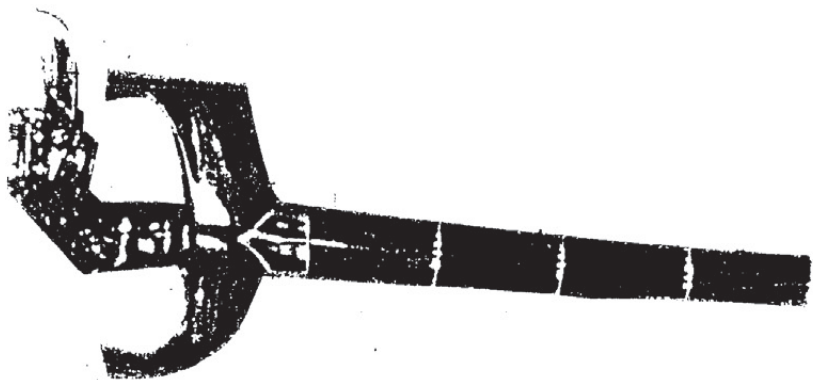
7-ประดับนาค ขนาดกริช 1,500 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 14 กรัม พร้อมค่าจ้าง 3,300 บาท

8-ประดับนาค ขนาดกริช 2,000 บาท

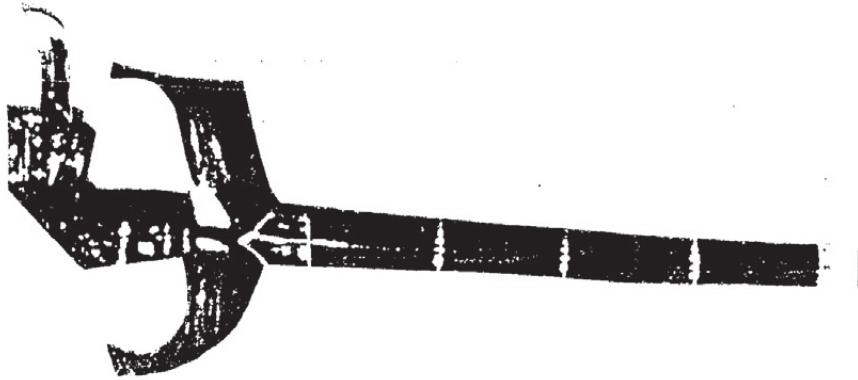
- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 15 กรัม พร้อมค่าจ้าง 3,500 บาท

ประดับด้วยทอง

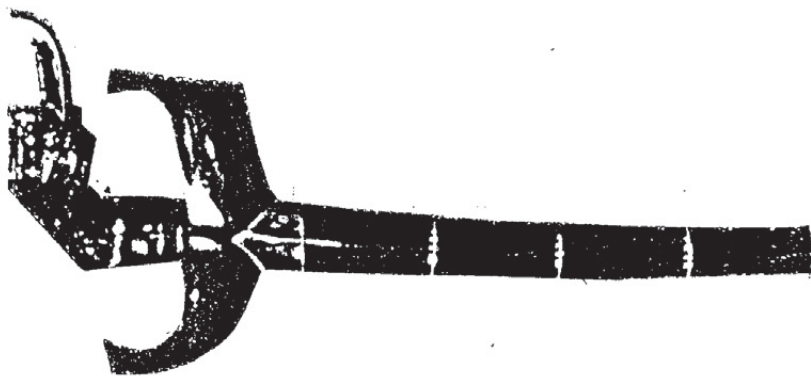
9-ประดับทอง ขนาดกริช 800 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 12 กรัม พร้อมค่าจ้าง 5,700 บาท

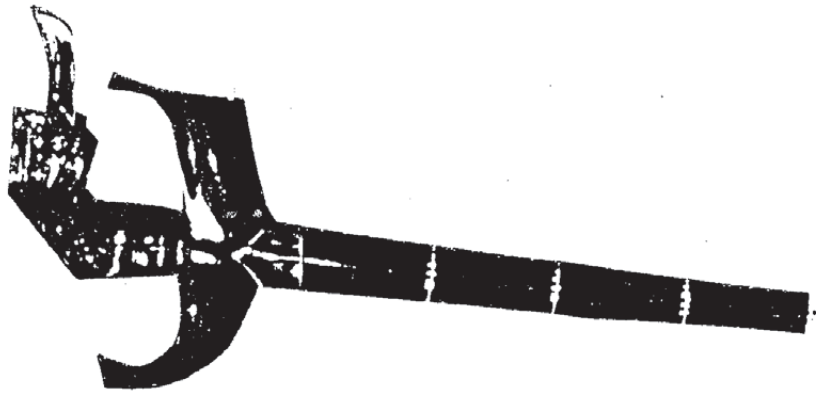
10- ประดับทอง ขนาดกริช 500 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 14 กรัม พร้อมค่าจ้าง 6,700 บาท

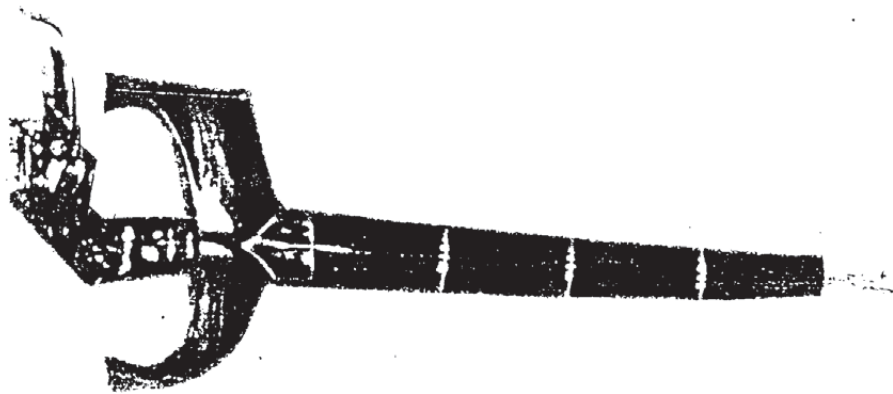
11- ประดับทอง ขนาดกริช 1,500 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 16 กรัม พร้อมค่าจ้าง 7,600 บาท

12- ประดับทอง ขนาดกริช 2,000 บาท

- ประดับเต็มรูปแบบ น้ำหนักเงินประมาณ 18 กรัม พร้อมค่าจ้าง 8,700 บาท

หมายเหตุ : ราคาเงิน , นาค, ทอง อาจจะเปลี่ยนแปลงได้

ปลอกสวมกันเงิน

- 1- ขนาดเล็ก หนัก 10 กรัม พร้อมค่าจ้าง 300 บาท
- 2- ขนาดใหญ่ หนัก 18 กรัม พร้อมค่าจ้าง 500 บาท

ปลอกสวมกันนาค

1. ขนาดเล็ก หนัก 13 กรัม พร้อมค่าจ้าง 3,000 บาท
2. ขนาดใหญ่ หนัก 20 กรัม พร้อมค่าจ้าง 4,600 บาท

ปลอกสวมกันทอง

1. ขนาดเล็ก หนัก 15 กรัม พร้อมค่าจ้าง 7,500 บาท
2. ขนาดใหญ่ หนัก 20 กรัม พร้อมค่าจ้าง 9,600 บาท

หมายเหตุ

* ราคา ขึ้น, หมด, หมด 0 มีสีแดง ราคาไม่คงที่

จำไว้: ต้องกินหมอนจาก ตาผสมกับเกลือ ไม่ใช่จืด .

ส่วน ราคา / ราคา นี้ : ต้องตกลงกับตัว กันเอง .